



П. і П. Терпило.



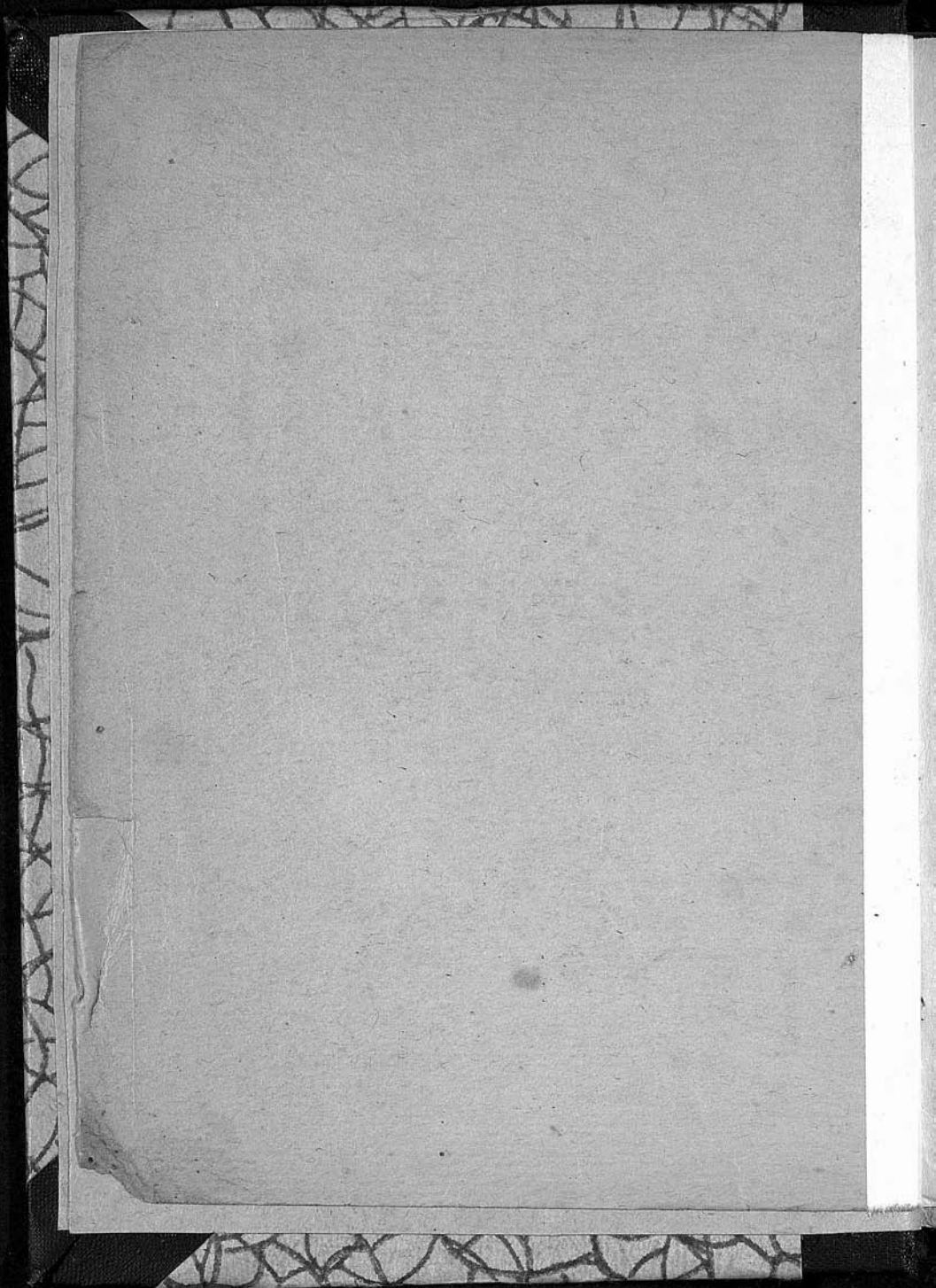
# СЛОВНИК РОСІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКИЙ

ВИДАННЯ П'ЯТЕ  
перероблене й виправлене.



КИЇВ, 1918 р.

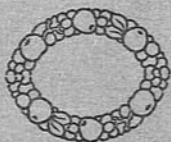




П. і П. Терпило.

# СЛОВНИК

## РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ.



Видання п'яте.  
Перероблене й виправлене.

м. Київ.  
Друкарня Ів. Васильченко. Пушкінська, № 9.  
1918 рік.



## ПЕРЕДМОВА.

---

Випустивши на протязі трьох місяців чотири видання нашого словника, ми починаємо впевнитись, що завдання наше,—дати громадянству практичний російсько-український словник,—досяга мети. На превеликий жаль, брак часу не давав нам спомоги докладніше переглянути весь матеріял словника, через що були пропущені де-які прикрі помилки. П'яте видання виходить уже в переробленому й виправленому виді.

На жаль неймовірна дорожнеча паперу й друку примусила нас значно підвищити ціну на це видання.

---

# А.

Абонементный — абонементний, передплатний  
 абонементъ — абонемент, передплата  
 абрикось — мореля  
 абсолютизмъ — абсолютизм  
 абсолютно — абсолютно, безумовно  
 абсолютный — абсолютний, безумовний  
 абстрактный — абстрактний, уявний  
 абсурдъ — абсурд, нісенітниця  
 авангардъ — авангард  
 аванпостъ — аванпост, передова  
 авансъ — аванс [варта  
 авантюристъ — авантюрист, пройдисвіт  
 августовскій — серпньовий  
 августъ — серпень  
 авось — може  
 автобіографія — автобіографія, власний життєпис  
 автократія — автократія  
 автоматическій — автоматичний, саморушний  
 автоматъ — автомат, саморух  
 автомобиль — автомобіль, самокат  
 автономія — автономія  
 авторитетность — авторитетність, поважність

авторитетный — авторитетний, поважний  
 агентскій — агентовий  
 агентура — агентування  
 агентъ — агент  
 агитаторъ — агітатор  
 агитация — агітація  
 агитировать — агітувати  
 агитационный — агітаційний  
 агонія — агонія, сконання  
 аграрный — аграрний, земельний  
 аграрный вопросъ — аграрне питання  
 агрономъ — агроном  
 адвокатъ — адвокат  
 адресный — адресовий [бюро  
 адресный столъ — адресове  
 адресовать — адресувати  
 адресъ — адреса  
 адскій — пекельний  
 адъ — пекло  
 адъютантъ — значковий  
 ажурный — ажурний, прозористий  
 азартный — палкий  
 азартъ — запал, завзяття  
 азбука — азбука, абетка  
 Азія — Азія  
 азіатскій — азіяцький  
 азотъ — азот  
 аистъ — черногуз, бусель



- ай—ой  
 ай да—от так  
 акварель—аквареля  
 академія—академія  
 академічеській—академічний  
 аккомпаніментъ—акомпані-  
 мент, супровід  
 аккомпаніровать—акомпану-  
 вати, супроводити  
 аккордъ—акорд  
 аккредитовать—акредитувати  
 акуратно—акуратно, справно  
 акуратность—акуратність,  
 справність  
 аксіома—аксіома  
 активъ—актив  
 активный—активний  
 актъ—акт, дія  
 актриса—акторка  
 аккуратность—акуратність  
 акушерка—акушерка  
 акушерство—акушерство  
 акцентъ—акцент, вимова  
 акцизъ—акциза  
 акцизный чиновникъ—акциз-  
 акціонерный—акційний [ник  
 алгебра—алгебра  
 алгебраическій—алгебраічний  
 алебастръ—любастер  
 аллегорическій—алегоричний  
 аллегорія—алегорія, інослів  
 алкоголь—алкоголь  
 аллея—алея  
 алмазъ—діамант  
 алтарь—вівтарь  
 алчно—зажерливо, несито  
 алый—червоний  
 альбомъ—альбом  
 альбуминъ—альбумін, білко-  
 вина  
 альманахъ—альманах  
 алътъ—червоніти  
 алюминій—глинець  
 амальгама—амальґама  
 амбаръ—комора  
 амбаръ для хлѣба—збіжниця  
 амбулаторія—амбулаторія  
 Америка—Америка  
 амміакъ—амоніак, смородець  
 амнистія—амністія  
 амуниція—амуніція  
 анализъ—аналіз, розклад  
 анализировать—аналізувати  
 аналитическій—аналітичний  
 аналогично—аналогічно, по-  
 дібно  
 аналогія—аналогія, подібність  
 анархическій—анархичний,  
 безурядний  
 анархія—анархія, безуряддя  
 анатомировать—анатомувати,  
 карбувати  
 анатомическій—анатомічний  
 анаэма—анахтема  
 анаэемский—анахтемський  
 ангель—янгол [янголь]  
 анекдотъ—анекдот  
 анемія—анемія, блідниця  
 анонимный—анонімний, без-  
 іменний  
 анонимъ—анонім, безіменник  
 антагонизмъ—антагонізм, про-  
 тивоборство  
 антагонистъ—антагоніст, про-  
 тивоборець

античний—античний  
 антрактъ—антракт  
 апатичный, -о—апатичний, -о,  
   байдужий, -е  
 апатичность—апатичність, бай-  
   дужість  
 апатія—апатія, байдужість  
 апельсинъ—померанець  
 аппаратъ—апарат, прилад  
 аппелировать—апелювати  
 апелляция—апеляція  
 аплодировать—плескати  
 аплодисменты—оплески  
 аппетитный—апетитний, ласий  
 апрѣль—квітень, цвітень  
 апрѣльскій—квітньовий  
 аптека—аптека  
 арбузъ—кавун  
 аренда—посесія  
 арендаторъ—посесор  
 арендовать—брати в посесію  
 арестантская—буцегарня  
 арестантъ—арештант, в'язень  
 арестъ—арешт  
 аристократія—аристократія  
 арія—арія, спів  
 ариѳметика—арихметика  
 ариѳметическій—арихметичний  
 арматура—зброя  
 армія—армія  
 аромать—пахощі  
 ароматный—запашний, паху-  
   чий  
 арсеналь—арсенал, збройовня,  
 артель—артіль [гарматня  
 артельный—артільний  
 артиллерія—гармата, армата  
 артиллерійскій—гармашний

артиллеристъ—гармашник  
 артисть—артист  
 артистическій—артистичний  
 архивъ—архив  
 архитектурный—будівницький  
 архитекторъ—архитектор, бу-  
   дівничий  
 архитектура—архитектура, бу-  
   дівництво  
 архіерей—архирей, архиерей  
 аршинъ—аршин  
 ассигновать—асигнувати, при-  
   значи  
 астрономическій—астрономич-  
   ний  
 астрономія—астрономія  
 астрономъ—астроном  
 атаковать—атакувати  
 атаманъ—отаман  
 атеизмъ—безвір'я, атеїзм  
 атмосфера—повітря  
 аттестать—атестат  
 аудіенція—авдіенція  
 аудитория—авдитория  
 аукционъ—авкціон, ліцитація  
 афера—афера, гешефт  
 афиша—афіша  
 ахъ!—ох!  
 аэропланъ—аероплан, повітро-  
   плав

## Б.

баба—баба, жінка  
 бабочка—метелик  
 бабушка—бабуся, бабуня  
 багажъ—багаж, вантаж  
 багровѣть—червоніти



багряний—червоний  
 базарь—базар, торг  
 байковый—байовий  
 бакалея—бакалія  
 баклуши бить—байдики бити  
 баклушничать—байдикувати  
 балагань—ятка  
 балагурить—базікати  
 баланс—баланс, рівновага  
 балбесничать—лодарувати  
 балбесь—бельбас  
 балдахинь—балдахин  
 балерина—балетниця  
 балконь—ганок  
 баллада—балада  
 баллотировка—жеребування,  
 льосування  
 баллотировать—жеребувати  
 балованый—пещений  
 баловаться—пустувати  
 бальзамировать—бальзамувати  
 банда—ватага  
 бандероль—бандероля, пере-  
 паска  
 бандить—опришок  
 банка—слоїк  
 банкетъ—бенкет  
 банкирь—банкїр  
 банкирскій—банкїрний  
 банкротство—банкруцтво  
 банкротъ—банкрут  
 банкъ—банок  
 баня—парня  
 барабанить—бубоніти  
 барабань—бубон  
 баракъ—барак, курїнь  
 баранки—бублики  
 барахтанье—борсання

барахтаться—борсатись  
 барашекъ—баранець, ягня  
 барашковый—ягнячий, сму-  
 баржа—байдак [шевий  
 барка—берлина  
 баркась—шаланда, баркас  
 барометръ—барометр  
 барскій—панський  
 барствовать—панувати  
 бархатистый—оксамитистий  
 бархатный—оксамитовий  
 бархатъ—оксамит, баршан  
 барчукъ—панич  
 барщина—панщина  
 барыня—пані  
 барышничать—баришувати  
 барышня—панна, панночка  
 барышь—бариш  
 басенка—бавчка  
 басенникъ—баешник  
 баснописецъ—байкаръ  
 басня—байка  
 бассейнъ—басейн, водозбір  
 баста—годі, досить  
 бастюнъ—башта  
 басурманъ—басурмен, бузувїр  
 батарея—батарея  
 батракъ—наймит  
 батрачество—найми  
 батрачка—наймичка  
 батюшка—батюшка, панотець;  
 батько, тато  
 бахрома—торочки  
 башмакъ—черевик  
 башмачникъ—швець  
 башмачничать—шевцювати  
 башня—башта, вежа  
 бдительно—пильно, чуйко

бдительность—пильність  
 бедро—кульша, стегно  
 безалаберно—безладно, непо-  
 рядково  
 безалаберность—безладдя  
 безбожие—безбожність  
 безболѣзненно—безболізно  
 безболѣзненность—безболізна-  
 ність  
 безбоязненно—безбоязно  
 безбрачіе—безшлюб'я  
 безбѣдно—заможнo  
 безвинно—безневинно  
 безвкусно—несмашно, не до  
 смаку  
 безвкусный—несмашный  
 безвластіе—безуряддя  
 безвластность—безсилля  
 безводіе—безвіддя  
 безвоздушный—безповітряний  
 безвозмездно—даремно,  
 без плати, дурно  
 безвозмездный—даремный  
 безвредный—нешкодливий  
 безвременно—недочасно  
 безвыходный—невихідний; без-  
 порядний, безвиглядний  
 безвыходность—невихідність,  
 безпорадність  
 безвѣріе—невір'я  
 безвѣстный—невідомий  
 безвѣтренный—затишний  
 безвѣтріе—тиша  
 безглазый—безокий  
 безграмотно—неписьменно  
 безграмотный—неписьменный  
 безгранично—без краю, без  
 міри

безграничный—безкрай  
 безгрѣшно—безгрішно  
 бездарность—нездара, недо-  
 тепність  
 бездарный—недотепный, без-  
 хистий, безкебетный  
 бездна—безодня, прірва  
 бездомный—безхатній  
 бездонный—безодній  
 бездѣятельный—бездіяльний  
 бездѣлица—дрібниця, др'я-  
 зок  
 бездѣльникъ—ледащо  
 бездѣльница—ледащиця  
 бездѣльничаніе—байдикування  
 безжалостно—безжалістно, без  
 жало  
 безжизненный, -о—безжив-  
 ний, -о  
 беззаботно—недбайно  
 беззаботность—недбайність  
 беззавѣтно—широ  
 беззаконный, -о—безправний, -о,  
 беззастѣнчивость—безсором-  
 ність  
 беззащитный, -о—безборон-  
 ний, -о  
 беззвучный—безодголосний,  
 без гомону  
 беззубый—щербатий  
 безконечно—без кінця-краю  
 безличный—неособистий  
 безлунный—немісяшний  
 безмозглый—безмозкий  
 безмолвіе—безгоміння  
 безмолвно—безмовно, мовчки  
 безмѣрно—безмірно  
 безмятежно—безтурботно



безмятежность—супокій  
 безмятежный—супокійний  
 безнадежно—безнадійно  
 безнадежность—безнадійність  
 безнадежный—безнадійний  
 безнаказано—безкарно  
 безнаказанность—безкарність  
 безначаліе—безголов'я  
 безнравственно—неморально  
 безобидно—невразливо  
 безоблачный—безхмарний  
 безобразить—шпетити  
 безобразіе—гидота, брідота  
 безобразникъ—паливода, зай-  
 ди голова  
 безобразничать—бешкетувати  
 безобразно—гидко, брідко  
 безопасно—безпечно  
 безопасность—безпечність  
 безопасный—безпечний  
 безоружный—безбройний, не-  
 заброений  
 безосновательно—безпідставно  
 безґрунтовно  
 безостановочно—безпере-  
 станно  
 безотвѣтно—безвідповідно  
 безотвѣтный—безвідповідний  
 безотвѣтственность—невідпо-  
 відальність  
 безотвѣтственный—невідпові-  
 дальний  
 безотлагательно—невідкладно  
 безотлагательность—невід-  
 кладність  
 безотлучный,-о—безвідхід-  
 ний,-о  
 безотносительно—безпоглядно

безотрадно—безрадісно  
 безотступный—невідступний  
 безотчетно—несвідомо  
 безотчетный—несвідомий  
 безошибочно—непомильно  
 безпамятство—нетяма  
 безпаспортный—безпаспорто-  
 вий  
 безопасно—недбайно  
 безопасность—недбайність  
 бесплатно—даремно  
 безплодіе—яловість  
 бесплодно—неплідно, ялово  
 бесплотный—безтільний  
 безпозвоночный—безкрижий  
 беспокоить—турбувати, кло-  
 потати  
 безпокойно—турботно, невго-  
 мовно  
 безпокойство—турбота  
 бесполезно—некористно, непо-  
 трібно  
 бесполезность—некористність  
 беспомощный—безпорадний  
 безпорочно—бездоганно, без-  
 грішно  
 безпорядокъ—непорядок, гар-  
 мидер  
 безпорядочный,-о—безлад-  
 ний,-о  
 безпорядность—безладя  
 безпосредственный—безпосе-  
 редній  
 беспочвенно—безґрунтовно  
 безошлинный,-о—безмит-  
 ний,-о  
 безощадно—безщадно, не-  
 милосердно

безпощадность—безщадність  
 безправіе—безправа  
 безпредѣльно—без краю, без-  
 мірно  
 безпрекословно—без змаганя,  
 безперечно  
 безпрекословность—безпереч-  
 ність  
 безпречятственно—без пере-  
 шкоди  
 безпрерывно—без перерви,  
 незапинно  
 безпрестанно—раз-у-раз без  
 перестану  
 безприбыльный—без прибутку  
 безпримѣрный—безприклад-  
 ний  
 безпристрастіе—безсторон-  
 ність, неприхильність  
 безпристрастный, -о—безсто-  
 ронній, -е  
 безпріютность—безпритуль-  
 ність  
 безпріютный—безпритульний,  
 беззахисний  
 безпробудно—без просипу  
 безпросвѣтный—безпросвітний  
 безпутица—непуть  
 безпутно—без пуття  
 безпутный—непутящий  
 безработица—безробіття  
 безразличность—байдужість  
 безразлично—байдуже  
 безрасудно—безглуздо  
 безрасудность—безглуздя  
 безродный—безрідний  
 безсвязно—без з'язку  
 безсвязность—недоладність

безсеме́йный—безродинний  
 безсердечно—немилосердно  
 безсиліе—безсилля, несила  
 безсильный—безсилий, недуж-  
 жий, бездужія  
 безславить—ославляти  
 безславіе—ганьба  
 безславно—ганебно  
 безслѣдно—безслідно  
 безсмертіе—безсмертя  
 безсмертный—невмирущий  
 безсмысленный, -о—безтямний-о  
 безсмы́сно—незмінно  
 безсовѣстность—безсумлін-  
 ність  
 безсовѣсный, -о—безсумлін-  
 ний, -о  
 безсодержательный—беззмі-  
 стовний  
 безсознательно—несвідомо  
 непридомо  
 безсознательность—несвідомість,  
 нетяма, непридомність  
 безсонница—несплячка  
 безспорно—безперечно, без-  
 суперечно  
 безспорность—безперечність  
 безсребренникъ—безсрібник  
 безсрочно—без терміну  
 безстрашный—безбоязний  
 безстыдный—безсоромний  
 безстыдство—безсоромність  
 безсчётный, -о—безлічений,  
 безліч  
 безтактно—нетактово  
 безтолково—безглуздо  
 безубыточно—без утрати  
 безукоризненно—недоганно



- безумець—навіжений, боже-  
волець  
 безуміє—божевілля  
 безумний—божевільний, на-  
вісний, безглуздий  
 безумствовать—скаженіти  
 безупречно—без догани  
 безусловно—безумовно  
 безчестный—нечесний  
 безусый—безусий  
 безутѣшно—нерозважно  
 безухій—безвухий, безух  
 безучастіє—байдужість  
 безучастно—байдуже, безу-  
безхвостый—куций [важно  
безхитростный—нелукавий,  
ширий  
 безхлопотный—безклопітний  
 безцвѣтный—безколірний,  
безбарвий  
 безцеремонно—нецеремовно  
 безцеремонность—незвичай-  
ність  
 безцѣльно—безцільно, без мети  
 безцѣнность—безвартність  
 безцѣнный—безцінний  
 безцѣнокъ—безцінь  
 безчеловѣчно—люто  
 безчестить—безславити, гань-  
бити  
 безчестіє—безчестя, неслава,  
ганьба  
 безчешуйный—безлуский  
 безчинство—бешкет  
 безчинствовать—бешкетувати  
 безчисленно—без ліку  
 безчисленность—безлік  
 безчисленный—незлічений  
 безчувственный—безпритом-  
ний, нечулий  
 безчувствіє—безчуття, нетяма  
 безшабашный—зайди-голова,  
паливода  
 безшумный—безшелесний не-  
гомінний  
 безыскусственный—невитворе-  
ний, простий  
 безысходный—безвихідний  
 бекрень—бокир і бокір  
 белена—блекота  
 белиберда—нісенітниця  
 беллетристика—белетристика  
 бенефіція—бенефіція  
 бензинъ—бензін  
 береговой—побережний  
 берегъ—беріг  
 бережливость—ощадність  
 бережливый—ощадний  
 бережно—обережно  
 бережность—обережність  
 березка—берізка  
 беременная—вагітна, важка  
 беременность—вагітність,  
вагота  
 беречь—стерегти, пильнувати;  
шанувати  
 берлога—барліг  
 берцовый—гомілковий  
 бесѣда—розмова, балачка  
 бесѣдка—альтанка, накривка,  
тінник  
 бесѣдовать—розмовляти  
 библейский—біблійний  
 библиотека—бібліотека, кни-  
гозбірня  
 библия—біблія

бивакъ—табор  
 бивачный—таборовий  
 билетъ—квиток, картка, билет  
 бинтовать—бандажувати  
 бинтъ—бандаж  
 биржа—біржа  
 биржевикъ—біржак  
 бирюковатый—вовкуватий,  
 похнюпий  
 бирюкъ—вовк  
 бисерный—бісеровий  
 битва—баталія, бій  
 битвенный—бойовий, баталь-  
 ний  
 биткомъ—напхом  
 бить—бити  
 бичеваніе—бичування, кату-  
 вання  
 бичевать—бичувати  
 бичъ—бич, батіг  
 біеніе сердца—тьохкання сер-  
 ця, калатання  
 біографическій—біографичний,  
 життєписний  
 біографія—біографія  
 біологія—біологія  
 благо—добро  
 благодивный—гожий, гарний  
 благоволеніе—ласка  
 благовольт—бути ласкавим  
 благовонный—запашний  
 благовоспитанность—добре  
 виховання  
 благовѣрный—правовірний  
 благовѣсть—дзвін до церкви  
 Благовѣщеніе—Благовісття  
 благогсвѣнно—набожно, по-  
 божно

благодареніе—дякування  
 благодарить—дякувати  
 благовѣрный—вдячний  
 благодарность—дяка, подяка  
 благодаря—завдяки, дякуючи  
 благодать—ласка Бога  
 благоденствіе—добробут  
 благоденствовать—у доволі  
 бути  
 благодушіе—добродушість  
 благодушно—добродушно  
 благодѣтель—доброчинець,  
 добродій  
 благодѣтельство—добро  
 чинити  
 благодѣяніе—добродійство  
 благопожеланіе—зичливість  
 благозвучіе—милогучність  
 благозвучный—милогучний  
 благолѣпіе—краса  
 благомысліе—добромисність,  
 розважність  
 благонадежность—певність,  
 надійність  
 благонамѣренный—добро-  
 мисний  
 благодравно—обичайно  
 благообразіе—вродливість  
 благообразный—вродливий  
 благополучіе—гаразд, добро  
 благополучно—гаразд, добре  
 благоприличіе—звичайність  
 благопристойность—дореч-  
 ність  
 благопріобрѣтенный—побут-  
 ний  
 благопріятно—погодно, погоже  
 благопріятствовать—сприяти



- благопріятный—погожий, спри-  
ятливий  
 благоразуміе—розсудність  
 благоразумный, о—розсудли-  
вий, о  
 благорасположенный—при-  
хильний  
 благосклонно—ласкаво  
 благосклонность—ласкавість  
 благословеніе—благословіння  
 благосостояніе—добробут  
 благостыня—добрий вчинок  
 благодать—благість  
 благотворитель—доброчинець  
 благотворительность—добро-  
чинність  
 благотворить—добро чинити  
 благотворно—доброчинно  
 благоугодно—бажано, любо  
 благоустроеніе—упорядкуван-  
ня  
 благоустроенный—упорядко-  
ваний  
 благоустройство—добрий лад,  
порядок  
 благоуханіе—пахощі  
 благоуханный—запахний  
 благоухать—пахти  
 благочестиво—побожно  
 благочиніе—благочинство  
 блаженство—раювання  
 блаженствовать—раювати  
 блажить—дуріти, пустувати  
 блажь—дур, примха  
 блевать—блювати  
 блеклый—зав'ялий  
 блекнуть—в'янути, марніти  
 блескъ—пишнога  
 блестять—блищати, лисніти  
 блестящий—блискучий  
 бляеніе—бекання, мекіт  
 ближе—близче  
 близкій—близький  
 близко—близько, поблизу  
 близнецъ—близня, близнюк  
 близорукий—короткозорий,  
низькоокий  
 близорукость—короткозорість  
 близь—біля, коло  
 блинь—млинець  
 блистательно—пишно  
 блистательный—блискучий  
 блистать—зоріти  
 бловада—бюкада, облога  
 блокировать—блокувати, [бльо-  
кувати]  
 блокъ—блок, [блюк], вертило  
 блондинка—білява, русява  
 блондинъ,—білявий, русявий  
 блоха—блоха  
 блудить—блудити  
 блудливость—сваволя, шкод-  
ливість  
 блудливый—свавільний  
 блудникъ—бахур  
 блудница—бахурка  
 блудничать—бахурувати  
 блудный—роспутний  
 блудъ—перелобство  
 блудяніе—блукання  
 блуждать—блукати, поневі-  
рятись  
 блуждающий—блукаючий  
 блюза—блюза  
 блѣдно—блідо  
 блѣднозеленый—блідозелений

блѣднорозовый—блѣднорожевий  
 блѣдний—блѣдий  
 блѣднѣть—блѣдути, полот-  
 нити  
 блюдечко—блюдечко  
 блюсти—ховати, стерегти  
 блюститель—дозорець  
 бобрь—бобер  
 бобъ—біб  
 бобыль—бурлака  
 богадѣльня—притулок  
 богатство—багаттво, роскіш  
 богатый—багатий, заможній  
 богатырь—богатир, велетень  
 богатѣть—богатіти, розжива-  
 тись  
 богачка—багатирка  
 богиня—богиня  
 богобоязливый—богобоязний  
 боговдохновенный—богонатх-  
 нений  
 Богоматерь—Божа мати  
 богомолецъ—богомалець  
 богомолье—богомілья  
 богоотступникъ—безбожник  
 богопочитаніе—шана Богові  
 Богородица—Богородиця  
 богословіе—богословія  
 богослуженіе—служба Божа,  
 відправа  
 богослужебный—богослужбо-  
 вий  
 боготворить—обожувати  
 богохранимый—богобережний  
 богохульникъ—блюзник, бо-  
 гозневажник  
 богохульствовать—блюзнити,  
 Бога зневажати

богохульство—блюзнирство,  
 богозневага  
 богочеловѣкъ—боголюдина  
 Богоявленіе—Водохрещі,  
 Ордань  
 Богъ вѣсть—бо-зна  
 Богъ помощь—Боже поможи,  
 помогай-бі  
 Боже мой—Боже мій  
 Боже упаси—крий Боже  
 благодаря Бога—дяка Богові  
 бодрить—бадьорити  
 бодро—бадьоро, жваво  
 бодрость—бадьорість, жва-  
 вість  
 бодрствованіе—пильнування  
 бодрствовать—пильнувати  
 бодрый—бадьорий, жвавий  
 боевой—бойовий  
 божба—божиння  
 божескій—по Божому  
 божиться—божитись  
 Божій—Божий  
 бой—бія, баталія  
 бойкій—бойкий, меткий,  
 жвавий  
 бойко—бойко, жваво, гостро  
 бойня—різниця  
 бокъ—бік  
 болванъ—дурбас, бельбас  
 болотистый—багnistий, болот-  
 ний  
 болото—багно, болото, мочар  
 болтаніе—бовтання  
 болтать—бовтати, теліпати  
 болтливость—белькотливість  
 болтливый—лепетливий, язи-  
 катий



болтуя—лепетун, белькотун  
 боль—біль  
 больница—лікарня, шпиталь  
 больно—боляче  
 больной—слабий  
 больше—більш  
 большеглазый—окатий, окань  
 большеголовый—головатий,  
 головань

большинство—білшість  
 большевикъ—большовик  
 большой—великий  
 большущий—величезний  
 болѣе—більш  
 болѣзненно—болізно  
 болѣзненность—болізність  
 болѣзненный—болочий, хво-  
 рий

болѣзнь—хороба, недуга  
 болѣть—нездужати, хворіти,  
 бомба—бомба [слабувати  
 бомбардировать—бомбувати  
 борець—борець  
 борзой—хірт  
 борзый—прудкий, швидкий  
 бормотаніе—бурчання, бубо-  
 тіння

бормотать—буркотати, тур-  
 боровъ—кнур [котати  
 бородавка—бородавка  
 бородка—борідка  
 борозда—борозна, скорода  
 бороздить—бороздити, ралити  
 борона—борона [лочити  
 бороновать—скородити, во-  
 бороть—борети, осилувати  
 боръ—бір  
 борть—облавок

борьба—боротьба  
 босикомъ—босоніж  
 босой—босий  
 босоногий—босоногий  
 босоножка—босоніжка  
 босякъ—босяк, халамидник  
 ботаника—ботаніка  
 ботанический—ботанічний,  
 рослинний

ботвина—гичва, бутвина  
 ботинокъ—полуботок  
 бочарничать—бондарувати  
 бочарня—бондарня  
 бочарь—бондар  
 боченокъ—барило  
 боченочный—барилковый  
 бочка—бочка, діжка, кухва  
 боязливо—боязно, полохливо  
 боязливый—боязкий, полох-  
 ливий

боязнь—боязнь, страх  
 боярышникъ—глід  
 бояться—боятись, страхатись  
 бравый—бравий, жвавий  
 бразды правленія—стерно  
 бракованіе—перегана  
 браковать—гудити, ганити  
 бракосочетаніе, бракъ—шлюб  
 бранить—лаяти  
 брань—лайка

браслетъ—браслет, обручик  
 братанье—братання  
 брататься—брататись  
 братецъ—братік, братусь  
 братинья—братів  
 братолюбивый—братолюбивий  
 братолюбіе—братолюбство  
 братоубійство—братовбивство

братоубійца—братовбивця  
 братскій—бращький  
 братство—братство  
 братъ—брати  
 братъ (взять) взаѣмы—позича-  
 ти, чити  
 брачний—шлюбний, весільний  
 бревно—колода, балка  
 бредить—верзти  
 бредни—вигадки  
 бредъ—маячня  
 брезгать—гидувати, гордувати  
 брезгливо—бридливо, гидливо  
 брезгливость—бридливість  
 время—вага  
 бренность—тлінність, марність  
 бранный—тлінний  
 брэнчать—брызкати  
 брести—брести, плентатись,  
 чвалати  
 бригада—бригада  
 бритва—бритва, брич  
 бритый—голений  
 брить, ся—голити, сь  
 бритье—гоління  
 бричка—бричка  
 бровь—брова  
 бродильный—квасний  
 бродить—бродити, вештатись  
 бродь—брід  
 бродяга—волоцюга, заволока  
 бродяжничать—волочитись  
 бродяжничество—волоцюжество  
 бродячий—мандрівний  
 броженіе—грання, мусування  
 броненосецъ—панцерник  
 бронза—бронза  
 бронзироващикъ—бронзовник

броня—панцер  
 бросаніе—кидання  
 бросать—кидати  
 брошенный—лишений  
 брошюра—брошура  
 брудершафтъ—побратимство  
 брызганіе—брызкання  
 брызгать—брызкати  
 брызги—брызги, порски  
 брыгать—брикати, вихати  
 брюзгливый—дринданий  
 брюзгнуть—пухти  
 брюзжаніе—бурчання, буркіт  
 брюква—бруква  
 брюки—штани  
 брюнетка—чорнява  
 брюнетъ—чорнявий  
 брюхо—череве  
 брюшко—черевце  
 брякать—брызкнути, брызчати  
 бряцаніе—брызкотня  
 бряцать—брызкати, брызкотіти  
 бубенчики—балабончики  
 бубень—бубон  
 бубновый—дзвінковий  
 бугористый—горбастий  
 бугорокъ—горбик  
 бугоръ—горб, могила  
 будень—будень  
 будильникъ—будило  
 будить—будити, буркати  
 будка—будка  
 будничный—буденний  
 будоражить—турбувати, бала-  
 мутити  
 будто—буцім, наче, ніби  
 бузина—бузина  
 буйволь—буйвіл



буйство—бешкет  
 букашка—комаха  
 буква—літера, буква  
 буквально—дослівно  
 буквальність—дослівність  
 буквальний—дослівний  
 букварь—граматка, букварь  
 буквенный—літерний  
 букеть—пучок  
 букинисть—старокнижник  
 буксирь—буксір, причал  
 булавка—шпилька  
 булавочный—шпильковий  
 булат—булат  
 булка—булка, паляниця  
 булочница—перепічка  
 бултыхнуть—шубовхнути  
 бултыхъ—щубовсть  
 бумага—папір  
 бумажка—папірець  
 бумажникъ—гаман  
 бумажный—папіровий  
 бумазейный—бархановий  
 бумазая—бархан  
 бунтовать—бунтувати  
 бунтовщикъ—бунтарь  
 буравить—свердли  
 буравчикъ—свердлик  
 буравъ—свердло, свердел  
 буранъ—хуртовина, завірюха  
 бургомистръ—бурмистер  
 буреломъ—вітролом  
 буржуазія—буржуазія  
 буржуазный—буржуазний  
 бурливый—бурхливий  
 бурлить—клекотіти  
 бурчаніе—буркотня  
 бурчатъ—бурчати

буря—бура  
 бусурманство—бусурменство  
 бусурманъ—бусурмен  
 бутонъ—пупянок  
 бутылка—пляшка  
 бутль—сулія  
 буфеть—буфет, шафарня, мис-  
 ник  
 бухать—гепати  
 бухгалтеръ—бухгалтер, рахів-  
 бухгалтерія—бухгалтерія [ник  
 бушеваніе—бушування  
 буянить—бешкетувати  
 буянство—бешкет  
 буянь—задира, забіяка  
 бывать—бувати  
 бывший—що був, бувший  
 былина—билина  
 былъ—билиця  
 быстрина—стрижень, бистра  
 быстро—прудко, швидко  
 быстроглазый—бистроокий  
 быстроа—прудкість  
 бытіе—істніння  
 бытность—буття, перебування  
 бытовой—побутовий  
 быть—побут  
 быть—бути  
 было да сплыло—було, та за-  
 бытѣ—буття— [гуло  
 бычачій—бичачий, воловий  
 бычокъ—бичок  
 бѣгать—бігати, ганяти  
 бѣглець—втікач  
 бѣгло—швидко  
 бѣглый—збіглий, втіклий  
 бѣглянка—втікачка  
 бѣговой—біговий

бѣготня—біганина  
 бѣгъ—біг  
 бѣда—біда, лихо, лиха година  
 бѣдно—вбого, бідно  
 бѣдность—бідність, злидні  
 бѣднота—злидні, голота, убоз-  
 тво  
 бѣдний—вбогий, злиденний  
 бѣдняга—неборак, бідолаха  
 бѣднякъ—злидень, гольтіпака  
 бѣдовый—лихий  
 бѣдственный—бідолашний  
 бѣдствие—лиха година  
 бѣдствованіе—бідкання  
 бѣдствовать—бідувати  
 бѣжать—бігти, тікати  
 бѣлена—блекота  
 бѣлизна—білота  
 бѣлильщикъ—біляр  
 бѣлильщица—білярка  
 бѣлить—білити  
 бѣлка—білка  
 бѣлковый—білковий  
 бѣло—чисто, біло  
 бѣлобокій—білобокій  
 бѣлобровый—білобровий  
 бѣлокаменный—біломурий  
 бѣлокровіе—білокровність  
 бѣлокурый—білявий  
 бѣлокъ—білок  
 бѣлоножка—білоніжка  
 бѣлорыбица—білуха  
 бѣлоснѣжный—білосніжний  
 бѣлуга—білюга  
 бѣлый—білий  
 бѣлье—плаття, білизна, хусти  
 бѣльмо—більмо, скалка  
 бѣлѣть—біліти

бѣсенокъ—бісеня  
 бѣсноватый—бісиуватий  
 бѣсноваться—бісиуватися  
 бѣсовщина—чертовщина  
 бѣсъ—біс  
 бѣшено—скажено  
 бѣшенство—скаженість  
 бѣшенный—скажений  
 бюджетъ—бюджет  
 бюллетень—бюлетень  
 бюръ—бюро  
 бюро справочное—информа-  
 ційне, довідкове бюро  
 бюрократія—бюрократія  
 бюсть—погруддя

## В.

вагонъ—вагон  
 важничанье—пишання, вели-  
 чання  
 важничать—пишатись, вели-  
 чатись  
 важно—важно, поважно, з  
 повагом  
 важность—важність, повага  
 важный—важний, поважний,  
 значний  
 вакансія—ваканція  
 вакаціонный—вакаційний  
 вакація—вакація  
 вакантный—гулящий  
 вакса—вакса  
 ваксить—ваксувати  
 валенки—повстянки  
 валеть—хвилька, нижник  
 валить—валити

- валь—бурун  
 вальсированіе—вальцування  
 вальсь—вальц  
 валюта—валюта  
 валяльщикъ—шаповал  
 валяніе—валькування  
 вампиръ—упир  
 ваниль—ваніля  
 варварка—барбарка  
 варенье—варення  
 варить—варити  
 вариантъ—варіянт  
 варка—варіння  
 василекъ—волошка  
 ватага—ватага, юрба  
 ватерпасъ—грунтвага  
 ватрушка—мандрика  
 вахта—варта  
 валяніе—різбарство  
 валять—різбувати  
 вбивать, бить—забивати, бити  
 вбѣгать—вбігати  
 вбрасывать—вкидати  
 вваливаться—ввалюватись  
 введеніе—вступ, передмова  
 вергать—вкидати  
 вверженіе—вкидання  
 верху—у горі  
 вверх—догори, вгору, уверх  
 вести—впровадити  
 ввивать—вплітати  
 взинчивать—вкручувати  
 ввить—вплести  
 вводить—вводити, заводити  
 вводный—вставний  
 ввездь—вступ  
 ввозить—ввозити  
 ввозный—привізний
- ввозъ—привіз  
 вволю—до-схочу  
 вворачивать—вгортати  
 ввѣкъ—до віку  
 ввѣрять—доручати  
 ввязывать—увязувати  
 вгибаніе—вгинання  
 вгибъ—угин  
 вглубь—углиб, глибоко  
 вглядываться—придивлятись  
 вдаваться—вдаватись  
 вдавливать—вдавлювати  
 вдаль—навдалі, віддаля  
 вдаль—вдалеч  
 вдвиганіе—всування  
 вдвинуть—всунути  
 вдвое—удвоє  
 вдвоемъ—удвох  
 вдвойнѣ—подвійно  
 вдесятеро—вдесятеро  
 вдесятеромъ—удесятьох  
 вдова—удова, удовиця  
 вдовецъ—удовець  
 вдоволь—доволі  
 вдовство—удівство, вдовування
- вдовушка—удівонька  
 вдовый—удовілий  
 вдовѣть—удовіти  
 вдогонну—наздогін, наздогінку  
 вдоль—уздовж, вдовж  
 вдосталь—вдостач  
 вдохновеніе—натхнення  
 вдохнуть—вдмухнути  
 вдребезги—вдрузки, на череп'я  
 вдругъ—раптом  
 вдуваніе—вдмухання



вдувать—вдмухати  
вдумчиво—замислено, вдум-  
ливо  
вдумчивый—замислений, вдум-  
ливий

вдумываться—замислятися  
вдыханіе—вдихання  
вдыхать—вдихати, втягати  
вдѣлывать—вправляти  
ведение—провадження  
ведро—відро  
вездѣ—скрізь, всюди  
вездѣсушій—півсюдний  
везетъ—везе; щастить  
везти—везти  
вексельный—вексельовий  
вексель—вексель  
великанъ—велетенъ  
великій—великий  
великолѣпно—чудово, бучно  
великопостный—великопісний  
великорослый—гончакуватий  
великосвѣтскій—велико-

свіцький

величаво—поважно  
величать—величати, славити  
величественно—велично  
величественность—величність  
величина—величність, великість  
величіе—великість  
вельможа—великий пан,  
магнат  
вельніе—наказ  
вена—жила, вена  
вентиляция—вентиляція, пере-  
вітріння  
вентиляторъ—вентилятор, ві-  
трогон

вербный—вербовий  
вербовать—залучати  
вербовка—залука  
вердиктъ—вердикт, присуд  
веревка—мотузка  
верезжать—верещати  
вереница—низка, ключ  
верзила—здоровило  
вериги—ланцюги  
вермишель—локшина  
вернуть—повернути  
верста—верства  
вертикально—сторч  
вертлявость—юрливість  
вертѣть—крутити  
верхній—горовий, вищий  
верховный—найвищий  
верховой—верховий  
верхомъ—горою, верхи (на  
коні)

верхушка—вершок  
верченый—кручений  
вершина—верхів'я, верховина  
вершитель—виконавець  
вершить—доконувати, вивер-  
шувати

вершокъ—вершок  
веселить—звеселяти  
веселый—веселий, радісний  
весельчакъ—веселун, сміхотун  
весенний—вснаний  
весло—весло, гребло  
веснушки—ластовиння  
вести—вести, проводити, ке-  
рувати  
весь—увесь, усе  
все равно—однаково; байдуже  
все таки—а все ж

весьма—вельми, дуже  
 ветеринарство—ветеринарство  
 ветеринарь—ветеринар  
 ветловий—лозовий, вербовий  
 ветхозавѣтний—старозаконний  
 ветхость—старість  
 вечеринка—вечірка  
 вечеромъ—увечері  
 вечерѣть—вечоріти  
 вешній—весняний  
 вещь—рiч  
 взаймы—у позику  
 взаимно—взаємно  
 взаимность—взаємність  
 взамѣнъ—замість  
 впуски—наввипередки  
 взачотъ—на рахунок  
 взашей—в потилицю  
 взбалмошный—нерозсудний  
 взбивать—підбивати  
 взбираться—зіп'ятись, злізти  
 взбороздить—поскородити  
 взбороновать—вискородити  
 взбудоражить—стурбувати  
 взбунтовать, -ся—взбунтова-  
 ти, -сь  
 взбѣгать—збігати  
 взбѣленихся—розлютуватись  
 взваливать—накладати  
 взвиваться—зніматись  
 взволновано—стурбовано  
 зхвильовано  
 взволноваться—зворушитись  
 взвѣшиваніе—важення  
 взвѣшивать—важити, виважу-  
 вати  
 взглядъ—зiр, погляд, думка  
 взглядывать—поглядати

взгрустить—зажуритись  
 вздергивать—підтягувати  
 вздорный—недоречний, пустий  
 вздоржать—подорожчати  
 вздоръ—дурниця  
 вздохнуть—зітхнути  
 вздох—зітхання  
 вздрагивать—здрігатись  
 вздрогнуть—здрігнутись  
 вздремнуть—задрімати  
 вздумать—здумати, згадати  
 вздыханіе—зітхання  
 вздыхать—зітхати  
 взиманіе—стягання  
 взимать—стягати, справляти  
 взирать—поглядати, позирати  
 взламывать—ламати, розбивати  
 взлелѣять—викохати, випе-  
 стити  
 взлетъ—виліт  
 взломъ—пролом, полон  
 взлѣзать—вилазити  
 взлюбить—полюбити  
 взмахивать—замахуватись  
 взмахъ—помах  
 взнось—вкладка  
 взнуздываніе—нуздання  
 взобращаться—взлізти, видертись  
 взойти—зійти  
 взоръ—зiр, погляд  
 взрестить—виростити  
 взрослый—дорослий  
 взрывать—вибухати, пору-  
 шити  
 взрывчатый—вибуховий  
 взрывъ—вибух, вихват  
 взъерошивать—куйовдити  
 взывать—благати

взыграть—звеселиться  
 взыскиваніе—справляння, стя-  
 гання  
 взыскивать—правити, випра-  
 вляти

взятка—хабар, братка  
 взяточничать—хабарувати  
 взяточничество—хабарництво  
 взять—забрати  
 вибрація—брєніння  
 вибрировать—брєніти  
 видать—бачити  
 видимо—очевидьки  
 видимость—очевидність  
 видный—видний  
 виднѣться—виднітись  
 видоизмѣненіе—одміна  
 видоизмѣняемый—видозмінний  
 видоизмѣняться—мінитись

видъ—вид, вигляд  
 видывать—бачити  
 видѣть, ся—бачити, сь  
 високъ—висок, скроня  
 видящий—видючий, бачучий  
 визгливый—скавчливий  
 визгъ—савчання, верещання  
 визжать—верещати, скавчати  
 визитъ—відвідини, візит  
 вилка—виделка, виделъце  
 вила—вила, двірок  
 вилы—вила  
 вильнуть—крутнути  
 виляніе—крутня  
 вилять—крутити  
 вина—вина, причина  
 винить—винувати, винуватити  
 винный—виновий  
 вино—вино

виноватый—винний, винен  
 виновникъ—винуватець  
 виновница—винуватиця  
 виновность—винність, провин-  
 ність

виновный—винний  
 виноградникъ—виноградник  
 виноградный—виноградовий  
 виноградъ—виноград  
 винодѣліе—виноградство  
 винокурєніе—горільництво  
 винокурєнный заводъ—вин-  
 ница

виноторговля—винарство  
 виночерпій—виночерп  
 винтовка—рушниця  
 винтообразная лѣстница—кру-  
 чені сходи

високосный—переступний  
 висѣлица—шибеница  
 висельникъ—шибеник  
 висѣть—висіти  
 висячий—висючий  
 витать—снувати  
 витѣвато—красномовно  
 витѣство—красномовство  
 вить—вити, плести  
 вихрь—вихор  
 вишневка—вишнівка  
 вишня—вишня

виолончель—басоля  
 вкатывать—вкочувати  
 вкладывать—вкладати  
 вкладчикъ—вкладник  
 вкладчица—вкладниця  
 вкладъ—вклад  
 вкидывать—вкидати  
 клеивать—вклеювати  
 включать—залучати



включеніе—залучення  
включительно—включно, влуч-  
вковувать—вковувати [но  
вколачивать—забивати  
вконецъ—до останку, до  
решти

вкось—накриво  
вкрадчиво—вслливо  
вкрадчивость—вслливість  
вкрадываться—втискатись  
вкратцѣ—коротко  
вкрутую—круто  
вкусно—смашно  
вкусный—смашний  
вкусовой—смаковий  
вкусъ—смак  
вкусать, сить—куштувати, по-  
куштувати

влага—вохкість  
влагалище—піхва  
влагать—вкладати  
владыка—владика  
владычество—панство  
владѣлецъ—власник  
владѣлица—власниця  
владѣніе—володіння  
владѣтельный—державний, па-  
нуучий

владѣть—володіти  
влажность—вохкість  
влажный—вохкий  
вламываться—вломлюватись  
властвование—панування  
властвовать—панувати  
властелинъ, властитель—во-  
лодарь

властный, -о—владний, -о  
властолюбивый—владолубний

властолюбіе—владолубство  
власть—влада  
влачить—волочити, тягти  
влетать—влітати  
влеченіе—потяг  
вливаніе—вливання  
вливать—вливати  
влияніе—вплив  
влиятельный—впливовий  
влиять—впливати  
вложить—вкласти  
влѣво—ліворуч  
влѣплять—вліпляти  
влюбляться, биться—закохува-  
тись, хатись  
влюбленный—закоханий  
вмакивать—вмочати  
вматывать, тать—вмотувати, -  
тати

вмигъ—в мить, в мент  
вмѣняемый—осудний  
вмѣстилище—збір, склад  
вмѣстимость—об'ємність  
вмѣсто—замість; вмѣсто того-  
натомість

вмѣстѣ—вкупі, спільно  
вмѣшательство—втручання,  
встрявання  
вмѣшивать, -ся—втягати,  
втручатись, втягаться  
вмѣщать, -вмѣстить—містити,  
вмістити

вначалѣ—спочатку, перш,  
спершу  
внезапно—несподівано, зне-  
нацька, нагле  
внезапность—несподіваність,  
наглість

внезапный—несподіваний,  
наглий  
внизу—долі, внизу  
внизъ—додолу  
вниканіе—доходження, вглуб-  
ляння  
вникать, кнуть—доходити,  
дійти  
внимательный, о—уважний, о  
внимательность—уважність  
внимать—уважати, увагу мати  
вновь—знов  
вносить—вносити  
внучка—онука  
внукъ—онук  
внутренний—внутрішній  
внутренность—середина, нутро  
внутри—в середину  
внучата—онучата  
внушать—всиляти, вмовляти  
внушение—всиляння  
внушительный—значний  
внѣ—осторонь, поза, за  
внѣдреніе—вкорінення  
внѣдрять—вкоріняти  
внѣшний—надвірній, зверхній,  
зовнішній  
внѣшность—зовнішність,  
зверхність  
внятно—зрозуміло  
вовлекать—втягати  
вовлечение—втягання, втяг-  
нення  
во время—під час  
во время—вчасно, в свій час  
вовсе—зовсім  
во-вторыхъ—по-друге  
во вѣкъ—до віку

вогнутый—угнутий  
водвореніе—впровадження  
водворять, -рить—впроваджу-  
вати, дити  
водитъ—водити  
водка—горілка  
водобоязнь—смаз, скаженівка  
водовмѣстилище—водозбір  
водовозъ—возивода [тінъ  
водоворотъ—чорторий, кру-  
водокачка—водокачка  
водолазъ—норець  
водолечебница—водолікарня  
водолечебный—водоліковий  
водолечение—водоліки  
водомоина—ковбаня  
водомѣръ—водомір  
водоносъ—носивола  
водосвятіе—водосвяття  
водопадъ—водоспад  
водопой—водопійло [дотяг  
водопроводъ—водотік, во-  
водораздѣль—межиріччя  
водородъ—водень  
водоросль—порост, водяні  
рослини  
водоскатъ—водостік  
водоспускъ—лотоки  
водочный—горільчаний  
водружать, -зить—ставити,  
устромяти  
воевать—воювати  
воевода—отаман  
воедино—до купи, до гурту  
военачальникъ—гетьман  
военноплѣнный—бранецъ  
военный—військовий  
вожакъ—ватажок, поводатар

вождь—верховода

вожжа—віжка

возблагодарить—подякувати

возбранять—забороняти

возбудитель—побудник

возбудительность—побудли-  
вість

возбуждаемость—дражливість

возбуждаемость—дражливість

возбуждать, будить—поруша-  
ти, шити; зворушати, шити

возбуждение—зворушення, під-  
несення

возбужденный—зворушений

возвеличивать—звеличати

возвеселить—звеселити

возвратный—зворотний

возврат—вороття

возвращать, вратить—вертати,  
нути

возвращаться, -тись—верта-  
тись, нутись

возвращение—вертання, по-  
вертання

возвышать—повишати

возвышение—повищення

возвышенный, -о—привишен-  
ний, -о, високий

возвышенность—привишен-  
ність, згір'я

возвѣститель—вістун

возвѣщать, -стить—провіщати,  
виголушувати, оголошувати,  
сити

возглась—виголос, вигук

возглашать—виголошати, ви-  
гукувати

возгордиться—звеличатись

воздавать—віддячувати, дава-  
ти

воздаяние—віддяка, відплата

воздвигать—будувати

воздержание—стримання

воздержанность—стриманість

воздерживаться—стримува-  
тись

воздухоплаватель—літач, лі-  
[тун]

воздух—повітря

воздушный—повітровий

воздѣвать—здіймати

воздѣйствие—вплив

воздѣйствовать—вплинути

воззвание—відозва

воззрѣние—погляд

возить—возити

возлелѣять—викохати

возлѣ—коло, біля, край

возлюбить—покохати

возлюбленный—коханий

возмездіе—віддяка, відплата

возмечтать—замариги, загор-  
діти

возможно—можливо спромो-

возможность—змога, [жно

можливість, спромога

возможный—можливий, спро-  
можний

возмужалость—вилюднілість

возмужать—вилюдніти

возмутитель—баламута

возмутительно—обурливо

возмущать, -ся—обурювати, -сь

возмущение—обурення, збу-  
рення

возмѣщать—повертати, вер-  
тати кошти



вознаградять—нагороджу-  
вати

вознагражденіе—нагорода

взненавидѣть—зненавидіти

Вознесеніе Господне—Вшестя

возникать—виникати

возникновеніе—виникання

возница—фурман

возносить—славити, хвалити

возня—морока, галас

возобновленіе—відновлення

возобновлять, вить—віднов-  
ляти, -вити

возопить—зарепетувати

возрадоваться—зрадіти

возражать—перечити

возраженіе—перечення, відпір

возрасть—зріст

возрождаться, -диться—відро-  
джуватись, -дитись

возрожденный—відроджений

возрожденіе—відродження

возсіять—засіяти

возсоединять, -нить—єднати,  
з'єднати

возставать—повставати

возстаніе—повстання

возстановленіе—відбудування

возстановлять—відбудовувати

возсылать—засилати

возъ—віз, хура

вой—виття, голосіння

войлокъ—повсть, повстина

войлочный—повстяний

война—війна

воинскій—війсковий

воинственный—войовитий

воинство—військо

воинству—справді

войти—увійти

вокзаль—вокзал

вокругъ—навколо, навкруги

волдырь—гуля

волкъ—вовк

волна—хвиля [шіння

волненіе—хвилювання, вору-

волнистый—хвилястий

волновать—хвилювати, звору-  
шати

волноваться—хвилюватись

волнообразный—хвилястий

воловоі—воловоі

волокита—тяганина

волокно—волокно

волонтеръ—охочий

волосной—волосяний

волостный—волосний

волость—волость, сільска рос-  
права

волось—волос, вѣлосся

волочить—волочити, тягти

волочь—тягти, волокити

волхвъ—планетник

волчанка—вовчий лишай

волчица—вовчиця

волчокъ—дзига

волшебникъ—чарівник

волшебствовать—чарувати

волшебство—чарування

воль—віл

вольница—бурлацтво

вольничать—сваволити

вольно—вільно

вольнодумецъ—вільнодумецъ

вольнодумствовать—вільно

думати



- воскурить—кадити  
 воскъ—віск  
 воспаленіе—роз'ятрення, запалення  
 воспитаніе—виховання  
 воспитанникъ—вихованець  
 воспитанница—вихованка  
 воспитанность—вихованість  
 воспитатель—виховач  
 воспитательница—виховачка  
 воспитательный—виховавчий  
 воспитывать, -тять—виховувати, -вати  
 воспитываться—виховуватись  
 воспламениться—запалитись  
 воспламененность—запальність  
 воспользоваться—скористуватись  
 воспоминаніе—згадка, спогад  
 воспоминать—згадувати  
 вспомнать—згадати  
 воспрепятствовать—перешкодити  
 воспрещать, -тять—забороняти, -нити  
 воспрещеніе—заборона  
 воспріемникъ—хрещений батько  
 воспріемница—хрещена мати  
 воспрімчиво—вражливо  
 воспрімчивость—вражливість, чулисть  
 воспріятіе—приняття  
 воспроизводительность—відтворність  
 воспроизводитъ, -веств—відтворяти, -рити, відроджувати  
 воспылатъ—запалитись  
 воспѣваніе—виспівування  
 востокъ—схід  
 восторгаться—захвачуватись  
 восторженно—захватно  
 восторжествовать—перевисити  
 восточный—східний  
 востребовать—виправити  
 восхваленіе—вихвала  
 восхвалить—вихвалити  
 восхитительно—чудово  
 восхитительный—чудовий, чарівний  
 восхищать—захоплювати, чарувати  
 восхищаться—захоплюватись, захвачуватись  
 восхищеніе—захват, зачарування  
 восходить—зіходити, сходити  
 восходъ—схід  
 восхождение—схід, піднесення в гору  
 восхотѣть—захотіти, забажати  
 восшествіе—вступ [на трон]  
 восьмерка—вісімка  
 восьмидесятый—вісімдесятий  
 восьмой—восьмий  
 воткнуть—встромити  
 вотчимъ—вітчим  
 вотчина—батьківщина, дідизна  
 вотще—даремне, дурно, марно  
 вотъ—ось, тут  
 воцареніе—оцарення  
 вошь—воша, жука



впадать, впасть—впадати,  
впасти

впадение—впад, влив  
впадина—западина, ямка  
впалый—запалый, ямкуватий  
впервые—уперше  
вперегонку—наввипередки  
впереди—попереду, спереду  
впередь—поперед, наперед  
впечатлительность—вражли-  
вість

впечатлительный—вражливий  
впечатлѣніе—вражіння  
вписывание—вписування  
впитывать—всичувати  
вплавь—уплинь  
вплетать—вплітати  
вплотную—щільно  
вполнѣ—цілком  
впопыхахъ—спохвату  
впору—саме в час  
впослѣдствіи—навпослі, піз-  
ніш

впотьмахъ—поночі  
вправду—свправді  
вправлять—вправляти  
вправо—праворуч  
впрахъ—до остатку  
впредь—надалі, аж до  
вроголодь—надголодь  
впродолжение—на протязі  
впрокъ—надалі, на користь  
впрочемъ—проте, в тім  
вырыскивать—впорскувати  
впрягать—запрягати  
впрямь—справді  
вплутывание—вплутування  
вплутывать—вплутувати

впятеро—у-п'ятеро  
вшестеромъ—у-п'ятох  
врагъ—ворог  
вражда—ворожнеча, ворогу-  
вання  
враждебно—ворожо, непри-  
язно

враждебный—ворожий  
враждовать—ворогувати  
вразбродъ—різно, в ростіч  
враздробъ—нарізно  
вразумительно—зрозуміло,  
ясно  
вразумительность—врозумі-  
лість

вразумление—вияснення  
вразумлять—надоумляти  
враки—брехні  
врасплохъ—зненацька, неспо-  
дівано  
врачебный—лікарський  
врачевание—лічіння  
врачъ—лікар; женщина в.—лі-  
карка

вращательный—коловоротний  
вращать—крутити  
вредитель—шкодник  
вредить—шкодити, вадити  
вредно—шкодливо, завадно  
вредъ—школа, вада  
временно—тимчасово, до часу  
временный—тимчасовий  
время—час, година, доба  
врожденный—природний  
врозницу—нарізно  
врунья—брехуха  
вручитель—вручник, доручник  
вручать, чить—вручати, чити

врученіе—вручення, доручення  
врываться, вєрваться—вдира-  
тись, вдертись

врядь—навряд  
всадникъ—верховець  
всасываніе—втяганья  
всасывать, всосать—вбірати,  
втягати, гти

все—усе  
всеблагій—найласкавіший  
всевидащій—всевидючий  
всевишній—найвищий  
всевѣдущій—всезнаючий  
всевѣдѣніе—всезнання  
всегда—завжди, завсїгда  
всегдашній—пѣвсакчасний  
вселенная—всесвіт  
вселенный—всесвітній  
всемогущій—всеможний  
всенародно—прилюдно  
всеобщій—загальний  
всеобъемлющій—всеосяжний  
всесильный—всесильний  
всецѣло—цїлком  
вскакиваніе—скокуванья  
вскакивать—скокувати  
вскапываніе—скопуванья  
вскарбкаться—видертись, ви-  
лізти

вскармливать—вигодовувати  
вскачь—скоком  
вскипать—скипати  
вскипятить—спарити  
вскисать—киснути  
вскорѣ—незабаром  
вскружить—закружити  
вскрыть—відкривати  
вскрытіе—відкриття

всласть—всмак, до смаку  
вслухъ—голосно  
вслушиваться—дослухатися  
вслѣдствіе—через, в наслідок  
вслѣдъ—у-слід, навздогін  
всматриваться—вдивлятись  
всовывать—всувати  
вспахивать—орати  
вспашка—оранка  
всплакнуть—заплакати трохи  
всплошную—без перерви  
всплывать—впливати  
всполаскивать—виполіскувати  
вспоминать—згадувати, прига-  
дувати  
вспомогательный—помічний,  
допоміжний

вспомоществованіе—допомога  
вспоможеніе—запомога  
вспотѣть—упріти, угрітись  
вснухать—напухати  
вспылить—спалахнути, роспа-  
литись  
вспыльчиво—палко, запаль-  
часто

вспыльчивость—палкість  
вспыльчивый—палкий, запаль-  
частий

вспыхивать, -хнуть—займатись,  
нятись, спалахувати

вставить—вставати  
встарь—в старовину  
встосковаться—занудитись  
встревоженный—стурбований  
встревожиться—стурбуватись  
встревожить—стурбувати  
встрепенуться—здрігнути

встрѣча—зустріч, сніткання,  
стріча

встрѣчать, -ся—зустрічати, -  
сь, стрічатись,  
подибуватись

встрѣчный—зустрічний  
встряивать, -хнуть—трусити,  
струснути

вступать, -пить—вступати, пити  
вступительный—вступний  
всупленіе—вступ

всуе—даремно

всходить—сходити

всходь—схід, сходи

всыпать—всипати

всь—всі

всюду—усюди, скрізь

всякій—усякий, кожен

всячески—всяково

втайнѣ—потай

вталкивать, -кнуть—впихати,  
впихнути

втаптываніе—втоптанія

втаскиваніе—втяганія

втирать—втирати

втихомолку—нишком

втолковать—вбити в голову

втолочь—втовки

вторгаться—втручатись

вторично—у друге

вторичный—повторний

вторникъ—вівторок

второй—другий

второклассный—другокласо-

второпякъ—похапцем [вий

второстепенный—другорядний

втридорога—занадто дорого

втрое—у-тросе

втыкать—встромляти

втягиваніе—втяганія

втягивать, -ся—втягувати, -сь

входить—увіходити

входь—вхід

вхожий—що має вступ до

вчера—учора

вчернѣ—начорно

вчетверомъ—у чотирьох

вчитываться—вчитуватись

вшестеромъ—у шістьох

вшивать—вшивати

вшивость—вошивість

вшивый—вошивий

въ самомъ дѣлѣ—справді

въ скоромъ времени—незаба-

въездъ—вїзд

вьявь—очевидьки

выбивать—вбивати

выбирать—вибирати

выбоина—вибій

выборка—вибірка

выборонить—виволочити

выборщикъ—виберець

выборъ—вибір

выборы—вибори

выбранить—налаяти

выбрасываніе—викиданія

выбрасывать—викидати

выбривать—виголити

выбросать—повикидати

вывѣдывать—роспитувати

вывѣрять—повіряти

вывѣска—таблица

вывѣтриваніе—вивітрення

выгибаніе—вигинання

выгибъ—закруг



выгладить—випрасувати  
 выглядывание—виглядання  
 выглядывать—виглядати  
 выглядѣть—видивитись  
 выговаривать—вимовляти  
 выговоръ—вимова, докір  
 выгода—користь  
 выгодно—корисно  
 выгонять—виганяти  
 выгребать—вигрѣбати  
 выгружать—виладнувати  
 выгрузка—виладування  
 выгрызать—вигрызати  
 выдавать,—дать—видавати,—  
 дати  
 выдавливать,—вить—видушу-  
 вати,—шити  
 выдалбливать,—долбить—виде-  
 вбувати,—бати  
 выдача—выдавання  
 выдвигать,—двинуть—висувати,—  
 сунути  
 выдвигной—висувний  
 выдергивание—висмикування  
 выдергивать—висмикувати  
 выдержанный—витриманий  
 выдерживать,—жать—витриму-  
 вати,—мати; складави (іспит.)  
 выдержка—витримання, витяг  
 выдирать—видирати  
 выдохнуться—витхнутись  
 выдохшийся—витхлий  
 выдрессировать—вимуштру-  
 вати  
 выдумка—вигадка  
 выдумщикъ—вигадник  
 выдумывать,—думать—вигаду-  
 вати,—дати

выдыжаніе—видих, видихання  
 выдѣленіе—видѣлення  
 выдѣлывать,—латъ—виробляти,—  
 бити  
 выдѣлять,—лить—видѣляти,—ли-  
 ти,—відрізняти, знити  
 выемка—виймання  
 выживать,—жить—виживати,—  
 жити, здихатись  
 выжигание—випал, випікання  
 выжигать—випалювати  
 выжидать,—ждать—чекати, ви-  
 чекати  
 выжимание—витиснення  
 выжимать,—жать—видушувати,—  
 шити  
 выжимка—жмаки, жмихи  
 выжинать,—жать—вижинати,—  
 жати  
 выздоровление—видужування  
 выздоравливать,—ревать—ви-  
 дужувати,—жати  
 вызовъ—виклик  
 вызолачивать—визлочувати  
 вызывать,—звать—викликати,—  
 викликати  
 выигрывать,—грать—вигра-  
 вати,—грати  
 выигрышь—виграшка, игра  
 выискивать—вишукувати  
 выказывать—виказувати, по-  
 казувати  
 выкапывать—викопувати  
 выкармливать,—мить—вигодо-  
 вувати,—дувати  
 выкачивать,—чать—виказувати,—  
 чати

выкашивать, - сить — викошу-  
 вати, - косити  
 выкашливать — викашлювати  
 выкидывать, - нуть — викида́ти,  
 викинути  
 выкидышъ — викиденъ, вплив  
 выкипать, - пѣть — википати, -  
 піти  
 выкладывать — викладати  
 выклеивать — викльовувати,  
 видзьобувати  
 выключать, - чить — вимикати, -  
 кнути, вилучати  
 выключатель (электр.) — ви-  
 микач.  
 выключенный — вимкнений  
 выклянчивать, - чить — канючи-  
 ти, виканючити  
 выковывать, - ковать — викову-  
 вати, - кувати  
 выколачивание — вибивання  
 выкорчевать — викижувати,  
 викорчувати  
 выкорчевка — корчування  
 выкрадывать, - красть — викра-  
 дати, - красти  
 выкраивать, - кроить — викрою-  
 вати, - кроїти  
 выкрашивать, - красить — фарбу-  
 вати, вифарбувати  
 выкрестить — вихрестити  
 выкрестъ — вихрест  
 выкрикивать — викрикувати  
 выкройка — викройка, зразок  
 выкручивание — викручення  
 выкручивать — викручувати  
 выкупать — викупати  
 выкупить — викупити

выкуривание — викурення  
 вылетать — вилітати  
 выливать, - лить — виливати, -  
 лити  
 вылизывать — вилизувати  
 вылуживать — вилужувати  
 выльзать — вилізати  
 выльпливать — виліпляти  
 выльпнокъ — виліпок  
 выльчивать — вилічувати  
 вымазывать — вымазувати  
 выманивать — виманювати  
 вымаливать, - лить — вимолюва-  
 ти, - лити, виблагати  
 выманивать, - нить — видурюва-  
 ти, - рити  
 выматывать — мотати, вимоту-  
 вати  
 вымачивать, - мочить — вимочу-  
 вати, - чити  
 вымащивать — вимощувати  
 вымащивать — вистеляти, мо-  
 стити  
 вымерзать — вимерзати  
 выметать — вимітати, замітати  
 вымещать — помститись  
 вымирать — вимирати  
 вымагатель — здирця  
 вымогательство — здирство  
 вымогать — видирати  
 вымолачивать — вимолочувати  
 вымолвить — вимовити  
 вымывать, - мить — вимивати, -  
 мити, выирати  
 вымысль — вигадка  
 вымышлять — вигадувати  
 вымѣнивать — виміняти  
 вынимать, - нуть — виймати, - няти

- выносить, -нести—виносити, -нести  
 выноска—примітка  
 выносливость—втривалість  
 выносливый—втривалий  
 вынось—винесення  
 вынуждать—вимагати  
 вынуждение—вимагання  
 выннчить—викохати  
 выпалзывать—виповзувати  
 выпачкать—обробити  
 выпекать—випікати  
 выпивать, -пить—випивати, -пити  
 выписка—випис, витяг  
 выписывать, сать—виписувати, -сати  
 выпись—випис  
 выплавка—витоп  
 выплата—виплат  
 выплевывать—випльовувати  
 выплакивать, -кать—виплакувати, -кати  
 выплывать—випливати  
 выплясывать—витанцювувати  
 выполировать—вилощити  
 выполнение—виконання  
 выполнять—виповняти, виконувати  
 выпоражнить—випорожняти  
 выправлять, -вить—виправляти, -вити, випростувати, -стати  
 выпрашивать, -просить—випрокувати, -хати, -сити  
 выпрыгивать—вискокувати  
 выпрягать, -прячь—випрягати, -гти  
 выпрямляться, -миться—випростуватись, -статись  
 выпуклый—опуклий  
 выпукло-вогнутый—опукло-угнутий  
 выпускать, -стить—випускати, -стити  
 выпь—бугай  
 выпяливать—випинати, п'ясти  
 выработывать, -тать—виробляти, -бити  
 выработка—виріб, вироблення  
 выравнивать—вирівнювати  
 выражать, -зить—висловлювати, -виражати, -зяти  
 выражаться, -зиться—висловлюватись, -витись  
 выражение—вислів вираз (лица)  
 выразитель—выразник, виявляч  
 выразительно—выразно  
 выразительность—выразність  
 выростать—зростати  
 вырисовывать—вирисовувати  
 выродокъ—вирід  
 вырождение—виродження  
 вырубить—вирубати  
 выругать—вилаяти  
 выручать, -чить—визволяти, -лити  
 вырѣзка—вирізування  
 вырѣзь—вирізок  
 вырѣзывать, -зать—вирізувати, -зати  
 высйживать, -сидѣть—висиджувати, -сидіти  
 высасывание—висмокчування



высасывать, -сосать—висмок-  
 чувати, -ктати  
 выселокъ—присілок  
 высеребрить—посрібнити  
 выскабливать, -скоблить—ви-  
 скрібати, -бти  
 выслуга—вислуга  
 выслушиваніе—вислуханья  
 выслушивать, -шать—вйслу-  
 хати  
 высматривать—виглядати  
 высмѣивать—глузувати  
 высовывать, -сунуть—вистро-  
 мляти, -мити  
 высокій—високий  
 высокоумудрый—великорозум-  
 ний  
 высокоомѣрие—чвань, пиха  
 высокоомѣрно—надуто  
 высокопочтенный—високопо-  
 важаний  
 высота—високість, височинь  
 высочайшій—найвищій  
 выставка—вистава  
 выстилатъ—вистилати  
 выстирать—випрати  
 выстрадать—вистерпіти  
 выстраивать, -строить—будува-  
 ти, -збудувати (дім)  
 выстригать—вистригати  
 выстрѣль—вистрїл  
 выстукивать—вистукувати  
 выступать, -пить—виступати, -  
 пити, вирушати, -шити  
 выступленіе—виступ, вихід  
 высушивать, -шить—висушу-  
 вати, -шити

высчитывать, -тать—вирахову-  
 вати, -хувати, видічувати  
 высылать, -слать—висилати, -  
 слати  
 высыпать—висипати  
 высыханіе—висхнення  
 высь—височинь  
 выталкивать, -толкать—виш-  
 товхувати, -хати  
 вытапывать, -топтать—витоп-  
 тувати, -тати  
 вытаращивать—витріщати  
 вытирать, -тереть—витирати, -  
 терти  
 вытребовать—викликати; ви-  
 правити  
 вытуривать—викидати, випи-  
 хати  
 выть—вити, голосити, скіг-  
 лити  
 вытѣсненіе—випірання, одби-  
 ванья  
 вытѣснять, -нить—випірати, -  
 перти, одбивати, -бити  
 вытягиваніе—витаганья  
 вытягивать, -тянуть—витага-  
 ти, -гти  
 выучивать, -чить—вчити, вив-  
 чити  
 выхаркивать, -кать—вихарку-  
 вати, -кати  
 выхвалять, -лить—вихваляти, -  
 лити  
 выхватывать, -тить—вихощлю-  
 вати, -пити  
 выхлепать—висьорбати  
 выходить, -йти—виходити, -йти  
 выходка—вихватка, вибрик

выхолаживать—вистуджувати  
 выцвѣтять—перецвітати  
 вычеканивать—вибивати  
 вычеркивать, кнуть—викрес-  
 лювати, креслити  
 вычесывать, сать—вичісува-  
 ти, сати  
 вычеть—одліч, вичот  
 вычисление—вирахунок  
 вычислять, лить—вираховува-  
 ти, хувати  
 вычитаніе—відліч  
 вычитывать, тать—відлічува-  
 ти, чити, вичитувати, тати  
 вычищать, стить—вичищати, -  
 стити  
 выше—вище  
 вышеозначенный—вищепока-  
 заний  
 вышеупомянутый—вищезгада-  
 ний  
 вышивать—вишивати  
 вышиваніе—вишивання  
 вышивать—вишивати  
 вышивка—мережка  
 вышина—високість  
 вышколить—вимуштрувати  
 вышучивать, утять—всмію-  
 вати, сміяти  
 выщипываніе—вищипування  
 выѣдать—виѣдати  
 выѣсть—виѣсти  
 выѣздъ—виѣзд  
 выѣзжать, ѣхать—виѣздити,  
 виѣхати  
 выяснять, нить—выяснити,  
 нити, з'ясувати  
 выюга—завірюха

вьюкъ—в'юк  
 вьючный—в'ючний  
 вьюшка—каглянка  
 вьющийся—виткий  
 вѣдать—відати, знати  
 вѣдомость—повідомлення  
 вѣдомство—відомство, виділ  
 вѣдь—адже, аджеж  
 вѣдьма—відьма  
 вѣдьніе—відання  
 вѣжливый, о—увічливий, -о,  
 чемний, -о  
 вѣжливость—увічливість, чем-  
 ність  
 вѣко—віко, повіка  
 вѣнчикъ—віночок  
 вѣра—віра  
 вѣрить—вірити  
 вѣрность—вірність  
 вѣрованіе—вірування  
 вѣровать—вірувати  
 вѣроломно—віроломно, зрад-  
 ливо  
 вѣроотступникъ—одщепенець,  
 недовірок  
 вѣротерпимость—віротерп-  
 ність  
 вѣроятно—мабуть, либонь,  
 надісь  
 вѣроятность—можливість  
 вѣсить—важити  
 вѣскій—важний, заважний  
 вѣстникъ—вістник  
 вѣсть—вістка, звістка  
 вѣсь—вага  
 вѣсы—вага, шальки  
 вѣтвистый—гиллястий  
 вѣтвь—віта, гілляжа, гілля

вѣтеръ—вітер  
 вѣтренность—необачність  
 вѣтранный, -о—необачний, -о  
 вѣха—віха  
 вѣче—віче  
 вѣчевой—вічовий  
 вѣчно—вічно  
 вѣчность—вічність  
 вѣшалка—вішалка, жердка  
 вѣшати—вішати, чіпляти  
 вѣшатся—вішатись  
 вѣшатель—повідач, голоси-  
 тель  
 вѣщій—віщливий, пророчи-  
 стий  
 вѣщунья—вішунка  
 вѣялка—віялка  
 вязальный—до в'язання  
 вязальщикъ—в'язальник  
 вязаніе—в'язання  
 вязать—в'язати  
 вязкій—грузький  
 вязкость—грузькість  
 вязнуть—грузнути  
 вялый, -о—млявий, -о  
 вялость—мявисть  
 вянуть—в'янути

## Г.

Гавань—пристань  
 гадалка—ворожка  
 гадальщикъ—ворожбит  
 гаданіе—ворожба, ворожіння  
 гадать—ворожити, гадати  
 гадина—гадина, гадюка  
 гадить—паскудити, поганити

гадкій—поганий, гидкий, брид-  
 кий  
 гадко—погано, негоже, па-  
 скудно  
 гадость—гидота, паскудство  
 газета—газета, часопись  
 газъ—газ  
 галдѣть—галасувати  
 галерея—галерія, ганок  
 галлюцинація—галюцінація,  
 увижання  
 галопировать—галопувати  
 галоша—калоша  
 галстукъ—краватка  
 гамма—гама  
 гамъ—галас, гармидер  
 гангрена—гангрена, вогнець  
 гарантировать—гарантувати,  
 забезпечити  
 гарантія—гарантія, безпека  
 гардеробная—гардероба  
 гардина—гардіна, запона  
 гармонировать—гармонувати,  
 ладнувати  
 гармоническій—гармонійний  
 гармонія—гармонія, лад  
 гарнецъ—гарець  
 гарнизонъ—залога  
 гарпунъ—гак  
 гарцовать—гарцювати  
 гарь—шмалятина, смалятина  
 гасить—гасити  
 гаснуть—гаснути  
 гастролить—гастролювати  
 гастроль—гастроля  
 гать—гребля  
 гауптвахта—обахта  
 гвардеецъ—сердюк



гвардія—гвардія  
 гвоздика—гвоздик, гвіздик  
 гвоздикъ—гвіздок, цвяшок  
 гвоздичный—гвоздиковий  
 гвоздь—гвіздь, цвях  
 гдѣ—де  
 генералъ—отаман  
 геній—геній  
 геніальный—геніяльний  
 географическій—географичний  
 географія—географія, земле-  
 пис  
 геодезія—геодезія  
 геология—геологія [геологія]  
 геометрія—геометрія  
 гербарій—гербарій, зільник  
 гербовой сборъ—гербова  
 оплата  
 гербовый—гербовий  
 гербъ—герб  
 герметически—герметично,  
 щільно  
 героиня—героїня  
 герой—герой, багатир  
 гетманство—гетьманування  
 гетманъ—гетьман  
 гибель—погибель, згуба  
 гибельно—згубно  
 гибельный—згубний  
 гибкій—гнукий  
 гибнуть—гинути, погибати  
 гигантскій—велетенський  
 гигантъ—велетен  
 гигиена—гігієна  
 гидра—гидра  
 гильза—гільза, картуша  
 гимназическій—гімназіяльний  
 гимназія—гімназія

гимнастика—гімнастика  
 гимнъ—гімн  
 гипотеза—гіпотеза, припу-  
 щення  
 гипподромъ—біговисько  
 гипсъ—гіпс  
 гири—вага  
 глава—голова  
 главарь—головарь, ватажок  
 главенство—зверхність  
 главенствовать—верховодити  
 главнокомандующій—гетьман  
 главный—головний  
 глаголь—дієслово, слово  
 гладеть—гладити  
 гладко—рівно  
 гладь—площа  
 газетовый—злато, срібло-го-  
 ловий  
 глазировать—глянцювати  
 глазокъ—очко  
 глазурь—полава  
 глазъ—око  
 гласность—явність  
 гласная буква—голосівка  
 гласный—гласний, голосний,  
 прилюдний  
 гласъ—голос  
 глашатай—окличник  
 глина—глина, глей  
 глиняный—глиняний, глинястий  
 глобусъ—глобус  
 глоданіе—гринія, жвакування  
 глотаніе—ковтанія  
 глотка—пелька  
 глотокъ—ковток  
 глубже—глибше  
 глубина—глиб, глибина

глубокий — глибокий  
 глубокомыслие — глибокомис-  
 ність  
 глубокоуважаемый — високоша-  
 новний  
 глубь — глиб  
 глумительный — глузливый  
 глумиться — глузувати, глуми-  
 тись  
 глупець — дурень, йолоп  
 глупить — дуріти, жартувати  
 глупо — нерозумно  
 глуповатый — дурненький, при-  
 дуркуватий  
 глупость — дурниця; дурість  
 глупый — дурний  
 глухой — глухий  
 глухонемой — глухонімиий  
 глушь — глуш  
 глыба — груд  
 глядѣть — глядіти, дивитись  
 глянец — глянс  
 гвать — гнати  
 гнетъ — гніт, утиск  
 гнида — гнида  
 гнилой — гнилий  
 гнилость — гнилога  
 гниль — гнилина  
 гнить — гнити, гнисти  
 гниение — гниття  
 гной — гній  
 гнойный — гнійний  
 гнусливый — гунявий  
 гнусно — гидко, бридко, огидко  
 гнусность — гидота, паскудство  
 гнуть — гнути  
 гнушаться — гидувати  
 гнѣваться — враждувати

гнѣвить — гнівити  
 гнѣвъ — гнів  
 гнѣдой — гнідий  
 гнѣдилище — кубло  
 гнѣздиться — гніздитись, кубли-  
 тись  
 гнѣздо — гніздо, кубло  
 говорить — говорити, мовити,  
 мовляти  
 говорливый — говіркий, балак-  
 ливий  
 говорунъ — базікало, щебетун  
 говорунья — балакуха, цокотуха  
 говоръ — гомін  
 говѣть — говіти  
 говядина — яловичина  
 годичный — роковий  
 годовалый — назімок  
 годовой — роковий, річний  
 годовщина — роковини  
 годъ — рік  
 голенище — халява  
 голень — гомілка  
 голикъ — деркач  
 голова — голова  
 головастикъ — ополоник  
 головка — голівка  
 головокругление — запамороки  
 головомойка — нагана  
 головорѣзъ — шибеник, пали-  
 вода  
 головушка — голівонька  
 голодать — голодувати  
 голодь — голоднеча  
 гололедица — ожеледь, голощик  
 голословно — голослівно, бездо-  
 відно  
 голосование — голосування





госпѣжа—пані, добродійка  
 гостепрімно—гостинно  
 гостепрімство—гостинність  
 гостинная—вітальня  
 гостинець—гостинець  
 гостиница—готель  
 гостить—гостювати  
 гость—гість  
 гостья—гостя  
 государственный—державний  
 государство—держава  
 государня—вельможна пані  
 государь—пане добродію  
 готическій—готичний  
 готовить—готувати  
 готовность—готовність  
 грабeжъ—грабунок, здирство  
 грабитель—грабіжник  
 грабительство—грабіжництво,  
 здирство  
 грабить—грабувати, гребти,  
 гарбати  
 граверъ—ритовник  
 гравировать—ритувати  
 гравировка—ритування  
 гравій—жо ства  
 гравюра—Г авюра, ритовина  
 градобитіе—градобиття  
 градусникъ—тепломір  
 градусъ—ступінь  
 гражданинъ—громадянин  
 гражданка—громадянка  
 гражданскій искъ—цивільний  
 позов  
 гражданскій—громадянський;  
 цивільний  
 гражданственность—цивіліза-  
 ція

гражданство—громадянство  
 грамматика—граматика  
 грамматическій—граматичний  
 грамота—грамота, письмо  
 грамотей—грамотій  
 грамотность—письменство  
 граната—граната, куля  
 грандіозный—величний  
 граненый—гранчастий  
 гранильный—шліховальний  
 гранильщикъ—шліхарь  
 гранить—гранит [камінь]  
 граница—кордон, граница,  
 межа  
 граничить—межувати  
 графа—стовпик, шпальта  
 графиня—карафа  
 графия—грапиня  
 графить—ліювати  
 графскій—грапський  
 графъ—грап  
 граціозный—граціозний  
 грация—грація, поваба  
 грачь—гайворон  
 гребенка—гребінець  
 гребень—гребінь  
 гребецъ—гребецъ, весляр  
 грезы—мрії, мари  
 грезить—марити, мріяти  
 гремучій—грімлячий  
 гремѣть—греміти  
 грестъ—гребти  
 грецкій орѣхъ—волоський  
 горіх

грива—грива  
 гривна—гривня  
 гримасничать—маллувати  
 гримировать, -ся—Грїмувати, -сь  
 розмальовувати, -сь  
 гримъ—Грїм  
 гробница—надгробок  
 гробовщикъ—трунаръ  
 гробъ—труна, домовина  
 гроза—громовица  
 грозить—нахвалятись  
 грозно—грїзно, суворо  
 грамадный—величезный  
 громить—нищити, пустошити  
 громко—голосно  
 громовой—громовий  
 громоздить—нагромоджувати  
 грамоздкій—завальний  
 громоотводъ—громозвід  
 громъ—грїм  
 гротъ—грота, пещера  
 грохотанье—гуркотня  
 грохотъ—гуркіт, грук, гурк  
 грошовой—шаговой  
 грошь—шаг, грїш  
 грубить—грубиякити  
 грубиянь—грубиян  
 грубо—грубо, нечемно  
 грубость—грубиянство  
 грубый—грубий  
 груда—купа  
 грудной—грудний  
 грудь—груди, перси  
 груздь—груздь  
 грузить—ладувати, вантажити  
 грузнуть—грузти  
 грузовикъ—ваговик

грузовой—вантажний, ладов-  
 ний, ваговий  
 грузъ—вантаж, тяга  
 группа—купа, гурт  
 группировать—гуртувати  
 группировка—гуртування  
 грустить—сумувати, журитись  
 грустный—смутний, сумний  
 грусть—смуток, сумота  
 грыжа—Гїла  
 грызть—грїзти  
 грѣлка—грїлка  
 грѣть—грїти  
 грѣхководникъ—грїховод  
 грѣхководница—грїховодка  
 грѣхъ—грїх  
 грѣшить—грїшити  
 грѣшникъ—грїшник  
 грѣшно—грїх  
 гряда—грядка  
 грязно—брудно, нечисто  
 грязь—бруд, болото, багно  
 губа—губа  
 губатый—губатий  
 губернія—губервія  
 губернский—губерніяльний  
 губитель—згубник  
 губительство—загуба  
 губить—губити  
 губка—губка  
 губной—губний  
 гудѣніе—гудїння  
 гудѣть—густи  
 гулкій—гучний  
 гуль—гук, луна  
 гульба—гульня  
 гуляка—бенкетарь  
 гулять—гуляти

гуманный, о—гуманий, людя-  
ний, о

гумно—тік  
гурьба—юрба  
гусарь—гусарин  
гусеница—гусинь  
гусиный—гусячий  
густо—густо, рясно  
густолиственный—густолистий  
густота—гущина  
гусыня—гуска  
гусь—гусак  
гуськомъ—гужем, низкою  
гуша—гуша

## Д.

Да—так, еге, авжеж  
даби—аби, щоб  
давать, дать—давати, дати  
давить—давити  
давка—тиск, тіснота  
давление—тиснення, гніт, да-  
влення

давнінько—подавно  
давнішний—давній, колишний  
давно—давно  
давнопрошедший—давномину-  
лий

давность—давність, давнина  
давнымъ давно—бозна коли  
даже—навіть  
далекій—далекий  
далеко—далеко  
дальній—далекий  
даль—далечинь

дальнобойный—далекостріль-  
ний

дальновидность—далекогляд-  
ність, прозорність

дальновидный—прозорний

дальнозоркій—далекозорий

дальность—далекість

далѣе—далі

дама—дама, пані

дань—данина, податок

дареніе—дарування, даровизна

дарить—дарувати

дармоѣдка—дармоїдка

дармоѣдъ—дармоїд

даровитость—здібність, дотеп-  
ність

даровитый—здібний, дотепний

даровой—даровий

даромъ—дурно, даремне

дарственная запись—дарчий  
запис

дарственный—дарований, дар-  
чий

дарь—дар, дарунок

дата—дата, число

дача—дача

два—два

двадцатый—двадцятий

двадцать—двадцять

дважды—двічі, два рази

дверной—дверний

дверцы—дверці, хвіртка

дверь—двері

двигатель—движник, двигало

двигать—двигати, рушати

движение—рух, порух

движимость—збіжжа

движимый—рухомий



двое—двоє  
 двоєдушіє—лукавство, облуда  
 двоєкратно—дворазово  
 двоєточіє—двокрапка  
 двойка—пара  
 двойни—близнята  
 двойникъ—двійник  
 двойной—подвійний  
 двойственно—двоісто, под-  
 війно  
 двойственность—двоістість,  
 подвійність  
 дворецкій—шафар, шахвар  
 дворець—палац, дворець  
 дворня—челядь  
 дворцовый—палацовий  
 дворъ—двір  
 дворянинъ—дворянин, шлях-  
 тич  
 дворянскій—дворянський,  
 шляхецький  
 дрюродный—брат у перших  
 двоякій—двоаякий  
 двояко—двоаяко  
 двуглавый—двоголовий  
 двугодичный—дворічний  
 двудольный—двочастковий  
 двудюймовый—двоцалевий  
 двукратно—двічі  
 двукрылый—двокрилий  
 двусмысленно—двозначно  
 двухспальный—подвійний  
 двустволка—дубельтівка, под-  
 війка  
 двустворчатый—двойчатий  
 двустишіє—двостих  
 двусторонний—двобокий  
 двухлѣтний—дволіток

двухмачтовый—двощоглий  
 двухмѣсячный—двомісячний  
 двухнедѣльный—двотижневий  
 двухпудовый—двохпудовий  
 двухсотый—двохсотий  
 двухцѣтный—двобарвний  
 двухчасовой—двогодинний  
 двухэтажный—двоповерховий  
 двѣнадцать—дванадцять  
 двѣсти—двісті  
 де—мов, мовляв  
 дебаты—дебати  
 дебатировать—дебатовати  
 дебетъ—дебет  
 дебоширство—дешпет, гала-  
 бурда  
 дебошь—дешпет, бешкет  
 дебрь—пуца, нетро  
 дебютировать—дебютовати  
 деверъ—дівер, швагер  
 девизъ—гасло, девіза  
 девяносто—девяносто, дев'ят-  
 десят  
 девятнадцатый—дев'ятнадця-  
 тий  
 девятнадцать—дев'ятнадцять  
 девять—дев'ять  
 девятьсотъ—дев'ятсот  
 деготь—дъготь, коломазь  
 декуктивный—дедуктивний  
 дедукція—дедукція  
 дежурить—днювати, чергу-  
 ватись  
 дежурный—черговий, стійчик  
 дежурство—черга, стійка  
 дезертиръ—дезертір, втікач  
 дезорганизация—дезоргані-  
 зация

- дезорганизовать—дезорга-  
    нівувати  
 декабрьскій—грудньовий,  
    студеньовий  
 декабрь—грудень, студень  
 деканъ—декан  
 декламаторъ—декламатор  
 декламировать—декламувати  
 декларация—декларация  
 декорация—декорация  
 декоративный—декоративний  
 декорировать—декорувати  
 декретъ—декрет  
 делегация—делегация  
 делегировать—делегувати  
 деликатный—делікатний  
 деликатничать—панькатись  
 деликатность—делікатність,  
    звичайність  
 дельфинъ—дельфин  
 демобилизация—демобілізація  
 демобилизовать—демобілізу-  
    вати  
 демократизмъ—демократизм  
 демократическій—демократич-  
    ний  
 демонстрация—демонстрація  
 демонстрировать—демонстру-  
    вати  
 демонъ—демон, гемон  
 деморализовать—деморалізу-  
    вати  
 денежки—грошенята  
 денежная книга—грошова  
    книга  
 денежный—грошовий  
 денежное взысканіе—грошова  
    пеня  
 день—день  
 деньги—гроші  
 деньжонки—грошенята  
 департаментъ—департамент  
 депо—депо  
 депутатъ—депутат  
 дерганіе—сіпання, смикання,  
    скубіння  
 дергать—смикати, сіпати  
 деревенскій—селянський  
 деревня—село  
 дерево—дерево, деревина  
 деревянистый—деревчатий  
 деревянный—дерев'яний  
 деревянѣть—дерев'яніти  
 держаніе—тримання  
 держать,-ся—держати,-сь, три-  
    мати,-сь  
 дерзать—насмілитись, важи-  
    тись  
 дерзкій—зухвалій  
 дерзко—зухвало  
 дерзновенно—відважно  
 дерзость—зухвальство  
 дернь—муріг  
 десанть—десанть, висадка  
 десертъ—десерт, ласощі  
 дескать—мов, мовляв  
 деспотическій—деспотичний  
 деспоть—деспот  
 дестъ—лібра  
 десятичный—десятий  
 десятилѣтній—десятилітній  
 десятилѣтіе—десятиліття  
 десятина—десятина  
 десятка—десятка  
 десять—десять  
 деталь—подробица, дрібниця

дефектъ—дефектъ, хіба  
 дефіцитъ—дефіцит, недобір  
 дешево—дешево  
 диванъ—канапа, тапчан  
 дивидентъ—дивидент, заско-  
 діл  
 дивить—дивувати, чарувати  
 дивно—дивно, чудово  
 дивный—дивний, чудовий  
 диво—диво, чудо, чудасія  
 дизентерія—дизентерія, рі-  
 зачка  
 дикарь—дикун  
 дикий—дикий, здичалий  
 дико—дико, чудно  
 диковина—диковина, дивови-  
 жа  
 дикость—дикунство  
 диктаторъ—диктатор  
 диктовать—диктувати  
 диктовка—диктура  
 дѣнь-дѣнь—дзень-дзень  
 дипломатія—дипломатія  
 дипломатическій—дипломатич-  
 ний  
 дипломъ—диплом  
 директоръ—директор  
 дирижировать—орудувати  
 дискантъ—дишкант  
 дисконтировать—дисконтувати  
 дисконтъ—дисконт  
 дисциплина—дисципліна, кар-  
 ність  
 дитя—дитина, дитя  
 дитяtko—детяtko, дитинка  
 дифтеритъ—дифтерит, бло-  
 ниця  
 дичь—дичина, звірина

диагональ—діагональ, пере-  
 кутня  
 діаконъ—диякон  
 длина довжина  
 длинно—довго  
 длинноватый—подовгий  
 длинногривый—довгогривий  
 длинноносый—носатий  
 дланнорослый—довготелесий  
 длинноусый—вусатий  
 длинношей—довгов'язий  
 длинный—довгий  
 длительно—загайно, марудно  
 длить—довжити, тягти  
 дневальный—черговий  
 дневать—днювати  
 дневникъ—щоденник  
 дневной—денний  
 днемъ—у день, за дня  
 днесь—вині  
 дно—дно, спід  
 Днѣпръ—Дніпро  
 Днѣстръ—Дністер, Дністро  
 добавка—додаток  
 добавлять, -вить—додавати,-  
 дати  
 добавочный—додатковий  
 добивать, -бить—добивати,-  
 бити  
 добиваться; биться—добива-  
 тись, -битись  
 добирать, -брать—добирати,-  
 брати  
 добираться, -браться—добира-  
 тись, -браться  
 доблестно—мужне  
 доблестный—мужній, лицар-  
 ський



доблесть—мужність  
 добрести—дотягти  
 добро—добро  
 доброволець—охочий  
 добровольно—саможіть  
 добровольное соглашеніе—са-  
 мѣхитня згода  
 добродушіе—добротливість  
 добродѣтель—доброчин  
 доброжелатель—доброхіть  
 доброжелательно—доброзич-  
 ливо  
 доброжелательство—добро-  
 зичливість  
 доброкачественный—добрячий,  
 добрий  
 добронравіе—обичайність,  
 звичайність  
 добросердечіе—сердешність  
 добросовѣстно—сумлінно  
 добросовѣстность—сумлін-  
 ність  
 доброта—добрість  
 добрый—добрий  
 добрый вечерь—добрі ве-  
 чір  
 добрый день—добрі день  
 добываніе—добування, добуття  
 добывать, быть—добувати,  
 бути, здобувати, бути  
 добыча—здобич  
 добѣжать—добігти  
 доваривать, рить—доварюва-  
 ти, рити  
 довертъть—довергіти  
 довершать—доконувати  
 довершеніе—доконання, до-  
 кінчення

доводитъ, вести—доводити, ве-  
 сти, приводити, вести  
 доводъ—довід  
 довозить, вести—довозити,  
 вести  
 довольно—досить, годі, буде  
 довольный—задоволений  
 довольствованіе—постачання  
 до-востребованія—до запитан-  
 ня  
 довѣдываться—довідуватись  
 довѣренность—вірчий лист,  
 уповноваженія  
 довѣренный—довірник, упов-  
 новажений  
 довѣритель—вірник  
 довѣрительный—довірочний  
 довѣріе—віра, довіра  
 довѣрчиво—ймовірно, довірно  
 довѣрять, рить—довіряти, ри-  
 ти, уповноважувати, важити  
 довѣшиваніе—доважування  
 довязывать, зать—дов'язува-  
 ти, зати  
 догадливый—догадливий,  
 тямкий  
 догадка—здогад  
 догадаться—догадатись  
 догорать, рѣть—догоряти,  
 рити  
 доглядывать—дозирати  
 договариваться, риться—умов-  
 ляться, витись, добалакатись  
 договорный—умовний  
 договоръ—умова, уклад  
 догонять, гнать—доганяти,  
 гнати  
 догуляться—догулятись

додерживать, жать—дотриму-  
 вати, -мати  
 додумываться, -маться—домір-  
 коуватись, -ватись, домисли-  
 тись  
 додѣлывать, -лать—доробля-  
 доеніе—доїння [ти, -бити  
 дожаривать, -рить—досмажу-  
 вати, -жити  
 дождевой—дошовий  
 дождливый—дошовитий, до-  
 щистий  
 дождь—дош; мелкий дождь—  
 мрячка, мигичка  
 дожевывать, -вать—дожовува-  
 ти, -жувати  
 доживать, -жить—доживати,  
 дожити  
 доживаніе—чекання, тривання  
 дозволеніе—дозвіл  
 позволять—дозволяти  
 дознаніе—слідство  
 дозорь—обхід, об'їзд  
 дозрѣваніе—достиганія  
 дозрѣлый—достиглий, доспі-  
 лий  
 дойный—дійний  
 доискивать—дошукувати  
 доить—доїти  
 доказательно—довідно  
 доказательство—довід, доказ  
 доказывать, -зять—доказувати,  
 зати, доводити, вести  
 докалывать, -колоть—доколю-  
 вати, -лоти  
 доканчиваніе—докінчення  
 доканчивать, -кончить—докон-  
 чувати, -чити

докалываніе—доколюванія  
 докарабкаться—доdertись  
 докараулить—допильнувати,  
 вовартувати  
 докарауливать—допильнува-  
 ти, довартувати  
 докармливать, -мить—догодо-  
 вувати, -дувати  
 докатывать, -тить—докочувати,  
 -тити  
 докашивать—докошувати  
 докладчикъ—докладчик  
 докладъ—доклад, донесення  
 докладывать—докладати  
 доколь—доки  
 докраена—до-жару  
 докрашивать, -сить—дофарбо-  
 вувати, -бувати  
 докричаться—докричатись  
 докручивать, -тить—докручу-  
 вати, -тити  
 докторскій—докторській, лі-  
 карський  
 докторъ—доктор, лікарь  
 документъ—документ  
 докупить—докупити  
 докурить—докурити  
 докучать—докучати, набри-  
 дати  
 докучливо—уїдливо  
 долбить—довбити  
 долгий—довгий  
 долго—довго  
 долговой—борговий  
 долговременный—довгочасний  
 долговѣчно—довговічно  
 долготѣіе—довгодіття  
 долготѣа—довжина

долготерпѣливо—довготер-  
пляче

долгоухій—каплаухій  
долгошей—довгов'язий  
долгъ—борг; обов'язок, по-  
винність

долетать, -тѣть—долѣтати, до-  
летѣти

должокъ—довжок, позичка  
должникъ—довжник, винува-  
тець

должно—треба, повинно  
должностной—урядовий, служ-  
бовий

должностное лицо—урядова  
особа

должность—посада  
должный—винний, належений  
доливать, -лить—доливати, -  
лити

долина—долина, низина, діл  
долой—геть  
долото—долото  
доля—уділ, доля; пай  
дома—вдома, у господі  
помалывать, -молоть—домелю-  
вати, -молоти

доматывать, -мотать—домоту-  
вати, -тати

домашній—домовий, хатний  
домашній арестъ—хатний  
арешт

домовладѣлецъ—домовласник  
домовладѣлица—домовласни-  
ця

домовой—домовик  
домогательство—домагання

домогаться—намагатись, ви-  
магати

домой—до дому, до господи  
домолачивать—домолочувати  
домоправитель—домоправник  
доморощенный—доморослий  
домостроитель—будівничий  
домостроительный—будів-  
ницький

домосѣдка—домаха  
домосѣдъ—домонтарь  
домохозяинъ—господарь дому  
домочадецъ—домівник  
домъ—дім, господа, будинок,  
хата

домыливать—домилювати  
донашивание—доношення  
донесеніе—донесення, доява  
донизывать—донизувати  
донимать, -нять—дошкуляти, -  
лити

доносить—доносити  
доносчикъ—доказчик  
донось—донос, наклеп  
донышко—денце  
допекать—допекати, допекти  
допивать, -пить—допивати, -  
пити

допиливать, -лить—допилювати, -  
лити

дописка—допис  
дописывать, -сать—дописувати, -  
сати

доплачивать, -платить—допла-  
чувати, -тити

доплетать, -плестъ—доплѣтати, -  
плести



доплывать, -плыть—допливати, -плисти	дослушивать—дослухувати, -хати
доподливо—напевне	досматриванье—доглядання, додивляння
дополненіе—додаток, добовиення	досматривать, -рѣть—доглядати, -глянути
дополнительный—додатковий	досматриваться, -рѣться—додивлятись, -витись
допотопный—передпотоповий	досмотрѣ—догляд, дозір
допрашивать, -сить—допитувати, -тати	досмѣяться—досміятись
допросъ—допит	доспѣхъ—зброя
допрыгаться—дострибатись, доплигатись	доссориться—досваритись
допусканіе—допускання; дозволення	доставать, -стать—дісгавати, -стати
допущеніе—допуск	доставленіе—доставка, поставчанія
дорисовывать, -вать—дорисовувати, -сувати	доставлять, -вить—приставляти, -вити
дорога—дорога, плях	достаивать, -стоять—достоювати, -яти
дорого—дорого	достатокъ—достаток
дороговизна—дорожнеча	достаточно—досить, доволі
дорогой—дорогий	достигать, -стичь—досягати, -гти, доходить, дійти
дородный—огрядний	достиженіе—досягнення
дороже—дорожче	достижимо—можливо, досяжно
дорожить—шанувати	достовѣрно—певно, безсумніву
дорожка—стежка, шляшок	достовѣрный—певний, довірний
дорожній—подорожний	достойно—достойно, як належить
доростать, -рости—дорєстати, -рости	достоинство—гідність, вартість
дорѣзывать, -зять—дорізувати, -зати	достойный—гідний, вартий
досада—докука	дѣстопамятный—пам'ятний
досадный—прикрий	достопочтенный—високоповажний
досаждать, -дить—докучати, -чити, допикати, -пекти	достояніе—майно, власність
досель—досі	
доска—дошка	
доскакивать—дострибувати	

достраивать, -строить — добудовувати, -дувати

доступный, -о — доступний, -о, приступний

достучаться — достукатись

досугъ — дозвілля, гулящий час

досудиться — допозиватись

досуха — насухо

досушивать, -шить — досушувати, -шити

досчатый — дощатий

досчитывать, -читать — долічувати, -чити

досылать, -слать — досилати, -слати

досыпать — досипати

дотанцоваться — дотанцюватись

дотла — до-щенту, до-цури, до останку

дотоль — дети, дотиль

дотрагивание — дотикання, доторкання

дотрагиваться — дотикатись, черкатись

дотягивать — дотягати

доужинать — довечерати

доучить, -ся — довчити, -сь

дохлый — здохлий, дохлина

дохнуть — здихати

дохнуть — дмухнути, хукнути

доходно — дохідно, корисно

доходъ — дохід, прибуток

доцвѣтать — доцвітати

дочеринь — доччин

дочиста — геть чисто

дочь — дочка, доня

дошпалить — допустувати

дошивать, -шить — дошивати, -шити

доѣдание — доїдання

доѣдать — доїдати

доѣзжать — доїздити, доїзджати

драгоценный — дорогоцінний, коштовний

дразнить, -ся — дратувати, -сь, дражнити, -сь

драка — бійка

драма — драма

драть, -ся — дерти, -сь битись

драчунъ — забіяка

дрезьги — друзки

дрезьжаніе — деренчання

дрезьжать — деренчати

древній — давній

древоточець — шашель

древовидный — деревоподібний

дремать — дрімати, куняти

дремучій — густий, темний

дрессировать — муштрувати

дрессировка — муштра

дробить — дробити

дробный — дрібний

дробъ — дріб, шріт

дровни — Гринджоли

дровосѣкъ — дроворуб

дроги — бендюг

дрожание — тремтіння; двігит

дрожать — тремтіти, двігтіти

дрожжи — дріжджі

дрожки — бігунці

дрожь — дригота, дрижаки

другой — другий, инший

другъ — друг, приятель

дружба — приязнь

дружелюбно — приязно





дѣйствительный—дійсний,  
справжній; діяльний (грам.)  
дѣйствие—чинність, дія  
дѣйствовать—діяти  
дѣланіе—вироблення  
дѣлатель—робітник  
дѣлать—робити, творити  
дѣлаться—робитись  
дѣлежь—поділ, ділення  
дѣленіе—поділ, ділення  
дѣлець—ділок  
дѣлимсе—ділимок (арихм.)  
дѣлимый—подільний  
дѣлимость—подільність, діль-  
ність  
дѣлитель—дільник  
дѣлить—ділити, поділяти  
дѣло—діло, справа  
дѣловой—діловий  
дѣлопроизводитель—діловод  
дѣлопроизводство—діловод-  
ство  
дѣльно—до ладу  
дѣлянка—ділянка  
дѣти—діти  
дѣтоубійца—дітовбивця  
дѣтскій—дитячий  
дѣтство—дитинство  
дѣяніе—чин, вчинок  
дѣятель—діяч  
дѣятельность—діяльність  
дѣятельный—діяльний  
дюймъ—цаль  
дюймовый—цальовий  
дядинь—дядьків  
дядя—дядько  
дятель—ятіль, ятлик

## E,

Евангеліе—Евангеліе  
еврей—жид  
еврейскій—жидівський  
Европа—Европа [Европа]  
едва—лѣдѣе  
единеніе—єднання, єдність  
единица—одиниця  
единоборство—поєдинок  
единобрачіе—одноженство  
единовластіе—одновлада  
единовременно—одночасово  
единовременный—одночасовий  
единовѣрецъ—одновірець  
единогласно—одноголосно  
единодушіе—одностайність,  
згода  
единодушнѣ—одностайно  
единомысліе—однотумство  
единомышленникъ—одно-  
думецъ  
единственный, о—єдиний, е  
единство—єдність  
единий—єдиний  
ежегодникъ—щорічник  
ежегодно—щорічно, рік-у-рік  
ежедневно—щодня  
ежели—коли, як що  
ежеминутно—що хвилини  
ежемѣсячно—що місяця  
еженедѣльникъ—тижневик  
ежемедѣльно—щотижня  
ежечасно—щогодини  
ежится—щулитись  
ежовый—їжаківий  
ежь—їжак

еле—ледве, насилу  
елей—олива  
елеосвященіе—маслування, со-  
борування

елико—яко  
елико-возможно—яко мога  
елка—ялинка  
ельникъ—ялиник  
емкій—місткий  
емкость—місткість  
еноть—янот  
епархія—епархія, владцтво  
епископъ—епископ, владика  
епитимія—покуга  
ересь—ересь  
еретникъ—еретик  
ермолка—ярмолка  
ерошить—куйовдити  
ерунда—казнащо  
есаулъ—осавул  
если—коли, як що  
естественникъ—природник  
естественно—природно, зви-  
чайно  
естественный—природний,  
природничий  
естественно—натурально  
естество—істота, натура  
естествовѣдѣніе—природо-  
знавство  
естествовѣдъ—природознавецъ  
естествоиспытатель—природо-  
спит  
есть—є, єсть  
ехидничать—лукавити  
еще—ще

## Ж.

Жаба—жаба  
жабры—зябри  
жаворонокъ—жайворонок  
жадничать—ласитись  
жадно—пожадливо, несито  
жадность—пожадливость, жа-  
доба  
жадный—жадібний, зажерли-  
вий, хтивий  
жажда—жадоба, згага, спрага  
жаждать—жадати, прагнути  
жаждущій—спраглий, жадіб-  
ний  
жалить—жалити  
жалкій—мизерний  
жалко—жалістно, жалібно  
жало—жело  
жалоба—скарга, нарікання  
жалобный—жалібний  
жалованье—плата, заплата,  
платня  
жаловаться (в суд)—позивати  
жаловаться—скаржитись, бід-  
катись  
жалостный—жалістний  
жалость—жалощі  
жаль—шкода  
жалѣть—шкодувати, жалку-  
вати  
жандармскій—жандарський  
жандармъ—жандар  
жара—спека  
жарить—пекти, смажити  
жаркій—горячий, палючий  
жарко—гаряче, душно

жаркое—печеня  
 жарь—жар, гарячка, запалення  
 жасминъ—ясмин  
 жатва—жнива  
 жать—тискати, мулити; жати  
 жвачка—жуйка  
 жгучесть—пекучість  
 жгучій—пекучий  
 ждатель—тривати, чекати  
 жевать—жувати, ремігати  
 жезль—жезло, ціпов, костур  
 желаніе—бажання, хіть  
 желанный—бажаний  
 желательно—бажано, бажана  
 річ  
 желать—бажати, зичити  
 желе—драглі  
 железа—залоза  
 желобъ—жолоб  
 желтизна—жовтизна  
 желтый—жовтий  
 желтогрудый—жовтогрудий  
 желтоярасный—жовтогарячий  
 желтокъ—жовток  
 желтъть—жовкти  
 желудочокъ—шлуночок  
 желудокъ—шлунок  
 желудочный—шлунковий  
 желчный—жовчний  
 желчь—жовч  
 желѣзная дорога—залізниця  
 желѣзнодорожный—залізничий  
 желѣзный—залізний  
 желѣзо—залізо  
 жеманиться—маніжитись, ви-  
 хлятись  
 жеманство—маніжність  
 жемчужина—перлина

жена—жінка, дружина  
 женатый—жонатий  
 женинь—жінчин  
 женить, ся—одружити, съ  
 женитьба—одружіння  
 женихъ—молодий  
 женскій—жіночий  
 женственность—жіночість  
 женственный—жіночий  
 жещина—жінка  
 жердь—жертка  
 жертва—жертва, охвіра  
 жертвенникъ—жертвник  
 жертвованіе—жертвування  
 жертвователь—охвірник  
 жертвовать—охвірувати  
 жесткій—жорсткий, твердий,  
 мулький  
 жестокосердіе—жорстокість,  
 твердосердя  
 жестокость—жорсткість  
 жечь—рух  
 жестяникъ—бляхар  
 жестянка—бляшанка  
 жетонъ—дукач  
 жечь—палити  
 жженный—палений  
 живительный—живущий, жи-  
 воносний  
 живность—живність  
 живо—хутко, швидко  
 живодаръ—гицель  
 живой—живий, жвавий, мотор-  
 ний  
 живописецъ—маляр  
 живописный, о—мальовни-  
 чий, о



живопись—малярство, малю-  
вання  
живость—жвавість, моторність  
животворный—животворчий,  
живодавчий  
животное—животина, тварина,  
бидло  
животный—звірячий; шлунко-  
вий  
животь—живіт  
живьемъ—живцем  
жидкій—рідкий  
жидкость—рідина, плин  
жизненный, о—живний, -о, жит-  
тевий  
жизнь—життя  
жилеть—жилетка  
жилецъ—комірник  
жилище—оселя, помешкання  
жирный—товстий, ситий  
жиръ—сало, лій  
житейській—життевий, світовий  
житель—мешканець  
жительство—мешкання  
житіе—життепис, житіе  
жить—жити  
жрать—жерти  
жребій—жереб, доля  
жужжаніе—дзижчання, гудіння  
жужжать—дзижчати, густі  
жуликъ—халамидник  
журавль—журавель  
журналистъ—журналіст, газе-  
тяр  
журналъ—журнал, часопис  
журчаніе—дзюрчання  
журчатъ—дзюрчати  
жутко—моторошно

## 3.

Заарендовать—взяти на по-  
сесію  
заартачиться—знеровитись  
забава—втіха, цяцька  
забавлять, ся—бавити, -сь, поті-  
шати, -сь  
забавникъ—потішник, кумед-  
ник  
забавно—забавно, втішно  
забаллотировать—не обрати  
забарабанить—затарабаніти  
забастовать—застрайкувати  
забастовка—страйк  
забвеніе—забуття  
забеременѣть—заважити  
забивать, бить—забивати, бити  
забирать, брать—забирати, брати  
забитый—затурканий  
заблаговременно—загодя, за-  
здалегідь  
заблаговременный—заздалегід-  
ний, завчасний  
заблекнуть—пов'янути  
заблеять—замекати  
заблудиться—заблудитись, за-  
блукатись  
заблуждаться—помилятись  
заблужденіе—заблуд, помилка  
забогатѣть—забагатіти  
заботать—забуцати  
заболтаться—забазікатись  
заболѣть—захворіти, занедужа-  
вобормотать—замимріти [ти  
заборъ—баркан

забота—клопіт, піклування,  
турбота  
забоститься—клопотатись, дба-  
ти, піклуватись  
заботливый, о—дбайливий, о,  
піклуватий, о  
заботливость—дбання, піклу-  
вання  
забраковывать, вать—відки-  
дати, кинути, знехтувати  
забрасывать, бросить, бро-  
сать—закидати, кинути, -  
кидати  
забречать—забринькотіти  
забресь—забристи, забитись  
забрызгивать—забризувати  
забывать, быть—забувати, -  
бути  
забывчивость—забуття  
забывчивый—забутливий  
забѣгать—забігати  
забѣднѣть—завбожіти  
заважничать—зачванитись  
завариваніе—заварювання  
заведеніе—заклад; поведенція  
завертывать, нуть—загортати, -  
нути, зайти  
завертѣть—закрутити  
завершать, шить—закінчати, -  
чити  
завивать—завивати, закручу-  
вати  
завидный, о—заздрый, о  
завидовать—заздрити  
завидѣть—забачити  
завязать—заверещати  
завилать—завертіти

завинчивать, тить—зашрубо-  
вувати, бувати  
зависимо—залежно  
зависимость—залежність, під-  
леглість  
зависливый—заздрый, зазд-  
рісний  
зависть—заздрість, заздрощі  
зависѣть—залежати  
завитой—закручений  
завитокъ—закрутка  
завладѣть—заволодіти, досягти,  
посісти  
завлеканіе—приваблення  
завлекательный—завабливий,  
привабний, принадний  
завлекать, лечь—заваблювати, -  
бити, принаджувати  
заводить, вести—заводоти, -  
вести  
завод—завод, фабрика  
заводъ:  
винокурный—внниція,  
гуральня  
восковой—воскобійня  
жельзоплавильный—рудня  
кирпичный—цегельня  
кожевенный—гарбарня  
лѣсопильный—лісопильня  
маслобойный—олійниця  
мѣдноплавильный—котлярня  
металоплавильный—гамарня  
мыловаренный—милярня  
пивоваренный—броварня  
пороховой—пороховня  
сахарный—цукроварня  
завоеваніе—здобуття, завій  
завоевательный—завойовничий

завоеватель—завойовник  
 завоевывать, вать—завойову-  
 вати, вати  
 заволакивать—затягати  
 заволноваться—захвилюватись  
 завонять—засмердіти  
 заволить—заголосити  
 заворачивать, -вернуть—повер-  
 тати, нути  
 заворчать—забурчати, загар-  
 чати  
 завсегда—завжди  
 завтра—завтра  
 завтракать—снідати  
 завтракъ—сніданья, сніданок  
 завываніе—скіглення  
 завьтъ—завити  
 завѣдомо—завідомо  
 завѣдываніе—завідування, за-  
 ряд  
 завѣдывать—завідувати, заря-  
 джувати  
 завѣреніе—запевненія  
 завѣрять, -рить—запевняти, -  
 нити  
 завѣса—заслона, завіса  
 завѣтный—заповідний  
 завѣтъ—заповіт  
 завѣщиваніе—запинання  
 завѣщаніе—заповіт, духівниця  
 завѣщатель—заповідник  
 завѣщать—заповідати  
 завязываніе—зав'язування  
 завязъ—зав'язок  
 загадка—загадка  
 загадочно—загадково  
 загадочность—загадковість  
 загадываніе—загадування

загаръ—смага  
 загвоздка—закарлючка  
 загинать—загинати  
 загибъ—залім  
 заглавный—заголовний  
 заглаживать—загладжувати,  
 рівняти  
 заглохнуть—заглухнути  
 заглушать—заглушати  
 заглядывать, -нуть—зазирати, -  
 рнути  
 заглядываніе—зазирання  
 заглядѣніе—задивляння  
 загнивать, гнить—загнивати, -  
 гнити  
 заговаривать, -ворить—замо-  
 вляти, -вити  
 заговорщикъ—змовник  
 заговоръ—змова  
 заговѣніе—пущенія  
 загонять, -гнать—загоняти, -  
 гнати  
 загоразживать—загороджувати  
 загорать, -рѣть—смагнути, за-  
 смалитись  
 загораться—запалюватись  
 загордиться—загордиться, за-  
 пишатись  
 загоревать—засумувати, зажу-  
 ритись  
 загородный—позаміський, за-  
 міський  
 загорѣлый—засмалений  
 загостить—загостювати  
 заграждать, -дить—загороджу-  
 вати, -дити  
 заграничный—закордонний  
 за-границей—за-кордоном



загребать—загортати, загар-  
баты

загрезить—замарити

загрѣмьть—загреміти

загрохотать—загуркотіти

загрустить—засмутитись

загрязнение—забруднення

загудѣть—загустити

загустѣть—загустіти

задабривать, добрить—задоб-

рять, рить, загоджувати

задавать, дать—завдавати,-

дати

задаромъ—майже дурно

задатокъ—завдаток

задаточная расписка—завдат-

ковий лист

задаточный—завдатковий

задача—завдання; морока

задвижка—засув

задворокъ—завірок

задергать—засіпати

задеревенѣлый—здерев'яні-

лий

задержание—затримання

задержаться—затриматись

задерживать, жать—затриму-

вати, мати, припиняти,-

нити

задержка—затримання, при-

пин

задира—причепя

задолго—задовго

задолжать—завинити, запози-

чатись

задоръ—завзяття

задремать—задрімати

задрожать—затремтіти

задумчиво—замислено, за-

думливо

задумчивость—замисленість,

задумливість

задумывать, мать—замисляти,-

лити

задушевно—широ, сердечно

задыхаться—задохатись

задѣвать, дѣть—зачіпати, че-

пити

задѣлывать—замуровувати

(камінням)

заемный—позичковий

заемщикъ—позичник

заемъ—позика, позичка

зажаривать—запикати

зажать—стиснути

зажелтѣть—зажовтіти

заживание—загоїння

зажива—живцем

зажигатель—палій

зажигательный—палючий, за-

пальный

зажигать, жечь—запалювати,-

лити, світити

зажимание—затуляння

зажимать, жать—затуляти, ли-

ти, здавити

зажиточно—заможно

зажиточность—заможність

зажужжать—загустити

зажурчать—задвюрчати

зазвенѣть—зазвеніти

зазвучать—залунати

заздравный—заздоровний

зазеленѣть—зазеленіти

зазимовать—зазімувати

зазноба—коханка

зазубрина—щербина, зазубень  
 зазываніе—закликання  
 зазывать, -звать—заклікати  
 заигриваніе—загравання  
 заика—недоріка  
 заикаться—заїкуватись  
 заимодавецъ—позичальник  
 заимообразно—позичково  
 заимствованіе—позичення  
 заимствовать—позичати, зася-  
 гати  
 заинтересовывать, -совать—за-  
 цікавлювати, -вити  
 заискиваніе—запобігання, під-  
 лещування  
 заискивать—запобігати  
 заискриться—заискритись  
 закабаливать—заневолювати  
 закадычный—ширий  
 заказанный—замавлений  
 заказъ—замовлення, замова  
 заказчикъ—замовленник  
 заказное письмо—рекомендо-  
 ваний лист  
 заказывать, -зать—замовляти, -  
 вити  
 закаиваться, -каяться—заріка-  
 тись, -ктись  
 закалывать, -колоть—заколю-  
 вати, -лоти  
 закамен'ялый—скам'янілий  
 заканчивать, -кончить—кінчати,  
 скінчити  
 закапризничать—завередувати  
 закапывать, -копать—закопу-  
 вати, -пати  
 закатъ—захід

закатывать, -тить—закочувати -  
 тити  
 закашлять—закашляти, забу-  
 хикати  
 закашляться—закашлятись  
 закивать—закивати  
 закидывать—закидувати  
 закисать—закисати  
 закладка—закладина  
 закладная—заставний лист  
 закладчикъ—заставник  
 закладъ—заставка, застава  
 заклеивать—заклеювати  
 заклеить—потаврувати  
 затлятіе—закляття  
 заключать, -чить—замикати, -  
 мкнути; робити, зроби-  
 ти висновок; постано-  
 вляти, містити, робити,  
 зробити умову  
 заключаться—міститись  
 заключение—висновок; закін-  
 чення  
 заключенный—в'язень  
 заключительный—останній  
 закованный—закутий  
 заковывать, -вать—заковува-  
 ти, -кувати  
 заковыка—закарлючка  
 заколачивать—забивати  
 заколдовывать—зачаровувати  
 заколыхать—заколихати, за-  
 хитати  
 законно—справедливо  
 законность—правність  
 законный—правний  
 законовѣдъ—правознавец

законовѣдѣніе—правознавство  
 законодатель—законодавецъ,  
 праводавецъ  
 законодательный—законодав-  
 чий  
 законодательство—праводав-  
 ство, законодавство  
 законопачивать—законопачу-  
 вати  
 законоположеніе—праводав-  
 ство  
 законопреступникъ—правоо-  
 мецъ, виноватець  
 законопреступный—праволом-  
 ний  
 законъ—закон, право  
 закопѣть—закопѣти  
 закоренѣлость—закоренѣлість  
 заkostenѣть—окостинѣти  
 закоренѣлый—закляклий, за-  
 дублій  
 закрашивать, сить—зафарбо-  
 вувати, бувати  
 закричать—закричати  
 закромъ—засік  
 закручивать, крутить—закру-  
 чувати, крутити  
 закручиниться—зажуриться,  
 занудиться  
 закрывать, крыть—зачиняти,  
 нити, затуляти, лити  
 закрываться, крыться—зачиня-  
 тись, нитись, затуля-  
 тись, литись  
 закрытіе—закриття  
 закрѣпленіе—закрѣпленія  
 закрѣплять, пить—закрѣпляти,  
 пити

закулисный—заштанковий  
 закупать, пить—закупати, пити  
 закупоривать, рить—затикати,  
 заткнути, закоркувати  
 закупорка—затикання, закор-  
 кування  
 закупщикъ—закупень  
 закуривать, рить—закурюва-  
 ти, рити  
 закусать—загризти  
 закуска—закуска  
 закусовать, сить—закушувати,  
 -сити, заїдати, їсти  
 закутить—загуляти  
 закутывать, тать—закутувати,  
 тати  
 заламывать, мить—заламувати,  
 ламати  
 залаять—загавкати  
 залегать, лечь—залягати, лягти  
 залежалый—залеглий  
 залеживаться, лежаться—зале-  
 жуватись, жатись  
 залежь—заваль  
 залезетать—забелькотати  
 залетать, летѣть—влѣтати, вле-  
 тѣти  
 залетный—залѣтний  
 залечивать—загоювати  
 заливать, лить—заливати, лити  
 заливка—заливанія  
 заливной—заливний  
 заливъ—затока  
 залиывать—зализувати  
 залогодатель—заставник  
 залогъ—застава; стан (грам)  
 залоговое свидѣтельство—за-  
 ставний лист



заложить—заставити  
 залѣзать—залізати  
 залѣпливать—заліпляти  
 залѣчивать—загоювати  
 залюбоваться—замилуватись  
 замазка—замазка  
 замазывать,-зять—замазувати,-  
 зати  
 замаливать—замолювати  
 заманивать,-нить—заманюва-  
 ти, нити  
 заманчиво—повабно, принадно  
 заманчивость—принадність  
 замарашка—замазуря, нехлюя  
 замаскировать—замаскувати,  
 заличкувати  
 замахнуться—замахнутись  
 замачивать,-мочить—замочу-  
 вати,-чити  
 замашка—звичка  
 замащивать,-мостить—мостити,  
 буркувати, забуркувати  
 замедление—гайка, забара,  
 загайка  
 замедлять,-лить—гаяти, зага-  
 яти, баритись  
 замелькать—замаячити, замег-  
 тити  
 замерзание—замерзанья  
 замерзать—замерзати  
 замерзлый—замерзлий  
 замертво—як мертвий  
 заметать,-заметь—замітати,-  
 замести  
 замечтаться—замаритись  
 замигать—заблимати, замор-  
 гати

заминаться,-мяться—запику-  
 ватись,-пикатись  
 заминка—замішання  
 замираніе—захват, замиранья  
 замирать,-мереть—замирати,  
 замерти  
 замкнуто—відлюдно  
 замкнуться—замкнутись, за-  
 скледитись  
 замогильный—замогильний  
 замокать,-кнуть—замокати,-кти  
 замолвить—замовити  
 замолкать—замовкти  
 замораживание—заморезенья  
 замораживать,-зить—заморо-  
 жувати,-зити  
 заморозки—поморозки  
 заморосить—замрячити  
 заморочить—баки, памороки  
 забити  
 замошенничать—зашахрувати  
 замужество—заміжжа  
 замужня—заміжня  
 замученный—закатований  
 замучивать,-чить—замучувати,-  
 чити, закатувати  
 замысль—замір, замисел  
 замысловато—хитро, мудро  
 замышлять—замішляти  
 замѣна—заміна  
 замѣнять,-нить—заміняти,-ни-  
 ти, заступати  
 замѣститель—заступник  
 замѣтка—помітка, знак, но-  
 татка  
 замѣтить—помітити  
 замѣтно—значно, помітно

замѣчаніе—замітка; нагана  
 замѣчательный—знаменитий  
 замѣчать—прикмічати, помі-  
 чати, завважати

замѣшательство—сумяття  
 замѣщать—заступати  
 замѣщеніе—заступлення  
 занавѣска—запона  
 занавѣсь—завіса, запона  
 занашивать,—носить—заношу-  
 вати,—сити

занемогать—занедужати  
 занесеніе—занесення  
 занимательно—занятно, цікаво  
 занимать,—нять—позичати,—чити  
 цікавити, зацікавити

заново—наново  
 занова—заскаба, шпичка  
 заносить,—нести—заносити,—не-  
 сти

заносчиво—чванливо  
 заносчивость—чвань

занось—замет  
 заночевать—заночувати  
 занятіе—заняття

заоблачный—позахмарний,  
 надхмарний

заодно—спільно, за одним  
 заходом

заочно—позаочно  
 заочность—позавічність  
 западать,—пасть—западати,  
 пасти

западный—західний  
 западня—пастка, лабети  
 западь—захід  
 на западь—на захід-сонця

запаздывать,—поздаты—запізня-  
 тись,—нитись, забаритись  
 запаивать,—паять—заливати,—  
 лити

запалывать,—ползаты—зала-  
 зити,—лізти  
 запаливать,—лить—запалювати,—  
 лити

запальчиво—палко  
 запальчивость—запал, завзяття  
 запаривать—запарювати  
 запасать,—сти—запасати,—сти  
 запасной—запасовий  
 запась—запас

запахивать—заорювати  
 запахнуть—вапахти; закутати  
 запахь—запах, дух  
 запачкать—забрудити

запачканный—забруджений,  
 замурзаний

запекать,—печь—запикати,—пекти  
 запечалиться—засмутитись  
 запечатлѣвать,—тлѣть—враща-  
 ти,—зити, відзначати  
 запечатывать,—таты—запечату-  
 вати,—тати

запивать,—пить—запивати,—пити  
 заpirать,—переть—замикати,—  
 кнути

заpirаться—замикатись  
 записка—записка, писулька  
 записной—записний  
 записывать—записувати  
 запись—запись

запихивать—вапихати  
 запищать—запищати  
 заплакать—заплакати  
 заплата—латка

заплатить—заплатити  
 заплетать, -плеть—заплітати, -  
 плести  
 запломбировать—запломбу-  
 вати  
 заплѣсневѣлый—зацвілий  
 заповѣдывать—наказувати  
 заповѣдь—заповідь, наказ  
 заподосрить—зазорити  
 запоздалый—спізнїлий  
 запой—зацій  
 запомнить—запам'ятати  
 запонка—шпонька  
 запорь—засув, закріп  
 запотѣть—спігнїти  
 заправило—орударь, верхо  
 вода  
 запрашивать, -сить—заправити;  
 запрошувати, -сити; запи-  
 тувати  
 запретительный—заборонний  
 запретный—заборонений  
 запротъ—заборона [нити  
 запрещать, -тить—забороняти, -  
 запрещенный—заборонений  
 запрещеніе—заборона, якак  
 запродажный—запродажний  
 запродажа—запродажня, за-  
 продаж  
 запродажная запись—запро-  
 дажний лист  
 запропаститъ—заподїти, за-  
 проторити  
 запросто—попросту  
 запросъ—защитання, зашит  
 запруда—загата  
 запруживать—загачувати  
 запрудить—загатити

запрягать, -пречь—запрягати, -  
 прягти  
 запугивать, -гать—лякати, за-  
 лякати  
 запудривать, -рить—запорошу-  
 вати, -шити  
 запустѣлый—занехаяний  
 запустѣніе—пустка, зане-  
 ханья  
 запутанность—замотанна  
 запутывать, -тать—заплуту-  
 вати, -тати  
 запущеніе—занехаяння  
 запылать—запалати  
 запыленный—закурений  
 запыхаться—задохатись, заса-  
 патись  
 запѣвать, -пѣтя—заспівувати, -  
 вати  
 запѣвъ—заспів  
 запятая—кома  
 запятнаный—заплямований  
 запятнывать, -тнать—плямнати,  
 заплямнати  
 заработокъ—заріб, заробіток  
 заработный—зарібний, заро-  
 бітний  
 зарабатывать, -ботать—зароб-  
 ляти, -бити  
 заражать, -зить—заражати, -зити  
 зараза—пошестъ  
 заразительный—заразливий  
 заразительность—заразливість  
 заранѣе—загодя  
 зарастать, -сти—заростати, -сти  
 зардѣться—зачервонїти  
 зарево—заграва  
 заревѣть—заревти



заржавѣть—заржавіти  
 заржати—заїржати  
 зародышъ—зародок, засніток  
 зарождать—зарождати  
 зарождение—зарождения, зарід  
 зарокъ—зарік  
 зароптать—заремствувати  
 заросль—чагарі  
 зарубать—зарубати  
 зарумяниваться—зачервоні-  
 тись  
 зарывать, рыть—загрибати,  
 гребти  
 зарыдать—заридати, заголо-  
 сити  
 зарычать—загарчати  
 заръзывать—зарізувати  
 заръчье—зарічча  
 зоря—зоря  
 зарядъ—набій  
 заряжать—набивати  
 засада—засада  
 засаливать, -солить—засмаль-  
 цовувати, -цювати  
 засопѣть—засопти  
 засасывать, -сосать—засмокчу-  
 вати, -тати  
 засватать—заручити, засва-  
 тати  
 засверкать—замиготати  
 засвидѣтельствовање—посвід-  
 чення  
 засвидѣтельствовать—посвід-  
 чити, засвідчити  
 засвѣтло—завидки за дня  
 засѣлять, -лить—залюдняти,  
 нити  
 засѣляться—залюдняться

засеменить—задріботіти  
 засѣять—засіяти  
 заскрипѣть—заскрипіти  
 заслонять, -нить—заслоняти,  
 нити, затуляти, -лити  
 заслуга—заслуга  
 заслуженность—заслужовість  
 заслуженный—заслужний  
 заслуживать, -жить—заслужову-  
 вати, -жити  
 заслушивать, -шать—заслуху-  
 вати, -хати  
 заслушиваться—заслухуватись  
 заслушать—зачути  
 засматривать, -ся—зазирати,  
 залицятись  
 засмѣяться—засміятись  
 засовывать, -сунуть—засувати,  
 сунути  
 засореніе—засмічення  
 засорять, -рить—засмічувати,  
 тити, запорашувати  
 засохший—засохлий  
 заспать—заспати  
 заспорить—засперечатись  
 заставить, -застать—заставити,  
 застукати  
 заставлять, -вить—застановля-  
 ти, -вити  
 заставлять, -вить—силувати,  
 примусити  
 застегивать—застібати  
 застежка—застібка  
 застигать, -стичь—застукувати,  
 кат  
 застилать—застеляти  
 застой—застій



затѣвать, тѣять—загадувати, гадати

затѣливость—вигадливість  
затѣливый—вигадливий, штучний

затѣйничать—витребенькувати

затѣмь—потім  
затѣнять затіяти  
затѣя—вигадка

затягивать, нуть—затягати, гти

затяжка—тяганина  
заунывно—жалібно  
заурядный—звичайний  
заусеница—задірка  
заузькать—зацюкати  
заутрениа—утрениа

зафрантить—зачепуритись

зафыркать—запорськати

захандрить—занудитись

захапывать—захоплювати

захвастать—зачванитись

захватъ—захоп, загарбання

захватывать, тить—захопляти, пити

захворать—занедужати

захирѣть—змарніти

захлебываться—заливатись

захлестать—заботожити

захлопать—заляскати

захлопотаться—захлопотатись

заходить—заходити

заходъ—захід

захожий—захожий

захлаживать—захолоджувати

захолустье—глушина

захоронить—заховати

захотѣть—захотіти, забажати

захотѣться—заманутись, забажатись

захотать—зареготати

захрустѣть—захрустити

захудалый—миршавий

зацвѣтать, цвѣсть—зацвітати, цвісти

зацѣловать—зацѣлувати

зацѣпка—заціпка

зацѣплять, пить—зачепляти, чепити

зачаровывать, чаровать—зачаровувати, рувати

зачастую—часто

зачащать—вчащати

зачеркивать—викреслювати

зачесывать—зачісувати

зачетный—залічений

зачеть—зарахування

зачинивать—лагодити

зачинщикъ—направник, привіди

зачирикать—зацвірінькати

зачислять, слить—залічувати, чити, зарахувати

зачитываться, таться—зачитуватись, татись

зачуять—почути, зачути

затѣмь—навіщо, на-що

зашаркать—зачовгати

зашевелить, ся—заворушити, о

зашивать—зашивати

зашивка—зашивання

зашипѣть—зашипіти, засичати

зашнуровать—замотузити

зашпиливать—пришпилювати

зашумѣть—зашуміти

защebetать—защebetати



защеко́тати—залоско́тати  
 заще́млять, мить—прищим-  
 ляти, мити  
 за́щита—захист, заступа  
 за́щитникъ, ница—оборо́вецъ,  
 ница  
 за́щищаться, -титься—захища-  
 тись, хиститись  
 за́щищать—боронити, захи-  
 щати  
 за́щищенний—захисний  
 за́вдати—заїдати  
 за́взжі́й—заїзджий  
 заю́лить—завертітись  
 заявитель—заявник  
 заявле́ніе—заява  
 заявлять, вить—заявляти, вити  
 заяць—заєць  
 заячий—заячий  
 збру́я—зброя, справа  
 звані́е—стан  
 зва́тельный падежъ—кличний  
 відм.  
 зва́ть—звати, климати  
 звено—кі́льце  
 зве́нѣть—дзвеніти  
 звона́рь—дзвонарь  
 звони́ть—дзвонити  
 звонко—дзві́нко  
 звонъ—дзві́н  
 звукъ—го́лос, звук, гук  
 звуча́ть—гучати, лунати  
 звуча́ний—го́лосний, гучний  
 звѣ́зда—зо́ра, зірка  
 звѣ́здочный—зоряний  
 звѣ́здочка—зірка; ясочка  
 звѣ́ринецъ—зві́рник  
 звѣ́ринный—зві́рчий

звѣ́лоловство—мисливство  
 звѣ́роловъ—ловець, миоливець  
 звѣ́рски—як звір, дико  
 звѣ́ръ—зві́р  
 зда́ніе—будинок  
 здоро́ваться—здоровкати́сь  
 здоро́вый—здоровий, дужий  
 здоро́вье—здоровля  
 здра́во—розу́мно, розсудливо  
 здра́вомысли́е—розсудливість  
 здра́вомысля́щій—розсудливий  
 здѣ́сь—тут  
 здѣ́шний—ту́тешний  
 зеленова́тый—зелена́стий  
 зеле́ный—зеле́ний  
 зеле́нь—зеле́нь  
 зеле́нѣть—зеле́нити  
 зеле́е—зілля, отрута  
 земе́льный—земе́льний  
 земе́лдѣ́лецъ—хлібороб  
 земе́лдѣ́ліе—хліборобство  
 земе́лдѣ́льческій—хлібороб-  
 ський  
 земе́лекопный—граба́рський  
 земе́лекопъ—граба́рь  
 земе́лемѣ́ніе—земе́лірство  
 земе́лемѣ́ръ—мі́рник, ланцо́мір  
 земе́лепаше́ць—плугата́рь  
 земе́летрясе́ніе—трус  
 земе́лечерпа́тельный—земе́л-  
 черпний  
 земе́лица—земе́лька  
 земе́ля—зе́мля, гру́нт; край  
 земе́ляника—су́ниця  
 земе́ной—земе́ний  
 земе́скій—земе́ський  
 земе́ство—земе́ство  
 зе́ркало—дзерка́ло

зеркальний—люстровий  
 зернистий—зернистий  
 зерно—зерно  
 зернышко—зернятко  
 зигзаги—кривульки  
 зима—зима  
 зимній—зимовий  
 зимованіє—зимівля  
 зимовать—зимувати  
 зипунь—сіряк  
 зіяніє—роззяв  
 злакь—зілля  
 злачный—хлібний  
 зло—зло, лихо  
 злоба—злоба, злість  
 зловоніє—сморід  
 зловѣщій—зловісний, лихо-  
 вісний  
 злодѣй—лиходій, злочинець  
 злодѣйскій—злочинний  
 злодѣйство—злочинство, лихо-  
 дієство  
 злодѣяніє—злочинство  
 зложелатель—злюбитель  
 злой—лихий, злий  
 злокачественный—шкідливий  
 злонамѣренный—зломисний  
 злонамѣренность—злий намір  
 згопаятность—мстивість  
 злополучный—бідолашний  
 злорадний—зловтішний  
 злорадство—зловтіха  
 злословить—лихословити  
 злость—злість, лютість  
 злоумышленникъ—зломисник  
 злоумышленный, о—зломис-  
 ний, о  
 злоумышлять—зломислити

злоупотребленіє—зловживаннє  
 злоупотреблять, бить—зловжи-  
 вати, -вжити  
 знакомить—знайомити  
 знакомство—знайомість  
 знакомый—знайомий  
 знакъ—знак, ознака  
 знаменитость—знакомитість  
 знаменитый, о—знакомитий, о,  
 славетний  
 знаменіє—ознака, прикмета  
 знаменованіє—значіння  
 знаменовать—визначати (нода)  
 знамя—прапор; знамена—клей-  
 знаніє—знання  
 знатно—добрячо, знаменито  
 знатность—вельможність  
 знатный—вельможний, значний  
 знатокъ—знавець  
 знать—знати, відати  
 знахарь—знахор, шептун  
 значокъ—прапорець  
 значеніє—значіння  
 значительно—значно  
 значить—значить  
 знобить—морсити  
 зобъ—воло  
 зной—спека  
 зодчество будівництво  
 зодчий—будівничий  
 зола—зола, попіл  
 золотка—зовиця  
 золотильщикъ—золотар  
 золотить—золотити  
 золотистый—золотистий  
 золото—золото  
 золотой—червінець  
 золотуха—золотуха

зонтикъ—парасоль  
 зоологія—зоологія  
 зоологическій—зоологичний  
 зоркій—зіркий  
 зорко—пильно  
 зрачекъ—зіниця, зінка, чоло-  
 вічок  
 зритель—глядач  
 зрѣлище—видовище  
 зрѣлость—дійшлість, спілість  
 зрѣніе—зір, прозір  
 зрѣть—стигнути, доспівати  
 зря—з опалу  
 зрячий—видючий  
 зубатый—зубатий  
 зубный—зубовий, зубний  
 зубочистка—копирстка  
 зубчатый—зубчатий  
 зубъ—зуб  
 зудъ—свербіж  
 зыкій—хиткий, хибкий  
 зыбкость—хиткість, хибкість  
 зыбъ—трясовина  
 зычать—дзичати  
 зычность—гучність  
 зѣвака—роззява  
 зѣваніе—позіхання  
 зѣвать—позіхати  
 зѣвокъ—позіх  
 зѣвъ (пасть)—паша  
 зябкій—мерзлякуватий  
 зябнуть—мерзти  
 зять—зять, швагер

## И.

Ибо—позаяк, тим то  
 ива—біла верба, лоза  
 ивовый—вербовий, лозовий  
 игла—голка  
 иглистый—гольчастий  
 игнорировать—ігнорувати, не-  
 хтувати  
 иго—ярмо, неволя  
 игольный—голковий  
 игорный—гральний  
 игра—гра, грання  
 играніе—грання  
 играть, ся—грати, гуляти,  
 бавитись  
 игриво—жартовливо, грайливо  
 игривость—жартовливість, ве-  
 селість  
 игривый—жартовливий, жва-  
 вий  
 игрище—грище  
 игрокъ—грач  
 игрушка—цяцька, іграшка  
 игумень—ігумен  
 игуменя—ігуменя  
 идеаль—ідеал  
 идеальный—ідеальний  
 идея—ідея, помисел  
 идиллія—іділія  
 идиотизмъ—ідіотизм  
 идиотъ—ідіот  
 идолопоклонникъ—боввохва-  
 лець  
 идолопоклонство—боввохва-  
 льство  
 идоль—бовван, божок



идти—йти; идетъ (къ лицу)—  
до лица, личить

изъ—з, із

изба—хата, хатина

избавитель—визволитель

избавленіе—визволення

избавить—визволити

избаловаться—зледащити

избивать, бить—бити, побити

избираніе—выбирания

избиратель—выборецъ

избирательный—выборчий

избирательство—выбор

избирать, брать—выбирати,  
обирати, обирати

избіеніе—вигублення

избраніе—обрання, вибір

избранный—выбранецъ

избранный—выбранный

избродить—виходити

избушка—хатинка

избытокъ—достаток

избѣгать, жать, гнуть—ухиля-  
латься, литись, цуратись

изваяніе—статуя

изверженіе—вибух (вулкана)

известковый—вапняный

известнякъ—вапняк

известь—вапва

извиваться—повиватись виги-  
натись

извилина—закрут

извилистый—покручений, ко-  
лінкуватий

извиненіе—вибаченія, пере-  
прошення

извините—вибачайте

извинительный, -о—вибачкий, -о

извинительность—вибачність

извинять, нить—вибачати, -чити

извиняться, ниться—перепро-  
шувати, -сити

извлекать, лечь—витагати, -гти

извлеченіе—витаг, виписка

изводить, -вести—загубити, зба-  
вити

извозчикъ—хурман, візник

извозъ—хура

изволить—волити

изворотливо—метко

изворотливый—в'юнкый

изворотливость—меткість

извращать, -вратить—калічити,  
скалічити

извѣдывать, дать—дізнавати, -  
знати, зазнавати

извѣстіе—звістка

извѣстно—відомо

извѣстность—відомость, свідо-  
мість

извѣстный—відомый, визначе-  
ний

извѣщать, стить—звіщати, -  
стити, пов'домляти

извѣщеніе—оповістка, звістка,  
повідомлення

изгибаніе—вигинання

изгибать—вигинати, загигати

изгибъ—закрут

изгнаніе—вигнання

изгнанникъ—вигнанецъ

изгнанница—вигнанка

изгнывать, -гнить—згнивати, -  
гнить

изголовье—приголов'я, приго-  
ловок

изгонять, гнать—гнати, вигна-  
 ти  
 изгородь—горожа, тин, ліса  
 изготовление—виріб, готування  
 изготовлять, вить—виробляти,  
 бити, готувати  
 издавать, -дать—видавати, -дати  
 издавна—здавна  
 издали—здалеку  
 издание—видання  
 издатель—видавець  
 издательница—видавниця  
 издательский—видавничий  
 издательство—видавництво  
 издерживать, -жать—тратити,  
 потратити  
 издержка—видаток, трата  
 издыхание—конання  
 иедыхать, дохнуть—здихати,  
 дохнути, здубіти  
 издѣвательство—глум, посміх,  
 знуцання  
 издѣваться—знуцатись, глу-  
 зувати  
 издѣлие—виріб, робливо  
 изжалить—пожалити  
 изжарить—спрягти  
 изжога—печія  
 излавливать, -ловить—ловити,  
 зловити, злапати  
 излагать, -ложить—викладати, -  
 сти  
 излазить—вилазити  
 изламывать, -ломать—зламува-  
 ти, зламати  
 излечение—вигоїння  
 изливать, -лить—виливати, -  
 лити

излишекъ—зайвина, лишка,  
 перебір  
 излишество—збиток, надмір  
 излишне—зайве, непотрібно  
 излишій—зайвий, непотріб-  
 ний  
 изліяніе—виливання, виявлення  
 изложение—виклад, викладання  
 изломъ—злом, перелом  
 излучина—вигина, луковина  
 излучистый—луковий  
 излѣниться—зледащити, розлі-  
 нуватись  
 излѣчиваться—вилічуватись  
 излѣчивать, -чить—вилічувати, -  
 чити, вигоювати  
 излѣчимый—загійний, гойний  
 излюбленный—улюблений  
 измазывать, -зать—вимазувати, -  
 зати  
 измалывать, -молоть—змелюва-  
 ти, змолоти  
 измельчать—здрібнити  
 измельчить—подрібнити  
 измощать, -дять—томити, сто-  
 мити, зморювати, -рити  
 измощенный—зморений, зне-  
 силений  
 измучивать, -чить—мучити, зму-  
 чити  
 измышлять, -слить—вигадува-  
 ти, гадати  
 измѣна—зрада  
 измѣнение—відміна  
 измѣнникъ—зрадник  
 измѣнница—зрадниця  
 измѣннический—зрадничий

измѣнческій—зрадничий  
 измѣнчиво—змінливо  
 измѣнчивость—змінність,  
 змінливість  
 измѣнчивый—змінний, змін-  
 ливий  
 измѣняемость—змінність  
 измѣнять, -нить—зміняти, нити,  
 зраджати, -дити  
 измѣренье—вимір, обмір, мі-  
 ряння  
 измѣримый—змірний  
 измѣрять, -рять—міряти, зміря-  
 ти, обміряти  
 изнанка—спід, низ, виворіт  
 изнасилованіе—згвалтування  
 изнасиловать—згвалтувати  
 изнашивать, -носить—зношува-  
 ти, -сити  
 изнемогать, -мочь—знемогати,  
 знемігти  
 изнеможенье—знемога, знеси-  
 лення  
 изнуренье—зморення, виснага  
 изнурительный—виснажений  
 изнурять, -рять—морити, змо-  
 рити  
 изнывать, -нуть—нудитись,  
 знудитись  
 изнѣженность—м'якість  
 изнѣженный—пещений, м'який  
 изнѣживаться, -житься—роспе-  
 щуватись, пеститись  
 изобиліе—ряснота, достаток  
 изобиловать—рясніти  
 изобличенье—висвідчення  
 изобличать, -чить—висвідчати, -  
 чити, переконувати, нати

изображать, -зять—малювати,  
 змалювати, виставляти, -  
 вити, виобразжати, -зити  
 изображение—змалювання, ви-  
 ображення, виявлення, образ  
 изобразительно—образно  
 изобразительность—образність  
 изобрѣтатель—вигадник, вина-  
 хodeць  
 изобрѣтательность—вигадність  
 изобрѣтательный—вигадливий  
 изобрѣтать, -брѣсть—вигадува-  
 ти, -дати  
 изобрѣтенье—винайдення, ви-  
 нахід,  
 изолирование—відокремлюван-  
 ня  
 изолировать—відокремлювати  
 изорвать—пошарпати, подерти  
 изощренье—вагострення, впра-  
 ва  
 изразецъ—кахля  
 изразцовый—кахляний  
 изранить—поранити  
 израсходовать—видати, потра-  
 тити  
 изреченье—вираз  
 изрубать, -бить—рубати, пору-  
 бати  
 изрывать, -рять—роскопувати, -  
 пати  
 изрѣдка—вряди-годи, коли-  
 не-коли  
 изрѣзывать, -зять—порізувати, -  
 зати  
 изрядно—добряче, досить доб-  
 ре



изслѣдованіе—дослід, розвідка  
 висліджування, вислід  
 изслѣдователь—розвідач, до-  
 слідник  
 изслѣдовать—досліджувати  
 изстари—здавна  
 изступленіе—несамовитість  
 изсучивать,-чить—скручувати,-  
 тити  
 изсушать,-шить—висушувати,-  
 шити, засушити  
 изсякать,-кнуть—висихати,-  
 сохти  
 изувѣрка—бузувѣрка, фанатич-  
 ка  
 изувѣчивать,-чить—калічити  
 изукрашать,-сить—скраша-  
 ти,-сити  
 изумительный—дивний, диво-  
 гладний  
 изумительность—дивність  
 изумленіе—зачудування, диву-  
 вання  
 изумленный—здивований  
 изумлять,-мить—дивувати, зди-  
 вувати, зачудувати  
 изумрудъ—смарагд  
 изуродованіе—знівечиння, ска-  
 лічення  
 изуродовать—скалічити  
 изустно—устно  
 изучать,-чить—вивчати, чити,  
 вчитись, студіювати  
 изученіе—вивчення, студіюван-  
 ня  
 изъездить—виїздити, зїздити  
 изъявленіе—ознака, виявлення

изъявлять,-вить—виказувати,-  
 зати, виявляти  
 изьянь—шнода, страта  
 изьясненіе—вияснення  
 изьяснитель—викладач  
 изьяснять,-нить—вияснити,-ни-  
 ти  
 изьятіе—вилучення, виняття  
 изысканіе—вишуки, розвідки  
 изысканно—добірно  
 изысканность—добірність  
 изыскивать,-скать—вишукува-  
 ти,-кати  
 изящество—витворність  
 изящно—витворно, красно, до-  
 ладне  
 икать—гикати  
 икона—образ, боги  
 икота—гикавка  
 икра—ікра, кав'яр; литка (но-  
 ги)  
 икряной—ікряний  
 или—чи, або  
 илистый—глейкий, намулястий  
 иллюзія—мана, улуда  
 иллюминація—ілюмінація  
 иллюстрація—ілюстрація  
 иллюминовать—ілюминувати,  
 кольорувати  
 иль—мул, намул  
 именинникъ—менинник  
 именины—менини  
 именитый—значний  
 именно—саме, власне, як ось  
 именной—іменний  
 именованіе—іменування  
 именоваться—іменуватись, на-  
 зиватись

имущественный—маєтковий  
 имущество—добро, майно  
 имущий—заможний  
 имѣніе—маєток  
 имѣть—мати

имя—ім'я, назва  
 иначе—інше, інакше  
 инвалид—інвалід  
 инвентарь—інвентарь  
 индивидуальный—індивідуаль-  
 ний

индейка—індичка  
 индюкъ—індик  
 иней—іній, наморозь  
 инертный—інертний  
 инженеръ—інженір  
 инициатива—ініціатива, почин  
 инициаторъ—ініціатор, при-  
 відця

инкогнито—інкогніто, потаємне  
 инвѣрецъ—чужовірець  
 иногда—іноди, часом  
 иногородній—позаміський  
 иноземець—чужоземець  
 иноземный—чужоземний, чу-  
 жомовний

иной—інший, другий  
 инокиня—черниця  
 инокъ—чернець  
 иноплеменникъ—чужородець  
 иностранецъ—чужанин, чужо-  
 земець

иностранный—чужоземний  
 иноческий—чернечий  
 иночество—чернецтво  
 инстинктъ—інстинкт  
 инстинктивный—інстинктовий  
 институтъ—інститут

инструкція—наказ  
 инструментальный—струмен-  
 товий

инструментъ—струмент  
 интеллигенція—інтелигенція  
 интервалъ—перемежок, пе-

интересно—цікаво, занятно, ін-  
 тересно

интересовать—цікавити  
 интрига—каверза, підкіп  
 интригантка—каверзниця, ба-  
 ламутка

интригантъ—каверзник, бала-  
 мута  
 интриговать—каламутити, кру-  
 тити

инфекция—інфекція, зараза  
 инфекционный—інфекційний,  
 заразний

информация—інформація  
 инцидентъ—інцидент, випа-  
 док

иронія—іронія  
 иронически—іронічно  
 исказать, казить—калічити,  
 покалічити

искалывать, колоть—колоти,  
 поколотити

искалѣчить—покалічити  
 исканіе—шукання, шуканина  
 искапывать, копать—викопу-  
 вати, пати

искатель—шукач, прейдисвіт  
 искательство—домагання  
 искать—шукати  
 исклевывать, клевать—дзю-  
 бати, подвюбати

иключать, -чить—вилучати, -  
 чити  
 иключение—вийяток, виємок  
 иключительно—виключно, ви-  
 лучно  
 иключительность—виключ-  
 ність, вилучність  
 исковеркать—понівечити  
 исковырять—покорписати  
 исколачивать, -лотить—збивати,  
 збити  
 искомый—шуканий  
 искини—споковіку  
 ископаемый—копальний  
 искоренение—викорінення  
 искоренять, -нить—викореняти,  
 -нити  
 искорка—іскорця  
 искоса—скоса  
 искра—іскра  
 искренній—ширий  
 искренно—ширим серцем, широко  
 искривление—викрив, закри-  
 влення  
 искривлять, -вить—викривля-  
 ти, -вити  
 искристый—іскристый  
 искомсать—скомсати, поче-  
 крижити  
 искошить—покришити  
 икупать, -пить—викупати, по-  
 купувати  
 икупитель—збавитель  
 икупительница—визволи-  
 телька  
 икупление—визвіл, викуп  
 икуситель—спокусник  
 икусник—штукарь, вмілець

икусный, -о—штучний, -о, ро-  
 блений, -о, вмілий  
 искусство—умілість, впра-  
 искусъ—проба, іспит [вність  
 икушать, -сить—досвідчати, -  
 чити, спокушати  
 икушение—спокушення, проба  
 икъ—позов  
 ипарение—парування, випар  
 ипарять, -рить—випаровувати,  
 -рувати  
 испахать—виорати, з'орати  
 испечь—спекти  
 ищещьять, -стричь—пестрити,  
 упестрити  
 ипивать, -нить—випивати, -лити  
 иписывать, -сать—пописати,  
 списати  
 исповѣдникъ—сповідач, спа-  
 сенник  
 исповѣдь—сповідь  
 исподволь—помалу, поволі  
 исподтишка—нишком  
 иполинскій—велетенський  
 исполнение—виконання, впов-  
 нення  
 исполнитель—виконавець  
 исполнительный листъ—вико-  
 навчий лист  
 исполнять, -нить—виконувати,  
 виконати  
 исполняться—виконуватись  
 исполосовать—посмугувати  
 использование—використову-  
 ванья  
 использовать—використувати  
 испортить—зіпсувати, поніве-  
 чити, попсувати



испорченный—попсований  
 исправитель—виправляч  
 исправленіе—поправа, виправа  
 исправлять, вить—виправляти, вить  
 исправникъ—справник  
 исправно—гарзд, справно  
 испрашивать—прохати, пресити  
 испугать—злякати, переполюшити  
 ислугъ—ляк, переляк  
 испускать, -стять—випускати, стити  
 испытаніе—іспит, проба, дознаття  
 испытанный—випробований, довідний  
 испытывать, -тать—досвідчувати, дчити  
 истапывать, -топтать—топтати, потоптати, стоптати  
 истаскивать, -скать—зволочувати, чити  
 истекать, -течь—витікати, -текти  
 истерзать—пошарпати, розшматувати  
 истерика—істерика  
 истеричный—істеричний  
 истець—позивальник, позивач  
 истечение—витікання, вилівання, витік  
 истина—правда  
 истинно—справді, певне  
 истинный—справжній, певний  
 иствіе—зотління  
 истоиво—як слід

истокъ—джерело  
 истолкователь—товмач  
 истолковывать—вияснити, товмачити  
 истолочь—стовкти  
 истома—млюсть  
 истомлять, -мить—втомляти, мити  
 истопить—витопити  
 истопникъ—грубник  
 историкъ—історик, діеписець  
 исторический—історичний  
 исторіографъ—історіограф, діеписець  
 исторія—історія  
 источникъ—початок, джерело  
 истощать, -щять—витрачувати, тити  
 истощеніе—витрата, виснага  
 истощенный—виснажений  
 истрачивать, -тить—витрачувати, вати  
 истребитель—згубець, нищитель  
 истребленіе—вигублення, звод, знищення  
 истреблять, -бить—губити, вигубляти, -бити  
 истребовать—виправити  
 истуканъ—бовван, божок  
 истый—справжній  
 истязаніе—катування, мордування  
 истязать—катувати  
 исходатайствовать—виходити, вистаратись  
 исходный—вихідний  
 исходъ—вихід, кінець

исходящій—виходячий  
 искудалый—схудалий  
 исцарапать—подряпати  
 исцѣленіе—спілення  
 исцѣлительный—цілючий  
 исцѣлять, лить—гоїти, вигоїти  
 исчадіе—нащадок, кодло  
 исчезаніе, зноненіе—зникання,  
 зникнення  
 исчезнувшій—зниклий  
 исчезать, знуть—зникати, кти  
 исчерпывать, пать—вичерплю-  
 вати, черпати  
 исчисленіе—рахування, вираху-  
 вання  
 исчислять, слить—рахувати,  
 вирахувати  
 итакъ—а так, виходить  
 итогъ—підсумок  
 ишь—ач, бач

## I.

иезуитскій—езуїцький  
 иезуитъ—езуїта  
 иерархъ—владика  
 иерей—пип, священник  
 иерейство—попівство, священ-  
 ство  
 июдь—йод  
 июль—липень  
 июльскій—линьовий  
 июнь—червень  
 июньскій—червеньовий

## K.

Кабакъ—шивок, шинк  
 кабала—неволя  
 кабанъ—кнуур  
 кабинетъ—кабинет  
 каблукъ—зааблук  
 кабы—колиб, як би  
 кавалерія—кавалерія, конница,  
 ківнота  
 кавардакъ—мішанина, гар-  
 мидер  
 кавычки—лапки  
 кадетъ—кадет  
 кадило—кадило  
 кадка—діжка, цебир  
 каждый—кожний, усякий  
 казакъ—козак  
 казалось—здавалось  
 казарма—касарня  
 казацкій—козацький  
 казачка—козачка  
 казенный—скарбовий, казенний  
 казиста—показно  
 казна—скарб, скарбниця  
 казначей—скарбник  
 казначейство—державний  
 скарб, скарбниця  
 казнить—страчувати, стигати  
 казнохранилище—скарбівниця  
 казнь—смертна кара, страта  
 казусъ—оказія, пригода  
 крайма—крайка, окрайка  
 каково—чи-ба  
 каковъ—який  
 какой-нибудь—який-небудь  
 какъ—як

каланча—башта  
каленіе—роспикання, гарту-  
вання

календарь—календар  
калибрь—калібр, розмір  
калина—калина  
калита—гаман  
каллиграфія—каліграфія, кра-  
снопис

калмыкъ—комлик  
калмыцкій—комлицький  
каль—кал, гній, нечисть  
калъка—каліка  
калъчить—калічити  
каляканье—базікання  
камба́ла—однобочка  
каменистый—кам'янистый  
каменный—кам'яний  
каменщикъ—муляр  
камень—камінь  
камера—камера  
камердинеръ—покойовик  
камеристка—покоївка  
камертонъ—камертон  
камешекъ—камінець  
каминъ—камінок  
кампанія—кампанія, похід  
камфорный—камфоровий  
камышевый—комишевий, оче-  
ретяний

камышъ—комиш, очерет  
кашава—рів  
канавка—рівчачок  
каналъ—канал, перекип  
канализация—каналізація  
канальство—паскудство  
каналья—поганець, ледащо  
канарейка—канарка, кенар

канатный—мотузний  
канать—мотуз  
кандалы—кайдани  
кандидатъ—кандідат  
каникулы—вакації  
каникулярный—вакаційний  
капифоль—живиця  
каноническій—каноничний,  
церковний

кантата—конт  
канунъ—переддень  
канцелярія—канцелярія  
канцелярскій—канцелярський  
капелла—капела, каплиця  
капиталисть—капиталиста,  
дух

капиталь—капітал  
капитализация—капіталізація  
капитальный—капітальний  
капитуляция—капітуляція,  
зда

капля—крапля  
капризничать—вередувати  
капризный—вередливий  
капризь—вередування, вере  
капюшонъ—каптур, кобеняк  
караванъ—валка  
каракуль—смушок  
карандашъ—оловець і олівець  
карантинъ—карантин  
карательный—карний  
карательныя мѣры—карністі  
карать—карати  
карауль—варта, сторожа  
кардиналь—кардинал  
кардинальный—кардинальний  
голова  
каре́та—берлин, каруца



карикатура—карікатура, кри-  
 вунда, потвора  
 карканье—крякання  
 каркать, кнуть—крякати,  
 кнути  
 карликъ, -ца—малик, -ця  
 карманъ—кешеня  
 карманщикъ—кешенник  
 карпъ—короп  
 карта—карта, мапа (геогр.)  
 картажить—гаркавити  
 картежникъ—картник  
 картежничать—картникувати  
 картица—малюнок, образ  
 картинно—мальовничо, обра-  
 зово  
 картонный—тектурный  
 картонъ—текстура  
 картофель—бараболя, кар-  
 топля  
 картофельный—картопляний  
 карточка—картка  
 карточный—картковий  
 картузь—кашкет  
 карьера—кар'ера  
 карусель—крутилка  
 касаніе—торкання  
 касательный, -о—дотичний, -о  
 касаться, снуться—торкатись, -  
 кнутись  
 каска—шешак, шелом  
 касса—каса  
 касса вспомогательная—запо-  
 могова каса  
 касса сберегательная—каса  
 ошадна, шаднича; шадница

касса ссудная—позичкова каса  
 кассационный—касаційний  
 кассиръ, -ша—касир, касієрка  
 каста—каста  
 кастрюля—мідниця  
 каталогъ—каталог  
 катаніе—катання, спускання  
 катастрофа—катастрофа  
 катастрофический—катастро-  
 фичний  
 категория—категорія, виділ  
 категорический—категоричний  
 котокъ—валець, ковзалка  
 католический—католицький  
 католичество—католицтво  
 каторга—каторга  
 катушка—цівка, мідниця  
 качалка—коліска  
 качаніе—хитання, гойдання  
 качать, -ся—колихати, гой-  
 дати, -сь; помпувати  
 качели—гойдалка  
 качественный—властивий,  
 прикметний  
 качество—прикмета, якість,  
 властивість  
 качка—хитання, колихання  
 качнуть—хитнути, колихнути  
 каша—каша, гармидер  
 кашеваръ—кашовар  
 кашель—кашіль  
 кашлица—кулешик  
 кашляніе—кашляння, бухи-  
 канья  
 каштанъ—каштан  
 каюта—каюта  
 кающийся—покутник

каяться—каяться, покутувати  
 каедрa—каедрa  
 каедральный—каедральный  
 каедральный—всесвітній, пов-  
 сюдний

квадратный—квадратовий  
 квадратъ—квадрат  
 квакать—кумати  
 квартира—помешкання  
 квартировать—мешкати  
 кварцъ—кварц  
 квасить—квасити  
 квасцовый—галуновий  
 квасцы—галун  
 квасъ—квас, сирівець  
 кверху—угору, до гори  
 квитанція—квиток  
 керосинъ—гас  
 кивать, внуть—кивати, внути  
 кидать, кинуть—кидати, ки-  
 нути

кидаться—кидатись, метатись  
 кикимора—мара  
 киллограмъ—килограм  
 кинжалъ—кинджал  
 кипа—пачка  
 кипарисъ—циприс  
 кипучий—кип'ячий  
 кип'яние—кипіння  
 кип'ять—кипіти  
 кипятильникъ—чавун, казан  
 кипятокъ—окріп, вар  
 кирасиръ—панцирник  
 кирпичный—цегельний  
 кирпичъ—цегла  
 кисель—кисіль  
 кисейный—серпанковий  
 кися—серпанок

кисловатость—кислявість  
 кислородъ—кисень  
 кисловатый—кислявий  
 кислота—кислість  
 кислый—кислий, квасний  
 кислятина—кислощі  
 киснуть—киснути  
 кисточка—пензельок  
 кисть—китиця; квач, пензель  
 китель—китля  
 китовый—китовий  
 кичиться—чванитись  
 кичливо—чванливо  
 кичливость—чвань, пиха  
 кишечный—кишковий  
 кишка—кишка  
 киш'ять—кишіти  
 кий—кий, кийок  
 кіотъ—божник  
 кладбище—цвинтарь, кладо-  
 вище, гробовище  
 кладбищенский—цвинтарний  
 кладовая—комора  
 кладъ—скарб  
 кладь—вага, тяга  
 кланяться—вітатись, уклоня-  
 тись

классический—класичний  
 классный—класовий, ранговий  
 классификация—класифікація  
 классъ—клас [кляса]  
 классъ—верства, курія, стан  
 класть—класти  
 клевать—дзюбати, клювати  
 клеверъ—конюшина  
 клевета—обмова, наклеп  
 клеветникъ—поклепник  
 клеветница—поклепниця

клеветничать—набрихувати  
 клеенка—церата  
 клеенчатый—цератовий  
 клейкій—клейкий  
 клейкость—клейкість  
 клеймить—таврувати, клей-  
 нити  
 клеймо—клейно, тавро  
 клеить—клеїти  
 клепать—клепати  
 клепка—клепка  
 клешня—кleshня  
 клещи—кліщі, обценьки  
 клещь—кліщ  
 климать—климат, підсоння  
 клинообразный—клинчатий  
 клинъ—клин  
 клекотать—клекотіти, булько-  
 тіти  
 клокъ—жмут  
 клонить, ся—хилити, гну-  
 ти, сь  
 клопъ—блошиця  
 клочекъ—клаптик, жмутик,  
 пучок  
 клубиться—клубочитись  
 клубника—полуниця  
 клубничный—полуницевий  
 клубокъ—клубок  
 клубъ—клуб  
 клумба—клумба  
 клыкъ—ікла  
 клѣтка—клітка; картка  
 клѣтка грудная—грудна ко-  
 робка  
 клѣтчатый—картатий  
 клювъ—дзюб  
 клюква—журавина

ключевой—ключовий, кри-  
 нишний  
 ключица—дужка  
 ключъ—ключ, джерело  
 клякса—пляма  
 клянчить—канючити  
 клясться—заприсягатись  
 клятвопреступление—клятво-  
 порушення  
 кнопка—цвяшок  
 книга—книга  
 книгопечатаніе—друкарство  
 книгопечатня—друкарня  
 книгопродавецъ—книгарь  
 книжный—книжковий  
 книжный магазинъ—книгарня  
 книзу—додолу  
 кнуть—батіг.  
 княгиня—княгиня  
 княженіе—князування  
 княжескій—княжий, князів  
 княжество—князівство  
 княжить—князувати  
 княжна—князівна  
 князь—князь  
 коалиція—коаліція  
 коалиціонный—коаліційний  
 кобчикъ—кібець, кібчик  
 кобыла—кобила  
 кобылій—кобилячий  
 кованіе—кування  
 кованный—кутий, кований  
 коварно—зрадливо, підступно  
 коварный—зрадлиивий, підступ-  
 ний  
 ковать—кувати  
 коверкать—корчити, кривити  
 коверъ—килим



ковка—кування, підковування  
 ковкій—ковкий, кувальний  
 ковкість—кувальність  
 коврига—бухан, скибка  
 ковровый—килимовий  
 ковшъ—ківш, корець  
 ковыль—кйло, тирса  
 ковылять—шкандибати  
 ковыряніе—колупання, дов-

бання  
 ковырять—колупати, довбати  
 когда—коли; к.-нибудь—коли  
 небудь

коготь—пазур  
 кодексъ—кодекс  
 кое-гдѣ—де-не-де  
 кое-какой—який-небудь  
 кое-какъ—як-небудь, аби-як  
 кое-когда—коли-не-коли  
 кое-кто—де-хто  
 кое-кого—де-кого  
 кое-куда—де-куди, по де-куди  
 кое-что—де-що

кожа—шкура  
 кожанный—шкуратяний  
 кожевенный заводъ—гарбарня  
 кожаца—шкурка, плівка  
 козель—цап  
 козій—козиний  
 козленокъ—цапиня  
 козлинный—козячий, цапиний  
 козни—підступи  
 козни строить—підкопуватись  
 койка—ліжка  
 кокетка—кокетка, омизниця  
 кокетливо—омизливо  
 кокетничать—кокетувати  
 кокетство—кокецтво

колбаса—ковбаса  
 колдовать—ворожити, чару-

вати  
 колдовство—ворожіння, чари  
 колдунъ—чарівник, ворожбит  
 колдунья—чарівниця, відьма,  
 ворожка

колебаніе—вагання, хитання,  
 коливання

колебать—хитати, коливати  
 колебаться—вагатись, хитатись,  
 коливатись

колеблющійся—вагавий

коленкорový—перкалевий

коленкоръ—перкаль

колесить—колувати

колесная мазь—коломазь

колесница—колісниця

колесо—колесо

колесованіе—колесування

колесовать—колесувати

колея—колія

колика—колоття

колировать—колірувати, очку-

вати  
 ванна

колировка—колірування, очку-

ванна  
 количественный—кільковий,  
 числовий

количество—кількість, число

колкій—кілкий, колючий

колко—уразливо

колкость—уразливість

коллегія—колегія

коллективный—колективний,  
 гуртовий

коллективизмъ—колективизм

коллекція—колекція, збір

колобокъ—буханецъ  
 колода—колода, пень  
 колодезный—колодяжний  
 колодезь—колодязь  
 колода—копил  
 колоколенный—дзвіничний  
 колоколь—здвін  
 колокольный—дзвоповий  
 колокольная—дзвіниця  
 колокъ—кілок  
 колонизаторъ—осадець, осад-  
 чий  
 колонизація—колонізація,  
 осадництво,  
 колонизировать—колонизу-  
 вати, осаджувати  
 колонистъ—колоніст, осадчий  
 колонія—колонія, осада  
 колоніальный—колоніяльний  
 колонна—колона, стовп  
 колорить—кольорит, барвність  
 колосистый—колосистий  
 колоситься—колоситись  
 колоссальность—коллсаль-  
 ність, велочезність  
 колоссальный—колосальный,  
 величезний  
 колось—колос, волот  
 колотить—бити, колотити  
 колотье—колоття  
 колоть—кологи, шпигати  
 колпакъ—ковпак; тюхтій  
 колтунъ—ковтун  
 коль—кілок, пая  
 колыбель—колыска  
 колыбельный—колысковий  
 колыхать, хнуть—колысати,  
 снути

кольцеобразный—каблучко-  
 вий  
 кольцо—кільце, каблучка  
 колѣно—коліно  
 колючій—колючий  
 коляда—колядка  
 коляска—коляса  
 команда—команда, привід  
 командировать—відрядити  
 командовать—верховодити  
 комарь—комар  
 комбинація—комбинація  
 комбинировать—комбинувати  
 комедія—комедія  
 комендантъ—комендант  
 комета—комета, мітла  
 комитетъ—комитет  
 комисарь—комисар  
 комиссия—комисія  
 комическій—кумедний  
 комментарий—коментарій  
 комментировать—коментувати  
 коммерсантъ—комерсант  
 коммерція—комерція  
 коммерческий—комерційний,  
 торговельний  
 коммуна—комуна  
 комната—кімната, покій  
 комнатный—кімнатний, хатній  
 комодъ—комода  
 комокъ—грудка  
 компанія—компанія, товари-  
 ство  
 компетентный—компетентний,  
 свідомий  
 комплектъ—комплект  
 компаніонъ—спільник

компась—компас  
 комплиментъ—комплімент,  
 милощі  
 композиторъ—композитор  
 композиція—композиція  
 компотъ—узвар  
 компрометировать—компро-  
 метувати  
 комъ—грудка, балабух  
 комфортъ—комфорт  
 конвертъ—конвертъ, коперта  
 конвенція—конвенція, згода  
 конвоировать—конвоювати  
 конвой—конвой  
 конвульсія—корчі, перелоги  
 кондитерская—цукерня  
 кондиція—кондиція, умова  
 конецъ—кінець; въ концѣ-кон-  
 цовъ—врешті, кінець-  
 кінець  
 конечно—завжеж, а тож, за-  
 певне, звичайно  
 конечность—кінцевість  
 конечный—кінцевий, останній  
 конкуренція—конкуренція,  
 співстарання  
 конкурсъ—конкурс  
 конкурировать—конкурувати  
 коническій—шпичастий  
 конница—кіннота  
 конкретный—конкретний, на-  
 очний  
 конный—кінний  
 коноваль—коновал  
 коноводъ—привідця  
 конокрадство—крадіж коней  
 конопатить—конопатити, пак-  
 лювати

конопля—коноплі  
 конопляный—конопляний  
 консерватизмъ—консерватизм  
 консерваторія—консерваторія  
 консервировать—консервувати  
 консилиумъ—консіліум, нарада  
 консисторія—консисторія  
 конспектъ—конспект  
 конспиративный—конспиратив-  
 ний, таємний  
 констатировать—констатувати  
 конституционный—конститу-  
 ційний  
 конституція—конституція  
 континентъ—суходіл  
 конструкция—конструкція  
 консульскій—консульський  
 консуль—консул  
 континентальный—суходіль-  
 ний  
 контора—контора, бюро  
 контрабанда—пачкарство  
 контрабандный—пачкарський  
 контрабандистъ—пачкаръ,  
 пачковоз  
 контрактный—контрактний  
 контрактъ—контракт, умова  
 контрамарка—контрамарка  
 контрасть—контраст, супроть  
 контрибуція—контрибуція  
 контролеръ—контрольор  
 контролировать—контролюва-  
 ти, перевіряти  
 контроль—контроль  
 контузить—контузити  
 конусъ—конус, стожок  
 конфекты—цукерки



- конфедерація—конфедерація, спілка  
 конфіскація—конфіскація, конфіската  
 конфіскувати—конфіскувати  
 конфліктъ—конфлікт  
 конфузь—конфуз, сором  
 концентрація—концентрація  
 концентрувати—концентрувати  
 концертъ—концерт  
 концессія—концесія  
 кончать—кінчати  
 кончикъ—кінчик  
 кончина—сконання  
 конь—кінь  
 конюхъ—стайничий  
 конюшня—стайня  
 кооперативный—коопераційний  
 кооперація—кооперація  
 координація—координація співрядність  
 копать,-ся—копати,-сь, рити,-сь  
 копейка—копійка  
 копированіе—копіювання  
 копировать—копіювати, списувати  
 копить—збирати, складати  
 копія—копія, список  
 копоть—кіпоть  
 копошиться—ворушитись  
 коптить—коптити, задимляти  
 коптъть—коптіти  
 копье—спис  
 кора—кора, шкаралупа  
 корабельный—кораблевий  
 корабль—корабель  
 коралловый—коралевий  
 коралль—корал  
 коренастый—коренистий, присадкуватий  
 корень—корінь  
 корешокъ—корінець, спинка  
 корзина—кошик, кошовка  
 коричневый—цінамоновий  
 корка—шкурка, скорина, лущайка  
 корма—зад (корабля), корма  
 кормилецъ—годувальник  
 кормилица—мамка  
 кормило—стерно  
 кормить—годувати  
 кормиться—годуватись, харчуватись, житись  
 кормленіе—годівля  
 кормчій—стерничий  
 кормъ—харчі  
 корневище—корневище  
 корнеплодный—корінеплідний  
 коробка—коробка  
 корова—корова  
 королева—королева, краля  
 королевичъ—короленко  
 королева—королівна  
 королевскій—королівський  
 королевство—королівство  
 король—король  
 коромысло—коромисло  
 корона—корона  
 коронный—коронний  
 коронувать—коронувати  
 коростель—деркач  
 коротать—коротати  
 короткій—короткий, кущий

коротко—коротко  
 коротковатый—покороткий  
 коротконогий—куцоногий, ку-  
 цолапий

короткость—короткість  
 короткохвостый—куцохвостий  
 короткошерстый—низкошер-  
 стий

корпія—шарпина  
 корпусь—корпус, стан; кіш  
 корпѣть—нидіти  
 корректировать—коректувати,  
 виправляти

корректоръ—коректор, виправ-  
 ляч

корректурa—коректа  
 корреспондентъ—кореспон-  
 дент, дописувач

корреспонденція—кореспон-  
 денція, допис

корридоръ—корідор, суточки

корсетъ—корсет, шнурівка

корточка—карачки

корчи—корчі, перелогі

корчеваніе—корчування

корчевать—корчувати

корчить—корчити

корчить гримасу—кривиться

корчма—корчма, шинок

коршунъ—шуляк

корыстолюбіе—корисливий

користь—користь, прибуток

корыто—корито

корь—кір

корявый—таранкуватий, дзю-  
 баний

коса—коса

косвенный, о—скісний, о, убіч-  
 ний, навкося

косить—косити

коситься—коситись, поглядати  
 скося

косматый—кошлатий, патлатий  
 космографія—космографія

космополитъ—космополіт

косноязычіе—заікливість

косноязычный—недорікий,  
 заіка

косо—косо, криво

косой—косий

косолапый—клишоногий

костенѣть—клякнути, ксте-  
 нити

костерь—огнище, багаття

костистый—костлявий

костлявый—костистий

косточка—кісточка

кость—кістка

костюмъ—костюм, одежда

косынка—хустка

котель—казан

котомка—торбинка

который—котрий, який

котъ—кіт

кофе—кава

кофейникъ—каварник

кофейня—каварня

кофта—юбка

кочанъ—голова (капусти)

кочевать—кочувати, табору-  
 вати

кочевой—кочовий, перехожий

коченѣть—клякнути, дубіти

кочерга—коцюба, кочерга

лагерный—таборовий  
 лагерь—табор, стан  
 ладить—лагодити  
 ладно—добре, згода, гаразд  
 ладный—згідний, хороший  
 ладонь—долоня  
 ладъ—лад, згода  
 лазареть—лазарет, шпиталь  
 лазейка—вилазка  
 лазить—лазити  
 лазурный—блакитний  
 лазурь—блакить  
 лай—гавкання  
 лакей—льокай, лакей  
 лакировать—лакувати  
 лакомиться—ласувати  
 лакомство—ласощі  
 лакомый—ласий  
 лаконический, ки—лакони-  
 чий, -о, короткомовний  
 лакъ—лак [ляк]  
 лампа—лямпа  
 лампада—лямпада  
 ландарта—мапа  
 ландшафтъ—крайобраз  
 ландышъ—конвалія  
 лапша—локшина  
 ларець—скринька  
 ласка—ласка, пестоші  
 ласкательный—пестливий, об-  
 лесний, голубливий  
 ласкать—миловати  
 ласкаться—ласкатись  
 ласково—ласкаво  
 ласковость—ласкавість  
 ласточка—ластівка  
 латинский—латинський  
 латунь—мосяж

лаять—гавкати  
 лгать—брехати  
 лгунъ—брехун  
 лгунья—брехуха  
 лебедь—лебідь  
 лебяжий—лебедачий  
 левъ—лев  
 легальный, -о—легальний, -о  
 легенда—легенда  
 легендарный—легендовий  
 легкий, -о—легкий, -о  
 легковѣрие—легковірність  
 легковѣрный, -о—легковірний, -о  
 легковѣсный—легковажний  
 лёгкое—легеня  
 легкомысленность—легкодум-  
 ство  
 легкомысленный, -о—легкодум-  
 ний, -о  
 легкомыслие—легкодумство,  
 легкомисність  
 легкость—легкість  
 легонький, -о—легенький, -о  
 легочный—легеньовий, легко-  
 вий  
 легче—легше  
 леденѣть—леденіти, крижніти  
 ледникъ—льодовня, льодовик  
 (геогр.)  
 ледниковый—льодовиковий  
 ледовитый—льодовий  
 ледоходъ—льодохід  
 ледъ—лід, крига  
 ледяной—льодовий  
 лежа—лежачи, ліжма  
 лежать—лежати  
 лежачий—лежачий  
 лезвие—лезо, гострій



лікарь—лікарь  
 лекарство—ліки  
 лекторь—лектор  
 лекція—лекція  
 лексиконъ—словник  
 желѣять—милувати, голубити  
 лемма—лема  
 лента—стьожка, стрічка  
 ленточный—стьожковий, стріч-  
 ковий

леопардъ—лямпарт  
 лепестокъ—пелюстка  
 лепетать—лепетати, белько-  
 тати

лепеть—белькот, щебет  
 лепешка—корж  
 лестно—похвально  
 лестъ—лестоці  
 летаргическій—летаргичний  
 летать—літати  
 летучій—летючий  
 летѣть—летіти  
 лечебница—лікарня  
 лечение—лікування  
 лечь—лягти  
 лещъ—лящ  
 лжеприсяга—кривоприсяга  
 лжесвидѣтель—кривоприсяж-  
 ник

лжесвидѣтельство—кривосві-  
 доцтво  
 лжесвидѣтельствовать—криво-  
 свідчити

лжеученіе—фальшива наука  
 лжеучитель—фальшивий учи-  
 тель

лживость—блехливість.  
 лживый, о—брехливий, о

либераль—ліберал  
 либеральный—ліберальний  
 либо—або  
 ливень—злива  
 лигатура—лігатура  
 лизать—лизати  
 ликвидация—ліквідація  
 ликвидационный—ліквідацій-  
 ний

ликвидировать—ліквідувати  
 ликованіе—тішення, радіння  
 ликовать—радіти, тішитись

лилія—лілія  
 лиловый—бузковий  
 лиманъ—лиман  
 лимонадъ—лимонад  
 лимонъ—цитрина  
 лимфа—пасока  
 лимфатическій—пасоковий  
 линейка—лінійка  
 линия—лінія  
 линючий—линючий  
 линияніе—линяння  
 ливять—ливяти, облизати  
 липа—липа  
 липкій—липкий  
 липкость—липкість  
 липовый—липовий

лира—ліра  
 лирика—лірика  
 лирической—ліричний  
 лисица—лис, лисиця  
 лисій—лисин  
 листва—листва, листя  
 лиственный—листяний  
 листовою—листовий  
 листокъ—листик  
 листообразный—листуватий

листь—лист, аркуш (папір.)  
 литераторъ—літерат, пись-  
 менник  
 литература—література, пись-  
 менство  
 литургія—літургія, служба  
 Бога  
 лить—лити  
 лифъ—ліф, стан  
 лихо—лихо  
 лихой—лихий  
 лихосимство—хабарництво  
 лихорадка—пропасниця, лихо-  
 манка, трясця  
 лихорадочный—пропасний  
 лицевать—лицувати  
 лицевой—лицевий, зверхній  
 лицезрѣніе—бачіння  
 лицезрѣть—дивитись, бачити  
 лицемѣрять—лукавити  
 лицемѣріе—лицемірство, лу-  
 кавство  
 лицемѣрный—лукавий  
 лицемѣръ—лицемір, облудник  
 лицо—обличчя, вид; особа  
 личико—видочок  
 лично—особисто, персонально  
 личность—особа, особистість  
 личный—особистий, персональ-  
 ний; особовий (грам.)  
 личный составъ—особистий  
 склад  
 лишать, -шить—збавляти, -  
 вити  
 лишиться—збутись, позба-  
 витись  
 лишение—позбавлення, втрата

лишний, -е—зайвий, -е, непот-  
 рибний, -о  
 лишь—ледве; лишь-бы—аби  
 лишь-только—заледве, скоро  
 як  
 лобзать—цілувати  
 лобъ—лоб, чоло  
 ловелась—ловелас, зальотник,  
 бабія  
 ловить—ловити, хапати  
 ловкій, -о—зручний, -о  
 ловкость—зручність  
 ловля—влови  
 ловушка—пастка, сільце  
 логика—логіка  
 лодка—човен  
 ложа—ложа (театр.)  
 ложбина—ярок  
 ложиться, лечь—лягати, лягти  
 ложка—ложка  
 ложно—неправдиво, хибно  
 ложный—неправдивий, оміль-  
 ний, хибний  
 ложь—брехня  
 лоза—лозина  
 лозунгъ—гасло  
 локонъ—льок, пуколь  
 локоть—лікоть  
 локтевой—локтьовий  
 ломаніе—ламання  
 ломать, -ся—ламати, -тись  
 ломбардъ—ломбард  
 ломить—трощити  
 ломкій—крихкий, ламкий  
 ломоть—скибка  
 лопата—лопатка  
 лопать, -пнуть—тріскати, -нути  
 лоскутъ—клапотъ

лоскъ—глянець, полиск  
 лосниться—лощитись  
 лось—лось  
 лотерея—лотаря  
 лоханка—помийниця  
 лохань—ночви, зрізок  
 лохмотья—дрантя  
 лошадь—кінь, коняка  
 лубочный—луб'яний  
 лугъ—лука, луг  
 луговой—лучний  
 лужа—калюжа, ковбаня  
 лужайка—муріг  
 луженіе—поділяння  
 лукавить—лукавити, хитрувати  
 лукаво—лукаво, облудне, хитро  
 лукавство—облуда, підступ  
 луковица—цибуля  
 луковичный—цибулевий  
 лукъ—цибуля  
 луна—місяць  
 лунатикъ—місяшник, сновидя  
 лунный—місяшний  
 луска—лушпайка, лушпина  
 лучезарный,—о—промінний,—о,  
 осяйний,—о  
 лучеиспускание—промінювання  
 лучина—скіпка  
 лучистый—проміястий  
 лучше—краще, ліпше  
 лучшій—кращий, ліпший  
 лучъ—промінь, парус  
 лущеніе—вилушення  
 лущить—лущити  
 лыжа—лижва  
 лыковый—личаний  
 лыко—лико  
 лысина—лисина

лысый—лисий  
 лысьтъ—лисїти  
 львиный—левовий  
 львица—левица  
 льгота—пільга  
 льготный—пільговий  
 льдина—крижина  
 льнуть—липнути, тулїтись  
 льняной—лянный  
 льстець—підлесник, облесни  
 льстивый,—о—підлесливий,—о  
 льстивость—підлесливість,  
 облесни  
 льстить—облещувати, лести  
 льво—ліворуч  
 львый—лівий  
 льзть—лізти  
 льбнивость—ледацтво  
 льбнивый,—о—ледачий,—о, літ  
 вий  
 льбность—лінощі, ледарство  
 льбнтая—ледащо  
 льпить—ліпити  
 льпка—ліпіння  
 льсїстый—лісїстий  
 льсной—лісовий  
 льсоводство—лісництво  
 льсокъ—гайок, лісок  
 льсепильня—пильня, тарта  
 льстница—драбина, сходи  
 льсь—ліс, бір  
 льтній—літній  
 льто—літо; льтомъ—улітку  
 льтописецъ—літописець  
 льтописный—літописний  
 льтописъ—літопис  
 льточисленіе—літочисленн  
 льшій—лісовик



любвеобильный—повний кохання  
 любезничанье—залицання, женихання  
 любезничать—лицятись, женихатись  
 любезно—увічливо, мило, ласкаво  
 любезность—увічливість, приємність  
 любезный—увічливий; коханий, милий; будьте любезны—будьте ласкаві  
 любимый—улюблений, коханий  
 любитель—аматор  
 любить—любити, кохати  
 любо—мило, приємно  
 любоваться—милуватись, любитись  
 любовникъ—коханець, любовник  
 любовница—коханка  
 любовно—укохано, закохано  
 любовный—воханий, коханковий  
 любовь—кохання, любов  
 любознательность—допитливість  
 любознательный—допитливий, довідливий  
 любопытный,-о—цікавий,-о  
 любопытство—цікавість  
 любопытствовать—цікавитись  
 людно—людно  
 людность—людність  
 людской—людський  
 люкъ—ляда  
 люлька—колиска

люстра—люстра, жирандоля  
 люстринъ—люстрин  
 люгость—лютість, суворість  
 лютый,-о—лютий,-о, суворий,-о  
 лягавый—легавий  
 лягать—брикати  
 лягушка—жаба  
 лямка—тягля, шлея

## М.

Магазинный—магазиновий  
 магазинъ—магазин, гамазея  
 магистратъ—магистрат, ратуша  
 магистръ—магістер  
 магический—магічний  
 магнетизировать—магнетизувати  
 магнетизмъ—магнетизм  
 магнетический—магнетичний  
 магнитъ—магнес  
 магъ—маг  
 мазаніе—мастиння  
 мазать—мастити, мазати  
 мазурка—мазурка  
 май—травень  
 майка—хрущ  
 майский—травньовий і травневий  
 мазь—мазь, масть  
 маисъ—пшеничка, печатки  
 макароны—локшина  
 маклерский—махлярьский  
 маклеръ—махляр

маковка—маківка, мачина  
макушка—тім'я

макъ—мак  
малевать—малювати  
маленькій—маленький

малина—малина  
малинникъ—малинник  
мало—мало, трохи, обмаль  
маловажно—маловажно  
маловато—помало, обмалку-

Бато

маловодье—маловіддя  
маловѣрный—маловірний  
маловѣсный—легковажний  
малодушие—слабодушність  
малодушно—слабодушно,  
легкодушно

малоземельный—дрібноземель-  
ний

малозначашій—малозначний  
малозвѣстный—маловідомий  
малоимущій—незаможний  
малокровие—малокровність  
малолѣтній—малолітній, недо-  
літок

малолюдно—нелюдно  
малопомощность—несила, не-  
міч

малоопытность—малий досвід  
мало-по-малу—потроху  
малоприбыльный—малокорис-  
ний

малорослость—низкорослість  
малосвѣдущій—малосвідомий  
малосольный—малосольний  
малость—мализна, дрібниця  
малодумие—недоумство

малоупотребительный—мало-  
вживаний

малоцѣнный—низькоцінний  
малочисленность—нечислен-  
ність

малый—малий  
мальчикъ—хлопець, хлопчик  
мальчуганъ—хлопчак, хлоп-  
чина

мама—мама, матуся, няня  
маменька—мамуся, матусень-  
ка

мамка—мамка  
мандать—мандат, доручення  
маневрировать—маневрувати  
маневръ—маневр  
манера—манера, звичай  
манерь—спосіб  
манжета—чохла  
манипуляция—маніпуляція  
манить—кивати, вабити  
манifestация—маніфестація  
манifestъ—маніфест, універ-  
сал

мановеніе—помах  
мантія—мантія  
мануфактурный товаръ—крам  
мануфактура—мануфактура  
мараніе—бруднення, мазання  
мариновать—маринувати  
марка—марка, квиток  
мартовскій—березньовий  
мартъ—березень, марець  
мартышка—малпа  
маршировать—маршувати  
маршъ—марш; маршъ!—гайда  
маршрутъ—маршрут  
маска—личина, машкара

маскарадъ—машкара  
 маскировать,-ся—маскува-  
 ти,-сь  
 масленный—мастяний, масткий  
 маслина—маслина  
 маслить—маслувати, мастити  
 масличный—оливний  
 масло—масло  
 маслобойня—олійниця, олійня  
 маслобойщикъ—олійник  
 маслянистый—маслистый, ма-  
 сткий  
 масса—маса, купа  
 массивный—масивний, тиль-  
 частий, тилистый  
 мастерить—майструвати  
 мастерица—майстриня  
 мастеровой—мастеровий, ре-  
 месник  
 мастерская—майстерня  
 мастерски—майстерно, штучно  
 мастерство—майстерство  
 мастеръ—майстер, мистецъ  
 матаматика—математика  
 математическій—математичний  
 материкъ—суходіл  
 материнскій—материн  
 материалистъ—матеріаліст  
 материалъ—матеріал  
 матерія—матерія, річ  
 мать—матір, мати  
 матовый—матовий  
 матрацъ—матрац  
 матрикуль—матрикул  
 матросъ—матрос  
 матушка—пані-матка, матінка  
 мать—мати, матір  
 махать—махати

махинация—махинація  
 маховикъ—маховик  
 маховой—маховий  
 махъ—замах, мах, помах  
 мачеха—мачуха  
 мачта—щогла  
 мачтовый—щогловий  
 машинально—мимохить  
 машина—машина  
 машинистка—машинистка  
 маякъ—маяк  
 маятникъ—вагадло  
 маять,-ся—мордувати, нудитись  
 мгла—мла, мряка  
 мглытый—млистый  
 мгновение—мент, мить  
 мгновенно—вмент, вмить  
 мебель—меблі  
 мебельный—мебльовий  
 меблировка—умеблювання  
 медаль—медаля  
 медальонъ—медальон  
 медвѣдица—ведмедия  
 медвѣдь—ведмідь  
 медвѣженокъ—ведмедятко  
 медикъ—медик, лікарь  
 медицина—медицина  
 медленно—помалу, поволі  
 медленность—повільність, гаяння  
 медленный—повільный, забар-  
 ний  
 медлительность—марудність, забарність  
 медлительный—марудний  
 медлить—баритись, гаятись  
 медоваренный—медоварний  
 медовый—медяний



медоносный—медоносний  
 медуза—медуза, морське серце  
 медъ—мед  
 межгорный—міжгірний, межгірний

междометіе—оклик  
 междорѣчье—міжиріччя  
 междуособица—незгода, гризня  
 междуособіе—домо́ва війна, уособица

между—між, поміж  
 международный—міжнародний  
 между прочимъ—між иншим  
 между собою—проміж себе

междущарствіе—міжвлада  
 межеваніе—межування  
 межевать—межувати, розміряти

межевой—межовий  
 меланхолическій—меланхолійний

меланхолия—меланхолия  
 мелкій—дрібний, малий  
 мелко—мілко, дрібно

мелковато—помілко, подрібно

мелковатый—мілкий

мелкодонный—плескатий

мелкозубый—дрібнозубий

мелкость—дрібність, дрібнота

мелодическій—мелодійний

мелодія—мелодія

мелочно—дріб'язково

мелочность—дріб'язковість

мелочь—дріб'язок, дрібнота

мельканіе—мигання

мелькать, кнуть—мигати, гнути

мелькомъ—мигцем

мельникъ—мірошник

мельница—мли  
 мельхиоръ—мельхиор  
 мельче—дрібніше  
 меморандумъ—мемор'ял  
 меньшинство—меншість  
 меньшій—менший  
 менѣе—менше  
 мерзавепъ—поганець, паскуда  
 мерзавка—поганка  
 мерзко—погано, гидко  
 мерзловатый—мерзлявий  
 мерзлякъ—мерзляк  
 мерзость—гидота, погань  
 меридіанъ—меридіан, південник

меринось—шпанка  
 меркнуть—меркти  
 мерлушка—мерлиця, смух, линтвар

мертвецъ—мерць

мертвечина—мертвцяцтво, падло

мертвый—мерлий

мерцаніе—блимання

мерцать—блимати

мести—мести

мечь—помста, пімста

металлическій—металічний

металловидный—металоподібний

металлургія—гамарство

металль—метал

метаморфоза—метаморфоза, переобраз

метаніе—метання, кидання

метальный—метний, кидальний

метать—метати, кидати

метафизика—метафізика

метафора—метафора  
 метафорическій—метафорич-  
 ний, переносний  
 метель—метелиця, завірюха,  
 хуга  
 меткій—влучний  
 меткость—влучність  
 метла—мігла, помело  
 метлообразный—мігластий  
 метода—спосіб, дорога, пев-  
 ний порядок  
 методическій—методичний  
 методически—методично  
 метонимія—метонимія  
 метрическая запись—метрика  
 метрической—метричний  
 метр—метр  
 механизм—механізм  
 механика—механіка  
 механик—механік  
 механической—механичний  
 мечта—мрія  
 мечтаніе—маріння, мріяння  
 мечтатель—мрійник  
 мечтательность—мрійність  
 мечтательный—мрійливий  
 мечтать—мріяти  
 мечь—меч  
 мздоимство—хабарство  
 миганіе—мигання, лупання  
 мигать, нуть—мигати, гнути,  
 блимати  
 мигь—мент, мить  
 мизантроп—мизантроп  
 мизерно—мизерно, злиденно  
 мизинець—мазинець  
 микроскоп—мікроскоп  
 миленькій—миленький, любий

милитаризм—милітаризм  
 милиционер—миліціонер  
 милиція—милиція  
 мило—любо, мило, приємно  
 миловать—милувати  
 миловидно—миловидно, гоже  
 миловидность—гожість  
 милосердіе—милосердя  
 милостыня—милостиня  
 милочка—любуня, милуня  
 милый—милий, коханий  
 миля—миля  
 мимика—миміка  
 мило—поуз, проз, мимо  
 мимолетный—бистроплинний  
 мимоходом—мимохідь  
 мина—міна, підкіп  
 миндаль—мигдаль  
 минераль—мінерал  
 минеральный—мінеральний  
 министерство—міністерство  
 министерства:  
 внутренних дѣлъ—внутріш-  
 ніх справ  
 военное—військове  
 земледѣлія—земельних справ  
 иностранных дѣлъ—закор-  
 донних справ  
 народного здоровья—на-  
 роднього здоров'я  
 народного просвѣщенія—на-  
 родньої освіти  
 почтъ и телеграфов—пошт  
 і телеграфів  
 православнаго исповѣданія  
 —сповідаць  
 продовольствія—харчових  
 справ







молодчина—молодець  
 моложавѣть—молодніти  
 молоко—молоко  
 молокососъ—блазень  
 молотый—мелений  
 молоть—молоти  
 молочная—молочарня  
 молочница—молошница  
 молча—мовчки  
 молчаливый—мовчаливий  
 молчаніе—мовчання  
 молчать—мовчати  
 молчунъ—мовчун  
 моль—мов, мовляв  
 моль—міль  
 мольба—благання  
 молюскъ—м'якун  
 моментально—вмеит  
 моментъ—мент, мить  
 монастырскій—манастир-

монастырь—манастир  
 монахиня—черница  
 монахъ—чернецъ  
 монашество—чернецтво  
 монета—моѣта  
 монисто—наместо  
 монополія—монополія  
 монополизировать—монопо-

лизувати  
 монотеистъ—монотеїст, од-  
 нобожець

монотонно—одноманітно  
 монотонность—одноманіт-

ність  
 монотонный—одноманітний  
 монументальный—монумент-  
 тальный, вікопешний

монументъ—монумент, пам'ят-  
ник

мопсъ—муцик  
 моралистъ—моралист  
 мораль—мораль  
 моргать—моргати  
 морда—морда, писок, пика  
 море—море  
 мореплаваніе—мореплаводство  
 мореплатель—мореплавецъ  
 моржъ—морж, морський кінь  
 морить—морити, губити  
 морковь—морква  
 мороженое—морожене  
 морозить—морозити  
 морозно—морозяно, зимно  
 морозъ—мороз  
 морочить—морочити, дурити  
 морской—морський  
 морфология—морфология  
 морфологическій—морфоло-  
 гичний

морщина—зморшка, брижа  
 морщить—морщити, хмурити  
 моръ—моровиця, пошесть  
 мостить—мостити, буркувати  
 мостикъ—місточок  
 мостки—кладки, похідня  
 мостовая—бурк, поміст

мость—міст  
 моська—муцик  
 мотаніе—мотання

мотать—мотати; переводити  
 мотивировать—мотивувати  
 мотивъ—мотив

мотыка—мотика  
 мотылекъ—метелик  
 мохнатый—волохатий

моховой—моховий  
 мохъ—мох  
 моча—сеч, сечовина  
 мочалка—віхоть, лико  
 мочевина—сечива  
 мочевоу пузырь—міхур  
 мочегонное—сечегін  
 мочеиспускание—сечеспуск  
 мочеиспускательный каналъ—  
 сечник  
 мочеточникъ—сечетока,  
 сечохід  
 мочить—мочити, пісати  
 мочь—міць, сила  
 мочь—могти, мігти, здолати  
 мошенникъ—шахрай шелихвіст  
 мошенничать—шахрувати, ду-  
 рити  
 мошеннически—по шахрай-  
 ському  
 мошеннической—шахрайський  
 мошенничество—шахрайство  
 мошна—капшук  
 мошонка—калитка  
 мощи—мощі  
 мощно—міцно, сильно, дуже  
 мощный—міцний, дужий  
 мракъ—морок, темрява  
 мраморный—мраморовий  
 мраморъ—мрамор  
 мрачный—сумний, темний  
 мстительность—мстивість  
 мстительный—мстивий  
 мудрено—мудро, хитро  
 мудрецъ—мудрець  
 мудрость—мудрість, мудрощі  
 мудрствовать—мудрувати  
 мудрый—мудрий

мужескій—чоловічий  
 мужественный—мужній, смі-  
 ливий, відважний  
 мужественность—мужність,  
 відвага  
 мужество—мужність, відвага  
 мужиковатый—простацький  
 мужичье—мужва  
 мужчина—чоловік  
 мужъ—муж; чоловік  
 музей—музей  
 музыка—музика, грання  
 музыкальный, -о—музичний, -о  
 музыкантъ—музика  
 мука—мука  
 мука—борошно  
 мукомоль—мірошник  
 мундиръ—мундір  
 мунштукъ—мундштук, ци-  
 гарничка  
 муниципалитетъ—міська дума  
 муравей—мурашка  
 муравейникъ—мурашник  
 муравейный—мурашковий  
 муравьиный—мурашиний  
 мурлыканье—муркотання  
 мурлыкать—муркотати  
 мускательный—мушкатовий  
 мускулистый—м'язкий  
 мускуль—м'яз  
 мускульный—м'язковий, м'язо-  
 мусорный—смітниковий [вий  
 мусоръ—сміття  
 мутить—каламутити  
 мутный—мутний  
 мутность—мутність  
 муфта—муфта  
 муха—муха



мученикъ, -ца — мучень, -ница  
 мученичество — мученство  
 мученическій — мученський  
 мученіе — мука, мордування,  
 катування

мучитель — мучитель  
 мучительно — болізно  
 мучить — мучити, катувати  
 мушка — мушка; крапка  
 мховый — моховий  
 мчать, -ся — мчати, -сь, унести  
 мщеніе — помста  
 мылить — милити

мыло — мило  
 мыловареніе — милярство  
 мыловарь — миляр

мыльница — мильничка  
 мыльный — мильний

мысленно — подумки  
 мысленный — умисловий  
 мыслить — мислити

мысль — думка, гадка  
 мысь — ріг

мытье — миття  
 мычаніе — мукання, ревіння  
 мычать — мукати

мышеловка — пастка  
 мышенокъ — мишеня  
 мышленіе — мислення

мышца — м'яз

мышь — миша

мышьякъ — арсеник, аршинник

мышцелокъ — щиколотка

мѣдникъ — мідяр, котляр

мѣдный — мідний

мѣдь — мідь

мѣль — крейда

мѣна — міна, міньба, заміна

мѣновой — замінний

мѣновщикъ — мідяльщик

мѣнять — міняти

мѣра — міра, спосіб, заход

мѣрило — мірево

мѣрить — міряти

мѣрка — мірка

мѣрно — мірно

мѣропріятіе — заходи

мѣстечко — місечко

мѣстность — місцевість

мѣстный — місцевий

мѣсто — місце, посада, пляц

мѣстожителство — мешкання,  
 домівка

мѣстоимѣніе — займенник

мѣстопробываніе — місцепере-  
 буття

мѣсяць — місяць

мѣсячный — місячний

мѣсячный — місячний

мѣтитъ — значити, таврувати;  
 улучати

мѣтка — познака, зазнака

мѣткій — влучний

мѣховой — міховий

мѣхъ — міх, мішок, хутро

мѣченый — позначений

мѣшалка — копистка

мѣшаніе — мішання

мѣшать, -ся — мішати, ставати  
 на перешкоді; втручатись

мѣшочекъ — торбинка

мѣшканіе — гаяння, баріння

мѣшкаты — гаятись

мѣшковатый — лантуховатий

мѣшокъ — мішок, торбинка,  
 лантух

мѣщанинъ—міщанин  
 мягкій—м'який, пухкий  
 мягко—м'яко  
 мягкокожій—м'якошкурий  
 мягкосердіе—чулість  
 мягкость—м'якість, лагідність  
 мякина—полова  
 мякинный—полов'яний  
 мякишь—м'якушка  
 мямля—маруда, м'яло  
 мясникъ—різник  
 мямлить—марудити, варнякати  
 мясное—м'ясиво  
 мясо—м'ясо  
 мясопустъ—пущення  
 мясоѣдъ—м'ясниці  
 мята—м'ята  
 матежникъ—повстанецъ, бун-  
 товник  
 мятежъ—повстання, бунт, роз-  
 рух  
 мять—м'яти, терти  
 мяуканіе—мявкання  
 мячь—опука  
 миро—миро  
 мировать—мирувати  
 миропомазаніе—маслосвяття  
 мирохранительница—мирница

## Н.

Набавка—надаток, накидка  
 набавлять, -вить—придавати,  
 додавати, -дати  
 набавочный—додатковий  
 набалагурить—набалакати

набалдашникъ—головка, галь-  
 ка  
 набалтывать, -болтать—наколо-  
 чувати, -тити, накалякати  
 набальзамировать—набальза-  
 мувати  
 набатный—гвалтовный  
 набать—гвалт, сполох  
 набедренниъ—набедреник  
 набивать, -бить—набивати, -  
 бити  
 набивка—набивання  
 набирать, -брать—складати, -  
 сти, набірати, -брати, вер-  
 бувати  
 наблюдатель—спостерігач, до-  
 глядач  
 наблюдательность—спостереж-  
 ливість  
 наблюдательный—покітливий  
 наблюдать—спостерегати, до-  
 глядати, зорити  
 наблюдение—спостереження,  
 догляд  
 набожно—побожно  
 набожность—побожність  
 набокій—кривий, набокуватий  
 наборка—набірання  
 набороздить—наборознити  
 наборонить—наборонити  
 наборъ—набірання  
 набрасывать—накидати  
 набрасываться, -ситься—наки-  
 датись, -кинутись  
 набросокъ—начерк  
 набрюзжать—набурчати  
 набухнуть—набубнявити, на-  
 брякнути

набуянить—набушувати  
 наб'гъ—наскік, наплив  
 наб'гло—начисто  
 наваксить—наваксувати  
 навалить—накидати, навалювати  
 навалиться, -литься—навалюватись, -литись  
 наваривать, -ривать—наварювати, -рити, наготувати  
 наващивать, -вощить—вошити, навощити  
 наверстать—надолжити  
 наверстывать—накручувати  
 наверху—угорі  
 наверхъ—угору  
 навеселъ—під чаркою  
 навзначъ—навзнак  
 навзрыдъ—ридма  
 навивальня—мотовило  
 навивать, -вить—навивати, -вити  
 навивка—навивання  
 навигация—навігація  
 навигационный—навігаційний  
 навинчивать—нагвинтувати  
 нависать, -снуть—нависати, звиснути  
 навислый—звислий  
 навлскать, -лечь—наволікати, -локти  
 наводитъ, -вести—наводити, -вести  
 наводнение—повідь  
 навождение—мана  
 навозиться—навозитись, намо-рочитись  
 навозъ—гній

наволока—напірнач, напір-ник  
 навонять—на смердіти  
 наворовать—накрати  
 навредить—нашкодити  
 навсегда—назавжди, до віку  
 навстр'чу—назустріч  
 навькъ—вправа, звичка  
 навьючивать, -чить—вантажити, навантажити, уючити  
 нав'вять, -в'ять—навівати, -віяти  
 нав'дываться, -даться—бавідуватись, -датись  
 нав'вивать, -ять—навіювати, -віяти  
 нав'ьки—до віку, по-вік  
 нав'рно—певно, запевне, на-певно  
 нав'сьъ—дашок, острішок  
 нав'тъ—обмова, намова, на-говор  
 нав'щивать—навішувати, розвішувати  
 нав'щать, -стять—перевідувати, відвідувати, -дати  
 навязчиво—набридливо  
 навязчивый—набридливий, причепливий  
 навязывать, -зять—нав'язувати, -зати  
 навязываться, -заться—учепля-тись, -питись, набиватись, -бити  
 нагадить—напаскудити, нагни-дити  
 нагайка—нагайка, малахай



нагибаніе—нахиляннѣя, наги-  
 наннѣя  
 нагибать, -гнуть—нахилѣти, -  
 хилити  
 нагибаться, -гнуться—нахилѣ-  
 тись, -хилитись, нагинатись  
 нагибѣ—нагин, нахил  
 нагишемѣ—гольцемъ  
 наглець—нахабникъ, зухвалець  
 нагло—нахабно, зухвало  
 наглость—нахаба  
 наглоотаться—наковтатись  
 наглухо—щільно  
 наглый—нахабный  
 наглядно—наочно  
 наглядность—наочність  
 наглядный—наочний  
 нагнетать—нагнѣтати  
 наговаривать—намовляти  
 наговорщикъ—обмовникъ  
 наговоръ—намова, обмова  
 нагой—нагий  
 наголодаться—наголодуватись  
 нагоняй—прочухан, нагонка  
 нагонять, -гнать—доганѣти, наз-  
 доганѣти, догнати  
 нагорный—нагірний, горовой  
 нагорѣлый—напальный  
 нагоститься—нагостюватись  
 нагота—нагота  
 наготавливать, -готовлять, -вить  
 —готувати, наготувати,  
 настачати, чити  
 наготовѣ—напоготові  
 награбить—награбувати, на-  
 гарбати  
 награда—нагорода, віддяка

награждать, -дѣть—нагороджа-  
 ти, -дѣти  
 награждение—нагородженнѣя  
 нагребать, -грестъ—нагрѣбати, -  
 грѣбти  
 нагромаздывать, -моздить—на-  
 громаджувати, -дѣти  
 нагрубить—нагрубіянити  
 нагружать, -зѣть—навантажувати, -жити  
 нагрѣваніе—нагрѣваннѣя  
 нагрѣвать, -грѣть—нагрѣвати, -  
 грѣти, огрѣвати, -грѣти  
 нагрѣшить—нагрѣшити  
 нагрѣнуть—нагрѣти  
 надавать—надавати, понада-  
 вати  
 надавливать, -вить—нагнѣтати, -  
 гнѣтити  
 надбавка—надатокъ, придатокъ  
 надбавлять, -вить—додавати, -  
 дати  
 надарить—надарувати  
 надвигать, -нуть—насувати, -су-  
 нуть  
 надвое—надвое  
 надворный—надвірний  
 надгробный—надгробний  
 надгрызть, -зѣть—надгрѣзати, -  
 зѣти  
 надежда—надія  
 надежный—певный, надійный  
 надежность—певність  
 надзеленъ—зеленцемъ  
 надзираніе—догляданнѣя  
 надзиратель—наглядач, дозор-  
 чий

надзирать—доглядати, пиль-  
нувати  
надзоръ—догляд  
надиво—навдивовижу  
надкальвать, -колоть—надко-  
лювати, -лоти  
надклеивать, -клевать—над-  
дзьобувати, -бати  
надкусывать, -сить—надкушу-  
вати, -сити  
надлежать—належати  
надлежащий—належный, від-  
повідний  
надломъ—вилім, вищерб  
надменно—чванливо, гоноро-  
вито  
надменность—пиха, надутість,  
чвань  
надмогильный—надмогильний  
надо, надобно—треба, подріб-  
но, слід  
надобность—потреба  
надолго—надовго  
надосаждать, -дить—надоку-  
чати, -чити  
надоумливать, -умить—раяти,  
нараяти, надопутити  
надоѣдать, -ѣсть—докучати, -  
чити, обридати, днути,  
впектись  
надоѣдливо—уїдливо  
надоѣдливый—набридливий,  
настирливий, уїдливий  
надпивать, -пить—надпивати, -  
пити  
надпиливать, -лить—надпилю-  
вати, -ляти  
надпись—надпис, напис

надростать, -рости—надро-  
стати, -рости  
надрубать, -бить—надрубу-  
вати, -бати  
надрывать, -дорвать—надри-  
вати, надірвати  
надрѣзь—надріз  
надрѣзывать, -зять—надрізу-  
вати, -зати  
надсматривать—доглядати  
надсмотрщикъ—доглядач  
надстраивать, -строить—надбу-  
довувати, -дувати  
настройка—надбудування  
надувательство—обдурювання  
надувать, -дуть—надимати, -  
дуги; дурити, обдурити  
надумываться, -маться—надуму-  
ватись, -матись  
надутый—надутий, бундючий  
надушить—напахтити, нада-  
вити  
надъ—над, понад  
надѣваніе—одягання, вбирання  
надѣвать, -дѣть—надыгати, -гати  
надѣлать—наробити, нашко-  
дити  
надѣленіе—наділення  
надѣлъ—наділ, поділ  
надѣлять, -лить—наділяти, -ляти  
надѣяться—надіятись, споді-  
ватись  
наединѣ—на-самоті  
наемникъ—наймит  
наемный—найнятий  
наемъ—наймання, найми  
наерошиться—настовбурчитись

нажаривать, -рить—напикати, -  
 пекти  
 нажива—пожива, користь, на-  
 буток  
 наживать, жить—наживати, -  
 жити  
 наживаться, -жить ся—нажива-  
 тись, -житись  
 нажимь—притиск, нагніт  
 нажитый—нажитий, придбутий  
 нажитокъ—набуток  
 нажужжать—нагусти  
 нажурить—налаяти  
 назади—ззаду, позаду  
 назадъ—назад  
 название—назва  
 названный—названий  
 назидание—навчання, напу-  
 чення  
 назидательный, -но—навчаю-  
 чий, -чо  
 назначать, -чить—назначати,  
 настановляти, -вити,  
 призначати, -чити  
 назначаться—призначатись, на-  
 становлятись  
 назначение—назначення, при-  
 значення  
 назойливо—уїдливо, настир-  
 ливо  
 назойливый—уїдливий  
 назрѣваніе—достигання  
 назрѣвать, -зрѣть—доспівати, -  
 спіти  
 называть, -звать—звати, назн-  
 вати, -звати  
 назябнуться—намерзтись  
 наиболѣе—найбільше

наибольший—найбільший  
 наивеличайший—велечезний  
 наивно—наївно, безхитро  
 наиграться—награтись, нагу-  
 ляться  
 наигрывать—награвати  
 наизнанку—навиворот  
 наизусть—на пам'ять  
 наилучше—найкраще  
 наименование—називання,  
 назва  
 наискорѣе—найшвидче, най-  
 хутче  
 наискось—навкіс  
 наитіе—вплив, натхнення  
 наказание—кара, покарання  
 наказуемость—карність  
 наказуемый—карний  
 наказъ—наказ, загад  
 наказывать, -зять—карати, по-  
 карати  
 накалывать, -лить—роспикати, -  
 пекти  
 накалывание—наколювання  
 накалывать, -колоть—наколю-  
 вати, -лоти  
 накалякать—набазікати  
 накануне—напередодні  
 накапывать, -копать—накопу-  
 вати, -пати  
 накаркать—накрятати  
 накармливать, -кормить—наго-  
 довувати, -увати  
 накататься—накататись, наїз-  
 дитись  
 накатывать, -тать—накочувати, -  
 тити



накашивать, -косить—накошу-  
 вати, -косити  
 накидывать, -нуть—накидати, -  
 кинути  
 накипать, -пѣть—накипати, -  
 піти  
 накипь—накип  
 накладная—накладна  
 накладно—коштовно, утратно  
 накладывать, -класть—накла-  
 дати, -класти  
 наклеветать—набрехати  
 заклеивать, -клевать—надзю-  
 бувати, надзюбати  
 наклеивать—наклеювати, налі-  
 плювати  
 наклейка—наліпка  
 накликать, -кликать—кликати,  
 накликати  
 наклонение—нахиляння; спосіб  
 наклонность—похилість; нахил,  
 схилість  
 наклонно—похило, хильцем  
 наклонный—похилий, згористий  
 наковальня—ковадло  
 наколѣни—навколюшки  
 наконець—нарешті  
 накопление—нагромодження  
 накоплять, -пить—нагромоджу-  
 вати, -дити  
 накрасть—накрасти  
 накрахмалить—накрохмалити  
 накрашивать, -сить—нафарбо-  
 вувати, -вати  
 накресть—навхрест  
 накричать, -ся—накричати, -сь  
 накручивать, -тить—накручу-  
 вати, -тити

накрывать, -крыть—накривати,  
 крити  
 накрытие—накрыття  
 накрывка—покрывка  
 накупать, -пить—накупувати,  
 ти, -пити  
 накупаться—накупатись  
 накуривать, -рить—накурювати,  
 рити  
 накуриваться, -риться—наку-  
 рюватись, -журитись  
 налавливать, -ловить—налов-  
 лювати, -вити  
 налагать, -ложить—накладати,  
 класти  
 налаживать, -дить—направляти,  
 вити, настрѣи  
 наламывать, -ломать—наламу-  
 вати, -мати  
 наляать—нагавкати  
 налгать—набрехати  
 налегать, -лечь—налягати, гти  
 налегкѣ—легко, злегка  
 налетать, -тѣть—налітати, -  
 летіти  
 налету—у-льот  
 наливать, -лить—наливати, -лити  
 наливка—наливка  
 наливной—наливний  
 налимь (рыба)—миньок  
 налипать, -пнуть—налипати, -  
 пити  
 налитографировать—налито-  
 графувати  
 наличность—готовозна  
 наличный—готовий; дійсний  
 наличный составъ—дійсний  
 скла

наличныя деньги—готівка  
 налогъ—податокъ  
 наложеніе—накладання  
 наложеный платежъ—наклад-  
 на плата  
 налѣво—ліворуч  
 налѣзать, лѣзть—налізати,-  
 лізти  
 налѣпной—наліпний  
 налюбоваться—намилиуватись  
 наляпать—наляпати, намазати  
 намагничивать—магнесувати  
 наматывать, мотать—намоту-  
 вати, мотати  
 намахать—намахати, нахитати  
 намачивать, мочить—намочу-  
 вати, чити  
 намащивать, мостить—намо-  
 щувати, стити  
 намаяться—нагомитись  
 намекать, кнуть—натякати,-  
 кнути  
 намекъ—натяк  
 замерзать—намерзати  
 замерзнуться—перемержнути  
 намозолить—намудляти  
 намокать, кнуть—мокти, на-  
 мокти  
 намолачивать, тить—намоло-  
 чувати, тити  
 намолотъ—умолот  
 намолотъ—намолоти  
 намудрить—намудрувати  
 намучиться—намучитись  
 намыливать, лить—намылю-  
 вати, лити  
 намѣрваться—наміряться  
 намѣреніе—замір

намѣстникъ—намісник  
 намѣчать, тить—значити, на-  
 значати, чити  
 нанесеніе—наношення  
 нанизывать, зать—нанизувати,-  
 зати  
 нанимать, нять—наймати, няти  
 наносить, несть—наносити,-  
 нести  
 наносный—нанесений  
 нанюхаться—напахатись  
 наоборотъ—навпаки  
 наобумъ—навмання  
 наотрѣзъ—твердо, рішуче  
 наощупь—помацки, полапки  
 нападать, пасть—нападати,-  
 пасти  
 нападеніе—напад  
 нападки—напасть, пеня  
 напавать, поить—напоювати,-  
 їти  
 напакостить—напаскудити  
 напамять—напам'яток, на спо-  
 мин, на спогад  
 напастъ—напастъ, пеня  
 напачкать—напаскудити, на-  
 смітити  
 напекать, печь—напекати,-  
 пекти  
 напереді—спереду, попереду  
 напередъ—наперед, поперед  
 наперекоръ—на перекир, на  
 злість  
 наперерывъ—наввипередки  
 наперерѣзъ—навперейми  
 наперсникъ—повірник, вір-  
 ник

наперсница—повірниця, вір-  
ниця  
наперсний—наперсний, на-  
грудний  
наперсток—наперсток  
напечатаніє—надрукування  
напечатать—надрукувати  
напиваться,-питься—напива-  
тись, напитись  
напиливать,-лить—напилю-  
вати,-ляти  
напилок—пильник, терпуг,  
рашпель  
напирать,-переть—напірати,-  
перти  
написать—написати  
напиток—напій  
напитываніє—напування, наси-  
чення  
напитывать,-тать—напувати,-  
поїти [пхати  
напихивать,-хать—напихати,-  
наплевывать,-плевать—наплюо-  
вувати,-вати  
наплетать,-плесть—наплітати,-  
плести  
наплутовать—нашахрувати  
наплывать,-плыть—напли-  
вати,-вти  
наплыв—наплив  
наплясаться—нагопцюватись  
наповаль—від разу, покотом  
наподобіє—на взір, на зразок  
наполненіє—наповнення  
наполнять,-нить—наповняти,-  
нити, сповняти,-нити  
напоминаніє—нагадування,  
нагадка

напоминать,-нить—нагадувати,  
-дати, пригадати  
напортить—нашкодити, на-  
псувати  
напорь—натиск  
направленіє—напрямок, пря-  
мування  
направлять,-вить—направ-  
ляти,-вити  
направо—праворуч  
напраслина—дармиця  
напрасно—надаремно, дурно  
напрасный—даремний, марный  
напрашивать,-просить—напро-  
шувати,-сити  
напримѣръ—наприклад  
напроказить—накоїти, нашко-  
дити  
напрокатъ—в найом  
напролетъ—наскрізь  
напроломъ—пробоем  
напропалую—на всі заставки  
напророчить—напророкувати  
напротивъ—навпаки, нав-  
проти  
напрягать,-прячь—напружу-  
вати,-жити, натужувати,-  
жити  
напряжение—напруження  
напряженность—напруженість  
напряженный, о—напруже-  
ний, о  
напрямикъ—навпростець  
напрятать—наховати  
напуганный—наляканий  
напугать—налякати, настра-  
хати





населять, -лить—оселяти, засе-  
 ляти, -лити  
 насиліе—силування, примус  
 насиловать—силувати, прину-  
 шувати  
 насилу—насилу, ледве  
 насильно—силою, силоміць  
 насильный—силуваний, знево-  
 лений  
 насильственный, -о—гвалтов-  
 ний, -о, примусовий  
 насинивать, -нить—насинюва-  
 ти, -нити  
 наскабливать, -скоблить—на-  
 скрѣбати, -скребити  
 наскакивать, -скокочить—наско-  
 чувати, -скокочити  
 насквернословить—наlixосло-  
 вити  
 насквозь—наскрізь  
 наскоро—нашвидку, хапком  
 наскучать, -чить—набридати, -  
 днути  
 наслаждаться, -диться—тіши-  
 тись, втішитись,  
 наслаждение—втіха, насолода  
 наслинивать, -нить—наслиню-  
 вати, -нити  
 наслоение—наверствования  
 наслоить—налистувати  
 наслоняться—наволочитись,  
 натиняться  
 наслушиваться, -шаться—наслу-  
 хуватись, наслухатись  
 слышаться—наслухатись  
 наслідник—наступник, |  
 спадкоємець

наслідование—одідичення, на-  
 ступство  
 наслідовать—одідичувати  
 наслідственность—спадко-  
 вість; спадщинність (юрид.)  
 наслідственный—спадковий;  
 спадщинний  
 наслідственное право—дідич-  
 не право  
 наслідство—спад, спадок, спад-  
 щина  
 насмерть—до смерти  
 насморк—нежить  
 насмотрѣться—надивитись  
 насмѣхаться, -смѣяться—на-  
 сміхатись, насміятись  
 насмѣх—на посміх, на глум  
 насмѣшка—посміх, глузування  
 насмѣшливость—глузливість,  
 глумливість  
 насмѣшливый, -о—глузловий, -о  
 глумливый, -о  
 насмѣшник—глузівник  
 насмѣяться—насміятись, наре-  
 готатись  
 насобирать—назбирати  
 насовывать, -сунуть—насувати, -  
 сунути  
 насовѣтовать—нараяти, нара-  
 дити  
 насолить—насолити, допекти  
 кому  
 насос—помпа, водотяг  
 насплетничать—напискати  
 наставать, -стать—наставати, -  
 стати  
 наставительный—навчаючий,  
 наставничий

наставленіе—навчання, напра-  
ва  
наставлять,-вить—настано-  
вляти,-вити  
наставникъ—наставник, нав-  
читель  
настаиваніе—настоювання, до-  
магання  
настаивать,-стоять—налягати,  
настоювати,-яти  
настежь—настіж  
настигать,-гнуть—наздоганя-  
ти,-дігнати  
настилатъ,-слать—настеляти,-  
лити  
настойка—настойка  
настойчивость—упертість  
настойчивый,-о—упертий,-о  
настольный—настільний  
настораживаться,-рожаться—  
насторочуватись,-читись  
насторожь—на-чеку  
настоятель—настоятель  
настоятельность—нагла пот-  
реба  
настоятельный—наглий, пиль-  
ний  
настоящее—теперішність  
настоящий—теперішній, сучас-  
ний; справжній  
настраивать,-роить—набудову-  
вати,-дувати; направляти,-  
вити; намовляти,-вити  
настращать—налякати  
настрогать—настругати  
настрога—як найсуровіше  
настроение—настрій

настройка—ладнування, нала-  
годження  
настройщикъ—стройник  
настрѣливать,-лять—настрілю-  
вати,-ляти  
настряпывать,-пать—готувати,  
наготувати  
наступательный—наступний,  
зачіпний  
наступать,-пить—наступати,-  
пити  
наступление—напад, насту-  
пання  
насухо—на-сухо  
насушивать,-шить—насушува-  
ти,-шити  
насушный—щоденний, необ-  
хідний  
насчитывать,-тать—нарахову-  
вати,-хувати  
насылать,-слать—насилати,-  
слати  
насыпать,-сыпать—насыпать  
насыпь—нашип, висип  
насыщать,-тить—насичати, на-  
ситити  
насыщение—насит, насичення  
насъдъть,-сѣсть—наслідати,  
сісти  
насъдка—квочка  
насъкомое—комаха  
насъкомоядный—комахоїдний  
насъчка—паруб  
наталкиваться,-кнутъся—на-  
траплюватись,-питись  
натапливать,-топить—нато-  
пляти,-пити



наташтывать, -топтать—натоп-  
 тувати, -тати  
 натаскивать, -скать, -щитъ—на-  
 таскувати, -скати, натя-  
 гати, -гти  
 натворить—натворити, напоїти  
 натекать, -течь—натікати, -тек-  
 ти  
 натерпѣться—натерпітись, на-  
 бідуватись  
 натирать, -тереть—натирати, -  
 терти  
 натираться—натиратись, рос-  
 тиратись  
 натискъ—натовп, напад  
 натолочь—натовкти  
 натолпиться—натовпитись  
 натомиться—натрудитись,  
 змогтись, знебутись  
 наторговывать, -говать—торгу-  
 вати, наторгувати  
 натосковаться—нажуритись  
 натошакъ—на-тще-серце  
 натравливаніе—цькування  
 натравливать, -вить—цькувати,  
 нацькувати  
 натрепать—натіпати  
 натрещать—натріщати, нато-  
 рохтіти  
 натрій—натрій  
 натрубить—натрубити, натур-  
 кати  
 натрудиться—напрацюватись,  
 наробитись  
 натрусить—натрусити  
 натуга—натуга, напруга  
 натура—натура, вдача  
 натурализация—уприроднення

натуралистъ—натураліст, при-  
 родник, природознавець  
 натурально—натурально, при-  
 родно  
 натуральность—натуральність,  
 природність  
 натуральный—натуральний,  
 природний  
 натурщикъ—живовзір  
 натурщица—живовзір  
 натыкать, -тѣкать—натікати,  
 тікати  
 натѣсниться—натиснутись,  
 натовпитись  
 натѣшить, -ся—розвеселити,  
 навітшатись  
 натягивать, -тянуть—натягати,  
 гти  
 натяжка—натягання, натяжка  
 натянность—примушеність,  
 неприродність  
 натянутый, -о—примужений, -о,  
 неприродний, -о  
 наугадъ—навмання  
 наугольникъ—наріжник  
 наугольный—наріжний  
 наудачу—на-щастя  
 наудить—наудити  
 наука—наука  
 науськиваніе—цькування, під-  
 цьковування  
 науськивать, -кать—цькувати,  
 підцькувати  
 наутекъ—навтіки, навтікача  
 научать, -чить—навчати, -чити  
 научаться, -читься—навчатись,  
 читись  
 научность—науковість



наѣзжать—ѣхать—наѣздити,  
їхати  
наяву—увіч, на яві  
не—не  
неаккуратно—неакуратно, не-  
чепурно  
неаккуратность—неакурат-  
ність, неретельність,  
нечепурність,  
небезвыгодно—не без користі  
небезопасно—небезпечно  
небезосновательный,-о—небез-  
підставний,-о  
неблаговоспитанность—незвичай-  
ність, негречність  
неблагодарность—невдячність  
неблагодарный,-о—невдяч-  
ний,-о, некорисний  
неблагонадежность—непевність  
неблагонадежный—непевний  
неблагопристойность—нечем-  
ність  
неблагопристойный,-о—нечем-  
ний,-о, негожий,-о  
неблагоприятный—несприятли-  
вий,-о; непогодний,-о  
неблагоразуміе—нерозсудність  
неблагоразумный,-о—нероз-  
судний,-о  
неблагородно—нешляхетно  
неблагородность—нешляхет-  
ність  
неблагосклонность—неприхиль-  
ність, недаскавість  
неблагосклонный,-о—непри-  
хильный,-о  
небо—небо  
небольшой—невеликий

небосклонъ—крайнебо  
небрежно—недбало  
небрежность—недбалість  
небритый—неголений  
небывалый—небувалий  
небылица—небилиця, байка  
неважный,-о—неважний, нез-  
начний,-о  
невдалекъ—неподалець  
невеселый—смутный, невеселий  
невещественный—нематеріаль-  
ний  
невзгода—знегіддя  
не взирая—не вважаючи, не-  
дивлячись  
невзначай—несподійно  
невзрачность—непоказність  
невзрачный,-о—непоказний,-о  
невзыскательность—невимож-  
ність  
невиданный—небачений  
невидимость—небачність  
невидимый,-о—небачний,-о,  
незримий  
невинно—безвинно, неповинно  
невинность—безвинність  
невкусный,-о—несмачний,-о  
невмъняемость—неосудність,  
несамовитість  
невмъняемый—неосудний, не-  
самовитий  
невниманіе—неувага  
невнимательность—неуваж-  
ність  
невнимательный,-о—неуваж-  
ний,-о  
невнятность—невиразність  
невнятный,-о—невиразний,-о



нево время—невчасно  
 невозвратно—безповоротно  
 невоздержаніе—нестрим  
 невоздержанность—нестрима-  
 ність  
 невоздержанный, -о—нестрима-  
 вий, -о  
 невозможность—неможливість  
 невозможный, -о—вемжли-  
 вий, -о  
 неволить—силувати  
 невольный—невільний, прину-  
 шений  
 невольно—мимохіть, мимоволі  
 невообразимый, -о—неспогада-  
 ний, -о  
 невпопадъ—недоладу, не до-  
 речі  
 невре димо—ціло, без ушкоди  
 невре димость—цілість  
 невре димый, -о—цілий, -о, не-  
 ушкоджений, -о  
 невре дний, -о—нешкодливий, -о,  
 незавадний, -о  
 неverteпжъ—дуже кортить  
 невыгода—страта, шкода  
 невыгодность—некорисність  
 невыгодный, -о—некорисний, -о  
 невыносимый, -о—незносний, -о  
 невыработанный—невиробле-  
 ний  
 невыразимый, -о—невимов-  
 вий, -о  
 невыразительность—невираз-  
 ність  
 невыразительный, -о—невираз-  
 ний, -о

невысказанный—невисловле-  
 ний  
 невѣдомый—невідомий  
 невѣдѣніе—невідомість  
 невѣжа—нечема, мугирь  
 невѣжда—неук, слпак  
 невѣжественный—несвідомий  
 невѣжество—несвідомість, тем-  
 нота  
 невѣжливость—нечемність  
 невѣжливый, -о—нечемний, -о,  
 незвичайний, -о  
 невѣріе—невір'я  
 невѣрный—непевний, неправ-  
 дивий, невірний  
 невѣроятно—неймовірно  
 невѣроятность—неймовірність  
 невѣста—молода  
 невѣстка—невістка  
 негативъ—негатив  
 негдѣ—нема де, ніде  
 негибкость—негнучкість  
 негласность—неприлюдність  
 негодность—нездатність  
 негодный—нездатний, непо-  
 трібний, непригідний  
 негодование—обурення  
 негодовать—обурюватись  
 (на що)  
 негодяй—поганець, наскудник  
 негостепримно—негостинно  
 негостепримность—негостин-  
 ність  
 неграмотный, -о—нелисьмен-  
 ний, -о  
 неграціозный, -о—неграціоз-  
 ний, -о  
 негръ—мурин

негрятянка—муринка  
 недавно—недавно  
 недалекій—недалекий; обме-  
 жений  
 недалеко—недалеко  
 недальновидность—коротко-  
 зорість  
 недальновидный; о—коротко-  
 зорий, о  
 недаромъ—недарма  
 недвижимость—нерухомість  
 недвижимый, о—нерухомий, о,  
 непорухний, о  
 недоброжелательный, о—не-  
 зичливий, о  
 недоброжелательство—незич-  
 ливість  
 недобросовѣтность—несум-  
 лінність  
 недобросовѣстный, о—несум-  
 лінний, о  
 недовольный—незадоволеный  
 недовольство—незадоволення  
 недовѣріе—недовіра  
 недовѣрчивость—недовірли-  
 вість  
 недовѣрчивый, о—недовірли-  
 вий, о  
 недовѣрятъ—не мати віри (до  
 кого)  
 недогадливость—недогадли-  
 вість  
 недогадливый, о—недогадли-  
 вий, о  
 недоглядѣть—недоглядіти  
 недозволенный—заборонений  
 незорѣлость—недоспілість  
 недоимка—недоплата

недоимщикъ—недоплатник  
 недоконченный—нескінчений  
 недолго—недовго  
 недолговѣчность—недовговіч-  
 ність  
 недомолвка—недосказ, недо-  
 мовка  
 недомыслие—недомисел  
 недоразумѣніе—непорозуміння  
 недоросль—недоліток, недоріс  
 недосмотръ—недогляд  
 недоставать—бракувати, недо-  
 стачати  
 недостатокъ—брак, недостача  
 недостаточность—недостат-  
 ність  
 недостаточно—недосить  
 недостаточный—недостатній  
 недостижимость—недосяж-  
 ність  
 недостижимый, о—недосяж-  
 ний, о  
 недостойный, о—невартий, о,  
 ганебный, о  
 недоступность—неприступ-  
 ність  
 недоступный, о—неприступ-  
 ний, о  
 недосугъ—недозвілля, ніколь-  
 ство  
 недосчитываться—недолічува-  
 тись  
 недосыпать, сыпать—недоси-  
 пати  
 недосыпать, спать—недоси-  
 нати, спати  
 недоумѣніе—непевність, сум-  
 нів

недочетъ—недолік; хиба  
 недружелюбіе—неприятн  
 недружелюбный, -о—неприят  
 ный, -о, незичливый, -о  
 недружно—неодностайно  
 недугъ—недуг  
 недѣйствительность—недійс  
 ность  
 недѣйствительный—недійсний  
 недѣлимость—неподільність  
 недѣлимый—неподільний  
 недѣльный—тижневий  
 недѣля—тиждень  
 недѣтельность—недіяльність,  
 нечинність  
 недѣтельный, -о—недіяльний,  
 нечинний, -о  
 неестественность—неприрод  
 ность  
 неестественный, -о—неприрод  
 ный, -о  
 нежданый, -о—несподіваний, -о  
 нежеланіе—нехить  
 нежели—ніж, аніж  
 незабвенный—незабутній  
 незаботливость—недбалість  
 незабудка—люби-мене  
 незавидно—аби-яв  
 незавидный—аби-який  
 независимо—незалежно  
 независимость—незалежність  
 незадолго—незадовго  
 незаконно—неправно  
 незаконность—неправність  
 незамедлительно—негайно  
 незамѣнимость—незамінність  
 незамѣнимый—незамінний  
 незамѣтно—непомітно

незамѣтный—непомітний, не  
 значний  
 незанятой—гулящий, вільний  
 незапамятный—споковичний  
 незапятнанный—незаплямо  
 ваний  
 незаслужено—дурно, нізащо  
 незаслуженный—незаслужний  
 незатѣливый—немудрований,  
 нехитрий  
 незатѣливость—простота, не  
 вигодливість  
 нездоровиться—нездужатись  
 нездоровье—слабість  
 неземной—неземний  
 незлобный—незлосливий  
 незнакомецъ—незнайомецъ  
 незнакомый—незнайомий  
 незнаніе—невідомість  
 незначительность—незначність  
 незначительный, -о—незнач  
 ный, -о  
 незримый—незримий, небачний  
 незрѣлость—неспілість  
 незыблемость—непохитність  
 незыблемый, -о—непохитний, -о,  
 сталий, -о  
 неизбежность—неминучість  
 неизбежный, -о—неминучий, -о  
 извинительный—невибачний  
 неизвѣданный—непробуваный,  
 незабаченный  
 неизвѣстно—невідомо  
 неизвѣстность—невідомість  
 неизгладимость—невитрав  
 ность  
 неизгладимый, -о—невитрав  
 ный, -о



неизлѣчимость—невидужли-  
 вість  
 неизлѣчимый, -о—невидужли-  
 вий, -о, незагійний  
 неизмѣнно—незмінно  
 неизмѣнность—незмінність  
 неизмѣримый, -о—незмірний, -о  
 неизмѣримость—незмірність  
 неизобразимость—незмальов-  
 ність  
 неизобразимый, -о—незмальов-  
 ний, -о  
 неизсякаемый—невыводний,  
 невичерпаний  
 неизъяснимый, -о—невиясне-  
 ний, -о  
 неимушій—вбогий  
 неимѣніе—брак, недостача  
 неискренность—нещирість  
 неискренний, -о—нещирий, -о  
 неискусный, -о—неумілий, -о  
 неисполнение—невиконання  
 неисполнимый—невиконаний  
 неиспорченность—незіпсова-  
 ність, чистота  
 неиспорченный—незіпсований  
 неискравимость—непоправ-  
 ність  
 неискравимый, -о—непоправ-  
 ний, -о  
 неискравность—недбальство  
 неискравный, -о—недбалий, -о  
 неискпытанный—невипробува-  
 ний  
 неистово—скажено, люто  
 неистовствовать—лютувати,  
 скаженити  
 неистошимость—невыводність

неистошимый, -о—невывод-  
 ний, -о  
 неисчерпаемость—невичерп-  
 ність  
 неисчерпаемый, -о—невичерпа-  
 ний, -о  
 нечислимость—незліченність  
 нечислимый, -о—незліче-  
 ний, -о  
 нейтралитетъ—нейтралітет  
 нейтральный—нейтральний  
 некогда—ніколи, нема часу  
 некрасивый, -о—негарний, -о  
 некрологъ—некролог  
 некстати—не доречі, не до  
 часу  
 некуда—нікуди  
 неладно—негарзд, зле  
 нелегкая—мара  
 нелицепріятный—безсторонній  
 неловкій, -о—незручний, -о;  
 ніяково  
 неловкость—незручність, ня-  
 ковість  
 нельзя—неможна, не вільно  
 нелѣпость—неладність, недо-  
 речність  
 нелѣпый, -о—недоладний, не  
 до ладу  
 нелюбимый—нелюбий  
 нелюдимость—нелюдність, від-  
 людність  
 нелюдимый—відлюдний  
 немалый, -о—немалий, -о, чим-  
 лий, -о  
 немедленный, -о—негайний, -о  
 немилосердный—немилосерд-  
 ний, -о, неласкавий,

немилость—неласка  
 немилый—немилий  
 неминуемый, -о—неминучий, -е  
 неминуемость—неминучість  
 немногие—мало-хто  
 немного—небагато, трохи  
 неможется—нездужається  
 немочь—нездужати  
 нёмочь, немощь—слабость,  
 немичь  
 немощный—недужий, хворий  
 немыслимость—неподобність  
 немислимый, -о—неподобний, -о  
 ненавидѣть—ненавидіти  
 ненавистный, -о—ненавидний, -о  
 ненависть—ненависть, відраза  
 ненаглядный—коханий, любий  
 ненадежность—непевність  
 ненадежный, -о—непевний, -о  
 ненадобность—непотреба, не-  
 потребність  
 ненадобный, -о—непотрібний, -о  
 ненадолго—ненадовго  
 ненаказуемость—безкарність  
 ненаказуемый—безкарний  
 ненамѣренно—без заміру  
 непополненный—неповнений  
 напрасный—недаремний  
 непоколебимый—незмално  
 непоправимость—незламність  
 ненастный, -о—негодяний, -о  
 ненастье—погода, сльота  
 ненасытный, -о—ненажерли-  
 вий, -о  
 ненужный, -о—непотрібний, -о  
 не треба  
 необдуманность—необміркова-  
 ність

необдуманный, -о—необмірко-  
 ваний, -о  
 необезпеченный—незабезпе-  
 чений  
 необитаемый—безлюдий  
 необозримость—неоглядність  
 необозримый, -о—неогляд-  
 ний, -о  
 необразованность—неосві-  
 ченість  
 необразованный—неосвічений  
 необузданность—нестри-  
 маність  
 необузданный, -о—нестрима-  
 ний, -о  
 необходимость—необхідність,  
 доконечність  
 необходимый, -о—необхід-  
 ний, -о, доконче  
 необходимый, -о—неввіч-  
 ливий, -о  
 необъяснимость—незрозумі-  
 лість  
 необъяснимый, -о—невьясне-  
 ний, -о, незрозумілий, -о  
 необъятность—неосяжність  
 необъятный, -о—неосяжний, -о,  
 необсяжний, -о  
 необыкновенный, -о—надзви-  
 чайний, -о  
 необычность—надзвичай-  
 ність  
 необычайный, -о—надзвичай-  
 ний, -о  
 необязанный—неповинний  
 обязательный, -о—необов'яз-  
 ковий, -о

неограниченность — необме-  
 жений, о  
 неограниченный, о — необме-  
 жений, о  
 неодинаковый — неоднаковий  
 неоднократий — не раз, кілька-  
 разово  
 неодобрение — непохвала  
 неодобрительный, о — непо-  
 хвальний, о  
 неодолимый — необорний  
 неодоушевленный — бездушев-  
 ний, бездушний  
 неодолимый — неодолимий  
 неожиданный — несподіва-  
 ний, о  
 неожиданный, о — несподіва-  
 ний, о  
 неоконченный — нескінчений  
 неокрещенный — незміщений  
 неопалимый — неспалений  
 неопасный — безпечний  
 неоперившийся — безперий, го-  
 лопуцьок  
 неописанный, о — невимальова-  
 ний, о  
 неоплатно — незаплатно  
 неоплатность — незаплатність  
 неоплатный — незаплатний  
 неоправданный — невинуваче-  
 ний  
 неопредѣленность — невизна-  
 ченість, неясність  
 неопредѣленный, о — невизна-  
 чений, о, неясний, о  
 неопредѣлимость — невизначе-  
 ність, неозначеність

неопредѣлимый — не до визна-  
 чення  
 неопровержимость — незапе-  
 речність  
 неопровержимый, о — незапе-  
 речний, о  
 неопрятность — неохайність,  
 нечепурність  
 неопрятный, о — неохайний, о,  
 нечепурний, о  
 неопытность — недосвід  
 неопытный — недосвідний, не-  
 досвічений  
 неорганический — неорганічний  
 неоскорбительный, о — не об-  
 разливий, о  
 неосмотрительность — необач-  
 ність  
 неосмотрительный, о — необач-  
 ний, о, необережний, о  
 неосновательность — безпід-  
 ставність  
 неосновательный, о — безпід-  
 ставний, о  
 неоспоримость — незапереч-  
 ність  
 неоспоримый, о — незапереч-  
 ний, о  
 неосторожность — необереж-  
 ність  
 неосторожный, о — необереж-  
 ний, о  
 неосуществимость — невикон-  
 альність  
 неосуществимый, о — невикон-  
 альний, о  
 неосъдлый — неосілий, кочую-  
 чий



неосязаемость—недотиканість  
 неосязаемый, о—недотика-  
 ний, -о  
 неотвратимый—невідворотний  
 неотвязность—невідчепність  
 неотвязный, -о—невідчепний, -о,  
 в'дливий  
 неотеса—мурло, мугйр  
 неоткровенность—невідвер-  
 тість  
 неоткровенный, -о—невідвер-  
 тий, -о  
 неоткуда—нізвідки, нема  
 звідки  
 неотложность—невідкладність,  
 нагальність  
 неотложный, -о—невідклад-  
 ний, -о, нагальний, -о  
 неотлучность—невідхідність,  
 невідступність  
 неотлучный, -о—невідхідний, -о,  
 невідступний, о  
 неотмѣнный—невідмінний  
 неотмѣняемый—невідкличний,  
 невідсувний  
 неотразимый—невідбійний  
 неотрицаемый—незаперечний  
 неотступность—невідступність  
 неотступный, -о—невідступ-  
 ний, -о  
 неотъемлемый—невідніманий  
 неохота—нехить  
 неохотно—неохоче  
 неощѣненный, -о—неощінений, -о  
 неощутительный, -о—непоміт-  
 ний, -о  
 непарный—неваристий

непереводимый—неперекла-  
 даний  
 непереходящий глаголь—непе-  
 рекідне дієслово  
 неплавкий—нетопкий  
 неплатежъ—неплата  
 неплодіе—неплідність, nero-  
 дючість  
 неплодный—неплідний, nero-  
 дючий  
 неплодородный—неродючий  
 неплотный, -о—нещільний, -о  
 непобѣдимый—неперемож-  
 ність  
 непобѣдимый, -о—неперемож-  
 ний, -о  
 неповиновение—неслухняність  
 неповоротливость—неповорот-  
 кість, немоторність  
 неповоротливый, -о—непово-  
 роткий, -о  
 непогода—непогода  
 непогрѣшимый, -о—безгріш-  
 ний, -о, непомильний  
 неподалеку—близько  
 неподатливость—несхильність,  
 нездатливість  
 неподатливый—несхильний  
 неподвижный, -о—непорущ-  
 ний, -о  
 неподдѣльность—правдивість  
 неподдѣльный, -о—правди-  
 вий, -о  
 неподкупный, -о—непідкуп-  
 ний, -о  
 неподражаемый, -о—ненаслідо-  
 ваний, -о  
 неподходящий—непідхожий

неподчиненность—непідлег-  
 лість  
 неподчиненный—непідлеглий  
 непозволительный, -о—заборо-  
 нений, -о, нечемно  
 непокойный—неспокійний  
 непоколебимый, -о—непохит-  
 ний, -о  
 непокорность—непокірливість  
 неполнота—неповність  
 неполный, о—неповний, -о  
 непомѣрно—над міру  
 непонятливость—нетямучість  
 непонятный, -о—незрозумі-  
 лий, -о  
 непонятность—незрозумілість  
 неоправимый, -о—непоправ-  
 ний, -о  
 непорочный, -о—чистий, -о  
 непорядочный, -о—непоряд-  
 ний, -о  
 непосильно—надсилу  
 непосильный—надильний  
 непослушание—неслухняність  
 непослушный—неслухняний  
 непоследовательный, -о—не-  
 послідовний, -о  
 непосредственный, -безпосеред-  
 ний, -е  
 непосредственность—безпосе-  
 редність  
 неостижимость—незбагне-  
 ність  
 неостижимый, -о—незбагне-  
 ний, -о  
 непостоянный, -ство—неста-  
 лий, -лість  
 неписьма—неписидущий

непохвальный, -о—нехваль-  
 ний, -о  
 непочтение, -чтительность—не-  
 повага, нешанебність  
 непочтительный, -о—неповаж-  
 ливий, -о  
 неправда—неправда, неспра-  
 ведливость  
 несправедливость—криводуш-  
 ність  
 несправедливый, -о—криводуш-  
 ний, -о  
 неправдоподобие—неправдопо-  
 добі  
 неправдоподобный, -неправ-  
 доподобний  
 неправильность—хиба  
 неправильный, -о—хибний, -о  
 неправый, -о—несправедли-  
 вий, -о  
 непредвиденный—несподіва-  
 ний  
 непредупрежденный—неупе-  
 реджений  
 непредусмотрительность—несо-  
 бачність  
 непредусмотрительный, -о—не-  
 обачний, -о  
 непреклонность, -о—непохит-  
 ність, незломність  
 непреклонный, -о—непохит-  
 ний, -о, незломный,  
 непремѣнно—конче, доконче  
 непремѣнный—доконечный,  
 конечний  
 непреодолимость—неперемо-  
 жність

непреодолимый, -о — непере-  
 можный, -о  
 непрерывный, -о — безперестан-  
 ный, -о, безупинный, -о  
 непривлекательный — непри-  
 вабный, непринадний  
 непривыкший — незвиклий  
 непривычка — незвичка  
 непривѣтливость — непривѣт-  
 ність  
 непривѣтливый, -о — непривѣт-  
 ний, -о  
 непригодный — непридатний  
 неприкосновенность — непо-  
 рушність, недоторканість  
 неприкосновенный, -о — непо-  
 рушний, -о, недоторканий, -о  
 неприличный — незвичайний, -о,  
 негожий, -е  
 непримиримость — непримире-  
 ність  
 непримиримый, -о — неприми-  
 рений, -о  
 непримѣнимость — неприсосто-  
 ваність  
 непримѣнимый, -о — неприсосто-  
 сований, -о  
 непринужденно — безприму-  
 сово  
 непринужденность — невиму-  
 шеність  
 непринужденный — невиму-  
 шений  
 неприступность — неприступ-  
 ність  
 неприступный, -о — неприступ-  
 ний, -о

непростительный — непростит-  
 ний  
 непротиворечивость — щирість  
 непротиворечивый, -о — щирый, -о  
 непротивность — непротив-  
 ність  
 непротивный — непротивный  
 неприяженно — неприяжно, во-  
 роже  
 неприяженность — неприяжность  
 ворожість  
 неприянь — неприянь  
 неприятель — неприятель, ворог  
 неприятельскій — неприятель-  
 ский, ворожий  
 неприятность — неприяність  
 неприятный, -о — неприяний, -о  
 непробудно — без просипу  
 непробудный — безпросипный  
 непроглядный — безпросвітний  
 непродолжительный, -о — недов-  
 гочасний, -о  
 непрозрачность — непрозорість  
 непрозрачный — непрозорий  
 непродуктивный, -о — непро-  
 дуктивный, -о  
 произвольно — мимоволі  
 произвольный — мимоволь-  
 ний  
 непролазный — непролазний  
 непромокаемый — водощільний  
 непроницаемость — непрони-  
 ливість  
 непроницаемый — непроникли-  
 вий  
 непростѣщенный — неосвѣчений  
 непростимый — непростеный



непростительный, -о — невибачний, -о

непростывший — непростиглий

непроходимый — непролазний

непрочность — нетривалість

непрочный, -о — нетривалий, -о

непроездный — непереїздний

недугливый — нелякливий

неравенство — нерівність

неравный — нерівний, неоднаковий

нерадиво — недбало

нерадивый — недбалий, ледачий

неразборчивый, -о — нерозбірний, -о; невиразний, -о

неразвитость — нерозвиненість

неразвитой — нерозвинений

неразгаданный — невідгаданий

неразговорчивость, -ый — небалакливість, -ый

нераздѣльный, -о — неподільний, -о

неразлучный, -о — нерозлучний, -о

неразмѣнный — нерозмінний

неразрушимый, -о — непорушний, -о

неразрывный, -о — нерозривний, -о

неразрѣшимость — нероз'язаність

неразрѣшимый — нероз'язаний

неразсудительность — нерозсудність

неразсудительный, -о — нерозсудний

неразумный — нерозумний, дурний

нераскаянный — запеклий

нерасположение — неприхильність

нерасположенный — неприхильний

нераспорядительность — нероспорядність

нераспорядительный, -о — нероспорядний, -о

нерастворимость — нероспускальність

нерастворимый — нероспускальний

нерасторопность — немоторність, нежвавість

нерасторопный, -о — немоторний, -о, нежвавий, -о

нерасчетливость — неощадність

нерасчетливый, -о — неощадний, -о

нервический — нервовий

нервность — нервовість

нервный, -о — нервовий, -о

нервь — нерв

неробкий — нелякливий, небожак

неровность — нерівність

неровный, -о — нерівний, -о

неровня — нерівня

нерукотворенный — нерукотворний

непорушимый, -о — непорушний, -о

нерѣдко — почасти

нерѣшительность — вагання, нерішучість

нерѣшительный, -о— нерѣшу-  
чий, -е  
меряха—нехлюя, нечупара  
неряшливость—нехлюйство,  
нечупарність  
неряшливый—нехлюйний, не-  
чупарний  
несбыточность—неможність,  
химерність  
несбыточный—химерний  
несвоевременность—невчас-  
ність, недочасність  
несвоевременный, -о—невчас-  
ний, -о  
несвойственный, -о—невласти-  
вий, -о  
несвѣдущий—нетямущий  
несвѣтлый—неясний  
несвязно—без з'язку, не-  
складно  
несвязность—нез'язність  
несвязный—нез'язний, не-  
складний  
несгораемый—неспалений  
несговорчивость—упертість  
несговорчивый—упертый, не-  
схильний  
несгибаемый—негнучкий  
несеніе—несіння  
несильный—неміцний, неду-  
жий  
несклоняемый—невідмінний  
нескончаемый—нескінчений  
нескорый—непрудкий  
нескромность—нескромність  
нескромный, -о—нескромний, -о  
неслыханность—нечуваність  
неслыханный, -о—нечуваній, -о

неслышный, -о—нечутний, -о  
несмотря на—не вважаючи на  
несмыслящий—нетямущий  
несмѣняемость—незмінність  
несмѣняемый, -о—незмінний, -о  
несмѣтно—незлічено, без-ліку  
несмѣтный—незліченний і не-  
злічний  
несносный, -о—незносний, -о  
несоблюдение—незаховання,  
недбанья  
несовершеннолѣтіе—неповно-  
літство  
несовершеннолѣтний—непов-  
нолітний, недорослий  
несовершенный—неукінчений,  
нецілковитий; недоко-  
наний (грам.)  
несовершенство—нецілкови-  
тість, неукінченість  
несовмѣстимый, -о—несуміс-  
ний, -о  
несовмѣстимость—несуміс-  
ність  
несогласный, -о—незгодний, -о  
несоизмѣримость—непомір-  
ність  
несоизмѣримый, -о—непомір-  
ний, -о  
несокрушимый, -о—незлам-  
ний, -о  
несомнѣнный, -о—безсумнів-  
ний, -о  
несообразительный—недогад-  
ливий, -о  
несообразительность—недо-  
гадливість  
несообразно—неподобно

несообразность—неподобність  
 несообщительный—вовкуватий  
 несоотвѣтственность—невід-  
 повідність  
 несоотвѣтственный,-о—невід-  
 повідний,-о  
 несоразмѣрность—непомір-  
 ність  
 несостоятельность—невицплат-  
 ність, неспроможність  
 несостоятельный—невицплатний,  
 неспроможний  
 неспособность—недотепність  
 неспособный—недотепний,  
 нездатний  
 несправедливость—несправед-  
 ливість  
 несправедливый,-о—неспра-  
 ведливий,-о  
 неспѣлый—нестиглий, неспі-  
 лий  
 несравненный,-о—непорівня-  
 ний,-о  
 нестарательный—недбалий  
 нестерпимый,-о—нестерпу-  
 нести—нести [чий,-е  
 нестройно—незгідно, безладно  
 несудоходный—неплавний  
 несуразный,-о—неподобний,-о  
 несущественный—неістот-  
 ний,-о  
 несходность—неоднаковість  
 несчастье—нещастя, недоля  
 нетерпѣливый,-о—нетерпля-  
 чий,-е  
 нетерпѣніе—нетерпіння, не-  
 терплячість

несходный,-о—неодинако-  
 вий,-о  
 неуважительный—зневажливий  
 неувядаемый—неоцвітний  
 неустойчивый,-о—невтрима-  
 ний,-о  
 неудовлетворенный—незадово-  
 лений  
 неуклонный,-о—несхибний,-о,  
 непохитний,-о  
 не такъ давно—нещо-давно  
 неудачу потерпѣть—піймати  
 облизня  
 неудачный,-о—невдалий,-о,  
 невідатний,-о  
 неудобный,-о—незручний,-о,  
 непридобний,-о  
 неужели—невже, хіба  
 неукоснительный,-о—негай-  
 ний,-о  
 неуклюжий—недоладний  
 неукротимость—невгамовність  
 неукротимый,-о—невгамов-  
 ний,-о  
 неулаженный—невладнований  
 неуловимый,-о—невпійма-  
 ний,-о  
 неумолимый,-о—неблага-  
 ний,-о  
 неумышленность—невмисність  
 неумышленный,-о—невмис-  
 ний,-о  
 неумѣлость—недотепність  
 неумѣлый,-о—недотепний,-о;  
 неумілий,-о  
 неумѣніе—невміння  
 неумѣренность—неуміркова-  
 ність



неумѣренный, -о—неуміркова-  
 ний, -о  
 неумѣстность—недоречність  
 неумѣстный, -о—недоречний, -о  
 неуплата—невиплат  
 неупотребительный—невжи-  
 вальный  
 неупотребление—невживання  
 неурожай—неврожай  
 неурожайный—неврожайний  
 неурочный—невзначений  
 неурядица—безладдя  
 неуслужливый—непослужли-  
 вий  
 неустанный, -о—безустанний, -о  
 неустойка—неміра, пеня  
 неустойчивость—несталість  
 неустойчивый, -о—несталий, -о  
 неустрашимость—сміливість,  
 відвага  
 неустрашимый—сміливий, -о  
 неустройство—безладдя  
 неуступчивость—упертість  
 неуступчивый, -о—упертый, -о  
 неусыпность—невсипучість  
 неусыпный, -о—невсипучий, -е  
 неугомимый—незаспокоєний,  
 невгамовний  
 неугомимость—невтомність  
 неугомимый, -о—невтомний, -о  
 неутѣшный, -о—нерозваж-  
 ний, -о  
 неученый—невчений  
 неучтивый, -о—нечемний, о  
 неучтивость—нечемність  
 неучь—неук  
 неуживимость—невразливість  
 неуживимый, -о—невразливий, -о

нефтепромышленность—наф-  
 топромисловість  
 нефть—нафта  
 нефтяной—нафтовый  
 нехозяйственность—негоспо-  
 дарність  
 нехозяйственный—негоспо-  
 дарний  
 нехороший—негожий, недоб-  
 рий  
 нехотя—нехотя  
 нехужий—негірший  
 нечаянность—ненавмисність  
 нечаянно—ненаароком, ненав-  
 мисне  
 нечего—нічого, нема чого  
 ничему—нема чому  
 нечеловѣческий—нелюдський  
 нечесаный—нечесаний  
 нечестность—нечесність  
 нечестный—нечесний, -о  
 нечеткий, -о—невизначний, -о  
 нечетный—непаристий  
 нечеть—лічба, не до пари  
 нечистоплотный, -о—нехлюй-  
 ний, -о  
 нечистота—нечість, бруд,  
 нечистый, -о—нечистий, -о бруд-  
 ний, о  
 нечувствительность—нечу-  
 лість  
 нечувствительный, -о—нечу-  
 лий, -о  
 неясственный—неясний, неви-  
 разный  
 неядовитый—нетруйний  
 ни—ні, ані  
 нива—нива, рілля, лан

нигдѣ—ніде  
 нигугу—нічирк, ані телень  
 нижайшій—найнижчий  
 ниже—нижче  
 нижеозначенный—нижченазва-  
 ний  
 нижеподписавшійся—нижче-  
 підписаний  
 нижеприведенный—нижчепри-  
 точений  
 нижесказанный—нижчеповіда-  
 ний  
 нижеупомянутый—нижчезгада-  
 ний  
 нижній—спідній  
 низвергать, -гнуть—звергати, -  
 гнути  
 низверженіе—звергання  
 низводить, -вести—спускати, -  
 стити  
 низкій—низький, невисокий  
 низко—низько  
 низлагать, -ложить—скидати, -  
 нути  
 низложеніе—скидання  
 низменность—низина, низько-  
 діл  
 низменный—низький  
 низость—низькість  
 низшій—низчий, послідній  
 низъ—спід  
 никакой—жадний, ніякий  
 никакъ—ніяк  
 никкель—нікель  
 никогда—ніколи, зроду  
 никоимъ образомъ—жадним  
 способом  
 никто—ніхто

никуда—нікуди  
 нимало—ні трохи, ні трошки  
 ниоткуда—нізвідки  
 нипочемъ—байдуже  
 ниспосланіе—зіслання  
 ниспосылать, -слать—зсилати,  
 зіслати  
 нисходитъ, снизойти—сходити,  
 зійти  
 нитевидный—нитчатий  
 нитка—нитка  
 ниць—ниць  
 ничей—нічий  
 ничто—ніщо  
 ничтожество—нікчемність  
 ничтожный—нікчемний  
 ничуть—ані кришки  
 нищая—старчиха, жебрачка  
 нищенски—злиденно  
 нищенскій—злиденний, старча-  
 чий  
 нищенствовать—старцювати  
 нищета—злидні, убозтво  
 нищій—вбогий, старець  
 новизна—новина  
 новичекъ—новак  
 новобранецъ—некрут  
 новобрачный—молодий  
 нововведеніе—новина  
 новогодный—новорічний  
 новоизбранный—нововибраний  
 новолуніе—молодик  
 новомодный, -о—новомодний, -о  
 новопрізжій—новоприбулий  
 новорожденный—народженець  
 новоселье—вхідчини  
 новость—новина  
 новый—новый





нюханіє—нюханья  
нюхать—нюхати  
нянька—нянька  
няньчить,-ся—няньчити, пести-  
тись  
нюансь—нюанс, відтінъ

## О.

О, обо, обь—о, об, у, про, за  
оазись—оазіс  
оба, обь—обидва, обидві, обое  
обаяніє—чари, зачарування  
обаятельный,-о—чаруючий,-е,  
чарівний,-о  
обваливать,-лить—обвалю-  
вати, лити  
обваль—обвалювання  
обваривать,-рить—опарити,  
ошпарити  
обведеііє—огородження  
обветшалость—зістарілість  
обветшалый—зістарілий  
обветшать—застарітись  
обвиненіє—обвинувачення  
обвинитель—обвинуватель  
обвинительный—обвинуваль-  
ний  
обвиняемый—обвинувачений  
обвинять,-нить—обвинувачу-  
вати,-ватити  
обвислый—обвислий  
обводитъ,-вести—обводжу-  
вати,-вести  
обвозить,-везти—обвозити,-  
везти

обволакивать—оболікати  
обвораживать,-рожить—чару-  
вати, зачарувати  
обворовывать,-ровать—обра-  
дати,-красти  
обворожительный,-о—чарівли-  
вий,-о, чарівний, о  
обвѣнчать,-ся—звінчати, звін-  
чатись, одружитись  
обвѣшивать,-щать—увішу-  
вати,-шати  
обвязка—об'язка  
обвязывать,-зять—об'язувати,-  
зати  
обгонять, обогнать—випере-  
джувати,-дити  
обгорать,-рѣть—обгорати,-ріти  
обгорѣлый—обгорілий, опа-  
лений  
обрызгать,-грызть—обгрязати,-  
зти  
обгрызокъ—недогрызок  
обдергивать,-ргать—обсми-  
кати,-смикти  
обдирательство—здирство  
обдирать, ободрать—обди-  
рати,-дерти  
обдуманно—обмірковано  
обдуманность—обміркованість  
обдумываніє—міркування  
обдумывать,-мать—обміркову-  
вати,-кувати  
обдѣлка—оброблення  
обдѣловать,-латъ—обробляти,-  
бити  
обдѣлять,-лить—кривдити,  
скривдити

обезглавливать, -вить—стинати,  
 стяти  
 обездолить—знедолити  
 обездоленный—знедолений  
 обезкураживать, -жить—бенте-  
 жити, збентежити  
 безлюдѣть—вилюдніти  
 обезнадеживать, -жить—збав-  
 ляти, збавити надії  
 обезображивать, -зить—шпети-  
 ти, нівечити, знівечити  
 обезопасить—забезпечити  
 безоружие—роззброєння  
 безоруживать, -жить—роз-  
 зброювати, -їти  
 безпечение—забезпека, забез-  
 печення  
 безпечивать, -чить—забезпе-  
 чувати, -чити  
 безпокоивать, -коить—турбу-  
 вати, потурбувати  
 безсиленный—знесиленный  
 безсилить, -лить—ослабля-  
 ти, бити, знесилити  
 безсилѣть—ослабти, знеси-  
 лити  
 безславливать, -вить—ослав-  
 ляти, -вити  
 безсмертить—унесмертель-  
 нити  
 безумѣть—збожеволіти, зна-  
 віснити  
 безчещивать, -стить—беще-  
 стити, обезчестити  
 безьяна—малпа  
 оберегать, -ся—стерегти, -сь  
 обертывать, -рнуть—загортати, -  
 рнути

обжалование—оскарження  
 обжаловать—оскаржити  
 обжигание—випал, випалення  
 обжигать, -жечь—опалювати, -  
 лити  
 обжора—ненажера  
 обжорливость—ненажерли-  
 вість  
 обжорливый—ненажерливый  
 обзаведение—обзавід  
 обзаводиться, -вестись—обза-  
 водиться, -вестись  
 обзоръ—огляд, оглядання  
 обивать, -бить—оббивати, -бити  
 обивка—обиття  
 обида—образа, враза  
 обидный, -о—образливый, -о  
 обидчивый, -о—вражливый, -о,  
 вразливый, -о  
 обидчикъ, -ца—напасник, -ця  
 обижать, -дѣть—вражати, зити,  
 кривдити  
 обилие—ряснота, роскїш  
 обильный, -о—рясний, -о  
 обирательство—здирство  
 обитаемость—мешкальність  
 обитаемый—мешкальний  
 обитатель—мешканець  
 обитать—мешкати, жити  
 обитель—монастирь  
 обиходный—щоденний  
 обиходъ—ужиток, потреба  
 обкалывать, -колодь—обколю-  
 вати, -колоти  
 обкапывать, -копать—обкопу-  
 вати, -пати  
 обкармливать, -кормить—обго-  
 доувати, -дувати

обкладывать, -ложить — обкла- дати, -класти, обгортати, - нути	облетать, -тѣть — облітати, - летіти
обклеивать, -клеить — обклею- вати, -іти	обливаніе — обливанія обливать, -лить — обілляти, об- ливати, -лити
обкрадывать, -красть — окрада- ти, -красти	облигація — облигація облизывать, -зать — облизувати, - зати
обкуривать, -рить — обкурю- вати, -рити	обликъ — обличча, вид обливать — полиняти облипать, -пнуть — облипати, - пнути
облава — облава облагать, -ложить — обкладати, - класти	облицевать — облицювати обличать, -чить — виявляти, - вити
облагораживаніе — ушляхет- нення	обличеніе — виявлення обличитель — виявляч обличительный — виявляющий
облагоряживать, -родить — уш- ляхетнати, -нити	обложеніе — облога облокачиваться, -котиться — спираться, спертись ліктем
обладаніе — володіння обладатель — володарь, влас- ник	обломокъ — відломок, уламок облупать, -пить — облупати, - пити
обладать — володіти (чим) облазить — вилазити облако — хмара, оболоч	облучекъ — полудрабок облусѣть — вилисїти облѣзать, -лѣзть — облїзати, - лїзти
обламывать, -ломать, -ломить — обламувати, -мати	облѣзлый — облїзлий облѣниться — розлінуватись облѣплять, -пить — облїпляти, - пити
обласкать — обласкавити областной — крайовий область — край, провинція облачать, -чить — вбирати, уб- рати	облюбить — обмилувати обмазка — обмазуванія обмазывать, -мазать — обмазу- вати, -зати
облаченіе — убїр, вбирання облачный, -о — хмарний, -о облегчать, -чить — улегшати, - штити	обмакивать, -кнутъ — змочати, - чити
облегченіе — полегшення, по- легкість	
обледеиный — обмерзлий обледеиный — обмерзти облекать, -лечь — одягати, -гти	



обманчивый, о — облудний, о  
 обманщикъ, ца — дурисвіт, ка  
 обманъ — обдур, ошуканство  
 обманывать, нуть — дурити,  
 одурити  
 обматывать, -мотать — обмоту-  
 вати, -тати  
 обмахивать, -хнуть — обмаху-  
 вати, -хнути  
 обмачивать, -мочить — обмочу-  
 вати, -чити  
 обмерзать, -знуть — обмерзати, -  
 зти  
 обметать, -мести — обмітати, -  
 мести  
 обмираніе — умління  
 обмирать, обмереть — завмі-  
 рати, умлівати, умліти  
 обмокать, -кнуть — мокти, змок-  
 ти  
 обмолачивать, -молотить — об-  
 молочувати, -тити  
 обмолвка — помилка  
 обмолвливать, -витья — по-  
 млятися, -литись  
 обморокъ — зімлість  
 обморачивать, -чить — туманити,  
 задурити  
 обмундировка — умундірування  
 обмундировать — умундірувати  
 обмывать, -мыть — обмивати, -  
 мити  
 обмѣна — зміна, міньба  
 обмѣнивать, -мѣнять — виміню-  
 вати, -няти  
 обмѣнь — заміна  
 обмѣривать, -мѣрять — обмірю-  
 вати, -ряти

обмякнуть — пом'якшаги  
 обнадёживать, -жить — запевня-  
 ти, -нити  
 обнажать, -жить — обнажати, -  
 жити  
 обнародованіе — оголошеня  
 обнародовать — оголошати, -  
 сити  
 обнаруженіе — відкриття, виява  
 обнаруживать, -жить — відкри-  
 вати, -крити, виявляти, -вити  
 обнашивать, -носить — обно-  
 сити, -нести  
 обнесеніе — обгородження  
 обнимать — обіймати  
 обнищать — оголитись  
 обновка — обнова  
 обновление — віднова, понов-  
 лення  
 обновлять, -витья — відновляти, -  
 вити  
 обновляются, -витья — відновля-  
 тись, -витись  
 обносить, -несть — обносити, -  
 нести  
 обобщать, -щить — узагальняти, -  
 нити, уповсюдиювати, -нити  
 обобщеніе — уповсюдження,  
 узагальнення  
 обогащеніе — збагачення  
 обоготвореніе — убожествіння  
 обоготворять, -рять — убожест-  
 вляти, -вити; кохати до загину  
 обогрѣвать, -рѣть — огривати, -  
 рити  
 ободреніе — осмілення, заохота  
 ободряют, -рять — заохочувати, -  
 хотити

обожаніе — обожування  
 обожатель — закоханець  
 обозначать, значить — визна-  
 чати, означити  
 обозначаться — відзначитись  
 обозначеніе — визнака, ознака,  
 визначення  
 обозный — обозний  
 обозрѣватель — оглядач  
 обозрѣвать, зрѣть — оглядати,  
 оглянути  
 обозрѣніе — огляд  
 обозь — обозь  
 обои — шпалери  
 обойный — шпалерний  
 обойщикъ — обивач  
 оболочка — поволочка  
 обольстительный — звабливий,  
 зводливий  
 обольстительность — звабли-  
 вість, зводливість  
 обольщать, стить — зваблюва-  
 ти, бити, зводити, звести  
 обомлѣть — зомліти  
 обонятіе — нюх  
 обонятельный — нюховий  
 обонять — нюхати, чути  
 оборачивать, ротить — обер-  
 тати, рнути  
 оборванецъ — голодранецъ,  
 шарпакъ  
 оборванный — обшарпаний  
 оборона — оборона, відборона  
 оборонитель — оборонець  
 оборовять, нить — боронити,  
 обороняти, нити  
 оборотливо — оборотно, метко  
 оборотливость — зручність

оборотливый — зручний  
 оборотный — відворотний, обо-  
 ротний  
 оборотъ — оборот, обіг, зворот,  
 відворот  
 обособленность — відокрем-  
 ленність  
 обособленіе — відокремлення  
 обособлять, бить — відокрем-  
 лювати, мити  
 обоснованіе — уґрунтування  
 обосновать — уґрунтувати  
 обоудно — обопільно  
 обоудность — обопільність  
 обрабатывать, тать — обробля-  
 ти, бити  
 обрадоваться — зрадіти  
 обрадованный — зраділий  
 образецъ — зразок, взірць  
 образно — образowo  
 образование — освіта; форму-  
 вання, утворення  
 образованность — освіченість  
 озразованный — освічений  
 образовывать, зовать — освічу-  
 вати, тити; утворювати,  
 рити  
 образумивать, мить — навчати,  
 читати  
 образцовый — зразковий  
 образчикъ — зразок  
 образъ — образ, подоба  
 обромить — упустити, посіяти  
 обратно — назад, на виворіт  
 обратный — зворотний, відво-  
 ротний  
 обращать, ратить — обертати,  
 звертати, рнути

обращаться—звертатись, пово-  
дитись, обертатись  
обращение—обертання, пово-  
дження, звертання  
обрекать, -речь—судити, осу-  
дити, посвячати, -тити  
обременение—обтяження  
обременительный, -о—утяжли-  
вий, -о  
убременительность—утяжли-  
вість  
обременять, -нить—заважити,  
обтяжувати, -жити  
обречение—осуд  
обрисовывать, -совать—об-  
мальовувати, -лювати  
оброкъ—чинш  
обростать, -рости—поростати, -  
рости  
обрубить, -бить—обрубувати, -  
бати  
обрубокъ—цурпалок, оцупок  
обрубъ—цямина  
обругать—вилаяти  
обручальный—заручний  
обручать, -чить—заручати, -чити  
обручение—заручини  
обручъ—обруч  
обрушивать, -шить—завалю, -  
вати, -лити  
обрывать, оборвать—уривати,  
увірвати  
обрывистый—спадистий, кру-  
тий  
обрывокъ—уринок  
обрывъ—круча, провалля  
обрѣзокъ—обрізок, утинок

обрѣзывать, -зять—обрізувати, -  
зати  
обрѣтать, -рѣсть—находити,  
знайти  
обрядный—обрядовий  
обрядъ—обряд, обхід  
обсаживать, -сажать—обсаджу-  
вати, -садити  
обсасывать, -сосать—обсмокту-  
вати, -ктати  
обсерватория—обсерваторія  
обсерваторный—обсерваційний  
обставливать, -вить—обставля-  
ти, -вити  
обстановкa—обстава, обста-  
новка  
обстоятельный, -о—доклад-  
ний, -о, ґрунтовий, -о  
обстоятельство—обставаина,  
пригода  
обструкция—обструкція  
обстрѣливать—обстрілювати  
обступать, -пить—обступати, -  
пити; облягати, -гти  
обсуждать, -дить—міркувати,  
обмірковувати, -кувати  
обсужденіе—розглядъ, обго-  
ворення  
обсушивать, -шить—обсушу-  
вати, -шити  
обсчитывать, -тать, -честь—ду-  
рити, одурити, помиляться  
рахуючи  
обсыпать—обсипати  
обсыхать, -сохнуть—обсыхати, -  
сохти  
обсѣдать, -сѣсть—обсідати, -  
сісти



обсьменять, нить—засівати, сїяти  
 обтесывать, тесать—обтисувати, тесати  
 обтирать, тереть—обтирати, терти  
 обтягивать, тянуть—обтягати, тягти  
 обуваніе—обування, вбування  
 обувать, быть—взувати, взути  
 обувь—обува, узуття  
 обугливать, глить—обпалювати, лити  
 обуза—клопіт, морока  
 обузданіе—загнуздання, вгамування  
 обуздывать, здать—загнуздувати, здати  
 обуреваніе—збурення, порушення  
 обуревать—порушати  
 обусловливать, вить—ставити, поставити, умовно залежати  
 обучать, чить—навчати, вчити  
 обученіе—навчання  
 обуять—окопити, взяти, огорнути  
 обхватывать, хватить—обіймати, няти  
 обходительно—ввічливо, людяно  
 обходительность—ввічливість  
 обходительный—ввічливий  
 обходить, обойти—обходить, обминати, нути  
 обходить—виходити  
 обходный—обхідний

обходъ—обхід, обмин, дозор  
 обхождение—поводження, поступовання  
 обчищать, чистить—обчищати, чистити  
 обшаривать, шарить—вишпорити, винишпорити  
 обшивать, шить—обшивати, шити  
 обшивка—обшивання, обшивка  
 обширно—обширно, розлегло  
 обширный—широкополий, розлогий, обширий  
 обшлагъ—чохла, закарваш  
 общедоступный—загальноприступний  
 общежитіе—спільне помешкання  
 общеизвѣстный—загальновідомий  
 общепользныи—загальнокорисний  
 общепонятный—загальнорозумлий  
 общественность—суспільність  
 общественный—суспільний, громадянський, громадський  
 общество—громада, спілка, товариство  
 всеупотребительный—загальноживаний  
 община—громада, суспільство  
 общипывать, пать—обскубувати, бати  
 общительность—приступність, прихильність  
 общительный—приступний



овощь—городина, вариво  
 оврагъ—яр  
 овражистый—яркуватий  
 овца—вівця  
 овцеводство—вівчарство  
 овчарь—вівчарь, чабан  
 овчина—смушок  
 оглавление—оглав, зміст  
 огласка—розголос, ослава  
 оглашать,-сить—оголошати,-  
 сити, окликати  
 оглашение—оклик, оголошення  
 оглохнуть—оглухти  
 оглушать,-шить—заглушати,-  
 шити  
 оглушительно—заглушно  
 оглядывать,-дѣть—оглядати,  
 оглянути  
 оглядываться,-нуться—озира-  
 тись,-рнугись  
 огневидный—вогнистый  
 огневой—вогневий  
 огненный—вогняний  
 огнепоклонецъ—вогнехвалець  
 огнестрѣльный—пальний  
 огнеупорный—вогнетривалий  
 огниво—кресало  
 оговорка—пояснення, застере-  
 жения  
 оголять,-лить—оголяти,-лити  
 огонь—вогонь  
 огораживать,-родить—горо-  
 дити, обгородити  
 огородникъ—городник  
 огородничество—городництво  
 огородъ—город  
 огоршить—ошарашити

огорчать,-чить—засмучати,-  
 тити  
 огорчение—згризота, смуток  
 ограда—горожа, захист  
 ограждать,-дить—городити,  
 відгороджувати,-родити  
 ограждение—городьба, захист  
 ограничение—обмеження  
 ограниченный,-о—обмежений,-о  
 ограниченность—обмеженість  
 ограничивать,-чить—обмежу-  
 вати,-межити  
 огромность—величезність  
 огромный—величезний  
 огрубѣвать,-бѣть—грубнути,  
 зашкарубити  
 огрубѣлый—огрублий  
 огрызать,-грызть—огрызати,-  
 зти  
 огрызокъ—недогризок  
 огрѣвать,-грѣть—огривати,-  
 гріти  
 огурецъ—огірок  
 огуречный—огірковий  
 ода—ода, спів  
 одарение—обдарення  
 одаривать,-рять—обдаряти,-  
 одверье—одвірок [рити  
 одежда—одежа, одіж, вбрання  
 одеревянѣлость—здерев'яні-  
 лість  
 одеревянѣть—подерев'яніти  
 одержание—отримання  
 одерживать,-жать—одержу-  
 вати,-жати  
 одиннадцатый—одинадцятий  
 одиннадцать—одинадцять



одинокій—самотній, безрод-  
ний  
одинокство—самота  
одинь, одна, одно—один,  
одна, одно  
однажды—одного разу  
однако—однак  
одновременно—одночасно, од-  
норазово, рівночасно  
одновременний—одночасний  
однодневно—одноденно  
однозвучіє—одногучність  
одновучно—одногучно, одно-  
тонно  
одноколънчатый—одноколін-  
ковий  
одноконный—одноконний  
однокопытный—однокопитний  
однократно—одноразово  
однолепестковый—однопе-  
люстковий  
однолистный—однолистий  
однолѣтній—однолітній  
однолѣтокъ—одноліток  
однообразіє—одноманітність  
односложный—односкладовий  
одностебельный—одностеблій  
односторонне—однобічно  
односторонний—однобокий  
одноэтажный—одноповерхий  
одобрение—похвала  
одобрять,-ить—ухваляти,-лити  
одолжать,-жить—позичати,-  
чити  
одолжение—позики, позичка,  
услуга, послуга  
одолѣвать,-лѣть—перемагати,-  
могти, подужати

одряхлѣть—зістарітись  
одуванчикъ—кульбаба  
одумываться,-матся—розду-  
муватись,-матись, схаме-  
нутись  
одурачивать,-чить—дурити,  
одурити  
одурѣлый—здурілий  
одурѣть—здуріти  
одурять—дурманити, туманити  
одутловатый—одутий, набряк-  
лий  
одушевление—оживлення  
одушевленный—душевний  
одушевляют,-вить—оживляти,-  
вити  
одышка—ядуха, дихавиця  
одѣваніє—одягання, вбирання  
одѣвать,-дѣть—одягати,-гти  
одѣлять,-лить—обділяти,-лити  
одѣяло—ковдра, укривало  
ожога—опік  
ожерелье—намисто  
ожесточение—озвірення  
ожесточенный,-о—запеклий,-о,  
завзятий,-о  
оживать,-жить—оживати,-жити  
оживление—оживлення  
оживлять,-вить—оживляти,-  
вити  
ожидание—чекання, сподівання,  
очікування  
ожидать—чекати  
озабочивать,-ся,-ботиться—кло-  
потатись, поклопотатись  
озаглавливать,-вить—давати,  
дати заголовок

озадачивать, -чить—завдавати, -  
дати мороки  
озарять, -рить—осяяти  
оздоровлять—оздоровляти  
оздоровление—оздоровлення  
озерный—озерний  
озимый—озимовий  
озимь—озими́на  
озлобление—злість, злоба  
озлоблять, -бить—роздраж-  
няти, -нити  
ознакомливать, -мить—ознайо-  
млювати, -мити, освідомлю-  
вати  
ознаменование—озна́ка, зна́к  
ознаменовывать—виявити, всла-  
вити  
означать, -чить—визначати, по-  
значати, -чити  
означение—визначення  
озолотить—озолотити  
озорникъ—шибеник  
озорничать—бешкетувати  
озябнуть—змерзти  
оказия—випадок, оказия  
оказывать, -зять—чинити, вчи-  
нити, робити, зробити  
оказываться, -заться—виявля-  
тись, -витись  
окалѣчить—покалічити  
окаменѣлость—скам'янілість  
окаменѣть—скам'яніти  
оканчивать, -чить—кінчати,  
скінчити  
обкапывать, -копать—обкопу-  
вати, -пати  
обкармливать, -кормить—об-  
годувати, -дувати

океанъ—океан  
окиснуть—скиснути  
оккупация—окупация  
окладъ—платня  
оклеветать—обрехати  
оклеивать, -клеить—обклею-  
вати, -клеї-  
ти  
оклейщикъ—клеїльник  
окликивать, -кнуть—окликати,  
кнутъ  
окликъ—оклик, гука́ння  
окно—ві́кно  
око—око  
оковы—кайдани  
оковывать, -ковать—оковува-  
ти, -кувати  
околдование—зачарування  
околдовывать, -довать—зача-  
ровувати, зачарувати  
околица—околиця, округа  
около—навкруги, коло, біля  
околоплодникъ—на́сінник  
околотокъ—околиця, куток,  
окрутъ  
околпачить—одурити  
окольный—поміжний, манівий  
околѣвать, -лѣть—здихати, ду-  
ба дати  
оконечность—кінець, край  
оконница—рама, варцаби  
оконфузить—засоромити  
окончание—скінчення, закін-  
чення  
окончательно—остаточно  
окопъ—о́кіп, завала  
окорокъ—шинка  
окостенѣть—закостеніти  
окостенѣние—закостеніння

окованѣть—одубти, заклакты  
 окошечко—віконце, віконечко  
 окрапывать—кропити  
 окраска—офарбування  
 окрашивание—фарбування,  
 обарвлення  
 окрашенный—фарбований,  
 обарвлений  
 окрашивать—малювати, фар-  
 бувати  
 окрестить—охрестити  
 окрестность—околиця  
 окрестъ—навколо  
 окритиковать—окритикувати  
 окроплять,—пить—кропити,  
 окропити  
 округленіе—закруглення  
 округлость—округлість  
 округлый—круглястий  
 округлять,—лить—закругляти,-  
 лити  
 округъ—округа  
 окружать,—жить—оточати,—чити,  
 окружати,—жити  
 окружность—кружінъ, око-  
 лиця  
 октава—октава  
 октябрь—жовтень  
 октябрьскій—жовтневий  
 окулировать—очкувати, ще-  
 лити  
 окулировка—очкування  
 окулистъ—окуліст  
 окунь—окунь  
 окупать,—пить—викупляти,-  
 пити  
 окупъ—окуп, викуп

окуривать,—рить—обкурювати,-  
 рити  
 окутывать,—тать—отуляти,—лити  
 оледенѣлый—закрижнілий  
 оледенѣть—зледеніти, закриж-  
 ніти  
 олений—оленячий  
 олень—олінъ  
 олимпиада—олімпіада  
 олицетвореніе—увособлення  
 олицетворять—увособляти  
 олово—ціна  
 оловяный—ціновий  
 ольха—вільха  
 ольховый—вільховий  
 омела—омела  
 омерзительно—огидно, брудно  
 омерзительный—огидний,  
 мерзений  
 омерзѣніе—огіда, мерзота,  
 брид  
 омертвѣлость—закостеність  
 омертвѣлый—закостенілий  
 омертвѣніе—закостеніння  
 омертвѣть—замерти  
 омовеніе—обмивання  
 омрачать,—чить—засліпляти,-  
 пити, темнити, затемнити  
 омраченіе—затуманення  
 омутъ—глиб, яма, болото  
 онъ, она, оно—він, вона, воно  
 онѣмѣлый—занімілий  
 онѣмѣніе—заніміння  
 онѣмѣть—заніміти  
 опавшій—опалий  
 опаденіе—спадання, стухання  
 опаздывать,—поздять—опізня-  
 тись,—знитись, забарйтись



онаивать, -поить—опоювати, -  
йти

опала—неласка  
опалый—опалий; змарнілий  
опасаться—боятись; обавля-  
тись, лякатись

опасеніе—обава, боязнь  
опасливый—бережкий, стереж-  
кий

опасность—небезпешно  
опасно—небезпека  
опачкать—забруднити, опа-  
скудити

опека—опіка  
опекунство—опікунство  
опекунъ—опікун  
опера—опера  
операція—операція  
опереживать—випереджати  
опечаленный—засмучений  
опечаливать, -лить—засмучу-  
вати, засмутити  
опечаливаться, -литься—засму-  
чуватись, смутитись

опечатка—помилка  
опечатывать, -тать—запечату-  
вати, -тати

опилки—тирса  
описание—опис  
описательный—описовий  
описка—помилка  
описывать, -сать—описувати, -  
сати; цінувати  
опись—опис, реєстр; поціну-  
вання

оплакивать—оплакувати  
оплачивать—оплачувати  
оплевывать—опльовувати

оплетать, -плесть—оплітати, -  
плести

оплеуха—ляпас, лящ  
оплодотвореніе—заплід  
оплошать—схибити  
оплошность—необачність, не-  
увага

оплѣснѣвътъ—зацвісти  
оплѣшивѣтъ—вилісїти  
оповѣщать, -стить—сповіщати,  
сповістити

оповѣщеніе—оповіщення  
опозданіе—спізнення  
опоздать—спізнитись  
опозоренный—зганеблений  
опозорить—знеславити, згань-  
бити

ополаскивать, -скать, -лоснуть—  
ополіскувати, -лоскати,  
снути

ополчать, -чить—узброювати, -  
йти

ополченіе—узброїння  
опомнись—опам'ятайся, сха-  
менись

опомниться—схаменутись,  
опам'ятатись

опораживать, -рожнить—випо-  
рожняти, спорожняти, -ни-

опостылый—огидний, остоби-  
сїли

опостылѣть—обриднути, осто-  
бісїти

опочивальня—спочивальня,  
спальня

опочивать, -чить—відпочивати,  
спочивати, -чити

- опоясываться, -саться — підперізуватися, -резатись  
 опоясывать, -сать — підперізувати, -резати  
 оппозиція — опозиція  
 оправданіе — виправдання, ус-праведливлення  
 оправдатель — виправдач  
 оправдательный — виправда-ль-ний  
 оправдывать, -дать — виправдувати, -дати, усправедлилювати, -ляти  
 оправдываться, -даться — ви-правдуватись, -датись  
 оправдывание — виправдування  
 оправлять, -вить — поправляти, -вити  
 опрашивать, -сить — питати, ви-питати  
 определёние — визначення, ок-реслення, означення  
 определённо — певно, твердо, докладно  
 определённый — певний, визна-чений  
 определительный — визначаю-чий, означальний  
 определять, -лить — вирішати, -шити, визначати, чити, окре-сляти, -лити  
 опровергать, -гнуть — пере-вертати, -рнути, спросто-вувати, -тувати  
 опровержение — спростування, відпір  
 опрокидывать, -кинуть — пере-дати, кинути  
 опрометчиво — необачно, не-розважно  
 опрометчивость — необачність  
 опрометчивый — необачний  
 опремять — прожогом  
 опрось — допит  
 опротивѣть — остогидіти  
 опрыскивать, -скать — обрызку-вати, -кати  
 опрятно — чепурно  
 опрятный — охайний, чепурний  
 оптикъ — оптика  
 оптический — оптичний  
 оптовый — огульний  
 оптомъ — загалом, огулом  
 опубликовать — оголосити  
 опускать, -стить — опускати, спустити  
 опустошать, -шить — пустошити, спустошити  
 опустошение — спустошення  
 опустѣть — спустити  
 опустѣние — пустка, спустіння  
 опутывать, -тать — окручувати, тити, путати, спутати  
 опухать, -хнуть — пухти, спухти  
 опухоль — опух  
 опушка — узлісок  
 опытность — досвідчення  
 опытный — досвідний  
 опытъ — досвід, спробунок  
 опьянѣть — опитись  
 опѣшить — сторопіти  
 опять — знов, знову  
 оранжевый — жовтогарячий  
 ораторъ — промовець  
 орать — галасувати, верещати  
 организация — організація

организм—організм  
 организовать—організувати  
 органический—органічний  
 органъ—орган  
 органъ—орган  
 оргія—погуль  
 ординарный—звичайний, орди-  
 нарный  
 орель—орел  
 оригиналь—орігінал, перво-  
 твір  
 оригинальный—орігінальний,  
 чудасійний, чудернацький  
 оригинальность—орігіналь-  
 ность, чудацтво  
 ориентироваться—оріентува-  
 тись  
 оркестръ—оркестра, капеля  
 оробѣть—злякатись  
 орошать, сить—зрошати, сити  
 орошеніе—зрошення  
 орудіе—збраряддя, гармата  
 оружейникъ—пушкар  
 оружейный—пушкарський,  
 збройований  
 оруженосецъ—оружник, джура  
 оружіе—зброя, броня, оружжа  
 орѣховый—горіховий  
 орѣхъ—горіх  
 орѣшина—горішина, ліщина  
 орѣшникъ—ліщина  
 ореографическій—правопи-  
 сный  
 ореографія—правопис  
 оса—оса  
 осадка—спин, припин  
 осадный—обложный  
 осадокъ—осад, опад

осадочный—осадовый  
 осаждатель—обляжник  
 осаждать, дить—облягати, гти  
 осаживать, садить—спиняти,  
 нити  
 осанисто—поважно  
 осанистый—поважный  
 осанка—постава, поstattь  
 осваиваться, своиться—привзи-  
 чаюватись, їтись, обутисть  
 освидѣтельствованіе—огля-  
 дання  
 освидѣтельствовать—освіду-  
 вати  
 освистывать, стать—обсвисту-  
 вати, стіти  
 освободитель—визволитель  
 освободжать, дить—визво-  
 ляти, лити, увільняти, нити  
 освобожденіе—визвіл, визво-  
 лення  
 освобожденный—визволенный  
 освѣдомить—поінформувати  
 освѣдомленный—поінформо-  
 ваний  
 освѣдомляться, миться—дові-  
 дуватись, датись, освід-  
 чатись, читись  
 освѣдомительный—інформа-  
 ційний  
 освѣжать, жить—відсвіжати,  
 жити  
 освѣщать, тить—освічувати,  
 освітити  
 освѣщеніе—освітлення, світло  
 освящать—освятити  
 освященіе—свячення  
 оселовъ—брусок



осель—осел  
 осенний—осінній  
 осень—осінь  
 осенью—в-осени  
 осилить, -лить—перемагати, -  
 могли, подужати  
 осина—осика  
 осиновый—осиковий  
 осипнуть—осипнути  
 осиплый—хрипкий  
 осиротѣть—осиротіти, оса-  
 мотніти  
 осиротѣлый—осамотілий  
 осіять—осіяти  
 оскалить, -лити—вищиряти, -  
 рити  
 оскверненіе—зневага, без-  
 честя  
 осквернять, -нить—паскудити,  
 зневажати, -жити  
 осколокъ—скалка, відломок  
 оскомина—оскома  
 оскорбитель—образитель  
 оскорбительно—образливо,  
 уразливо  
 оскорбленный—ображений  
 оскорбленіе—образа, зневага  
 оскорблять, -бить—образати,  
 образити  
 ослабѣвать, -бѣть—слабіти, ос-  
 лабіти, захлясти  
 осленокъ—ослятко  
 ослушаніе—непослух  
 ослушникъ—неслух  
 ослышаться—недочути, недо-  
 слухати  
 ослѣпительно—сліпучо  
 ослѣпительный—сліпучий

ослѣплять, -пить—осліпляти, -  
 пити, туманити  
 осматриваніе—оглядання, роз-  
 гляд  
 осмотрительно—оглядно,  
 обачно  
 осмотрительный—оглядний,  
 обачний  
 осмотръ—огляд, перегляд  
 осмыкивать, -кать—обсмику-  
 вати, -кати  
 осмѣивать, -смѣять—висмію-  
 вати, -смѣяти  
 осмѣливаться, -литься—смѣти,  
 насмілитись, поважитись  
 осмѣяніе—посміх  
 основа—основа, підстава, під-  
 валина  
 осованіе—засада, фундамент,  
 ґрунт; до основанія—до  
 ґрунту  
 основатель—закладач, фун-  
 датор  
 основательно—ґрунтовно,  
 міцно  
 основательность—ґрунтовність  
 основательный—ґрунтовний  
 основаться—заснуватись  
 основной—основний  
 основанный—заснований  
 основывать, -новать—закла-  
 дати, -сти  
 особа—особа  
 особенно—особливо, окремо  
 особенность—окремість, особ-  
 ливість  
 особенный—особливий  
 особнякъ—самітник

- особо—окремо, відрубно,  
особе
- особый—окремиий
- осовываться, сунуться—осува-  
тись, сунутись
- осока—осока, тирса
- осокорь—осокар
- осоловѣть—посоловити
- оспа—віспа
- оспариваніе—заперечення
- оспаривать—заперечати
- оспопрививатель—щепій,  
віспарь
- осрамить—осоромити
- оставаться, статья—зостава-  
тись, статись
- оставленіе—покидання, зане-  
хаяння
- оставлять, -вить—залишати,  
кидати, покинути
- останавливать, -вить—запиня-  
ти, спивяти, -нити, зупиняти
- останавливаться, -виться—запи-  
нятись, -нитись
- остановка—зупинка, впин, за-  
пинка
- остатокъ—остача, решта
- остепенить, -ся—устаткува-  
ти, -сь
- остервеняться, -ниться—озві-  
рятись, -ритись
- остерегать, -ся, -речь—остере-  
гати, -сь, -гти
- остовъ—кістяк
- остолбенѣть—остовпіти
- остолопъ—бовдур, мамло
- осторожно—обережно, по-  
малу
- острить—гострити, прикла-  
дати
- остро—гостро, дотенно
- островерхий—гостроверхий
- островъ—острів
- острожникъ—арештант
- остроконечно—спичасто
- острота—гострота, дотеп
- остроугольный—гострокутний
- остроуміе—дотеп, бистрий  
розум
- остроумничать—приклади  
прикладати
- остроумно—дотепно
- острый—гострий
- острякъ—дотепник
- оступаться, -питься—спотика-  
тись, -кнутись
- остывать, -нуть, -стыть—холо-  
нути, вистигати, -гти
- остылый—прохолонутий
- осудати, -дить—осуджувати,  
дити
- осужденіе—осуда
- осунуться—змарніти
- осушать, -шить—обсушувати,  
висушувати, -шити
- осуществимый—здійснений
- осуществленіе—здійснення,  
справдженія, зреалізування
- осуществлять, -вить—здійсни-  
ти, -снити, справджувати
- осчастливитъ—ощастити
- осыпать, -сыпать—обсипати,  
сипати
- ось—вісь
- осѣдло—осідло, селидьбами

осѣдлость—осілість, мешка-  
ність  
осѣдлывать,-лать—сідлати,  
осідлати  
осѣдлый—осілий  
осязаніе—дотик, доторкання  
осязательность—дотиковість  
осязательный—дотиковий  
осязать—дотикати  
отапливать,-пить—огрівати,-  
гріти  
отбавлять,-вить—надбирати,  
надібрати  
отбирание—відбирання  
отбирать—видбирати, виби-  
рати  
отблагодарить—віддячити  
отблескъ—відблиск  
отбой—відпір, відбій  
отборный—добірний, відбір-  
ний  
отборъ—відбір, добір  
отбрасывать,-бросить—відки-  
дати,-кинути  
отбросокъ—покидь, непотріб  
отбывание—відбуток  
отбывать,-быть—відбувати,-  
бути, виїздити,-їхати  
отбытие—виїзд  
отбѣгать—відбігати  
отвага—відвага  
отважиться—зважитись  
отважно—відважно, сміливо  
отваливать,-лить—відвалю-  
вати,-лити  
отваривать,-рить—вivarюва-  
ти,-рити  
отваръ—юшка

отвергать,-гнуть—відкидати,-  
кинути  
отвердѣвать,-дѣть—твердну-  
ти,-діти  
отверженецъ—відщепенецъ  
отверстие—відтулина, дірка  
отвертывать,-ртѣть—відкручу-  
вати,-крутити  
отвертѣться—відкрутитись  
отвинчивать,-нтить—відкручу-  
вати,-крутити  
отвисать,-снуть—обвисати,-  
висти  
отвислый—обвислий  
отвлечательный—відворотний  
отвлекать,-влечь—відривати,-  
дірвати, віддаляти  
отвлекаться—відриватись, від-  
далятись  
отвлеченіе—відлучення, відри-  
вання  
отвлеченный,-о—відлучний,-о  
уявний,-о, абстрактійний  
отвлеченность—відлученність,  
абстрактність  
отводитъ,-вести—відводити,  
відвертати,-рнути  
отвоевать—відвоювати, здо-  
бути  
отвозить,-везти—відвозити,-  
везти  
отвозка—перевіз  
отворотъ—відворот  
отворять,-рить—відчиняти,-  
нити  
отвратительно—бридко, гидко  
отвратительность—бридкість



- отвратительный—бридкий, гидкий  
 отвлечение—брид, огида  
 отовсюду—звідусіль, зусіль  
 отыкать, кнуть—відвикати, кти  
 отвѣдывать, -дать—куштувати, покуштувати  
 отвѣсно—строч, насторч, стрімко  
 отвѣсность—стрімкість  
 отвѣсный—стрімкий  
 отвѣтственность—відповідальність  
 отвѣтчикъ—відповідник  
 отвѣтъ—відповідь, відпис  
 отвѣчать, -тить—відповідати, -вісти, відписувати, -сати  
 отвѣшивать, -сить—відважувати, жити  
 отвязывать, -зять—від'язувати, -зати, відчиляти, -пити  
 отгадка—відгадка  
 отгадывание—відгадування  
 отгадывать, -дать—відгадувати, -дати  
 отгибать—відгинати  
 отгнивать, -гнить—гнити, -відгнити  
 отговаривание—відмовлення, відраджування  
 отговаривать, -ворить—відмовляти, -вити, відраджувати, -дити  
 отголосокъ—відголосок, відгомін  
 отгонять—відганяти  
 отгораживать, -родить—відгороджувати, -дати  
 отгоревать—пересумувати  
 отгребать—відгортати  
 отгрязать, -зть—відгрязати, -зти  
 отгуливать—відгуляти  
 отдавать, -дать—віддавати, -дати, доручати, -чити  
 отдавить—відтиснути  
 отдаление—віддалення  
 отдаленный—далекий, віддалений  
 отдалять, -лить—віддаляти, -лити  
 отдание—віддання  
 отдача—віддача  
 отодрать—віддерти  
 отдыхать—відпочивати  
 отдыхъ—відпочинок  
 отдышка—віддих  
 отделение—відлучення, відокремлення; відділ, філія  
 отдѣлка—оброба  
 отдѣлъ—відділ, розділ  
 отдѣловать, -лать—обробляти, бити  
 отдѣльно—окремо, відрубно, нарізно  
 отдѣльный—окремиий, поодинокий  
 отдѣлять, -лить—відділяти, -лити,  
 отекъ—пухлина  
 отель—готель  
 отесывать, -тесать—обтисувати, тесати  
 отецъ—батько, отець

отеческий—вітцевий, батьків-  
ський  
отечество—вітчина, батьків-  
щина  
отжимать, -жать—видавлювати,-  
вити  
отзавтракать—поснідати  
отзвукъ—відгук, відгомін  
отзывать, отозвать—кликати,  
покликати назад  
отзывчиво—відголосно, відгуч-  
но  
отзывчивость—відголосність,  
чулість  
отзывчивый—відголосний, чу-  
лий  
отзывъ—відклик, відповідь,  
посвідчення  
отказъ—відмова  
отказывать, -зать—відмовляти,-  
вити  
отказываться, -заться—відмов-  
лятись, витись  
откапывание—відкопування  
откапывать, -пать—відкопува-  
ти, копати, відгрібати,-  
гребти  
откармливать, -ся—відгодува-  
ти, сь  
откатывать—відкочувати  
откачивать, -чать—відкочувати,-  
чати  
откашлять—відкашляти  
откидной—одкидний  
откидывать, -дать—відкидува-  
ти, -дати  
откладывание—відкладання

откладывать, -класть—відкла-  
дувати, -класти  
откланиваться, -нягься—проща-  
тись, попрощатись  
отклеивать—відклеювати  
откликаться, -кнуться—відгукатись,  
-кнутись  
откликъ—відгук  
отклонение—відхил, відхилення  
отклонять, -нить—відхилати,-  
лити, усувати, -сунути  
отколачивать, -лотить—відбива-  
ти, -бити  
отколоть—отколоти  
отколь—звідки  
откомандировать—вирядити  
откровение—вияв  
откровенно—одверго  
открывать, -крыть—відкривати,-  
крити, відчиняти, -нити  
открытие—відкриття  
открыто—явно, відверто  
открытый—відкритий, одчине-  
ний  
откуда—звідки  
откупать, -пить—відкупати,-  
пити  
откупоривать, -рить—відтискати,  
відіткнути  
откупорка—відкоркування  
откупщикъ—посесор  
откупъ—посесія, оренда  
откусывать, -кусить—відкушу-  
вати, -кусити  
откушать—покуштувати  
отлагать, -ложить—відкладати,-  
класти

отламывать, -ломать—відламу-  
вати, -ламати  
отлеживать, -лежать—відлежу-  
вати, -жати  
отлеть—відліт, виліт  
отливать, -лить—відливати, ви-  
ливати, лити  
отливка—відливання, вилив  
отливь—відлив, одплив  
отличать, -чить—відрізняти,  
відзначати, -чити  
отличительный, -о—відмінний, -о  
отличительность—відмінність  
отличие—відміна, ріжниця  
отлично—відмінно, гаразд  
отличный—відмінний, вираз-  
ний, гарний  
отлогий—похилий, згористий  
отлого—спадисто, згористо  
отложение—відпад  
отложной—виложистий  
отличать, -чить—відлучати, -  
чити  
отлучение—відлука  
отлучный—відлучний  
отмалывать, -лить—відмолюва-  
ти, -лити  
отманить—віднадити  
отматывать, -матать—відмоту-  
вати, -мотати  
отмежевание—відмежування  
отмель—мілина  
отмести—відмести  
отмокать, -кнуть—відмокати, -  
мокати  
отморозивать, -розить, —відмо-  
рожувати, -розити  
отмстить—помститись

отмывать, -мыть—відмивати, -  
мити, -відпирати  
отмыкать—відмикати  
отмѣна—скасування  
отмѣнять, -нить—скасовувати, -  
сувати  
отмѣривать, -рять, -рить—від-  
міряти, виміряти  
отмѣтка—відзнака  
отмѣчать, -мѣтить—зазначати, -  
чити, відзначати, -чити  
отмякнуть—розм'якнути  
отнесение—віднесення  
отнимать, -нять—віднімати, -  
няти  
относительно—відносно, по-  
глядно  
относительность—відносність,  
стосунковість  
относительный—стосунковий  
относится, -нести—відносити, -  
нести, заносити  
относится—ставитись  
отношение—стосунок, погляд;  
відношення, завідомлення  
отнѣживаться, -каться—відмо-  
влятись, -мовитись  
отнюдь—зовсім  
отнятие—відняття, відбирання  
отобрание—відібрання  
отогрѣвать, -грѣть—відгріва-  
ти, -гріти  
отодвигать, -двинуть—відсува-  
ти, -сунути  
отозвание—відозва, відкли-  
кання  
отопление—опал, топливо  
оторопѣлый—тороплений



оторопѣть—оторопіти  
 отослание—відіслання  
 отошальный—охлялий, захлялий  
 отошевать, -щать—охлявати, -  
 охлясти  
 отпадать, -пасть—відпадати, -  
 пасти  
 отпадение—відпад, відетуп  
 отпечатанный—видрукований  
 отпечатокъ—одслід, відбиток,  
 знак  
 отпечатывать, -тать—друкува-  
 ти, видрукувати  
 отпиливать, -лить—відпилюва-  
 ти, ляти  
 отпирание—відмикання  
 отпирательство—відрікання  
 отпирать, -переть—відмикати, -  
 відікнути  
 отписывать, -сать—відписува-  
 ти, сати  
 отплата—відплата, віддяка  
 отплатить—відплатити  
 отплюнуть—отплюнути  
 отпльвать, -пльть—відпливати,  
 -плинути  
 отполировать—вилощити  
 отпоръ—опір, відпір  
 отправитель—пересилач  
 отправление—виправа, вья-  
 жання, відбуток, вичовнення  
 отправлять, -вать—відправля-  
 ти, вити; виконувати  
 отправляться—виїздити, ру-  
 шати  
 отпраздновать—відсвяткувати  
 отпроситься—відпроситись

отпрыгивать, -гнуть—відскоку-  
 вати, -скочити  
 отпрыскъ—парость  
 отпрягать—відпрягати  
 отпускать, -стить—пускати, від-  
 пускати, стити  
 отпуская—відпуская  
 отпускъ—відпуск  
 отяввать, -пѣть—відепівувати, -  
 співати  
 отработывать, -тать—відроб-  
 ляти, бити  
 отрава—отрута  
 отравление—отруя  
 отравлять, вить—отруїти, от-  
 руїти  
 отрада—відрада, втіха  
 отрадно—радісно  
 отражаться, -зиться—відбива-  
 тись, битись  
 отражать, -зить—відпірати, -  
 перти, відбивати, бити  
 отражение—відпір, відсвіт  
 отрасль—галузь  
 отрезвлять—тверезити  
 отречься, -речься—зрікатись, -  
 зріктись, відступати  
 отречение—відцурання, зре-  
 чення  
 отрицание—заперечення, від-  
 вид  
 отрицательный, -о—запереч-  
 ний, -о, відмовний, -о, нега-  
 тивний  
 отрицать—заперечати, відмов-  
 ляти  
 отродье—кодло, рід  
 отроковица—дівча, підліток

отрок—хлоп'я  
 отростать, -рости—виростати, -  
 рости  
 отростокъ—парость, пагінець  
 отроческій—дитячий  
 отрубывать, -бить—відрубувати, -бати  
 отруби—висівки  
 отрубокъ—відрубок  
 отрусить—отрусити  
 отрывать—відривати  
 отрывисто—уривково  
 отрывистый—уривковий  
 отрывокъ—уривок  
 отрывочно—уривцем  
 отрывочный—уривковий  
 отрѣзаніе—відрізання  
 отрѣзокъ—відрізок  
 отрѣзывать, -зять—відрізувати, -зати  
 отрядъ—відділ, загін  
 отряжать, -рядить—виряджати, -  
 дити  
 отряхивать, -хнуть—тріпати, -  
 витріпати  
 отсель—звідси, звідцїля  
 отсидживать, -сидѣть—відсиджувати, -сидіти  
 отскабливать, -скоблить—відскрїбати, -скрїбти  
 отслужить—відслужити, відправити  
 отсовывать, -сунуть—відсовувати, -сунути  
 отсовѣтовать—відрадити, одраяти  
 отсрочить—відкласти

отставать, -ать—відставати, -  
 стати, відбиватись, -битись  
 отставка—відстава  
 отставляют, -вить—відставляти, -  
 вити  
 отставной—відставлений  
 отстаивать, -стоять—відстоювати, -яти, баротися  
 отстегивать—відстїбати  
 отстрадать—витерпіти  
 отстроить—відбудувати  
 отстранение—усунення, відсторонення  
 отстранять, -нить—відстороняти, -нити, усувати, -сунути  
 отступать, -пить—відступати, -  
 пити, ухилитись, -литися  
 отступление—відступ  
 отступникъ—відступник, первертєв  
 отступничество—відступання  
 отсутствовать—не бути  
 отсутствие—відсутність  
 отсутствующий—відсутній  
 отсчитывать, -тать—відлічувати, -чити  
 отсылать—відсилати  
 отсыпать—відсипати  
 отсырѣлый—відлеглий, вохкий  
 отсырѣть—відлигти  
 отсохнуть—усохти, одсохти  
 отсѣвать, -сѣчь—відрубувати, -  
 бати  
 отсѣчение—відрубання  
 отталкивать, -толкнуть—відштовхати, -хнути  
 оттапывать—відтоптувати  
 оттаскивать—відтягати

оттепель—одлига  
 оттесать—відтесати  
 оттереть—відтерти  
 оттискивать, снуть—відби-  
 вати, бити  
 оттискъ—відбиток  
 оттого—через те  
 оттолкнуть—відіпхнути, від-  
 штовхнути  
 оттопыривать, рить—випи-  
 нати, п'ясти  
 отторгать, гнуть—відривати,  
 відірвати  
 отторжение—відлука  
 оттряхивать, трянуть—обтру-  
 шувати, сити  
 оттуда—звідти, звідтіля  
 отухнуть—стухти  
 оттънокъ—відтінъ  
 оттъснять, нить—видпихати,  
 відіпхнути  
 оттягивать, тянуть—відтягати,  
 тягти  
 отужинать—повечеряти  
 отуманивать—туманити, замо-  
 рочити  
 отупѣлый—затупілий, недотеп-  
 ний  
 отупѣть—затупіти  
 отучать, чить—відучати, чити;  
 віднадити  
 отучаться, читься—відзвичаю-  
 ватись, їтись  
 отучиѣть—погладшати  
 отхаркивать, ркать—відхарку-  
 вати, ркати  
 отхлестать—відбатожити; від-  
 читати

отхлынуть—відхлинути  
 отходить—відходити  
 отходная—відхідна  
 отходъ—відхід  
 отхожее мѣсто—відхідник  
 отцвѣтать, цвѣсти—відцві-  
 тати, цвісти  
 отцеубійство—батьковбивство  
 отцовскій—батьків, батьків-  
 ський  
 отцѣживать, дить—відціджу  
 вати, дити; вточити  
 отцѣплять, пить—відчепляти,  
 чепити  
 отчасти—почасти  
 отчаиваться, яться—тратити,  
 стратити надію  
 отчаяніе—одчай, распач  
 отчаянно—безнадійно, распач-  
 ливо  
 отчаянность—безпорадність  
 отчего—чого, через що  
 отчеканивать, нить—вбивати,  
 бити  
 отчеркивать, кнуть—відкре-  
 сляти, лити, визначати, чити  
 отчество—по-батькові  
 отчетливо—виразно, докладно  
 отчетливость—виразність  
 отчетность—рахунковість, від-  
 повідальність  
 отчетъ—обрахунок, відпові-  
 дальність, справоздання  
 отчизна—вітчизна, батьків-  
 щина  
 отчисление—відлічування  
 отчитывать, тать—відчиту-  
 вати, тати



отчуждать—відчужати, відлу-  
чати

отчуждение—відлучення

отшельникъ—відлюдник, са-  
мітник

отшельнически—відлюдно

отшлифовать—одшліфувати

отшучиваться—віджартовува-  
тись

отщелкать—відчитати

отщепенець—відступник

отъ—від, од, з

отъѣздитъ—виїздити

отъѣздъ—виїзд

отъѣзжать, ѣхать—виїздити, -  
їхати

отыгрывать, грать—відгравати,  
відіграти

отыскивать, скать—відшуку-  
вати, кати

отягощать, тить—обважню-  
вати, нити

отягощение—обтяження, обва-  
ження

отяжелѣть—обважнити

офицерскій—офіцерський

офицеръ—офіцер

официально—офіційально

официальность—офіційальність

официальный—офіційальний

оханіе—охання, охи

охранка—оберемок; въ охупку—  
на оберемок

охладительный—остудний

охлаждать, дѣть—охолоджу-  
вати, дити; байдужити,  
збайдужити

охлаждение—охолода, остуда,  
байдужність

охмельѣть—упитись

охорашиваться—чепуритись

охота—охота; полювання

охотиться—охотитись, полю-  
вати

охотникъ—стрілець, ловець

охотно—охоче

охотность—охочість

охотный—охочий

охрана—охорона, сторожа

охранять, нить—охороняти, -  
нити

охрипая, пнуть—хрипти,  
охрип

охрипло—хрипло

охрипость—хриплисть

охрипый—хриплий

оцарапать—подряпати

оцѣнивать, нить—цінувати,  
оцінувати

оцѣнка—цінування

оцѣночный—цінувальный, та  
саційний

оцѣщикъ—таксатор

оцѣпенѣние—здервенілість

оцѣпление—оточення

оцѣплять, пить—оточати, -чи-  
тити

очагъ—огнище

очарование—чари

очаровательный, о—чарів-  
ний

очаровывать, ровать—чарува-  
ти, зачарува-  
ти

очевидецъ—самовидецъ

очевидно—очевидно, оче-  
видячий

очевидность—очевідність, оче-  
вистість  
очевидный—очевідний, оче-  
вистий  
очень—дуже  
очередный—черговий  
очередь—черга, ряд  
очеркъ—нарис, риса  
очерствѣть—зачерствіти  
очерчивать, -ртить—окресляти,  
слити  
очинивать, -нить—загостряти,  
рити  
очистка—очищення  
очки—окуляри  
очнуться—прокинутись, очу-  
няти  
очумѣть—очамріти  
очутиться—опинитись  
ошалѣть—задурманітись, очма-  
ніти  
ошибаться, -биться—помяля-  
тись, -милитись, хибити,  
схибити  
ошибка—помилка, хиба  
ошибочность—помилковість  
ошибочный, -о—помилковий, -о,  
омильний  
оштукатурить—отатькувати  
ощипать—общипати  
ощупывать, -пать—лапати, по-  
лапати, мацати, помацати  
ощупью—полапки, помацки  
ощущать—відчувати, почувати  
ощущение—відчуття, вражіння,  
почувания

## П.

Павильонъ—павильон  
павлинь—павич,-ця, нава  
павлиный—павиний  
пагуба—погибель, згуба  
пагубно—згубно  
пагубность—згубність  
пагубный—згубний  
падаль—падло, стерво  
паданіе—паданья  
падать—падати  
падежь—упадок, пошесть  
падежь—відмінок (грам.)  
именительный—називний  
родительный—родовий  
дательный—давальний  
винительный—винувальний  
творительный—орудний  
предложный—місцевий  
паденіе—паданья  
падкій—ласий до  
паевой—пайовий  
пазуха—пазуха  
пай—пай, пайка  
пайщикъ—спільник, пайщик  
пакетный—пакетовий  
пакеть—пакет  
пакля—клячка  
паковать—пакувати  
пакостить—капестити, псувати  
пакостио—капесто  
пакость—пакудство  
палата—палата, палац  
палатка—шатро, ятка  
палачъ—кат  
палевый—солом'яний, половий

паленый—смалений  
 палець—палець  
 палисадникъ—палісадник  
 палитра—палета  
 налить—палити  
 палка—ціпок, кий, ломака  
 паломникъ—паломник  
 палуба—чердак  
 пальба—стріляння, вогонь  
 пальма—пальма  
 пальто—пальто  
 пальчикъ—пальчик  
 памятьливость—пам'ятливість  
 памятникъ—пам'ятник  
 памятно—пам'ятливо  
 память—пам'ять  
 паника—паніка, переполох  
 панихида—панахида  
 панорама—панорама  
 папка—папка  
 папироса—цигарка  
 папоротникъ—папороть  
 пара—пара, рівня  
 парабола—парабола  
 параграфъ—параграф  
 парадный—парадний  
 парадъ—парад  
 паразитъ—паразит, чужоїд  
 парализовать—паралізувати  
 параличъ—параль, параліз  
 параллелограммъ—рівнобіж-  
 ник  
 параллелепипедъ—рівнолеж-  
 ностін  
 параллель—рівнолежник  
 параллельно—рівнобіжно, рів-  
 нолежно  
 парафинъ—земляний віск

парень—парубок  
 пари—заклад  
 парикмахеръ—парикмахер,  
 перукар  
 парикмахерській—перукарській  
 парикъ—парик, перука  
 парить—парити  
 паркетный—паркетний, тафльо-  
 ваний  
 паркетъ—паркет, тафльована  
 підлога  
 паркъ—парк  
 парламентъ—парламент  
 парникъ—парник  
 паровикъ—паровик  
 паровозъ—паровіз  
 паровой—паровий  
 пародія—пародія  
 пароконный—двоконний  
 паромъ—порон  
 пароходный—пароплавний  
 пароходство—пароплаводство  
 пароходъ—пароплав, парохід  
 партитура—партитура  
 партия—партія  
 парусина—парусина  
 парусинный—парусиневий  
 парусный—парусний, вітриль-  
 ний  
 парусъ—парус, вітрило  
 парча—грезет  
 парші—шолуді  
 паршивый—шолудивий  
 паръ—пара; толока  
 пасквиль—пасквіль  
 пасленъ—паслін  
 пасмурный, о—хмарний,-о; по-  
 хмуря



пасовать—пасувати  
 паспортный—паспортовий  
 паспортъ—паспорт [пашпорт]  
 пассажирский—пасажи́рний  
 пассажиръ—пасажи́р  
 пастбище—пастівник, вигон, випас  
 пассивный—пасивний  
 пассивъ—пасив  
 пасти—пасти  
 пасторъ—пастор  
 пастухъ—пастух, чабан  
 пастуший—чабанський  
 пастырский—пасти́рський  
 пастырь—пасти́рь  
 пасть—упасти; паща  
 Пасха—Великдень  
 пасхальный—великодній  
 пасъка—пасі́ка  
 патока—патока, маляса  
 патриархальный—патріархаль-  
 ний  
 патриархъ—патріарх  
 патриотъ—патріот  
 патронташъ—ладівниця, ку-  
 лешниця  
 патронъ—патрон  
 патруль—патруль [патроль]  
 пауза—павза, зупинка  
 наукообразный—павучастий  
 паукъ—павук  
 паутина—павутина, павутиння  
 пахарь—орач, хлібороб  
 пахать—орати  
 пахучесть—запашність  
 пахучий—запашний  
 пациентъ—пацієнт  
 пачкать—бруднити

паять—лютувати  
 паяць—паяц, блазень, кумед-  
 ник  
 педагогический—педагогичний  
 педагогъ—педагог  
 пейзажъ—крайобраз  
 пекарня—пекарня  
 пекарь—пекарь  
 пелена—покривало  
 пеленаніе—сповивання  
 пеленать—сповивати  
 пеленка—пелюшка сповиток  
 пелерина—пелерина  
 пельмени—вушки  
 пеналь—пенал  
 пенсия—пенсія  
 пень—пень, корч; бовдур  
 пенька—коноплі, прядливо  
 пеньковый—конопляний  
 пеня—пеня  
 пенять—нарікати, ремствувати  
 пепелище—попелище  
 пепель—попіл  
 пепел: ница—попільниця  
 пепельный—попелястий  
 первенецъ—первак  
 первенствовать—головувати  
 первичный—первичний  
 первобытный—початковий  
 первоначально—спервовіку  
 первообразный—первотвірний  
 первообразъ—первовзір, пер-  
 вотвір  
 первостепенный—першоряд-  
 ний  
 первый—перший, уперве  
 пергаментный—пергаменто-  
 вий

пергаментъ—пергамін  
 перебивать, бить—перебивати,-  
 бити  
 перебирать, брать—переби-  
 рати,-брати  
 перебой—перебій  
 переболѣть—виболіти  
 переборка—перебір  
 переборчивый—перебірний,  
 вередливий  
 переборчивость—перебірність,  
 вередливість  
 перебранка—лайка, сварка  
 перебрасываніе—перекидання  
 перебрасывать,-бросить пе-  
 рекидати,-кинути  
 перебѣжать—перебігти  
 перебѣжчикъ—перебіжчик  
 переваливать ся—перехиля-  
 тись  
 переваль—перевал  
 переваривать,-рить—переваривати,-  
 рити; перетравлювати,-вити  
 перевертывать,-рнуть—перевертати,-  
 рнути  
 переводить,-вести—переводити,-  
 вести, перекладати,-  
 класти  
 переводчикъ—перекладач  
 переводчица—перекладачка  
 переводъ—переклад, пере-  
 провід  
 переводъ (денегъ)—переказ  
 перевозить,-везти—перевозити,-  
 везти  
 перевозка—перевіз  
 перевозчикъ—перевізник

переволноваться—перетурбуватись  
 перевооруженіе—перезброєння  
 первоприсутствующій—первоприсутній  
 переворачивать,-тить—перегортати,-  
 рнути, перевертати,-  
 рнути  
 переворотъ—переверт, перемина  
 перевѣсъ—перевага, пере-  
 мога  
 перевязывать,-зять—перев'язувати,-  
 зати  
 перегибать,-ся,-гнуть,-ся—перегинати,-  
 сь,-гнути, перегиляти,-  
 сь,-лити,-сь  
 перегибъ—залім, перегинання  
 переглядывать,-глядѣть—переглядати,-  
 нути, пере-  
 дивляться,-витись  
 переглядываться,-нуться—зираться,-  
 рнутись  
 перегнивать,-гнить—перегнивати,-  
 гнисти  
 переговаривать,-рить—перемовляти,-  
 вити  
 перегонка—перегони, навипередки  
 перегонять,-гнать—випереджати,-  
 джати, переганяти,-  
 гнати  
 перегорать,-рѣть—перегорати,-  
 рити  
 перегоревать—перетужити,  
 пересумувати  
 перегорклый—згірклий  
 перегородка—стінка, перетика

перегреба́ть, гресць—перегри-  
 бати,-гребти  
 перегружа́ть,-зить—перекла-  
 дувати,-класти  
 перегрузка—перекладування  
 перегры́зьть—перегризти  
 перегра́бть—перегри́ти  
 перегуби́ть—вигубити  
 передава́ть,-дасть—передавати,-  
 дати  
 передави́ть—видушити  
 передача—передавання  
 передви́гати,-двинуть—пере-  
 сувати,-сунути, переста-  
 вляти,-вити  
 передви́женіе—пересування  
 передви́жной—походячий,  
 пересувний  
 переде́рживати,-жать—пере-  
 тримувати,-мати, пере-  
 ховувати,-ховати  
 передни́къ—квартира, запаска  
 передня́я—присінок  
 передово́й—передній  
 передо́просъ—передопит  
 передо́жнуть—передихати  
 передо́хнути—поздихати, виз-  
 дихати  
 передра́знівати,-знить—пере-  
 кривляти,-вити  
 передро́гнути—перемерзти  
 передря́га—клопіт  
 передумыва́ть,-думать—пере-  
 думувати,-мати  
 передуши́ть—видушити, поду-  
 шити  
 передь—перед  
 переды́шка—перепочинок

передѣлка—перерібка, пере-  
 майстрування  
 передѣль—переділ  
 передѣльва́ть,-ласть—перероб-  
 ляти,-бити  
 передѣля́ть,-лить—переділяти,-  
 лити  
 пережа́ривати,-рять—перепіка-  
 ти,-пекти  
 пережевы́вати,-вать—пережо-  
 вувати,-жувати  
 пережива́ніе—пережиток  
 пережива́ть,-жить—пережи-  
 вати,-жити  
 пережига́ть,-жечь—перепалю-  
 вати,-лити  
 пережда́ть—перечекати  
 перезаклада́вать—перезаста-  
 вляти  
 перезво́нь—перезвін  
 перезимова́ть—перезимувати  
 перезрѣ́ть—переспіти, пере-  
 стигти  
 перезлѣ́лый—переспілий  
 перезя́бнуть—перемерзти  
 переигра́вать,-грать—перегра-  
 вати,-грати  
 переименова́ніе—перемену-  
 вання  
 переименовы́вати,-вать—пере-  
 меновувати,-вати  
 перека́лывати,-лоть—виколою-  
 вати,-лоти, поколоти  
 перека́пывати,-пать—переко-  
 пувати,-пати  
 перекиды́вать,-дасть,-нуть—пе-  
 рекидати,-кинути



перекипать, пѣть— переки-  
 пати,-піти  
 перекисать,-снуть— перекиса-  
 ти,-кисти  
 перекись— перекис  
 перекладина— перечка, бан-  
 тина, сволок  
 перекладка— перекладання  
 перекладывать,-класть— пере-  
 кладати,-класти  
 переклеивать,-леить— пере-  
 клеювати,-клеїти  
 переклеймить— перетаврувати  
 перекликать,-кликнуть— пере-  
 кликати,-кликати  
 перекличка— перекликання,  
 оклик  
 перековеркать— перевернути  
 перековывать,-ковать— переко-  
 вувати,-кувати  
 перекраивать,-кроить— пере-  
 кроювати,-краяти  
 перекраска— перефарбування  
 перекрашивать,-красить— пе-  
 рефарбовувати,-бувати  
 перекрестокъ— перехрестя,  
 росцуття  
 перекрещивать,-крестить— пе-  
 рехрещувати,-стити  
 перекрывать,-крыть— перекри-  
 вати,-крити  
 перекупать,-пить— перекупову-  
 вати,-пити  
 перекупка— перекупля, пере-  
 куп  
 перекупщикъ— перекупник  
 перекусить— перекусити  
 перелазить— перелазити

переламывать,-ломать,-ло-  
 мить— переламувати, роз-  
 ломувати,-мати  
 перелетѣть— перелітати  
 перелетъ— переліт  
 переливаніе— переливання  
 переливать,-лить— переливати,-  
 лити  
 переливка— переливання, роз-  
 ливання  
 переливъ— перелив  
 перелистывать— перелистати  
 переловить— виловити  
 переложение— переклад  
 перелѣзать,-лѣзть— перелазити,-  
 лізти  
 перемальвать,-молоть— пере-  
 мелювати,-молоти  
 переманивать,-манить— пере-  
 наджувати,-дити  
 перематывать,-мотать— перемоту-  
 вати,-мотати  
 перемашивать,-мостить— пере-  
 стелювати,-лити  
 перемежающійся— перепадистий  
 перемерзать,-знуть— перемерзати,-  
 мерзти  
 переминаять,-мять— переми-  
 нати,-м'яти  
 перемирие— перемир'я  
 перемолоть— перемолоти  
 перемудрить— перемудрувати  
 перемучить— вимучити, вимор-  
 дувати  
 перемывать,-мыть— перемы-  
 вати,-мити  
 перемѣна— відміна, зміна



переправа—перевіз  
 переправлять,-вить—переправ-  
 ляти,-вити  
 перепродавать—перепроду-  
 вати  
 перепродажа—перепродаж  
 перепрыгивать—перестрибу-  
 вати  
 перепрягать,-пречь—перепря-  
 гати,-гти  
 перепрятать—переховати  
 перепугивать,-гать—лякати,  
 перелякати  
 перепугъ—переляк, переполох  
 перепускать,-стить—перепу-  
 скати,-стити  
 перепутывать, тать—переплу-  
 тувати, поплутати  
 перепутье—перепуття, роздо-  
 ріжжа  
 перерабатывать,-тать—пере-  
 робляти,-бити  
 перержавѣть—перержавіти  
 перерождение—переродження,  
 відродження  
 переростать,-рости—переро-  
 стати,-рости  
 перерубать,-бить—перерубу-  
 вати,-бати  
 перерывать—переривати  
 перерывъ—перерва  
 перерѣзь—переріз  
 перерѣзывать, зать—перерізу-  
 вати,-зати  
 пересадка—пересадження  
 пересадывать,-дить—переса-  
 джувати,-дити

пересаживаться,-сѣсть—пере-  
 сідати,-сісти  
 пересаливать--солить—пересо-  
 лювати,-солити  
 переселенець—переселенець  
 переселение—переселення,  
 мадрівка  
 переселять,-лить—переселяти,-  
 лити  
 пересердиться—пересердитись  
 пересиживать,-сидѣть—пере-  
 сиджувати,-сидіти  
 пересиливать,-лить—перема-  
 гати,-могти  
 пересказывать,-зать—переска-  
 зувати,-зати  
 перескакивать,-скокоть—пере-  
 стрибувати,-бнути, пере-  
 скочити  
 пересматривать, смотрѣть—пе-  
 реглядати,-глянути  
 пересмотръ—перегляд  
 переспорить—перемогти  
 переспѣлый—переспілий  
 переставать, стать—перестава-  
 ти,-стати  
 переставлять,-вить—переста-  
 новляти,-вити  
 перестилать,-стлать—пересте-  
 ляти,-лити  
 перестой—перестій  
 перестрадать—перетерпіти,  
 витерпіти  
 перестраивать,-строить—пере-  
 будовувати,-будувати  
 перестрочить—перестебнувати  
 перестригать,-стричь—пере-  
 стригати,-гти







петля—петля, застіжка (в со-  
рочці)  
петровъ постъ—петрівка  
петрушка—петрушка  
печалиться—журитись  
печаль—журба, сум, туга  
печальный, -о—журний, -о,  
сумний, -о  
печатаніе—друкуваня  
печатать, -ся—друкувати, -сь;  
печатати  
печатникъ—друкарь  
печатный—друкований, штем-  
пований  
печатня—друкарня  
печатъ—друк; печатка (штем-  
печеніе—печіння [пель)  
печеночный—печінковий  
печень—печінка  
печенье—печіння, печиво  
печка—груба  
печникъ—пічник, муляр  
печь—піч  
пещера—печера  
пещерный—печерний  
пивная—пиварня, пивниця  
пиво—пиво  
пивовареніе—броварство  
пивоваренный—броварський;  
заводъ—брзварня  
пивоварь—броварь  
пика—спис  
пики (карт.)—вино  
пикнуть—писнути  
пиковый—виновий  
пила—пилка  
пилить—пиляти  
пилообразный—пилкуватий

пильщикъ—пиляр  
пирамида—пирамида  
пирамидальный—пирамидовий  
пирать—пірат, морський роз-  
бійник  
пированіе—бенкетуваня  
пировать—бенкетувати  
пирогъ—пиріг  
пирожное—печиво  
пирожокъ—пиріжок  
пирушка—погуляння, гулямя  
пиршество—бенкет  
пирь—бенкет  
писаніе—писання  
писавый—писаний  
писарскій—писарський  
писарь—писарь  
писатель—письменник, літе-  
ратор  
писательница—письменница  
писать—писати  
писецъ—підписок, писарчук  
пискарь—пічкур  
пискливость—пискливість  
пискливый, -о—пискливий, -о  
пискъ—писк  
пистолеть—пистоль  
писчебумажный—папіровий  
писчебумажная фабрика—па-  
пірня  
писчая бумага—листовий папір  
письменность—письменство  
письменный, -о—листовний, -о,  
писаний, -о  
письмо—лист; открытка—ли-  
стівка  
письмоводитель—секретарь,  
писарь



письмоводительство—секре-  
тарство

питаніє—годування  
питательность—поживність,  
заживність, ситність  
питательный—тривний, по-  
живний, заживний  
питаться—живитись, годува-  
тись, харчуватись

питомець—вихованець  
питомица—вихованка  
питомникъ—садібня

пить—пити

питье—пиття, питво; пійло  
пихать, хнуть—пхати, пхнути  
пичкать—напихати, наповняти  
пища—їжа, страва, харч  
пищать—пищати, пискотіти  
пищевареніє—травлення  
пищеварительный—травний,  
харчоварний

пишеводъ—стравохід

пищевой—харчовий

піанино—піяніно

піеса—піеса, штука

піонъ—півонія

півка—п'явка

плаваніє—плавання

плавательный—плавний

плавать—плавати

плавильня—топільня

плавить—сплавляти, топити

плавка—сплавка, сплав, топ-  
лення (металу)

плавкость—топкість

плавленіє—топлення

плавникъ—плавець

плавный, о—плавкий, о

плакать—плакати  
пламенистый—полум'янистий  
пламенный, о—полум'яний,  
палкий, о

пламень—полом'їнь, полум'я  
пламеньѣтъ—полум'яніти,  
палати

пламя—полум'я

планета—планета, планида

планированіє—плянтування

планировать—плянтувати

плантаторъ—плантатор

плантація—плантація

планъ—план

пластика—пластика

пластинка—бляшка, платівка

пластический, о—пластичний, о

пласть—плат, шар, поклад

пластырь—пльстер

плата—плата, виплата

плательщикъ—платник, ви-  
платник

платина—платина

платиновый—платиновий

платить—платити

платный—платний, заплатаний

платно—заплатано

платокъ—хустка

платформа—платформа

платье—одежа, сукня, убрання

платице—сукеночка

пачевный—бідолашний, жа-  
лісний

плачь—плач, голосіння

плащаница—плащаниця

плащъ—плащ, кирея

плебисцитъ—пльбисцит

плева—пліва

плевальниця—сплювачка  
 плеваніє—плювання  
 плевать, плюнуть—плювати,  
 нути  
 плевелы—кукіль  
 плевокъ—плювок  
 пледъ—плед  
 племя—покоління, кодро, рід  
 племянникъ—небіж  
 племянница—небога  
 пленка—плівка, шкурка  
 плесканье—плюскання, плюск  
 плескать, снуть—плюскати,  
 снути  
 плескъ—плюск, сплеск  
 плести—плести  
 плетеніє—плетіння  
 плетеный—плетений  
 плетень—тин, ліса  
 плетка—батіжок  
 плеть—батіг, нагайка  
 плечистый—плечистий  
 плечо—плече, рамена  
 плеяды—плеяди, квочка, воло-  
 сожар  
 плита—плита  
 пловець плавак, пливак  
 плувчий—плавучий  
 плодить—плодити  
 плодovitость—плідність  
 плодovitый,-о—плодучий,-о,  
 родучий,-о  
 плодовый—овочевий, плідний  
 плодородіє—урожайність, ро-  
 дучість  
 плодородный,-о—урожайний,-о  
 родучий,-о  
 плодотворный—жизнений

плодь—плід; витвір  
 пложеніє—росплід  
 плomba—пломба  
 пломбированіє—пломбування  
 пломбировать—пломбувати  
 плоскій,-о—плискуватий,-о,  
 рівний,-о  
 плоскогоріє—високорівень  
 плоскодонный—плоскодонний  
 плоскость—площина, рівнява  
 плотва—плітка  
 плотина—гребля, гатка  
 плотникъ—тесляр  
 плотничать—теслювати, тесля-  
 рувати  
 плотничество—теслярство  
 плотно—щільно, міцно, до  
 схочу  
 плотность—густисть, дибелість  
 плотоядный—м'ясожерний  
 плоть—тіло  
 плохо—кепсько, погано, не  
 гаразд  
 плоховато—поганенько  
 плохой—злий, поганий, мир-  
 шавий  
 площадка—поміст  
 площадь—плац, майдан,  
 площа  
 плугъ—плуг  
 плутовать—шахрувати  
 плутовски—хитро  
 плуть—шахрай, крутій  
 плыть—плисти  
 плѣвеніє—забирання в неволю;  
 чарування  
 плѣнительность—чари, при-  
 надність

плѣнительный, -о — чарівний, -о,  
чарівливий, -о

плѣнникъ — бранець

невольникъ — невольник

плѣнный — бранець

плѣнь — полон, неволя

плѣнять, -нить — чарувати, захо-  
плювати, -пити

плѣсьнь — цвіль

плѣшивый — лисий, голомозий

плѣшь — лисица

плющ — плющ, повійки

плясать — танцювати

пляска — танець

плясунъ — танцюрист

по — по, за

побагровѣть — почервоніти,  
счервоніти

побаиваться — боятись трохи

побалагурить — побазікати

побаловать — попестити

побарски — по панському, як  
пан

побарствовать — попанувати

побасенка — побрехенька

побезпокоить — потурбувати

поберечь — попилувати

побережный — побережний

побережье — побережжа

побесѣдовать — побалакати

побивать, -бить — побивати, -  
бити

поблагодарить — подякувати

поблажать — потурати

поблаженствовать — пораювати

поблажка — потурання, попуст

поблеклый — зів'ялий, збляклий

поблекнуть — зів'яти, збля-  
кнут

поблудить — поблукати, поблу-  
дити

поблѣднѣлый — зблідлий, по-  
білілий

поблѣднѣть — збліднути, побі-  
літи, пополотніти

побожиться — забожитись, за-  
присягтись

побоище — баталія, бойовище

поболтать — побалакати

побольше — більше

побороть — побороги, подужати

поборникъ — заступник

поборница — прихильниця, за-  
ступниця

побороновать — поволочити,  
посквродити

поборь — побір, данина, здир-  
ство

побочный — побічний, додат-  
ковий

побояться — побоятись, посте-  
регтись

побранить — полаяти

побратски — побратерському

побрезгать — погидувати, по-  
гордувати

побренчать — побринькати

побрестъ — побрести, повіятись

побрить, -ся — поголоти, -сь

побросать — покидати

побудитель — побудник

побудить — побудити

побудительный — побудливий

побуждать, -дить — побуджати,  
дити, порушати, -шити



побужденіе—побуд, потяг  
 побунтовать—побунтувати  
 побурѣть—порудіти  
 побушевать—побушувати, по-  
 буяти

побывать—побувати  
 побѣгать—побігати  
 побѣгъ—утеча; пагоонецъ (росл.)  
 побѣда—перемога, побіда  
 побѣдители—побіденни к, пере-  
 можник

побѣдоносно—побіденно  
 побѣждать, -дять—побіждати, -  
 дити

побѣлеть—побіліти, збіліти

побѣсить—подратувати

повадка—звичка, унада

повадливость—унадливість

повадливый—унадливий, звич-  
 ний

поважничать—попишатись, по-  
 величатись

поваксать—поваксувати

повалить—повалити, звалити

повальный—поголовний, за-  
 гальний

поваренная соль—кухенна  
 сіль

поварить—поварити

поварь—куховар

поведеніе—держання, пово-  
 дження

повезти—повезти

повелитель—володар

повелительный, о—владный, о

повелѣвать, -лѣть—веліти, зве-  
 літи

повелѣніе—наказ, приказ

повергать, -гнуть—валити, зва-  
 лити

повернуть—повернути

повертывать, -рнуть—завер-  
 тати, нути

повертѣть—покрутити

поверхность—поверховність

поверхностный, -о—поверхов-  
 ний, -о

поверхность—поверхня, верхня

повеселиться—розвеселитись,  
 розважитись

повеселѣть—повеселішати

повести—повести, попрова-  
 дати

повечерѣть—звечоріти

повздорить—посваритись

повздыхать—позітхати

повидаться—побачитись

повидимому—як здається

повидяль—покрутити

повинная—признання

повинность—повинність, відбу-  
 ток, чинш

повинный—винний, належний

повиноваться—слухатись, ко-  
 ритись

повиновение—послух, слухня-  
 ність

повисать, -снуть—повисати, -  
 сти, звисати, -сти

поводить, -вести—поводити, -  
 вести

поводъ—повід, привід, при-  
 чина, зачіпка

повоевать—повоювати

повозить—повозити

повозиться—поморочитись

повозка—віз  
 поволочить—поволікти  
 поворачивать,—воротить—по-  
 вергати,—рнути  
 поворовать—покрасти  
 поворотливость—поворотність  
 поворотливый,—о—поворот-  
 ний,—о, моторний,—о  
 поворотъ—зворот, поворотка  
 поворотъ общественный—  
 зміна загального подуму  
 поворчать—побурчати  
 повредить,—вредить—псувати,  
 попсувати, зашкодити,  
 пошкодити  
 повреждение—школа, ушко-  
 дження, каліцтво  
 повременить—почекати, по-  
 трівати  
 повсегодный,—о—щорічний,—о  
 повсемѣстность—повсюдність,—  
 загальність  
 повсемѣстный,—о—повсюд-  
 ний,—о, загальний,—о  
 повстрѣчаться—зустрітись  
 повсюду—усюди, скрізь, пов-  
 сюди  
 повторение—повторення  
 повторительный,—о—повтор-  
 ний,—о, кількаразовий,—о  
 повторять,—рить—повторяти,—  
 рити  
 повыбросать—повикидати  
 повывезти—повивозити  
 повывести—повивідити  
 повыдергать—повисмикувати  
 повынести—повиносити  
 повырубить—повирубувати

повышать,—силь—підвищу-  
 вати,—вищити  
 повыше—вище  
 повышение—підвищення, під-  
 няття, підвищення  
 повѣвать—повівати  
 повѣдать—оповістити, сказати  
 повѣнчать—повінчати, звін-  
 чати  
 повѣренный—повірник, повно-  
 мочник  
 повѣрить—повірити  
 повѣрка—перевірка, звіра  
 повѣрочный—перевірчий  
 повѣрять,—рить—повіряти,—  
 рити  
 повѣса—паливода, гувльвеса,  
 шибеник  
 повѣствованіе—оповідання  
 повѣствовать—оповідати  
 повѣстка—повістка  
 повѣсть—повість  
 повѣять—повіяти, пахнути  
 повязка—зав'язка; завій  
 погадать—поворожити  
 погасать—гасити, тухнути  
 погашать,—силь—гасити, зга-  
 сити  
 погашение—гашення  
 погнать,—бнуть—гинути, заг-  
 нути, занастити  
 погибель—загибель  
 поглаживать,—диль—гладити,  
 погладити  
 поглазѣть—подивитись  
 поглотать,—глотить—погли-  
 нути, глитати  
 по глупости—здуру

поглу́бѣть—подурнішати  
поглядыва́ть—поглядати, по-  
зирати  
поглядѣ́ть—подивитись  
погнѣ́ть—погнити, загнути  
поговарива́ть—балакати  
поговорѣ́ть—побалакати  
поговорка—приказка, балачка  
погода—година  
погодѣ́ть—зачекати, почекати  
погодно—щю року, річно  
поголовно—поголовно, всі як  
один  
поголода́ть—поголодувати  
погонщикъ—пегонич  
погоня—погоня  
погна́ть, гна́ть—поганяти, гнати  
погорѣ́ть—погоріти, опалитись  
погорѣва́ть—посумувати, по-  
журитись  
погорячи́ться—ропалитись  
погостѣ́ть—погостювати  
погость—цвинтар  
пограбѣ́ть—пограбувати, по-  
гребти  
пограни́чный—пограничний  
погребальны́й—погрібовий  
погребать—ховати, поховати  
погребеніе—погріб  
погребѣ́ть—льох  
погрезѣ́ть—помарити  
погремѣ́ть—погреміти, погур-  
котіти  
погрести—погребти  
погрозѣ́ть—погрозити, похва-  
литись

погромѣ́ть—порозбивати  
погромъ—спустошення, зни-  
щеня  
погрубѣ́ть—згрубіти  
погружа́ть, зѣ́ть—зануряти, рѣ-  
рити, загопляти, пити  
погруженіе—затоплення  
погрустѣ́ть—посумувати, по-  
журитись  
погрызѣ́ть—погризти  
погрѣ́ть, ся—погріти, съ  
погрѣ́шность—омильність, по-  
милка, охиба  
погряза́ть, зну́ть—грузити, за-  
грузити  
погубитель—згубник  
погубительны́й—згубный  
погубѣ́ть—згубити, загубити, за-  
напастити  
погуля́ть—погуляти  
погустѣ́ть—погустішати  
подава́ть, да́ть—подавати, да-  
дати  
подавленіе—придушення  
подавленность—придушенність  
подавля́ть, вѣ́ть—душити, по-  
душити, придушити  
подавно—тим більш  
подагра—подагра  
подарѣ́ть—подарувати  
подарокъ—дарунок, подару-  
нок, гостинець  
податель—подавецъ  
подательница—подавалиця  
податливый—схильный  
податной—податковий  
подать—податок, чинш  
подача—подаваня



подаяніе—подання  
 подбавка—придаток  
 подбавлять,-вить—придавати,-  
 дати, додавати, дати  
 подбалтывать—підмішувати  
 подбивать,-бить—підбивати,-  
 бити, підмовляти,-мовити  
 подбирать,-добрать—збирати,-  
 зібрати  
 подбодрять,-рять—підохочу-  
 вати, осміляти, додавати,-  
 дати духу  
 подбородокъ—підборіддя  
 подборъ—добір, вибір  
 подбочениваться—у боки бра-  
 тись  
 подбривать,-брить—підголю-  
 вати, лити  
 подбѣгать,-бѣжать—підбігати,-  
 бігти  
 подваль—льох, склеп, гама-  
 зєя  
 подваривать,-рять—підварю-  
 вати,-рити  
 подвергать,-гнуть—підпадати,-  
 пасти  
 подвивать,-вить—підвивати,-  
 вити  
 подвигать—порухати, посу-  
 вати  
 подвигать,-двинуть—пору-  
 шати,-шити, посувати,-  
 сунути  
 подвигаться—посуватись  
 подвигъ—труд, чин  
 подвижникъ—трудоуник  
 подвижной—рухомий, похід-  
 ний

подвизаться—трудитись, бо-  
 ротись  
 подвластность—підвладність,  
 підлеглість  
 подвластный—підвладний, під-  
 леглий  
 подвода—підвода, хура  
 подводитъ,-вести—підводити,-  
 вести  
 подводчикъ—підвідник  
 подвозитъ,-вести—підвозити,-  
 вести  
 подвозчикъ—підвізник, возій  
 подвозъ—привоз  
 подворачивать,-рѣтять—під-  
 гортати,-рнути  
 подворотня—підворотниця  
 подворье—подвір'я, заїзд  
 подвохъ—підкіп, підхід  
 подвыпить—підпити  
 подвѣвать,-вѣять—підвівати,-  
 віяти  
 подвѣдомственный—підлеглий  
 подвѣнечный—шлюбний  
 подвѣшивать,-сить—чипляти,  
 причипляти,-пити  
 подвязка—під'язка  
 подвязывать,-зять—під'язу-  
 вати,-зати, підперізува-  
 ти,-зати  
 подгибать—підгинати  
 подглядывать,-дѣть—підгля-  
 дати,-гледіти, підзира-  
 ти,-зорити  
 подгнуть—підгнути  
 подговаривать,-ворить—під-  
 мовляти, намовляти,-мо-  
 вити

подговорщикъ—підмовник  
 подгонять—підганяти  
 подгорѣть—припалитись  
 подгорѣлый—припечений  
 подготовка—підготовка, при-  
 готовлення  
 подготовительный—підготов-  
 чий  
 подгрызть—підгризти  
 поддавать,-дать—піддавати,-  
 дати, додавати  
 поддакивать—пстакувати  
 подданая—підданка  
 подданство—підданство  
 поддерживать,-жать—підтри-  
 мувати,-мати  
 поддержка—підстава, допо-  
 мога; підтримка  
 поддувать—піддувати  
 поддѣвать,-дѣть—вдягати,-гти;  
 зачипляти,-чепити  
 поддѣлка—підроба, фальш  
 поддѣлывать,-лать—підро-  
 бляти,-бити, фальшувати  
 поддѣльный—підроблений,  
 фальшивий  
 поденно—що дня, поденно  
 поденщикъ—наймит  
 подергивать—смикати, сіпати  
 подержать—подержати, по-  
 тримати  
 подешевѣть—подешевшати  
 поджаривать,-рить—підсма-  
 жувати,-жити  
 поджелудочный—підшлунко-  
 вий  
 поджигатель—палій, підпалич

поджигательство—підпалю-  
 вання  
 поджиданіе—чекання  
 поджидать—чекати  
 поджилки—жижки  
 поджимать,-жать—підгортати,-  
 рнути, підобгати  
 поджсгъ—підпал  
 подздоривать,-рить—піддро-  
 чувати,-чити  
 подзатыльникъ—потилишник  
 подземелье—підземелля  
 подземный—підземельний,  
 підземний  
 подзорная труба—прозирна  
 труба  
 подзывать, подозвать—клика-  
 ти, прикликувати,-кати  
 подивиться—подивуватись  
 подирать,-драть—роздирати,-  
 дерти  
 подкалывать,-колоть—підспи-  
 лювати,-лити, підколюва-  
 ти,-колоти  
 подкапываніе—підкопи, підко-  
 пування  
 подкапывать,-копать—підко-  
 пувати,-копати  
 подкарауливать,-лить—засіда-  
 ти,-сісти  
 подкармливать,-кормить—під-  
 годувувати,-дувати  
 подкатывать,-катать—підкочу-  
 вати,-тити  
 подкашивать,-косить—підко-  
 шувати,-косити  
 подкидывать,-кинуть—підки-  
 дати,-кинути





подмерзать, -знуть—підмерза-  
 ти, -зти  
 подметать, -месть—підмітати, -  
 месты  
 подметка—підметок  
 подмигиваніє—підморгування  
 подмигивать, -гнуть—підморгу-  
 вати, -гнути  
 подмокать, -кнуть—мокати, під-  
 мокати  
 подмороживать, -розить—при-  
 морозувати, -зити  
 подмостка—риштовання, лаш-  
 тушки  
 подмывать, -мыть—підмивати, -  
 підмити  
 подмѣна—заміна, підстава  
 подмѣнивать, -нить—підміняти,  
 заміняти, -нити, підставляти  
 подмѣшивать—підмішувати  
 подмѣсь—примішка  
 подмѣчать—достерігати,  
 постерігати  
 подмѣшивать, -шать—підмішу-  
 вати, -шати  
 поднебесный—небосяжний,  
 піднебний  
 поднебесьє—піднеб'я  
 поднебный—піднебінний  
 подневольный—невільний  
 поднимать, -нять—підіймати,  
 підважувати, -жити  
 подниматься, -няться—підій-  
 матись, -нятись; счиня-  
 тись, -нитись  
 подновлять, -вить—відновляти, -  
 вити  
 подножка—ступиця

подножіє—підніжка  
 подножный—підніжний  
 подносить, -нести—підносити, -  
 нести  
 поднось—тареля  
 подobaеть—годиться, належить  
 подобіє—подоба, взір  
 подоблачный—підхмарий  
 подобно—подібно  
 подобострастіє—зниженість  
 подобрьть—підобрішати  
 подогрѣваніє—розгрівання  
 подогрѣть—розігріти  
 пододвинуть—підсунути  
 подождать—зачекати  
 подозрительно—непевно, підо-  
 зріло, призро  
 подозрительность—підозрі-  
 лість  
 подозрѣніє—підозра, підозріння  
 подозрѣвать—підозривати  
 подойникъ—дойниця  
 подоль—пелена, поділок  
 подомашнему—по хатньому  
 подорожать—подорожчати  
 подорожная—квиток подорож-  
 ний  
 подорожникъ—подорожник  
 подорожный—подорожний  
 подослать—підіслати  
 подоспѣвать, -спѣть—наспіва-  
 ти, -спіти, нагодитись  
 подохнуть—поздихати, визди-  
 хати  
 подоходный—прибутковий  
 подошва—підшва; стопа  
 поднадать, -пасть—піднадати, -  
 пасти

подпаивать, поить— підпоюва-  
 ти, поїти  
 подпалывать, ползти— підпов-  
 зати, зти, підлазити, лізти  
 подпихивать, лить— підпилю-  
 вати, лити  
 подпирать, переть— підпірати,  
 перти  
 подписание— підпис  
 подписка— підписка; перед-  
 плата  
 подписной— записний; перед-  
 платний  
 подписчикъ— передплатник  
 подписчица— передплатниця  
 подписывать, сать— підпису-  
 вати, сати  
 подписываться, саться— підпи-  
 суватись, сатись; перед-  
 плачувати, платити  
 подпись— підпис  
 подплывать, плыть— підпли-  
 вати, плити  
 подполковникъ— підполков-  
 ник  
 подпоручикъ— підпоручник  
 подпочва— підґрунтя, підниз  
 подпояска— перезок  
 подпоясываться— підперізува-  
 тись  
 подправить— поправити  
 подпрапорщикъ— підхорунжий  
 подруга— подруга  
 подпрыгивать, гнуть— підска-  
 кувати, кнути, підплигу-  
 вати  
 подпрягать— підпрягати

подпускать, стить— припуска,  
 ти, стити  
 подпѣвать— підспівувати  
 подравнивать— підрівнювати  
 подражаніе— наслід, насліду-  
 вання  
 подражатель— наслідувач  
 подражательный— наслідовний  
 подражать— наслідувати  
 подраздѣленіе— підподіл  
 подраздѣлять, лить— підподі-  
 ляти, лити  
 подразнить— подратувати  
 подразумѣваться— розумітись  
 подрасти— підрости  
 подрасться— подертись  
 подремать— подрімати, поку-  
 няти  
 подробный, о— докладний, о  
 подрубывать, бить— підруб-  
 вати, бити  
 подруга— товаришка, прия-  
 телька  
 подружиться— заприятелювати  
 подружить— заприятити  
 подрумянить— підрум'янити  
 подрывать, рыть— підривати,  
 рити  
 подрѣзка— підрізування  
 подрѣзь— надріз  
 подрѣзывать, зать— підрізу-  
 вати, зати  
 подрядный— рядний, достав-  
 ний  
 подрядчикъ— рядчин, постав-  
 ний







пожарить—попекти  
 пожарный—пожежний  
 пожаръ—пожежа  
 пожатіе—стиск  
 пождать—зачекати, почекати  
 пожевывать, жевать—жувати,  
 жувати  
 пожеланіе—побажання  
 пожелать—бажати, забажати  
 пожелтѣть—пожовкти  
 поженить—одружити, попару-  
 вати  
 поженски—по жіночому  
 пожертвовать—охвірувати  
 поживиться—поживитись  
 пожечь—попалити  
 пожизненно—до віку  
 пожизненный—довічний  
 пожилой—літній  
 пожимать, жать—стискати,  
 снути  
 пожинать, жать—зжинати,  
 зжати  
 пожирать, жрать—жертити, по-  
 жертити  
 пожитки—речі, манатки,  
 збіжжа  
 пожить—пожити  
 пожурить—погримати на кого  
 поза—постава, стання  
 позабавить—побавити  
 позаботиться—поклопотатись,  
 потурбуватись  
 позабыть—забути  
 позавидовать—позаздрити  
 позавтракать—поснідати  
 позавчера—передучора, по-  
 завчора

позади—позаду  
 позаимствовать—позичити  
 позамазать—позамазувати  
 позапрошлый—передостанній;  
 въ позапрошломъ году—  
 позаторік  
 позволеніе—дозвіл  
 позволительный, о—дозволе-  
 ний, о, вільний, о  
 позволять, лить—дозволяти,  
 лити  
 позвонить—подзвонити  
 позвоночникъ—зворотник, хре-  
 бет  
 позвоночный—хребтовий  
 позвърски—по звірячому, як  
 звір  
 поздній—пізній  
 поздно—пізно, не рано  
 поздне, позже—пізніш  
 позднѣйший—пізніший, найпі-  
 зніший  
 поздороваться—привітатись,  
 поздоровкатись  
 поздоровѣть—поздоровшати  
 поздравительный—поздо-  
 ровний  
 поздравленіе—віншування,  
 привітання  
 поздравлять, вить—поздоров-  
 ляти, вити, віншувати  
 позеленѣть—позеленіти  
 поземельный—поземельний,  
 ґрунтовий  
 позировать—позувати  
 позиция—постать, становище  
 позлащать, тить—золотити,  
 позолочувати, тити

позлить—посердити  
 позлословить—полихословити  
 познакомить, -ся—познайоми-  
 ти, -сь  
 познание—відомість  
 позолотить—позолотити  
 позорить—ганьбити, безче-  
 стити  
 позорно—ганебно  
 позоръ—ганьба, неслава  
 позументъ—брузумент  
 позывать, -звать—кликати, по-  
 кликати  
 позывъ—хіть, потяг  
 поиграть—пограти, погуляти  
 произдержать—витратитись  
 произносить—поносити  
 пейло—пійло  
 поймать—піймати, зловити  
 поименно—на ймення  
 поименование—назва  
 поименовать—поіменувати  
 поинтересоваться—зацікави-  
 тись  
 поискать—пошукати  
 поискъ—шукання  
 поистаскать—подерти  
 пойти—піти  
 показание—показ, свідкування  
 показчикъ—показчик  
 показной—виставний  
 показъ—показ, вистава  
 показывать, -зять—показувати, -  
 зати  
 покамышть—тим часом, поки  
 що  
 покапать—покрапати  
 покарать—покарати

покараулить—постерегти, по-  
 вартувати  
 покатаь—повозити  
 покатить—покотити, поїхати,  
 майнути  
 покатошь—згористість, спади-  
 стість  
 покатый, -о—згористий, -о, спа-  
 дистай, -о  
 покачать—похитати, погой-  
 дати  
 покачивание—похит  
 покачивать—похитувати, по-  
 гоюдувати  
 покачнуться—поточитись  
 покашливать—кахикати  
 покашлять—покашляти, пока-  
 хикати  
 покаяние—покута, каяття  
 покаянный—покутний  
 покаяться—спокутувати  
 поквитаться—поквитатись  
 покивать—покивати, похитати  
 покидать, -кинуть—кидати, по-  
 кинути  
 покипеть—покипіти  
 покипятить—погріти  
 покиснуть—покисти  
 покладистый—потульчивий,  
 схилячивий  
 поклажа—клажа, вага  
 поклоняться, -ниться—кланя-  
 тись, поклонитись  
 покласть—покласти  
 поклевать—поклювати, подзю-  
 бати  
 поклепъ—обмова  
 поклонение—поклін, шана



поклонникъ — прихильник, ша-  
 новник  
 поклонъ — уклін, поклін  
 поклясться — запрягти, -сь  
 поковертать — докалічити  
 поковылять — пошкандибати  
 покой — покій, тиша  
 покойно — спокійно  
 поколебать — порушити, пхит-  
 нути  
 поколотить — поколотити; по-  
 бити, полупцювати  
 поколѣніе — покоління, рід  
 покончить — покінчити  
 покопать — покопати  
 покореніе — упокорення, підби-  
 вання  
 покорливість — покорливість  
 покормить — погодувати  
 покорно — покірно  
 покорность — покірність  
 покорять, -рять — підбивати, -  
 бити  
 покоряться, -ряться — коритись,  
 скоритись  
 покосить — покосити  
 покось — покіс  
 покража — крадіж  
 по крайней мѣрѣ — принаймні  
 покрапывать — накрапати  
 покрасить — пофарбувати  
 покраснѣть — почервоніти  
 пократь — покрасти  
 покривить — покривити  
 покривать — понукувати  
 покровитель — охоронець, обо-  
 ронець

покровительство — охорона,  
 оборона  
 покровъ — покрыва  
 покропить — покропити  
 покрутить — покрутити  
 покрывало — накриття, намітка  
 покрываніе — покриття  
 покрывать, -крыть — покривати,  
 покрити  
 покупатель, -ница — покуп-  
 ник, -ця  
 покупательный — покупчий  
 покупать — скупати (кого)  
 покупать — купувати, купляти  
 покупка — купівля, покуи  
 покупной — купований  
 покуривать, -рять — кадити, по-  
 курити  
 покутить — погуляти  
 покушать — поїсти, попоїсти  
 покушаться — замахуватись,  
 відважуватись  
 покушеніе — замах, замір  
 полагать — гадати  
 полагаться, -житься — покла-  
 датись, -клатись; призна-  
 чатись  
 полакировать — полакувати  
 полакомиться — поласувати, по-  
 смакувати  
 поласкать, -ся — поголубити, по-  
 пестити; поластитись  
 полгода — півроку  
 полдень — південь, півдня  
 полдневный — полудневий  
 полдюжины — пів дванадцятки  
 поле — поле  
 полевой — польовий

полежать—полежати, відпо-  
чити

полезно—корисно  
полезный—корисний  
полемика—полеміка  
полетать—політати  
ползаты—повзаты, плазувати  
ползкомъ—лазком, наповзем  
ползти—повзти  
ползучій—плазовитий  
поливание—поливання  
полювать, лить—полювати,

лити

полизать—полизати  
полюнять—полюняти  
полипъ—полип  
полировать—полірувати  
политика—політика  
политическій—політичний  
полють—полити  
полицейскій—поліціант  
полиція—поліція  
поличный—довідний

полка—полиця  
полковникъ—полковник  
полковничій—полковницький  
полководецъ—гетьман  
полно—повно  
полновластіе—повновладність  
полноводіе—повінь, повно-

віддя

полновѣсный—повноважний  
полноправный—повноправний  
полнолицій—повнovidий  
полнота—повність  
полночь—північ  
полный—повний, огрядний;  
цілковитий

половина—половина  
половинный—половинний  
половинщикъ, -ца—спіль-

ник, ня

половодіе—повідь, розлива  
половой—підлоговий, половий  
пологий—спадистий, згористий  
пологъ—запона

положеніе—стан вище, стан  
положительность—додатність,  
позитивність, статечність

положительный, -о—позитив-  
ний, додатний, -о, статеч-  
ний, -о

положить—покласти

полозь—полоз

поломить—поламати

полоса—смуга, стяга

полосатый—смугнастий, мере-  
жаний

полоскание—полоскання

полоскательница—полоскаль-  
ница

полоскательный—полоскаль-  
ний

полоскать, -ся—полоскати, плю-  
скатись, хлюпатись

полость—дутина

полотенце—рушник, втираль-  
ний

полотно—полотно

полотняный—полотенний

полоумный—навісний, причин-  
ний пришелелуватий  
дурний

полошить—полохати, триво-  
жити

полошливий—полохливий,  
лякливий

полтина—півкарбованця

полтора—півтора

полтора́ста—півтора́ста

полубо́гъ—півбожок

полубу́тылка—півпляшок

полуведро—піввідро

полугласный—півголосний

полугодіе—піврічча

полугоди́чный—піврічний

полуденный—південний

полуде́нь—південь

полудити—поцінювати

полужестококры́льи—півтвер-  
докрилий

полукругъ—півколо, пів-  
кружка

полули́сть—піваркуш

полумертвий—напівмертвий

полумракъ—півтемність

полуно́чный—північний

полуоборо́тъ—пів обороту

полуостро́въ—півостров

полуоткры́тый—напіввідкри-  
тий

полупрозра́чный—напівпро-  
зорий

полупроце́нтный—піввідсот-  
ковий

полусапо́жка—полуботик

полусвѣтъ—півсвітло

полусу́кно—драп

полусфе́ра—півсфера

полутонъ—півтон

полутьма—півтемність, півтем-  
рява

полутѣнь—сутінь

получасовый—півгодинний

получатель,-ница—відбирач,-ка  
получать,-чить—одержувати,-  
жати, отримувати,-мати

получе́ние—одержання, стри-  
мання

полуша́рие—півкуля

полушо́лковый—півшовковий

полущерстяной—піввовняний

полушто́фъ—півкварти, пів-  
кварти́вка

полущубо́къ—кожушанка

полфунта—півхунта

полфута (мѣра)—півстопа

полчаса—півгодини

поль—підлога, поміст, долівка

поль (муж. ж.)—стать

половой—статьовий

по́лынь—полинь

по́лысьть—полисити

польза—користь, пожиток

пользование—користування

пользоваться—користуватись

по́льстити,-ся—підлестити, по-  
вабитись, поквапитись

по́льзть—полізи

по́льнитися—полінуватись

по́льно—поліно

по́льпити—поліпити

по́льчить—полічити

полюбезни́чать—полицятись,  
поженихатись

полюби́ть, ся—полюбити, по-  
кохати, сподобати; поко-  
хатись, сподобатись

полюбова́ться—натішитись

полюбовни́къ,-ца—коханок,-ка



полюбовный, о—добровіль-  
ний, о, згідний, о  
полюбопытствовать—поціка-  
витись

полюсь—полюс, бігун  
поляна—поляна  
полярный—полюсовий, бігу-  
новый

помада—помада  
помазаніе—помазання  
помазать—помазати  
помаленьку—потроху, помалу  
поманить—поманити  
помостить—помостити  
померзнуть—померзти  
помертвѣлый—помертвілий  
пометь—гній  
помечтать—помарити  
помилованіе—помилування  
помиловать—помилувати  
помимо—помимо, мимо  
поминать—поминати, згадува-  
ти

поминки—поминки  
поминутно—щохвилини  
помирать, мереть—помірати, -  
мерти

помнить—пам'ятати  
помножать, -жить—помножати, -  
жити

помогать, -мочь—помагати, -  
могти, допомогти

помои—поміи  
помокнуть—помокти  
помолодѣть—відмолодіти  
помолоть—помолоти, змолоти  
помолчать—помовчати  
помоль—мливо, мелево

поморець—поморянин  
поморить—поморити  
поморье—помор'я  
поморозить—поморозити  
помочить—помочити  
помощникъ, -ца—помішник, -ця,  
помагач  
помощь—поміч, допомога,  
підмога

помпа—помпа  
помрачать, -чить—тьмарити,  
потьмарити  
помраченіе—мана, засліп, за-  
морюки  
помутить—замутити, скаламу-  
тити

помучить—змучити, змудити  
помчать, -ся—погнати, погна-  
тись

помылить—помилити  
помыслить—помислити, пога-  
дати

помыть—помити, попрати  
помышленіе—замір, гадка  
помышлять—гадати  
помѣрить—поміряти  
по мѣрѣ возможности—по-  
зможі

помѣсить—помісити  
помѣсь—мішанина  
помѣсячно—щомісяця  
помѣтка—знак, значок  
помѣха—перешкода, завада  
помѣчать—значити  
помѣшанный—божевільний,  
навіжений  
помѣшательство—божевілля,  
причиє



по обѣ сторони—пообобіч  
 пообѣщать—пообіцяти  
 поодаль—осторонь  
 поодинокѣ—поодинці  
 поотдохнуть—спочити трохи  
 поохотиться—пополювати  
 поочереді—почерзі  
 поотобразь—повідбирати  
 поощреніе—заохота, підохота  
 поощрять, -рять—заохочувати,  
 підохочувати, -тити  
 поочередно—почережно  
 попадать, -насть—попадати, -  
 пасти  
 попадаья—попада  
 попарно—парами  
 попороть—роспороти  
 попереми́нно—навперемінку  
 пошеречникъ—діаметр, прогін  
 попере́чний, -о—поперечний, -о  
 поперхнуться—поперхнутись  
 попечініе—догляд, піклування,  
 дбанья  
 попечитель, -ница—куратор, -ка,  
 опікун, -ка  
 попечительство—курателя  
 попечь—попекти  
 попить—попитати  
 попираніе—талування, топ-  
 танья  
 попирать, -прать—топати,  
 топотати, талувати  
 попировать—побенькетувати  
 попи́хивать, -хнуть—попихати,  
 попихнути  
 поплавать—поплавати  
 поплавокъ—поплавець  
 поплакать—поплакати

поплевать—поплювати  
 поплескаться—поплюскатись,  
 похлюпатись  
 поплестись—попленгатись  
 поплотнѣть—погладшати  
 поплыть—плинути  
 поплясать—поганцювати  
 поплѣмъ—напів, навпів  
 поплзнове́ніе—схильність,  
 погяг  
 пополненіе—доповнення, до-  
 даток  
 пополни́ть—погладчати  
 попо́лнять, -нить—доповняти, -  
 нити  
 пополоскать—пополоскати  
 пополудни—полівдні  
 попорти́ть—попсувати  
 пополуночи—полівночі  
 попостничать—попоститись  
 попотчевать—почастувати  
 попотѣть—попотіти  
 поправка—поправка, спросту-  
 ванья  
 поправлять, -вить—поправляти, -  
 вить, виправляти, -вяти  
 попржнему—по давньому  
 попрекать, -кнуть—корити,  
 докоряти  
 поприще—арена  
 попребовать—покуштувати  
 попросить—попросити, попро-  
 хати  
 попроситься—попрохатись  
 попрощаться—попрощатись  
 попрыгивать, -гать—підстрибу-  
 вати  
 попрыгунья—скакуха



попрыскивать, -скать — покропляти, -пити  
 попрятать — поховати  
 попугай — попуга  
 попугать — налякати, пополохати  
 популяризировать — популяризувати  
 популярность — популярність  
 популярный — популярний  
 попури — збіранина  
 попускать, -стить — попускати, -стити  
 попусту — даремно, по дурному  
 попутать — поплутати  
 попутный — подорожний  
 попь — піп  
 попытаться — попробувати  
 попытка — спробунок, захід  
 попьть — поспівати  
 пора — пора, доба, час, година  
 поработать — поробити, працювати  
 поработитель — уярмитель  
 порабощать, -тить — заневолювати, -лити  
 порабощение — уярмлення  
 порадовать — потішити  
 порадыть — попіклуватись, подбати  
 поражать, -зить — дивувати, задивувати, зачудувати  
 поражаться, -зиться — дивуватись, здивуватись  
 поражение — удар, поражка  
 поразвѣщать — порозвѣщувати  
 поразительный, -о — разючий, -е, чудовий, -о

поразмыслить — розміркувати  
 поразогнать — порозгонити  
 порвать — порвати, подерти  
 поревѣть — поревти  
 порекомендовать — порекомендувати  
 порисовать — порисувати  
 порицание — догана, отуда, осуда  
 порицать — ганити, гудити  
 порогъ — поріг  
 порода — порода, рід, плід  
 породистый — расовий  
 порождение — поплід, племя  
 порознь — окремо, різно  
 порокъ — хиба, вада  
 поросенокъ — поросля  
 поросль — заросль, чагарі  
 поростать, -рости — поростати, заростати, -рости  
 пороть — пороти, сікти  
 пороховой — пороховий  
 порохъ — порохъ  
 порошинка — порошинка  
 порошокъ — порошок  
 портить — псувати, нівечити  
 портмоне — гаманець  
 портняжить — кравцювати  
 портретъ — портрет  
 портфель — портфель, тека, листовня  
 портъ — порт  
 портянки — онучі  
 порубить — порубати  
 порубка — вируб, поруб  
 поругание — зневага, наруга  
 поругать — наляяти  
 жорука — порука

порусѣть—порусявіти  
 поручательство—запорука  
 поручить, чать—поручати, при-  
 ручати, доручати, чити  
 порученіє—припорука  
 поручикъ—поручник  
 порфирь—порфір  
 порхать—пролітати, пурхати  
 порція—порція, пай  
 порча—ушкода, недбанья,  
 нівечіння  
 поршень—швиндель  
 порывистый, о—поривчий, о  
 порывъ—поривання, запал  
 порыть—покопати  
 порѣзвиться—погайсати, по-  
 пустувати  
 порѣзать—порізати  
 порядковый—порядковий  
 порядокъ—порядок, ряд, лад  
 порядочность—порядність  
 порядочный, о—порядний, о;  
 чималий, о  
 посадить—посадити  
 посадка—сажання  
 посадъ—передмістя  
 посаженный отецъ—весільний  
 батько  
 посватать—посватати  
 посвински—по снинячому, як  
 свиня  
 посвидѣтельствовать—посвід-  
 чити  
 посвистать—посвистіти  
 посвистывать—висвистувати  
 посвѣжѣть—відсвіжитись  
 посвѣтить—посвітити, при-  
 світити

посвѣтлѣть—вияснитись, по-  
 світлішати  
 посвящать, тить—присвячува-  
 ти, тити, посвячувати, тити  
 посвященіє—посвята, присвя-  
 чення  
 поселенець—осадчий  
 поселеніє—оселя, селище  
 поселокъ—виселок, осада  
 поселянивъ, ка—селянин, ка  
 поселять, лить—оселяти, лити  
 посемейно—родинами  
 посердить—посердити, погні-  
 вити  
 посеребровать, рить—посрібля-  
 ти, лити  
 посидѣть—посидіти  
 посильно—під силу  
 посильный—посильний  
 посинить—посинити  
 посинѣлый—посинілий  
 посинѣть—посиніти  
 поскоблить—поскребти  
 поскакать—поскакати  
 поскользнуться—посковзну-  
 ти  
 поскольку—наскільки  
 поскорѣе—мерщій, хуменько  
 послабленіє—потурання, по-  
 пус  
 послабить—попустити  
 посланецъ—посланець  
 посланникъ—посланник  
 пословица—прислів'я  
 послужить—послужити, допо-  
 моти  
 послужной—службовий  
 послушаніє—послух

послушать—послухати  
 послушникъ—послух  
 послушность—слухняність  
 послушный, -о—слухняний, -о  
 послѣ—після, потім  
 послѣдній—останній, кінцевий  
 послѣдователь—послідовник,  
 сторонник  
 послѣдовательный, -о—послі-  
 довний, -о  
 послѣдовательность—послі-  
 довність  
 послѣдовать—послідувати  
 послѣдствие—наслід, наслідок  
 послѣдующий—наступний  
 послѣзавтра—позавтра  
 послѣобъденный—пообідний  
 послюнуть—послинити  
 посматривать—поглядати  
 посмертный—посмерти  
 посмотреть—подивитись, гля-  
 нути  
 посмѣиваться—сміятись собі  
 посмѣть—зважитись  
 посмѣшить—посмішити  
 посмѣшище—посміх  
 посмѣяться—посміятись, по-  
 глузувати  
 пособие—поміч, допомога  
 пособить—допомогти  
 посоветовать—порадити  
 посодѣйствовать—допомогти  
 посолить—посолити  
 посоль—посол, посел  
 пососать—посмоктати  
 посохнуть—посохти  
 посохъ—кій, ціпок  
 поспать—поспати

поспорить—позмагатись, по-  
 сперчатись  
 поспѣть—поспіти, вистигти  
 поспѣшать, -шить—поспіша-  
 тись, -шитись  
 поспѣшность—поспіх, спіх  
 поспѣшный, -о—поспішний, -о,  
 похапцем  
 посрамление—сором, ганьба,  
 неслава  
 посрамлять, -мить—соромити,  
 ганьбити, неславити  
 посреди—посеред  
 посредникъ, -ца—посередник, -  
 ця  
 посреднический—посередни-  
 чий  
 посредничество—посередниц-  
 тво  
 посредственно—посередне,  
 мірно  
 посредственность—мірність;  
 звичайність  
 посредственный—мірний, по-  
 середній  
 посредством—за поміччу,  
 через  
 поссорить, -ся—посварити, по-  
 сваритись, посердитись  
 поставка—постача, постачання  
 поставлять, -вить—поставити,  
 постановити  
 поставщикъ, -ца—доставник, -ця  
 постановка—постава, ставлен-  
 ня, вистава  
 постановление—постанова  
 постановлять, -вить—постано-  
 вляти, -вити



постараться—поклопотатись,  
подбати

постарѣть—постарітись  
постель—постіль, постеля  
постепенно—ступнево, посту-  
пінно

постепенность—ступневість  
постеречь—постерегти  
постигать, стичь—розуміти,  
зрозуміти, второпати

постижимый—зрозумілий  
постлать—постелити  
поститься—постувати  
постникъ—посник  
постничать—постувати  
постный—пісний  
постонать—постогнати

посторониться—уступитись з  
дороги

посторонний—чужий, сторонній  
постоялецъ—комірник  
постоялый двор—заїзд  
постоялой—вортовой, стійчик  
постоянно—завжди, раз-у-раз  
постоянный—постійний; сталий  
постоянство—постійність;  
сталість

постоять—постояти  
пострадать—постраждати,  
перетерпіти

постригать—постригати  
построение—стріг; уклад  
постройка—будівля, буду-  
вання

постромка—посторонок  
построчно—від рядка  
пострѣлять—постріляти

поступать, -пить—поступати,  
пити, вступати, -пити

поступление—вступ; влив  
поступок—вчинок  
поступь—хода  
постучать—постукати  
постъ—піст; посада; стійка,  
варта

постыдно—ганебно  
постылый—обридный  
посуда—посуд, посудина  
(одна)

посудить—поміркувати  
посулить—наобіцяти  
посуху—суходолом  
посушить—посушити  
посчитать—полічити, пораху-  
вати

посылать, -слать—слати, по-  
слати  
посылка—посилка, пересилка,  
пакунок

посыльный—посланецъ  
посыпать—посипати  
посохнуть—посохти  
посѣять—засіяти  
посѣвъ—засів, сівба, сіянка  
посѣдѣть—посивіти  
посѣдитель, -ница—відвідач, ка-  
посѣщать, -сѣтить—відвіду-  
вати, дати, завітати

посѣщение—відвідини  
посягательство—замах  
посягать, -гнуть—чинити зама-  
х, чинити зама-  
х

потанцовать—потанцювати  
потасовка—прочухан  
потачка—погурання, попуск

потащить—потягти  
 потворство—потуражня  
 потворствовать—потурати  
 потемки—пiтьма, потемок; въ  
 потемкахъ—поночі

потемнѣлый, о—стемнілий, о  
 потемнѣніе—затемнення  
 потемнѣть—стемніти  
 потеплѣть—потепліти  
 потерзать—пошарпати  
 потерпѣть—перетерпіти  
 потеря—сгуба, втрата, страта  
 потеря времени—гай часу  
 потерянный—пропащій  
 потерять—загубити, втратити  
 потирать, тереть—потирати, -  
 терти

потихоньку—тихенько, ниш-  
 ком

потный—пiтний  
 потокъ—потік, струмiнь  
 потолковать—побалакати

потолокъ—стеля  
 потолокъ—потовкити  
 потолстѣть—погладчати  
 потомокъ—нащадок, потомок  
 потомственный—спадковий  
 потомство—нащадок, потом-  
 ство

потому—через те  
 потому что—через те, що  
 потомъ—пiтiм, потому  
 потонуть—потонути  
 потоплять, -пить—затопляти, -  
 нити

потопь—потопи  
 поторговать—поторгувати

поторопить, -ся—приспiшити, -  
 поспiшити, покванитись  
 потосковать—посумувати  
 потратить—потратити  
 потребитель—споживчий  
 потребление—споживок  
 потреблять, -бить—споживати, -  
 жити

потребный, о—потрiбний, о  
 потребность—потреба  
 потребовать—покликати, зага-  
 дати (чаю)

потревожить—потурбувати  
 потрогать—торкнути  
 потроха—потроха, бебехи,  
 тельбухи  
 потрошить—патрати, тре-  
 бушити

потрунить—поглузувати  
 потрясать, -сти—трясти, пот-  
 рясти  
 потрясеніе—взрушення, порух,  
 збурення

потряхивать—трусити  
 потуплять, -пить—спускати, -  
 стити, потупляти (очи),  
 понурити (голову)  
 потускнѣть—померкити, поть-  
 митись

потухать, -хнуть—гасити, згасити  
 потухлый—згаслий  
 потучивѣть—погладчати  
 потушить—потушити, пога-  
 сити

потчеваніе—частування  
 потчевать—частувати  
 потъ—пiт

потѣніе—потіння  
 потѣснить,-ся—стиснути,-ся  
 потѣть—пітніти  
 потѣха—потіха, втіха, чудасія  
 потѣшить—забавляти  
 потѣшаться чѣмь—бавитись  
 потѣшний—кумедний; весе-  
 лий  
 потягивать,-тянуть—потягати,-  
 гнути  
 поубавить—трохи зменшити  
 поужинать—повечеряти  
 поумнѣть—порозумнішати  
 поупрямиться—позмагатись  
 поутру—зрана, зранку  
 поухаживать—поженихатись,  
 позалицятись  
 поучать,-чить—навчати,-чити  
 поученіе—наука, напучення  
 поучительный—навчаючий  
 пофантазировать—помарити  
 похабный,-о—безсоромний,-о  
 похаживать—походжати  
 похвала—похвала  
 похвальный,-о—похвальний,-о  
 похвалить—похвалити  
 похвастать—похвастать, по-  
 хвалитись  
 похварывать—похворувати  
 похититель—хапун, злодій  
 похищать,-тить—красти, вкра-  
 сти, хапати, вхопити  
 похищеніе—крадіж, хапанка  
 похлебка—юшка  
 похлопотать—поклопотатись  
 похлопывать,-пать—поплеску-  
 вати,-кати

похмелье—похмілля  
 походить (на кого)—вдаватись  
 походить—походити  
 походка—хода  
 походный—похідний  
 походъ—похід  
 похождение—пригода  
 похожий—схожий на  
 похозяйничать—похазяйну-  
 вати, попоратись  
 похолодѣть—похолонути  
 похоронный—погрібовий, жа-  
 лобний  
 похороны—похорон  
 похоронить—поховати  
 похорошѣть—покрощати  
 похоть—лас, жир  
 похотеть—пореготати  
 похристосоваться—похристо-  
 суватись  
 похудѣть—схуднути, змар-  
 нити  
 похудить—погудити  
 поцарапать—подряпати  
 поцеремониться—поцеремони-  
 тись  
 поцѣдить—поцідити  
 поцѣловать,-ся—поцілувати,  
 поцілуватись  
 поцѣлуй—поцілунок  
 поцѣпить—почепити  
 почаще—частіш  
 почва—ґрунт  
 почвенный—ґрунтовий  
 почему—чого, чому, чом  
 почернить—почорнити  
 почернѣлый—почорнілий





появляться, -виться — з'явля-  
 тись, з'явитись  
 поясненіє — пояснення  
 поясничный — крижовий  
 пояснять, -нить — в'ясняти, -нити,  
 пояснити  
 пояс — пояс, попруга, пас  
 правдиво — правдиво, право  
 правдивость — правдивість,  
 правість  
 правдивый — правдивий, пра-  
 вий  
 правдолюбивый — правдолюб-  
 ний  
 правдоподобный, -о — правдо-  
 подібний, -о  
 праведникъ — праведник  
 праведный, -о — праведний, о  
 правило — стерно, корма  
 правило — правило  
 правильность — регулярність,  
 поправність  
 правильный, -о — поправний, -о,  
 регулярний, -о  
 правительственный — урядовий  
 правительство — уряд  
 править — орудувати, порядку-  
 вати, керувати  
 правленіє — управа, керування,  
 уряд  
 правнукъ — правнук  
 право — право, правознавство  
 правобережный — правобереж-  
 ний, правобічний  
 правовѣдъ — правник, право-  
 знавецъ  
 правосмыслящій — правомисний,  
 розсудний

правописаніє — правопис  
 православіє — благочестя  
 православный — благочестивий  
 правоспособность — правоздіб-  
 ність  
 правоспособный — правоздіб-  
 ний  
 правосудіє — правосуд, справед-  
 ливість  
 пражота — правість  
 правый — правий, справедли-  
 вий  
 празднество — свято, урочи-  
 стість  
 праздникъ — свято  
 праздничать — святкувати  
 праздничный — святковий  
 празднованіє — святкування  
 праздновать — святкувати,  
 справляти  
 празднословіє — пустомовність  
 праздность — ледарство  
 празднотающійся — швендя,  
 байда  
 практика — практика  
 практический — практичний  
 прародитель — прародич  
 прахвость — шелихвіст  
 прахъ — пил, попіл  
 прачешная — пральня  
 прачка — прачка  
 пребываніє — перебуток, меш-  
 кання  
 пребывать — перебувати, про-  
 бувати  
 превозмогать, -мочь — перема-  
 гати, -могти  
 превозносить — вихваляти

превосходительный—ясновель-  
 можний  
 превосходить,- взойти—пере-  
 важати,- жити  
 превосходно—високогарно,  
 дуже гарно  
 превосходный—високогарний  
 превосходство—перевага  
 превращать,- тить—переобра-  
 жати,- зити  
 превращение—переобраз, пере-  
 міна  
 превышать,- сить—перевышу-  
 вати,- щити  
 превышение—перевыщення  
 выше—вище, понад  
 преграда—перегорода, пре-  
 она  
 преграда грудобрюшн.—пере-  
 тинка  
 преграждать,- дить—перегоро-  
 джувати,- дити  
 прегрѣшение—грѣх  
 предаваться—вдаватись  
 предание—віддання; зрада  
 преданность—вірність  
 преданный, о—вірний,- о  
 предатель—зрадник  
 предательскій,- ки—зрадець-  
 кий,- і  
 предательство—зрада, зра-  
 децтво  
 предварительный, о—переду-  
 щий, попередній,- ду  
 предварительное заключение—  
 слідчий арешт  
 предварять,- рить—попере-  
 джати,- дити

предвидѣнный—завбачений  
 предвидѣть—завбачати  
 предвкушать,- сить—смакувати,  
 передсмакувати  
 предвкушение—передсмак  
 предводитель—привідця, при-  
 водень  
 предводительскій—привідни-  
 чий  
 предводительство—провід,  
 привід, отаманство  
 предводительствовать—отама-  
 нувати  
 предвѣстникъ—вішун, вістун  
 предвѣщать—віщувати  
 предзнаменование—ознака, ві-  
 щування  
 предисловіе—передмова  
 предлагать,- ложить—пропону-  
 вати  
 предлогъ—прийменник (грам.);  
 приклип  
 предложение—пропозиція; ре-  
 чевня  
 предметъ—річ, предмет  
 предметъ е—передмістя  
 предметникъ—попередник  
 предназначать,- чить—призна-  
 чати,- чити  
 предназначается—призна-  
 чається  
 предназначение—призначення  
 предокъ—предок  
 предопредѣление—призначення  
 предсудѣлять—призначати  
 предоставление—залишення,  
 віддання



предоставлять, -вить—зостав-  
 ляти, -вити, віддавати, -  
 дати  
 предостерегать, -рѣчь—засте-  
 рѣгати, -регги  
 предостереженіе—застере-  
 ження  
 предосторожность—пересто-  
 рога  
 предосудительность—него-  
 жість  
 предосудительный, -о—него-  
 жий, -о; доганий, -о  
 предотвращать, -тить—відвер-  
 тати, -вернути  
 предохраненіе—охорона, захо-  
 вання  
 предохранитель—запобіжник,  
 охоронець  
 предохранять, -нить—охоро-  
 няти, -нити  
 предписаніе—припис, наказ  
 предписывать, -сать—наказу-  
 вати, -зати  
 предполагаемый—гаданий  
 предполагать, -ложить—при-  
 пускати, -стити, гадати  
 предположеніе—припущення,  
 гадка  
 предпоследній—передостав-  
 ній, передкінцевий  
 предпочитать, -честь—ставити,  
 поставити вище  
 предпочтеніе—першенство,  
 перевага  
 предпочтительно—переважно  
 предприниматель—підприє-  
 мець

предпринимать, -нять—під-  
 приймати, -няти  
 предприимчивость—підприєм-  
 ність  
 предприимчивый, -о—підприєм-  
 ний, -о, відважний, -о  
 предприятие—підприємство  
 предразсудокъ—марновірство,  
 забобони  
 предрасположеніе—успособ-  
 лення, нахил  
 предрасположенный—успособ-  
 лений, схильний  
 предсердіе—передсердя  
 предсказаніе—віщування, про-  
 рокування  
 предсказатель—віщун, пророк  
 предсказывать, -зать—віщу-  
 вати, пророкувати, на-  
 пророкувати  
 предсмертный—передсмертий  
 предстать—стати перед ким  
 представитель—представник,  
 заступник  
 представительный—заступни-  
 чий, представничий,  
 показний  
 представленіе—уява; вистава,  
 показ  
 представлять, -вить—уявляти, -  
 вити, приставляти, -вити,  
 виставляти, -вити  
 предсѣдатель—гѣлова  
 предсѣдательствовать—голо-  
 вувати  
 предубѣжденіе—упередженія  
 проти чого

предувѣдомленіе—завѣдом-  
лення  
предугадывать, гадать—вгаду-  
вати, дати  
предупредительность—запо-  
бігливість, увічливість  
предупредительный, о—запо-  
бігливий, о, увічливий, о  
предупреждать, предить—упе-  
реджати, запобігати, бігти  
предупреждение—упередження  
предусматривать, смотрѣть—  
передбачати, чити  
предусмотрительный—перед-  
баченый, прозірливый  
предусугнать, нить—відвер-  
тати, рнути  
предчувствие—предчутя, пе-  
редчутя  
предчувствовать—причувати,  
почувати  
предшественникъ—поперед-  
ник  
предшествовать—попереджати  
предшествующій—попередній  
предъ, предо—перед  
предыдущій—попередній  
предъявитель—пред'явник,  
показувач  
предъявительница—пред'яв-  
ница, показувачка  
предъявление—показування  
предъявлять, вить—показу-  
вати, зати  
предѣлъ—граница, межа, край  
предѣльный—граничный  
преемникъ—наступник, спад-  
коємець

преемница—наступница  
преемственность—наступство  
прежде—перше, поперед,  
давніше  
прежде всего—насамперед,  
передусім  
преждевременность—перед-  
часність  
преждевременный, о—перед-  
часний, о  
прежній—давніший  
президентъ—призидент  
президіумъ—президія  
презирать—зневажати  
презрительность—зневажли-  
вість, погордливість  
презрительный, о—зневажли-  
вий, о, погордливый, о  
презрѣніе—зневага, погорда,  
призирство  
презрѣнный—гидкий, ганеб-  
ний  
преимущественный, о—пере-  
важный, о  
преимущество—перевага  
прейсь-курантъ—цінник  
преклонение—схияння  
преклонный—схильний, похи-  
лий  
преклонять, нить—нахилати,  
прихилати, лити  
прекословить—перечити  
прекрасный, о—чудовий, о  
прекращать, тить—перерива-  
ти, рвати, припиняти, нити  
прекращение—припинення, пе-  
рестань





преступникъ, -ница—злочи-  
   нецъ, -ница  
 преступность—злочинність,  
   преступність  
 преступный, -о—злочинний, -о  
 пресыщаться, -титься—пере-  
   сичуватись, -ситись  
 пресыщеніе—пересит, насит  
 пресѣчь—припинити, спинити,  
   запобігти  
 претендовать—претендувати  
 претензія—претензія  
 преувеличеніе—прибільшення  
 преувеличено—над міру  
 преувеличивать, -чить—при-  
   більшувати, -шити  
 при—при, біля  
 прибавка—додаток, допов-  
   нення  
 прибавлять, -вить—додавати, -  
   дати  
 прибавочный—додатковий  
 прибаутка—теревенька, при-  
   казка  
 приберегать, -речь—прихову-  
   вати, -ховати  
 прибывать, -бить—прибавати, -  
   бити  
 прибирать, -брать—чепурити,  
   причепурити  
 приближать, -зять—приближа-  
   ти, приближати, -зити  
 приближаться, -зяться—набли-  
   жатись, -зитись  
 приближеніе—наближення,  
   приблиз  
 приближенность—близькість  
 приближенный, -о—близький, -о

приблизительный, -о—приближ-  
   ний, -о  
 приблудиться—приблудити до  
   чого  
 прибор—прибій  
 приборъ—наряддя, прилад  
 прибрежный—бережний, над-  
   бережний  
 прибываніе—більшання, під-  
   бування  
 прибывать, -быть—прибувати, -  
   бути, більшати, побільшати  
 прибыль—прибуток, користь  
 прибыльный, -о—прибутко-  
   вий, -о, корисний, -о  
 прибытіе—прибуття  
 прибѣгать, -жать—прибігати, -  
   бігти  
 прибѣжище—притулок  
 приваль—причал, спочинок  
 приведеніе въ порядок—уно-  
   рядочення, полагождення  
 приверженець—сторонник,  
   прихильник  
 прививаніе—щеплення  
 прививать, -вить—прищепля-  
   ти, -пити  
 прививка—прищипка, щепя  
 привидѣніе—привіддя, пото-  
   роча  
 привилегированный—приви-  
   лейований  
 привилегія—привилей  
 привинчивать, -винтить—при-  
   кручувати, -тити  
 привлекательно—принадно,  
   привабно



приготовить, -вить—готовати,  
 наготовати, приготовить  
 пригрозить—пригрозити  
 придавать, -дать—надавати,  
 дати; придавати, -дати  
 придавленность—пригніче-  
 ність, пригноба  
 придавливать, -вить—пригнічу-  
 вати, -тити, придушува-  
 ти, -шити  
 приданое—віно  
 придатокъ—додаток  
 придаточный—додатковий  
 придача—придача, придаток  
 придвигать, -двинуть—прису-  
 вати, -сунути  
 придерживать, -жать—притри-  
 мувати, -тримати  
 придерживаться—триматись  
 придираться, -драться—чепля-  
 тись, причепитись, присі-  
 катись  
 придирка—причіпка, зачіпка  
 придиристый—причіпливий  
 придумывать, -мать—пригаду-  
 вати, -дати  
 придръльвать, -латъ—дороб-  
 ляти, приробляти, -бити  
 прижаривать, -рить—присмажу-  
 вати, -жити  
 прижиганіе—припикання  
 прижигать, -жечь—припикати, -  
 пекти  
 прижимать, -жать—горнути,  
 пригорнути  
 прижмуривать, -рить—приплю-  
 щувати, -щити

призадумываться, -маться—за-  
 мисляться, -литись  
 призваніе—здатність, поклик  
 приземистый—приземкуватий  
 признавать, -знать—признава-  
 ти, -знати  
 признакъ—прикмета, знак,  
 признака, ознака  
 признаніе—признання, виз-  
 няття  
 признательность—вдячність  
 признательный, -о—вдячний, -о  
 признакъ—мара, марево, омана  
 призрачный—химерний  
 прирѣніе—догляд, опека  
 призываніе—прикликання  
 приывать, -звать—прикликати,  
 закликать  
 призывъ—заклик, поклик,  
 призва  
 приказаніе—наказ, приказ  
 приказчикъ—прикажчик  
 приказъ—приказ, наказ  
 приказывать, -зать—приказу-  
 вати, наказувати, -зати,  
 загадати  
 прикалывать, -колоть—пришпи-  
 лювати, -лити  
 прикасаться, -коснуться—до-  
 доркатись, -кнутись  
 прикладъ—додача, придача  
 прикладываніе—прикладання  
 прикладывать, -ложить—докла-  
 дати, класти, додавати, -  
 дати  
 приклеивать, -клеить—прикле-  
 ювати, -їти



приклепывать, -пать — закліпу-  
 вати, -клепати  
 приклоненіе — прихил  
 приклонять, -нить — нахиляти, -  
 лити, прихиляти  
 приключеніе — пригода, оказія,  
 приведенція  
 приковывать, -ковать — прико-  
 вувати, -кувати  
 приколачивать, -лотить — при-  
 бивати, -бити  
 прикомандировывать, -ровать —  
 прилучати, -лучити  
 (до кого)  
 прикосновеніе — торкання, до-  
 тик  
 прикосновенность — суміжність,  
 причетність  
 прикосновенный — прилеглий,  
 причетный (до чого)  
 прикрывать, -рывать — прикри-  
 вати, -рити  
 прикрываться — прикриватись  
 приклѣпленіе — прикріпа  
 прикрѣплять, -пить — при-  
 крѣпляти, -пити  
 прикусить — прикусити  
 прилагательное имя — прикмет-  
 ник  
 прилагать, -жить — додавати, -  
 дати, прилучати, -чити  
 приласкать — примилувати,  
 приголубити  
 приласкаться — примаститись  
 прилечь — прилягти  
 прилежаніе — пильність, пиль-  
 нування  
 прилежащій — прилеглий

прилежный, -о — пильный, -о  
 прилетать, -тѣть — прилітати, -  
 летіти  
 прилетѣть — приліт  
 приливъ — прилив, наплив  
 прилипать, -пнуть — приліпля-  
 тись, -ліпитись  
 прилипчивый — причіпний, чіп-  
 кий, заразливый  
 приличіе — пристойність  
 приличный — пристойный, -о,  
 гожий, -е  
 приложеніе — прикладання, при-  
 даток, додаток  
 прильнуть — приліптити, при-  
 пасти  
 прильзать, -лѣзть — прилазити, -  
 лізти  
 прильпнуть — приліптити  
 примазывать, -зать — приліпля-  
 ти, примастити  
 приманивать, -нить — принаджу-  
 вати, -дити  
 приманка — принада, поживок  
 приманчивость — принадність  
 приманчивый, -о — принадный, -о  
 примачивать, -мочить — примо-  
 чувати, -чити  
 примерзать, -знуть — пример-  
 зати, -мерзти  
 примерзлый — примерзлий  
 примиреніе — замирення, ми-  
 рова  
 примиритель — примирецъ  
 примирительный — примирный,  
 жогідный  
 примирять, -рять — погоджати,  
 погодити

примитивный—простий  
 примолкнуть—замовкати  
 примораживать, -розить—замо-  
 рожувати, -зяти  
 приморский—надморський  
 примочка—примочування, при-  
 мочка  
 примчаться—пригнатись  
 примыкать, -кнуть—прилуча-  
 тись, читись, злучитись  
 примыкающей—прилеглий  
 примѣнение—притосовування  
 примѣнительно—прикладно,  
 стосовно до  
 примѣнительный—прикладний,  
 стосовний до  
 примѣнять, -нить—прикладати,  
 стосувати, притосувати  
 примѣрять, -рять—приміряти, -  
 рити  
 примѣрный, -о—прикладний, -о,  
 зразковий  
 примѣрь—приклад, призвід  
 примѣсь—примішка  
 примѣта—прикмета, ознака  
 примѣчаніе—увага, примітка  
 примѣчательность—особли-  
 вість  
 принадлежать—належати до  
 принадлежащий—належний  
 принадлежность—належність,  
 прилад, прилада  
 принимать, -нять—приймати, -  
 няти  
 принаравливаться, -виться—  
 притосовуватись, під-  
 ходити, підійти (під)

приносить, -нести—приносити, -  
 нести  
 приношение—приносини  
 принудительный—примусовий  
 принуждать, -дять—примушу-  
 вати, -сити, неволити,  
 приневоляти, при-  
 силувати  
 принуждение—примус, силу-  
 вання  
 принужденно—примусом, ви-  
 мушено  
 принужденность—примуше-  
 ність  
 принужденный—примушений  
 принципиальный—принциповий  
 принцип—принцип  
 принятие—приняття, прийми  
 припадать, -пасть—припадати, -  
 пасти  
 припадок—перепадок, напад  
 припазывать, -долзти—прила-  
 зити, -лізти  
 припалить—припалити  
 припарка—припарка, оклад  
 припасать, -пасти—дбати, при-  
 дбати  
 припась—запас  
 припекать, -печь—припекати, -  
 пекати  
 припирать, -переть—причиня-  
 ти, -нити, притиснути  
 приписка—приписка, припис  
 приписывать, -сать, -ся—припи-  
 сувати, -сати, -сь  
 приплата—приплата, доллата

приплачивать, -тить—припла-  
 чувати, -тити, доплачувати, -  
 тити  
 прицелать, -плести—приплі-  
 тати, плести  
 приподнимать, -нять—підні-  
 мати, -няти трохи  
 припоминаніе—пригадування  
 припоминать, -помнить—при-  
 гадувати, згадувати, -дати  
 припухлость—пухлина  
 припухлый—пухлый, побряк-  
 лий  
 приѣвъ—приспів  
 приравнивать, -равнять—при-  
 рівнювати, притуляти, -лити  
 приращение—приріст, прибу-  
 ток  
 природа—природа, натура,  
 вдача  
 природный—природний  
 прирость—приріст  
 присвоение—привлащенья, при-  
 своення  
 присвоивать, -своить—привла-  
 щувати, -властити  
 присвоитель—привласник  
 присказка—приказка  
 прискакать—прискакати  
 прискорбіе—жаль, сум  
 прискорбно—сумно, прикро  
 прискучить—надокучити  
 присловья, -нить—притуляти, -  
 лити  
 прислуга—послуга, челядник  
 прислуживаніе—прислугову-  
 ванія

прислуживать, -жить—прислу-  
 говувати, гувати  
 прислужник—челядник  
 присматривать, -смотреть—до-  
 глядати, -нути, пантру-  
 вати  
 присматриваться—придивля-  
 тись  
 присмирѣть—втихомириться  
 присмотрѣть—догляд  
 присниться—приснитись  
 присовокупление—додаток,  
 прилучення  
 присовокуплять, -пить—прилу-  
 чати, -чити, додавати, -  
 дати  
 присовывать, -сунуть—прису-  
 вати, -сунити  
 присоединение—прилучення,  
 прилука  
 присоединять, -нить—прилу-  
 чати, -чити  
 приспособление—приспособа,  
 прилад  
 приспособленный—присосо-  
 ваній  
 приспособлять, -бить—присо-  
 совувати, -сувати, при-  
 способляти, -бити  
 приспособляться, -биться—при-  
 ладновуватись, -нуватись  
 пристосовуватись—  
 суватись  
 приставать, -стать—приста-  
 вати, -стать  
 приставливать, -влять—приста-  
 вляти, -вити  
 пристальный—пильний



пристанище—притулок  
 пристань—пристань  
 пристойность—пристойність  
 пристойный, -о—пристойний, -о  
 пристрастие—прилюбовство, сто-  
 ронність  
 пристрастный, -о—сторонний, -о  
 приступать, -пить—приступати, -  
 пити, розпочинати, -чати  
 приступ—початок, приступ  
 пристыдить—засоромити  
 присуждать, -дить—присуджу-  
 вати, -дити  
 присутственный день—урядо-  
 вий день  
 присутственные мѣста—уряди  
 присутствие—присутність  
 присутствовать—бути прису-  
 нім, присутувати  
 присутствующий—присутній,  
 засідающий  
 присущий—властивий, надеж-  
 ний  
 присчитывать, -считать—прилі-  
 чувати, -чити  
 присылать, -слать—присилати, -  
 слати  
 присылка—присилка  
 присыпка—присипка  
 присѣданіе—присідання  
 присѣдать, -сѣсть—присідати, -  
 сісти  
 присяга—присяга  
 присягать, -гнуть—присягати, -  
 гти, заприсягнути  
 притоптать—притоптати

притаскивать, -скать, -щить—  
 притягати, -гти, волікти,  
 приволікти  
 притворно—нещиро  
 притворность—нещирість  
 притворный—нещирый, лука-  
 вий  
 притворство—прикид, вда-  
 ванья, лукавство  
 притворять, -рить—причиняти, -  
 нити  
 притворяться, -ряться—прики-  
 датись, кинутись, вда-  
 вати, -дати  
 притихать, -хнуть—затихати, -  
 хти  
 притокъ—доплив, приплинь,  
 притока  
 притокъ—пристановище, кубло  
 приторговать—сторгувати  
 приторно—нудно, прикро, со-  
 лодко  
 приторность—нудність  
 приторный—нудный, прикий  
 притушлять, -нить—тупити, по-  
 тупити  
 притѣснять, -нить—гнобити,  
 пригнобити  
 притягательный—притягающий  
 притягивать, -гнуть—притя-  
 гати, -гти  
 притяжательный—присвойный,  
 приналежный  
 притяженіе—притяг  
 притязаніе—претензія, вимога  
 прифрантиться—причепуриться  
 прихваливать, -лить—прихва-  
 лювати, -лити

приходитъ, - придти—прихо-  
 дити, - йти  
 приходитъ къ заключенію—  
 приходити до думки  
 приходорасходная книга—  
 книга приходу й росходу  
 приходъ—прибуття, прихид;  
 прибуток; парафія  
 прихожая—присінок, перед-  
 покій  
 прихорашиваться—чепуритись  
 прихотливость—вередливість,  
 химерність  
 прихотливый, -о—вередливый, о  
 химерный, -о  
 прихоть—вередування, ветре-  
 бевьки  
 прихрамывать—шкандибати  
 прищѣпываться—прищипываться  
 прищѣплять, -пить—прищепляти,  
 чепити  
 причаливать, -лить—причалю-  
 вати, -лити  
 причастіе—діеприкетик  
 причастный—причетный  
 причащеніе—причащенія  
 прическа—зачіска, причісу-  
 ванія  
 причесывать, чесать—причісу-  
 вати, -чесати  
 причина—причина, рація  
 причинять, -нить—завдавати,  
 дати, заподіяти  
 причислять, -слить—прилучати,  
 чити  
 причитаніе—примовляння, го-  
 лосіння  
 причудиться—примріятись

причудливый, -о—химерный, -о,  
 чудный, -о  
 причуда—химера, химорода  
 пришелець—приблуда, захо-  
 дець  
 пришибать, -бить—забивати, -  
 бити  
 пришивать, -шить—пришивати,  
 шити  
 пришивка—пришивання  
 пришлый—прибутный  
 прищипливать, -лить—прищип-  
 лувати, -лити  
 прищипоривать, -рить—стискати,  
 стиснути  
 прищелкивать, -кнутъ—ляска-  
 ти, скнути  
 прищемлять, -мить—прищипку-  
 вати, -кнути  
 прищуриваніе—прижмуренія  
 прищуривать, -рить—прижму-  
 рювати, -рити  
 приемка—приймання, відби-  
 ранія  
 приемъ—приймання, привяття,  
 прийом  
 приемышь—приймак  
 приискивать, -скать—вишуку-  
 вати, -кати  
 приободряться, -ряться—наби-  
 раться, набратись  
 смілости  
 приобрѣтать, -брѣсть—добу-  
 вати, бути, надбати  
 приобрѣтеніе—придбання, здо-  
 буття  
 приобрѣтенный—придбанный,  
 здобутий

приобщать, -щити—прилучати, -  
 чити; причащати, -стити  
 приобщеніє—прилучення; при-  
 частя  
 приоставлять, -новить—при-  
 пиняти, -нити  
 приостановка—припинка  
 приостановленіє—припинення  
 приотворяють, -рять—прочиняти, -  
 нити  
 приумножать, -жить—побільшу-  
 вати, -шити  
 приумолкнуть—замовкати  
 приунуть—засмутитись  
 приурочивать, -чить—пристосо-  
 вувати, -сувати  
 приучать, -чить—привчати, -чити  
 приученіє—привчання  
 приїздъ—приїзд  
 приїзжать, -їжать—приїжджа-  
 ти, -їхати  
 приїзжий—приїзжий  
 приютить—дати притулок,  
 притулити  
 приютъ—притулок, приста-  
 новище  
 прияженный—прияжний  
 приятно—приємно, мило  
 приятность—приємність  
 приятный—приємний, сподоб-  
 ний  
 проба—проба, спробунок  
 пробалтывать, -болтать—про-  
 базікати  
 пробездѣльничать—пробайди-  
 кувати  
 пробивать, -бить—пробивати, -  
 бити

проборный—пробирчий  
 пробка—затичка, чопок,  
 корок  
 пробковый—корковий  
 проблема—проблема, завдання  
 проблематическій—проблема-  
 тичний  
 проблескъ—проблеск, просві-  
 ток  
 пробный—пробний, зразковий  
 пробовать—пробувати, куш-  
 тувати  
 прободать—проколоти  
 пробойникъ—пробивач  
 проболѣть—прослабувати  
 пробормотать—промимрити  
 проборъ—проділ  
 пробочникъ—коркотяг, про-  
 бошник  
 пробреть—проголити  
 пробуждать, -дить—будити,  
 збудити  
 пробуждаться—прокидатись  
 пробужденіє—прокид  
 пробуравливать, -вить—про-  
 свердювати, -длити, про-  
 вірчувати, -вертати  
 пробыть—пробути, перебути  
 пробѣгать, -бѣжать—проби-  
 гати, -бігти  
 пробѣгать—пробігти  
 пробѣгъ—пробіг  
 пробѣлъ—промежина, нерѣва;  
 хиба  
 проваливать, -лить—провалю-  
 вати, -лити  
 проваль—провалля, прірва  
 проварить—уварити



- проведення—переведення, про-  
 від  
 провиденіє—провидіння  
 провизія—харчі  
 провінціальний—провінціяль-  
 ний  
 провінція—провінція  
 провінціаль—провінціал  
 провинитися—провинитись  
 провіантъ—провіант, живність  
 проводить, вести—проводити, -  
 вести  
 проводникъ—поводир, провід-  
 ник (фізич.)  
 проводъ—провід, дріт  
 провожатый—провідник  
 провозать—вирижати, супро-  
 водити  
 провозглашать, -сить—оголо-  
 шувати, -сити  
 провозглашеніє—оголошення,  
 оповіщення  
 провозить, везти—провозити, -  
 везти  
 провозиться—прогаються, про-  
 морочитись  
 провозъ—провоз, доставка  
 провокаторъ—провокатор  
 провокація—провокація  
 провалакивать, -волочь—про-  
 волікати, -локти  
 проволока—дріт  
 проволочка—гайка  
 проволочный—дротяний  
 провонялый—смердючий  
 провонять—просмердітись  
 поворотность—швидкість,  
 хуткість
- проворный—швидкий, -о, хут-  
 кий, -о, моторний, о,  
 прудкий, -о  
 проворнѣе—мерщій  
 провороваться—прокрастись  
 проворчать—пробурчати  
 провоцировать—провокувати  
 провъвать, -въять—перевівати, -  
 віяти  
 провъдывать, -дать—довідува-  
 тись, -видатись, відвідува-  
 ти, навідувати, -дати  
 провърять, рить—вивіряти, -  
 рити, перевіряти, зві-  
 ряти, вірити  
 провътривать, -рить—перевіт-  
 рувати, -рити  
 провяливать, -лить—в'ялити,  
 вив'ялити  
 проглаживать, -дить—прасува-  
 ти, випрасувати  
 проглатывать, -глотить—ковта-  
 ти, прокоятнути  
 проглядывать, -дѣть—перегля-  
 дати, переглянути, недо-  
 глядіти, недостерегти  
 прогнѣвить—гнівити, розгні-  
 вити  
 прогнѣваться—гніватись, роз-  
 гніватись  
 проговаривать, -говорить—про-  
 мовляти, -мовити, балака-  
 ти, пробалакати  
 проговориться—пробалака-  
 тись, пробовкнутись, про-  
 мовитись

проголодать, ся—проголоду-  
вати, проголодніти, зго-  
лодніти

прогонять—прогнати  
прогонять, -гнать—проганяи,  
-гнати, потурити

прогорать, -рѣть—прогорати,  
прогоріти

прогоркнуть—згиркнути

прогостить—прогостювати

программа—програм

програмный—програмовий

прогребать, -гребть—розгріба-  
ти, -гребти

прогрѣть—прогрѣити

прогрессивный—поступовий

прогрессивно-подоходный—по-  
ступово-прибутковий

прогрессировать—поступати

прогрессія—прогресія, поступ

прогресь—прогрес, поступ,  
розвій

прогрохотать—прогуркотати

прогрызть—прогризти

прогулять—прогуляти

прогулка—прогулянка

продавать, -дать—продавати,  
-дати

продаваться, -даться—продава-  
тись, -датись

продавец—продавець

продащица—продавиця

продажа—продаж

продажность—продайність

продажный, -о—продайний, -о

продвигать, -двинуть—просу-  
вати, -сунути

продекламировать—продекла-  
мувати

продержать—протримати

продиктовать—продиктувати

продирать, -драть—продирати,  
-дерти, протирати, -терти

продлить—продовжити

продовольственный—харчовий

продовольствие—харчі

продолбить—продобати

продолговатый—подовжний, -о,  
подовжастий, -о

продолжатель—продовжник

продолжать, -должить—продов-  
жати, -довжити

продолжение—продовження,  
протяг

продолжительно—довгочасно

продольно—вдовж

продольный—продовжний

продрогнуть—перемерзти

продувание—продув

продувать, -дуть—продувати,  
-дути

продуктивность—продуктив-  
ність

продуктивный—продуктивний

продуктъ—продукт, витвір,  
виріб

продумать—продумати, роз-  
міркувати

продушина—продух

продѣвать, -дѣть—простромля-  
ти, -мити, просувати, -сунути

продѣлка—каверза, фортель

продѣлывать, -дѣлать—пророб-  
ляти, -бити

проектировать—проектувати





проказы—витвори  
 прокальвать, -колоть—проко-  
 лувати, -лоти, протинати, -  
 тинути  
 прокипѣть—прокипіти  
 прокисать, -киснуть—переки-  
 сати, -снути  
 прокладывать, -ложити—по-  
 кладати, -класти, утору-  
 вати  
 прокламація—прокламація  
 проклевать, -клевать—про-  
 дзюбувати, -бати, прокло-  
 вувати, -клюнути  
 проклясть—проклясти  
 проклятіе—прокляття, прокль-  
 он  
 проклятый—проклятий  
 прокопѣлый—прокоптілий  
 проконь—перекіп  
 прокормить, -ся—прогодувати,  
 прохарчувати, -сь  
 прокормленіе—прохарчуваня  
 прокосить—прокосити  
 прокрасить—профарбувати  
 прокурить—прокурити  
 прокурорскій—прокураторсь-  
 кий, прокурорський  
 прокуроръ—прокуратор, про-  
 курор  
 прокъ—користь  
 пролазить—пролазити  
 пролазь—перелаз  
 проламывать, -ломать, -ломить—  
 проламувати, виламувати, -  
 ламати  
 пролеживать, -жать—перележу-  
 вати, -жати

пролепетать—пробелькотати  
 пролетаріать—пролетаріат,  
 біднота  
 пролетарій—пролетарій  
 пролетать, -тѣть—пролітати, -  
 летіти  
 пролетка—гатунок, дрожки  
 пролетъ—прольот, проліт  
 проливать, -лить—розливати, -  
 лити  
 проливной—заливний  
 проливъ—протска  
 прологъ—яр, яруга  
 прологъ—пролог, вступ, пе-  
 редмова  
 пролемъ—пролом  
 пролѣзать, -лѣзть—пролізати, -  
 лізти  
 пролѣсокъ—пролісок  
 промалчивать, -молчать—пере-  
 мовчувати, -мовчати  
 промотать—промотати, рос-  
 тринькати  
 промахнуться—омахнутись, не  
 влучити  
 промахъ—омах; хиба  
 промачивать, -мочить—промо-  
 чувати, змочувати, -чити  
 промедленіе—забара, загайка  
 промежду—проміж  
 промежность—межина  
 промежутокъ—посередок, пе-  
 ремежок, протяг (часу),  
 суточки (між будинок)  
 промежуточный—проміжний  
 промелькнуть—промайнути,  
 промиготіти

промерззати, мерзнуть—про-  
 мерзати, мерзнути  
 промечтати—промарити  
 промоина—водорій  
 промокнуть—промоєкти  
 промолвить—промовити, вимо-  
 вити  
 промываніе—промивання, по-  
 лоскання  
 промывать, мыть—промивати,  
 мити  
 промысль—промисел, реме-  
 ство;  
 горный—гірництво;  
 рыбный—рибальство  
 промысловый—промисловий  
 промышленник—промисло-  
 вець  
 промышленность—промсло-  
 вість  
 промышленный—промисловий  
 промышлять—промишляти  
 промѣнять—заміняти  
 проносить, нести—проносити,  
 нести  
 пронзить—простромити, про-  
 колоти  
 пронзительно—пронизувато  
 проникать, никнуть—прони-  
 кати, никти, промкнути  
 проникновеніе—проймання  
 принимать, нять—проймати,  
 няти, дошкуляти  
 проницаемость—прозірність  
 проницательно—проникливо  
 проницательность—проникли-  
 вість  
 проныра—проноза

пронырливый—пронозливий  
 пронырливость—пронозливість  
 проноухать—проноухати, ви-  
 нюхати, прочути  
 пропагандировать—пропагу-  
 вати  
 пропагандистъ—пропагатор  
 пропадать, пасть—пропадати,  
 пасти, зникати, зникти  
 пропажа—згуба  
 пропалывать, ползти—прола-  
 зити, лізти  
 пропалывать, полоть—пропо-  
 лувати, полоти  
 пропасть—провалля, безодня  
 пропасть—загинути  
 пропахивать, пахать—проору-  
 вати, орати  
 пропахнуть—напахатись  
 пропекать, печь—пропекати,  
 пекти  
 пропечатать—надрукувати  
 пропивать—пропивати, пи-  
 ти  
 пропилигъ—пропиляти  
 пропировать—пробенькетувати  
 прописаніе—записання  
 прописка—впис, посвідчення  
 прописная буква—велика лі-  
 тера  
 прописывать, сать—вписувати,  
 записувати, сати  
 пропись—взір до писання  
 пропитаніе—виживлення, хліб  
 пропитаться (запахомъ)—про-  
 пахатись  
 пропихивать, пихнуть—пропи-  
 хати, пихнути  
 пропищать—пропищати







просѣдъ—сивина, сивизна  
 просѣка—просіч, проруб  
 проталина—тал, таловна  
 проталкивать, толкать, тол-  
 нуть—пропихати, хнути  
 проталкиваться, толкаться—  
 товпитись, протовпитись,  
 протиснутись  
 протанцевать—протанцювати  
 проталивать, топить—пропа-  
 лювати, лити, протопити  
 протапывать, топтать—про-  
 топтувати, тати  
 протекать, течь—протикати,  
 текти  
 протекший—перейшлий, ми-  
 нулий  
 протестовать—протестувати,  
 запротестувати (вексель)  
 протестъ—протест.  
 Противиться—пручатись, опи-  
 ратись  
 противники, ца—супротив-  
 ник, ца  
 противный, о—бридкий, гид-  
 кий; супротивный, о  
 противодѣйствіе—перешкода  
 противодѣйствовать—переш-  
 коджати, ставати на пе-  
 решкодѣ  
 противозаконность—неправ-  
 ность  
 противозаконный, о—неправ-  
 ный, о  
 противолежачій—супротивлеж-  
 ный  
 противопологать, ложить—ста-  
 вяти, поставити напроти

противоположеніе—противо-  
 стайность  
 противоположность—супроти-  
 лежность, протиленность  
 противоположный, о—супроти-  
 лежный, о, протилежный,  
 навпаки  
 противопоставлять, вить—ста-  
 вити, поставити проти  
 противорѣчивый, о—супереч-  
 ный, о  
 противорѣчить—суперечити,  
 перечити  
 противорѣчіе—суперечность,  
 перекір  
 противоядіе—противотруя  
 противоестественный—проти-  
 воприродный  
 противозаконный—супротивза-  
 конный, неправый  
 противъ—проти, напроти  
 протирать, тереть—протирати,  
 терти  
 протодіаконъ—протодиякон  
 протокъ—струмѣнь, протік  
 протолпиться—протовнитись  
 проторговать—проторгувати  
 протосковать—пронудитись  
 прототипъ—прототип  
 протрубить—протрубити, роз-  
 дзвонити  
 протухнуть—протухти  
 протѣниться—протиснутись  
 протягивать, нуть—протя-  
 гати, гти, продовжити  
 протяженіе—протяг, просте-  
 ривъ  
 протяжно—протягом

проучить—провчити  
 профанъ—профан, нетяма  
 профессія—професія, фах  
 профессиональный—професій-  
 ний, фаховий  
 профессорский—професорський  
 профессоръ—професор  
 профиль—профіль  
 прохаживать, -ся—прохожа  
 ти, -сь  
 прохлада—прохолода, охолода  
 прохладительный—охолоджу-  
 ючий  
 прохладно—холодноувато  
 прохлаждать, -дить—прохоло-  
 джувати, -лодити  
 прохлаждение—охолода  
 прохныкать—пропхикати  
 проходимецъ—пройдисвіт  
 проходить, -йти—проходити, -  
 йти  
 проходной—прохідний; пере-  
 хідний  
 проходъ—прохід, перехід  
 прохожий—перехожий  
 прохолоаживать, -холодить—  
 охолоджувати, -лодити,  
 студити, престудити  
 прохрапѣть—захропти  
 процарапать—продряпати  
 процвѣтаніе—квітування  
 процвѣтать, -цвѣсть—квітувати,  
 росквітнутись  
 процедура—процедура  
 процентный—відсотний  
 процентъ—відсоток  
 процессія—процесія  
 процессъ—процес, справа

процѣживать, -цѣдить—пере-  
 ціджувати, проціджувати, -  
 цідити  
 прочистка—прочищення  
 прочитывать, -тать, -честь—про-  
 читувати, читати  
 прочищать, -чистить—прочи-  
 щати, -чистити  
 прочій—інший  
 прочность—міцність  
 прочный, -о—міцний, -о; три-  
 валий, -о  
 прочь—геть, прич  
 прошарить—винишпорити  
 прошедшее—минуле  
 прошедший—минулий  
 прошение—прохання  
 прошептать—прошептати  
 прошивать, -шить—прошивати, -  
 прошиць—засичати [шити  
 прошлогодній—торішній  
 прошлый—перейшлий, мину-  
 лий  
 прошумѣть—прошуміти  
 прощаніе—прощання  
 прощать, -стить—прощати, -сти-  
 ти, пробачати, дарувати  
 проще—простіше  
 прощеніе—пробачення, проща  
 проѣдать—проїдати  
 проѣздъ—переїзд  
 проѣзжать, -ѣхать—переїз-  
 дити, їхати  
 проѣзжий—подорожній, пе-  
 реїзний  
 проэкзаменовать—виспитати  
 проявление—прояв, вияв



проявлять, -вить—виявляти,  
проявляти, -вити  
пояснять, -снить—вияснити, ви-  
яснити

прудить—гатити  
прудь—став  
пружина—пружина  
прутик—дротик  
пруть—лозина, хворостина,  
дубець, дріт

прыганіе—стрибання  
пригати, -гнуть—стрибати, -  
бнути

прыгунь—стрибунець, скакун  
прыжокъ—стрибок, скік  
прыткій—прудкий, порський  
прыть—швидкість, прудкість  
прыщъ—прищ

прѣльй—запрілий, злеглий

прѣсный, -о—прісний, -о

прѣть—пріти, упрівати

прядильный—прядний

прядильня—прядля

прядь—прядка, пасмо

пряжа—прядиво

пряжка—застібка

прялка—кужіль, куживка

прямодушный, -о—простодуш-  
ний, -о, щиродушний, -о

прямодушіе—простодушність,  
щирість

прямой—простий; одвертий,  
ширий

прямо—просто

прямолинейный—простоліній-  
ний

прямоугольникъ—простокут-  
ник

прямоугольный—простокутний

пряникъ—пірник

пряность—корінність

пряный—корінний, гострий

прясть—прясти

прятать—ховати

псаломщикъ—псалтирник

псаломъ—псалом, псалма

псалтырь—псалтир

псарный—псарний

псарня—псарня

псарь—псар, псарник

псевдонимъ—псевдонім

психическій—псіхичний

психологическій—псіхологич-  
ний

психология—псіхологія

психологъ—псіхолог

псовый—псовий, песький

птица—птаха

птицеводство—пташництво

птичий—пташиний

птичка—пташка

публика—публіка

публикація—публікація, ого-  
лошення

публиковать—публікувати,  
оголошати, оповіщати

публицистъ—публіцист

публичный, -о—прилюдний, -о

пугало—страхопуд, страшило,  
опудало

пуганіе—лякання

пугать—лякати, страхати

пугаться, -спугаться—лякаться,  
злякаться

пугливый—лякливий, полех-  
ливий

пуговица—гудзик, гудзь  
 пудра—пудра  
 пудрить—пудрувати  
 пудъ—пуд  
 пузырекъ—слоік, пляшечка  
 пузырь—пухир, булька  
 пукалка—пукавка  
 пучекъ—пучок, жмут, бунт  
 пулеметь—кулемет  
 пульверизаторъ—пульвериза-  
 тор, прискавка

пульсъ—пульс  
 пуля—куля  
 пунктирный—точкований  
 пунктировать—точкувати  
 пунктъ—пункт, точка  
 пунцовый—пунсовий  
 пупъ—пуп  
 пурпуръ—пурпур  
 пускай, пустьъ—нехай, хай,  
 пускать, -стить—пускати, пу-  
 стити

пусто—пусто  
 пустой—порожній, пустий  
 пустомеля—марнословецъ  
 пустопорожній—порожний  
 пустословить—марнословити  
 пустота—порожнеча  
 пустоцвѣтъ—пустоцвіт  
 пустошь—пустка  
 пустынный, -ца—пустельник,  
 ця  
 пустыниическій—пустельничий  
 пустынночество—пустель-  
 ництво  
 пустынный—пустельный, без-  
 людный

пустыня—пустеля  
 пустьъ—пустіти  
 пустяк—дурница  
 пуганица—пуганина  
 путать, -ся—плутати, плутатись  
 путеводитель, -ница—провід-  
 ник, -ця

путеводный—провідний  
 путевой—дорожний  
 путешественникъ—мандрівник,  
 подорожній  
 путешествие—мандрівка, по-  
 дорож

путешествовать—мандрувати  
 путникъ—мандрівник, подо-  
 рожній

путный—путящий  
 путь—путь, шлях, дорога  
 пухлый—пухкий; роспухлый  
 пухнуть—пухти  
 пуховикъ—пуховик  
 пухъ—пух  
 пучеглазый—вирячкуватий,  
 банькатий

пучина—безодня  
 пушечный—гарматний  
 пушистый—пухватий  
 пушка—гармата  
 пушкарь—гармаш  
 пуца—пуца, нетря  
 пуце—гірш, більш  
 пчела—бджола  
 пчелиный—бджолиний  
 пчеловодство—пасічництво,  
 бджільництво  
 пчеловодъ—пасічник  
 пчельникъ—бжоляник  
 пшеница—пшеница

пшено—пшоно  
 пыжь—клеятух  
 пылать—горіти, палахкотіти  
 пылінка—порошинка  
 пылить—куріти, курити  
 пылкій—палкий  
 пылко—палко, горяче  
 пыль—пил, курява  
 пыльникъ—пилочня (ботанич.)  
 пыльно—курно, порошно  
 пырнуть—штурхнути  
 пытать,-ся—катувати  
 пытка—катування, мордування  
 пытливость—допитливість,  
 цікавість  
 пышно—тишно, бучно  
 пышность—пышнота, бучність  
 пыница—п'яница, п'яка  
 пынствовать—п'ячити  
 пыный—п'яний  
 пыять—п'яніти  
 пывецъ,-вица—співак,-вачка  
 пывучестъ—співність, співо-  
 чість  
 пывучій—співний, співочий  
 пывчій—співливий, співочий  
 пывчій—співак  
 пыгій—строковатий, перістий  
 пына—піна  
 пынистый—пінявий  
 пынить,-ся—піняти, запіно-  
 ватись  
 пыніе—співи, співання  
 пыснопывецъ—співотворецъ  
 пыснопыніе—спів церковний  
 пысня—пісня  
 пытухъ—півень  
 пыть—співати

пѣхота—піхота  
 пѣхотный—піхотний  
 пѣшій—піший  
 пѣшкомъ—пішки  
 пядь—п'ядь, корх  
 пялить—п'ясти, витрищати  
 пяльцы—кросна, п'яльця  
 пята—п'ята  
 пятерикъ—п'ятерик  
 пятерка—п'ятка  
 пятеро—п'ятеро  
 пятиалтынный—злотий  
 пятиверстный—п'ятиверстовий  
 пятиглавый—на п'ять голів,  
 бань  
 пятидесятилѣтіе—п'ятдесято-  
 ліття  
 пятидесятилѣтній—п'ятдесято-  
 літній  
 Пятидесятница—Зелені Святки  
 ятидесятый—п'ятдесятий  
 пятидневный—п'ятиденний  
 пятилѣтіе—п'ятиріччя  
 пятилѣтній—п'ятирічний  
 пятипроцентный—п'ятивідсот-  
 ятисотый—п'ятсотий [ковий  
 пятиструнный—п'ятиструнный  
 пятиугольникъ—п'ятикутник  
 пятнадцатый—п'ятнадцятий  
 пятнасть—плямати, ославляти  
 пятнистый—плямований  
 пятница—п'ятниця  
 пятно—пляма  
 пятый—п'ятий  
 пять—п'ять  
 пятьдесятъ—п'ятдесят  
 пятьсотъ—п'ятсот



## Р.

Раба—невільниця  
 раболѣпно—невільничо  
 работа—праця, труд, діло  
 работать—працювати  
 работникъ—робітник, наймит  
 работающій—працьовитий  
 рабочій—робітник; робітничий  
 рабочий день—робітний день  
 рабскій—невольничий  
 рабство—неволя  
 рабъ—невольник і невільник  
 равнинъ—рабин  
 равенство—рівність  
 равнина—рівнява, полонина  
 равно—рівно, однаково  
 равнобедренный—рівнорамен-  
 ний  
 равнобочный—рівнобокий  
 равновѣсіе—рівновага  
 равновѣсный, о—рівноваж-  
 ний, о  
 равнодушіе—байдужість  
 равнодушный, о—байдужий, е  
 равнодѣйствующій—рівно-  
 дієвий  
 равнозначашій—рівнозначний  
 равномерный, о—рівномір-  
 ний, о  
 равноотстоящій—рівновідда-  
 ленний, рівновідлеглий  
 равноправный—рівноправний  
 равносиліе—рівновага  
 равносильный—рівнодужий,  
 рівноважний

равносторонній—рівнобокий  
 равноугольный—рівнокутний  
 равноцѣнность—рівновартість,  
 рівноцінність

равноцѣнный—рівновартий  
 равный—рівний, однаковий  
 ради—задля, про  
 радикальный—радикальний  
 радовать—тішити  
 радостно—радісно  
 радость—радість, радощі  
 радуга—веселка, райдуга  
 радушіе—привітність  
 радушно—привітно, зичливо  
 радъ—радий  
 радѣніе—дбання  
 разбавлять, бавить—розводи-  
 ти, -вести

разбаловать—роспестити  
 разбивка—разбивання  
 разбираніе—розбирання  
 разбирательство—росправа  
 разбирать, разобрать—розби-  
 рати, розібрати

разбогатѣть—розбагатіти  
 разбой—розбійство, розбій  
 разбойникъ—розбійник, розбі-  
 шака

разбойничать—розбивати  
 разбойничество—розбишацтво  
 разбойническій—розбишаць-  
 кий

разборка—розбір  
 разборный—складаний  
 разборчиво—оглядно, читаль-  
 но

разборъ—вибір, критика,  
розбір; безъ разбора—  
без ріжниці; съ разбо-  
ромъ—оглядно  
разбрасывать, -бросать, -бро-  
сать—роскидати, -кину-  
ти, пороскидати  
разбросанность—роскиданість  
разбросъ—роскид  
разбѣгъ—розгон  
разбудить—розбудити, розбур-  
кати  
разваливать, -валить—розвалю-  
вати, -лити  
развалина—розвалина, руїна  
разварить—розварити  
разверстка—росклад  
разверстывать, -тать—роскла-  
дати, класти  
развертывать, -вернуть—розгор-  
тати, рнути  
развивать, -вить—розвивати, -  
вити  
развитіе—розвиток  
развлекать, -лечь—розважати, -  
жити  
развлечение—розвага  
разводить, -взсти—розводити,  
роспускати  
разводъ—розвід  
развозить, -вести, —розвозити, -  
везти  
развараживать, -воротить—роз-  
вертати, -нути  
развратный—роспусной, о  
развратъ—роспуста  
развращать, -стить—псувати,  
знівечити

развращеніе—зіпсуття  
развращенность—роспуста  
развѣ—хіба  
развѣять—розвіяти, розмаяти  
развѣдка—розвідка, розроба  
развѣдчикъ—розвідач  
развѣтвление—розгалуження  
развѣшивать, -вѣсить—розвішу-  
вати, -вішати  
развязно—без примусу  
развязный—невимушений  
развязывать, -вязать—роз'язу-  
вати, -зати  
разгадка—розгадка, відгадка  
разгадывать, -дать—розгаду-  
вати, дати  
разгаръ—роспал  
разгибать, разогнуть—розги-  
нати, розігнути  
разгибъ—розгін, росхил  
разглагольствовать—балачки  
точити  
разглаживать, -гладить—розгла-  
жувати, гладити  
разгласка—розгомос  
разглашать, -гласить—розголо-  
шати, -голосити, роспові-  
дати, -вісти  
разглашеніе—розгомос  
разглядываніе—розглядання  
разглядывать, -дѣть—розгляда-  
ти, розгледіти  
разгнѣвать—розгнівати  
разговаривать—розмовляти  
разговориться—розбалакатись,  
розмовитись  
разговорчивый—балакучий,  
розмовний

разговоръ—розмова, балачка  
 разгонъ—розгон  
 разгонять, зогнать—розганяти, зигнати  
 разгораться, рѣться—роспа-  
 ляться, литись  
 разграбленіе—грабування  
 разграблять, бить—грабувати,  
 розграбувати, сплюндру-  
 вати  
 разграниченіе—розграничення  
 разграничивать, чить—розгра-  
 ничувати, чити, відграни-  
 чити  
 разграфить—розліціювати  
 разгребать, гресть—розгрібати,  
 гребти  
 разгромлять, громить—роз-  
 громляти, мити, розбива-  
 вати, бити, нищити, руй-  
 нувати  
 разгромъ—розгром, зруй-  
 нування  
 разгружать, грузить—  
 розгружати, зутти  
 разгрузка—розгрузка  
 разгрызать, грызть—розгри-  
 зати, гризти  
 разгуливать—розгулювати  
 разгуль—гульня  
 раздавать, дать—роздавати, да-  
 ти  
 раздавливать, давить—роздав-  
 лювати, давити, роздушу-  
 вати, шити  
 раздвижной—розсувальний  
 раздвоеніе—роздвій

раздирать, разодрать—розди-  
 рати, дерти  
 раздобыть—роздобути  
 раздолье—роздолия  
 раздоръ—розрада, звада,  
 сварка  
 раздражать—дратувати  
 раздраженіе—дратування, дра-  
 тівля  
 раздражительность—дратли-  
 вість  
 раздражительный, о—дратли-  
 вий, о  
 раздробленіе—роздроблення  
 раздроблять, бить—роздробля-  
 ти, бити  
 раздувать, дуть—роздухати, дмухти  
 раздумывать, мать—роздуму-  
 вати, мати  
 раздумье—роздум, вагання  
 раздѣвать, дѣть—роздягати, дягати  
 раздѣленіе—розділ, поділ  
 раздѣлимый—роздільний  
 раздѣдательный—дільничий  
 раздѣль—поділ, розділ  
 раздѣливать, дѣлать—роз-  
 мальовувати, лювати  
 раздѣльно—нарізно  
 раздѣльность—роздільність  
 раздѣльный—розділовою, роз-  
 ділений  
 раздѣлять, лить—розділяти,  
 поділяти, переділяти, лити  
 раздѣтый—роздягнений  
 разжалобить—розжалкувати,  
 зрушити



разжаловать—розжалувати  
 разжевывать,-жевать—розжовувати,-жувати  
 разживаться,-житься—розживатись,-житись  
 разжимать,-жать—ростуляти,-лити, розібгати  
 разжирѣть—ростовстіти  
 ознакомиться—роззнайомитись, зірвати знайомість  
 раззѣваться—ропозіхатись  
 раззья—роззьява, гава  
 разлагать,-ложить—розклада-ти,-класти  
 разладъ—розладдя, нелад  
 разломить—розломити, пола-мати  
 разламывать,-ломать—розламу-вати,-ламати  
 разлетаться,-летѣться—розліта-тись,-летітись  
 разливать,-лить,—розливати,-лити  
 разливка—розливання  
 различно—ріжно, усяково  
 различный—ріжний, усякий  
 разложение—рєсклад; роспад; гниття  
 разломъ—злом, розлом  
 разлука—розлука  
 разлучать,-чить—разлучати,-чити  
 разлѣзаться—розлазитись  
 разлѣниться—розлінуватись, зледящити  
 размазня—тлюхтій, макуха  
 размалывать,-молоть—розме-лювати,-молоти

размахивать,-хнуть—розмаху-вати,-хнути  
 размахъ—розмах  
 размашисто—розволікло, ши-роко  
 размежеваніе—розмежування  
 размежевывать,-жевать—роз-межовувати,-жувати  
 размельчить—роздробити  
 разметать—розмітати  
 размножать,-множить—множи-ти, розмножати,-жити  
 размноженіе—розмноження  
 размокать,-мокнуть—розмока-ти,-мокти  
 размывать,-мыть—мити, роз-мити  
 размышленіе—розмисл, роздум  
 размышлять,-мыслить—мірку-вати, розмишляти,-мислити  
 размѣивать,-нять—розміню-вати, вимінювати,-няти  
 размѣнный—замінний, розмін-ний  
 размѣнь—мінѣба, вимін, роз-мін  
 размѣривать,-мѣрять,-рять—розміряти  
 размѣръ—розмір  
 размѣщать,-мѣститъ—містити, розмістити  
 размѣщать,-мѣститъ—уміщати,-містити, розставляти,-ставити  
 размѣщеніе—уміщення, роз-міст  
 размягчать,-чить—розм'якша-ти,-шити

размягчение—розм'якшення  
 размякать, мякнуть—розм'яка-  
 ти, м'якти  
 размяклый—розм'яклий  
 разнемогаться, мочься—розне-  
 дужуватись, дужатись  
 разнимать, нять—роздїяти, -  
 дїяти, розводити, вести  
 разница—ріжниця  
 разно—ріжно  
 разновидность—одміна, ріжно-  
 сть  
 разногласіе—ріжноголосиця,  
 ріжнація, роздвій  
 разногласно—ріжноголосно  
 разногласный—ріжноголосий,  
 безладний  
 разноименный—ріжноименний  
 разномысліе—ріжнодумство,  
 ріжномисність  
 разнообразіе—ріжностайність,  
 ріжноманїтність  
 разнообразный—ріжностайний  
 ріжноманїтний  
 разноплеменность—ріжнопле-  
 міність  
 разноплеменный—ріжноплемін-  
 ний  
 разнородность—ріжнородність  
 разнородный—ріжнородний  
 разнорѣчивость—незгідність  
 суперечність  
 разнорѣчивый—незгідний, су-  
 перечный  
 разнорѣчіе—незгода, супереч-  
 ність  
 разносить, несть—розносити, -  
 нести

разноска—рознос  
 разносторонний—ріжнобічний  
 разность—решта, ріжниця  
 разносчикъ—розносець  
 разноцвѣтность—ріжнобарв-  
 ність  
 разношерстный—ріжномастий  
 разноудывать—рознузувати  
 разный—ріжний, усякий  
 разноухивать—розноухувати  
 разобщить—відокремлювати  
 разобшение—відокремлення,  
 відлучення  
 разогрѣть—розгріти  
 разодѣть—убрати опашно  
 разозлить—розгнівати  
 разореніе—розор, зіпсування,  
 спустошення  
 разоруженіе—роззброїння  
 разоружать, жить—разброюва-  
 ти, зброїти  
 разорять, рить—руйнувати,  
 зруйнувати, нищити,  
 спустошити  
 разохотиться—набраться охот  
 разочарованіе—разчарування  
 разочаровывать, вать—розчаро-  
 вувати, вати  
 разработка—розроба, вироб  
 разрабатывать, ботать—розро-  
 бляти, бити  
 разростаться—розростатись  
 разрисовывать, совать—роз-  
 мальовувати, лювати  
 разрознить—розлучити  
 разрубить—розрубати  
 разрушать, шить—руйнувати,  
 зруйнувати

- разрушеніе—знищеня, збу-  
 ріння  
 разрушитель—нищитель  
 разрушительный, о—нищитель-  
 ний, -о, руйнуючий-о  
 разрывать, -рыть—рити, розрити  
 разрывать, разорвать—розри-  
 вати, розирвати  
 разрывъ—зірвання, перерва  
 разрыдаться—розлитись слізми  
 разрыхлять, -лить—пушити,  
 зрушати, шити  
 разрѣжать, рѣдить—розріджу-  
 вати, -рідити  
 разрѣзь—розріз, проріз  
 разрѣзывать, -рѣзать—прорізу-  
 вати, перерізувати, -зати  
 разрѣшать, рѣшить—дозволя-  
 ти, лити, роз'язувати, -зати  
 разрѣшеніе—дозвіл; роз'язаня  
 разрѣшимый—роз'язний  
 разрядъ—порядок, відділ, гурт  
 разряжать, -дить—розряджати, -  
 дити  
 расада—росада  
 расаживать, -садить—розса-  
 джувати, -дити  
 расвиръпѣть—роз'яритись,  
 розлютуватись  
 расвѣтъ—світанок, досві-  
 ток; на расвѣтъ—удо-  
 світа  
 раселеніе—розселення  
 раселять, -лить—розселяти, -  
 лити  
 расердить—розгнівати  
 рассказъ—оповідання  
 рассказчикъ, -ца—оповідач, -ка  
 раскочиться—розкочитись,  
 розлетітись  
 раслабленіе—ослаба  
 раслаблять, -бить—ослабляти, -  
 слабити  
 раслабнуть—ослабити  
 раслушивать, -слушать—вслу-  
 хатись, прислухатись  
 раслышать—дочути  
 раслѣдованіе—розслід, роз-  
 відка  
 раслѣдывать, -довать—розслі-  
 джувати, -дити  
 расматриваніе—розгляд, роз-  
 глядини  
 расматривать, -смотрѣть—роз-  
 глядати, переглядати, -гля-  
 нути  
 расмотрѣніе—розгляд, пере-  
 гляд  
 размѣшить—розсмшити  
 размѣяться—розсмѣтись  
 рассовывать, -совать—розсува-  
 ти, -сунути  
 расоль—росіл, ропа  
 расольникъ—квасок  
 расольный—росільний  
 расортировывать, -ровать—  
 сортувати, носортувати  
 расрочивать, -чить—росклада-  
 ти, -класти  
 расрочка—росклад на рати;  
 въ расрочку—на виплат  
 расставаться, -статься—розста-  
 ватись, -статись, розлу-  
 чатись, -читись  
 расставивать, -влять—розста-  
 вляти, -ставити



разстанавлять, становить—  
 уставляти, ставити  
 разстановка—розстава, устано-  
 ва; віддих  
 разстегивать, стегать, стегнуть  
 —розстібати, бнути  
 разстилать, разостлать—рос-  
 теляти, простеляти, лити  
 разстояніе—відлеглість, від-  
 ступ, далечінь  
 разстригать, стричь—розстри-  
 гати, стригти  
 разстриженіе—розстриження  
 разстраивать, строить—роз-  
 строювати, строїти  
 разстройство—розстрій, нелад,  
 непорядок  
 разстрѣливать, лять—розстрі-  
 лювати, стріляти  
 разступаться, ступиться—роз-  
 ступатись, ступитись  
 разсудительность—розсудність  
 розміркованість  
 разсудительный, о—розсуд-  
 ний, о, розміркований, о  
 разсудокъ—розсудок, тьма  
 разсудочный, о—розсудко-  
 вий, о  
 разсуждать, судить—розсуджу-  
 вати, судити, розмір-  
 коувати  
 разсужденіе—міркування, роз-  
 думування, мудрування  
 разсупонивать, нить—розсупо-  
 нювати, нити  
 разсчитать—розрахувати  
 разсылать, разослать—розси-  
 лати, розіслати

разсылка—розсилання  
 разсылный—посланець  
 насыпать—розсипати, сипати  
 насыпной—розсипний  
 насыхаться, сохнуть—роз-  
 сыхатись, сохтись  
 расѣвать, сѣять—розсівати,  
 расѣдлать—розсідлати [сіяти  
 расѣкать, сѣчь—роскроюва-  
 ти, крояти  
 расѣлина—росколина  
 расѣянность—роскиданість;  
 неуважність  
 расѣянный, о—роскиданий, о;  
 неуважний, о  
 расѣяться—розважатись  
 разубрать—вичепурити  
 разубѣждать, бѣдить—переко-  
 нувати, конати (на инше)  
 разувать, зуть—роззувати,  
 зутити  
 разувѣрять, вѣрять—переко-  
 нувати, конати (на инше)  
 разузнавать, знать—довідува-  
 тись, датись (про що),  
 розвідувати, дати  
 разукрашать, красятъ—при-  
 крашати, красити  
 разумный, о—розумний, о, муд-  
 рий, о  
 разумъ—розум  
 разумѣніе—розуміння  
 разумѣть—розуміти, тямити  
 разучивать, учить—виучувати,  
 вивчити  
 разъ—раз  
 разъединеніе—роз'єднання

раз'єднати, нить—роз'єднувати, двати, розр'язати, нити  
 раз'єздъ—роз'їзд, розминка  
 раз'єзжати—роз'їжджати  
 раз'ясненіє—з'ясування, вияснення  
 раз'ясняти, нить—вияснити, нити, з'ясовувати, вати  
 разыграт'ся—розгуляти, розпустуватись  
 разыгрывать, грати—розгравати, відгравати, відіграти  
 разысканіє—розслід, розвідка  
 разыскивать, -скать—шукати, розшукувати  
 раз'євать, зинуть—розз'являти, вити  
 рай—рай  
 рай-дерево—золота верба  
 районъ—район, округа  
 ракета—ракета  
 ракетный—ракетовий  
 раковидный—ракуватий  
 раковина—мушля, скойка  
 рамочный—рамковий  
 рангъ—ранга, ступінь  
 ранговый—ранговий  
 раненіє—ранення  
 раненый—ранений, поранений  
 раненько—раненько  
 ранецъ—ранець  
 ранить—ранити, поранити  
 ранний—ранній  
 рано—рано, ранком  
 раньше, ранѣе—раніш  
 рапортовать—рапортувати, доносити

рапортъ—рапорт, донесення  
 рапсъ—рапс, суріпа  
 раскаиваться, каяться—каятись, покаяться  
 раскаленіє—ропалення  
 раскаливать, -калить—ропаляти, -лити, ропікати, -пекти  
 раскалывать, -колоть—ропколювати, -колоти  
 раскапывать, -копать—ропкопувати, -копати  
 раскатистый—ропкотистий  
 раскатъ—гуркіт (грому)  
 раскачивать, -качать—ропхитувати, -тати  
 раскашляться—ропкашляти  
 раскаяніє—каття  
 раскидистый, -о—ропложи-стий, -о  
 раскидывать, -кидать—ропкидати, -кідати  
 раскладка—ропклад  
 раскладывать, -класть—ропкладати, -класти  
 раскланиваться, -няться—ропклоняться, -нитись  
 расклеивать, -клевать—ропдзьобувати, -дзюбати  
 расклеивать, -клеить—ропсклеивати, -їти  
 расковывать, -ковать—ропковувати, -кувати  
 расковыривать, -вырять—ропдовбувати, -вбати, ропколупувати, -пати  
 расколъ—ропщеп, роппалина  
 раскольникъ—ропколець, відщепенець

раскопка—росколи  
 раскошелиться, шелиться—  
 давати, дати гроші, роз-  
 щедрюватись, щедритись  
 раскрадывать, красть—рос-  
 крадати, розікрасти, по-  
 роскрадати  
 раскрасавица—красуня  
 раскраска—кольорування, роз-  
 малювання  
 раскрасниться—розчервонітись,  
 зачервонітись  
 раскрашивать, красить—роз-  
 мальовувати, лювати  
 раскритиковать—роскритику-  
 вати  
 раскручивать, крутить—рос-  
 кручувати, відкручувати,  
 крутити  
 раскрывать, крыть—роскри-  
 вати, відкривати, крити  
 раскусывать, сать, сить—рос-  
 кушувати, кусити  
 раскутывать, кутать—розмоту-  
 вати, тати  
 распадение—распад  
 распаковывать, ковать—рос-  
 паковувати, кувати  
 распаливать, лить—розпаляти,  
 палити  
 распарывать, пороть—роспо-  
 рювати, пороти  
 распаханіе—розорювання  
 распечатывать, тать—розпеча-  
 тувати, чатати  
 распивочный—чарковий  
 распивочно—чарками  
 расписание—опис, расклад

расписание (поѣздовъ)—поря-  
 док їзди  
 расписаться—росписатись  
 расписка—росписка, квит  
 расписывать, сать—розмально-  
 вувати, лювати, описува-  
 ти, сати  
 расписываться—підписуватись  
 расплата—виплата, заплата  
 расплачиваться, титься—кви-  
 туватись, виплачуватись,  
 квитатись  
 расплываться, плыться—рос-  
 пливатись, плитись  
 расплывчивый—розпливчастий  
 располагать, ложить—роста-  
 новляти, вити; прихиляти,  
 лити  
 располагаться—лаштуватись  
 расположение—росклад, поря-  
 док; прихилля  
 распорядитель—роспорядник,  
 орудяч  
 распорядительность—роспо-  
 рядливість, чинність  
 распорядок—роспорядок  
 распоряжаться, рядиться—рос-  
 поряджуватись, рядитись,  
 наказувати, зати  
 распоряжение—роспорядження,  
 наказ, орудяч  
 расправа—управа, суд, кара  
 расправление—росправлення,  
 випростування  
 расправливать, вить—росправ-  
 ляти, вити, випростувати  
 спрашивать—роспити, ви-  
 пити



спрашивати, просити—р іс-  
 питувати, випитувати,  
 випитати  
 распределение—росклад, рос-  
 полог  
 распределять, дѣлить—розді-  
 ляти, лити, роскладати,  
 класти  
 продавать, продать—рос  
 продувати, дати, порос-  
 продувати  
 продажа—роспродаж, рос-  
 торг  
 распространение—росповсю-  
 дження, шириння  
 распространённость—повсюд-  
 ность  
 распространитель—росповсюд-  
 ник, ширитель  
 распространять—росповсю-  
 джувати, ширити  
 распространить—росповсю-  
 джити, поширити  
 распрось—роспит, роспитка  
 распрощаться, проститься—  
 попрощатись, роспроща-  
 тись  
 распря—спір, суперечка, нез-  
 гола, непорозуміння  
 распрямление—випростування  
 распускание—роспущення  
 распускать, пустить—роспу-  
 скати, стити  
 распутица—бездоріжжя,  
 сльота  
 распутный, о—роспусний, о  
 распутство—роспута, порядок

распутывать, тать—росплуту-  
 вати, тати  
 распухнуть, хать—роспухти,  
 пухати  
 распущенность—забуялість  
 распущенный—забуялий  
 распѣвать—виспівувати  
 распѣться—росспіватись  
 распяtie—р оспинання, рос-  
 п'яття  
 растаивать, таять—танути,  
 ростанути  
 расталкивать, толкнуть—росе-  
 пихати, пороспихати  
 растапливать, топить—ростоп-  
 ляти, роспалити  
 растаптывать, топтать—рос-  
 топтувати, топтати  
 растаскивать, таскать—ростя-  
 гати, тягти  
 растворение—роспущення, роз-  
 чивення  
 растворимость—роспускаль-  
 ность, розчинність  
 растворимый—роспускальний,  
 розчинний  
 растворъ—розчин  
 растворять, рить—розчиняти,  
 порозчиняти  
 растение—рослина  
 растерзание—розшарпання  
 растерзать—розірвати  
 растерянный—збентежений  
 растерять—розгубити  
 растеряться—змішатись, збен-  
 тежитись  
 расти—рости  
 растирание—ростирання

- растирать, -тереть— растирати, -  
терти
- растительность—рослинисть  
растительный—рослиний,  
ро́стинний
- растить—ростити, годувати  
раститель—наильник
- растолкование—вияснення  
растолковывать, -ковать—вия-  
сняти, вияснити, ростлу-  
мачувати, -чити
- растолочь—ростовкти, потов-  
кти
- растолстѣть—поглядшати  
растопка—підпал
- растормошить—розворушити  
расторопно—моторно, жваво,  
швидко
- расторопность—моторність,  
жвавість, швидкість
- расторопный—моторний, жва-  
вий, швидкий
- расточать, -точити—марнувати,  
змарнувати
- расточение—марнування  
расточитель—марнотрат, роз-  
майка
- растрата—рострата, перевід,  
змарнування
- растрачивать, -тратить—трати-  
ти, ростратити, розмаяти
- растревоживать, -вожить—тур-  
бувати, стурбувати
- растрепать—роскудовчити  
растрогать, -ся—взрушити, -ся  
раструшивать, -трусить—рос-  
трушувати, -трусити
- растягивать, -тянуть—ростя-  
гати, -тягти, ширити
- растяжение—ростяг  
растяжимость—ростяжність  
растяжимый—ростяжний  
растянутый—розволіклий, роз-  
лізлий
- расхваливать, -хвалить—вихва-  
ляти, -лити
- расхватывать, -хватать—роско-  
плювати, роскопити, рос-  
хапати
- расхититель—рабѣжник,  
здириця
- расхищать, -хитить—роскра-  
дати, розікрасти
- расхищение—зрубавання, рос-  
крад
- расхлебывать, -хлепать—  
сьорбати, висьорбати
- расходиться, разойтись—рос-  
ходитися, розійтись, роз-  
лучатись
- расходиться—розгніватись,  
роспалитись, расходитись
- расходный—росходовой, ви-  
датковий
- расходование—видаткування  
расходовать—видаткувати,  
видавати
- расходъ—видаток, кошт, збу-  
ток
- расхождение—росходження  
расхотаться—зареготати  
расцѣтать, -цвѣсть—росквіт-  
чатись, -читись
- расцвѣтъ—росквіт  
расцѣловать—вицілувати

расцѣнивать—цінувати  
 расцѣнка—цінування  
 расцѣпленіе—відчеплення  
 расцѣплять,-пить—відчепляти,-  
 пити  
 расческа—гребінець  
 расчесывать,-чесать—розчису-  
 вати,-чесати  
 расчетливость—ощадність,  
 оглядність  
 расчетливый,-о—ощадний,-о,  
 оглядний,-о  
 расчетъ—рахунок, порахунок;  
 получить расчетъ—взяти  
 рахунок; принять въ ра-  
 сечетъ—взяти на увагу  
 расчисленіе—обрахування  
 расчислять,-числить—обрахо-  
 вувати,-хувати  
 расчистка—очищення  
 расчитывать,-тать—лічити,  
 розраховувати, мати  
 надію  
 расчищать,-чистить—розчища-  
 ти,-чистити  
 расшатывать—росхитувати  
 расширение—розшир  
 расширяемость—розпружність,  
 розпряжність  
 расширять,-рить—широчити,  
 розширяти,-рити  
 расширяться—розширюватись  
 расщедриться—розщедритись,  
 роздобритись  
 расщелина—розколина, роз-  
 зявина  
 ратификация—ратифікація  
 ратникъ—воjak, зтяжець

ратный—військовий  
 рать—війна; військо  
 рафинадъ—рафінад  
 рафинировать—рафінувати,  
 очищати  
 рационализмъ—раціоналіст  
 рациональный—раціональний  
 рационъ—пайка  
 раченіе—дбання, пильність,  
 піклування  
 рачитель—дбач  
 рвануть—шарпнути, скубнути  
 рвать—рвати, дерти, вири-  
 вати  
 рвота—блювота, блювання  
 рвотное—блювне  
 рвотный—блювний  
 реагировать—реагувати  
 реакция—реакція  
 реакционный—реакційний  
 реализация—реалізація  
 реализовать—реалізувати  
 ребенокъ—дитина  
 ребро—ребро; поставитъ реб-  
 ромъ—поставити руба  
 ребята—діти, дівчора  
 ребяташки—дітки  
 ревизионный—ревизійний  
 ревизия—спис людности, реви-  
 зія, перегляд  
 ревизовать—ревизувати  
 ревизоръ—ревизор, ревидон  
 ревматизмъ—ломець, гостець  
 ревнивецъ—зздрісник  
 ревнивый—зздрій, ревнивий  
 ревновать—ревнити, тулити  
 (до кого)  
 ревность—ревність



революційний—революцій-  
 ний  
 революція—революція  
 ревь—рик  
 револьверъ—револьвер  
 ревьть—ревити  
 регалии—клейноди  
 регистрирование—реестру-  
 вання  
 регистрирование—рееструвати  
 регулировать—регулювати  
 регулярность—регулярність  
 регулярный, -о—регулярний, -о  
 редактировать—редагувати  
 редакторский—редакторський  
 редакция—редакція  
 резервный—резервовий  
 резервь—резерва  
 резервуаръ—водозбір, водойма  
 резиденция—резиденція  
 резина—гумелас  
 резиновый—гумеласовий  
 резолюция—постанова, резо-  
 люція  
 резонансъ—відгук, відголос  
 резонаторъ—голосник  
 резонный, -о—розсудний, -о,  
 слушний, -о  
 резонъ—рація, слушність  
 результатъ—наслідок, skutok,  
 вислід  
 рейдъ—рейд  
 реквизировать—реквізувати  
 реквизиция—реквізиція  
 реклама—реклама  
 рекламировать—рекламувати  
 рекомендательный—рекомен-  
 даційний

рекомендация—рекомендація,  
 поручення  
 рекомендовать—рекоменду-  
 вати  
 рекреация—рекреація  
 рекреационный—рекреаційний  
 ректоръ—ректор  
 религиозность—релігійність  
 религиозный, -о—релігійний, -о  
 рельефный—опуклий  
 рельефъ—горорізва  
 рельсы—рейки  
 ремень—ремінь  
 ремесленникъ—ремісник  
 ремесло—ремество  
 ремонтрование—ремонта  
 ремонтировать—ремонтувати,  
 поновляти  
 ремонтъ—ремонт, направа  
 рента—рента  
 реорганизация—реорганізація  
 репейникъ—лопух, реп'ях  
 репетиция—репетиція  
 репрессия—репресія  
 репутация—слава  
 рескриптъ—рескрипт  
 республика—республіка, річ  
 посліта  
 республиканский—республі-  
 канський  
 реставрация—реставрація, від-  
 будовання  
 реставрировать—ресаврувати,  
 відбудовувати  
 ресторанъ—ресторан  
 ретивый—горливий, поривчий  
 ретироваться—відступити  
 рефлексъ—рефлекс, відрух

реферать—реферат  
 рефлекторъ—рефлектор  
 реформировать—реформувати  
 рехнуться—з глузду зсунутись  
 рецензія—рецензія  
 рецептъ—рецепт  
 рецидивъ—рецидив, поворот  
 реченіе—вираз  
 ржавчина—іржа  
 ржавѣть—іржавіти  
 ржаніе—іржання  
 ржаной—житняк, житній хліб  
 ржать—іржати  
 рига—клуня, стодоля  
 риза—риза, шата  
 рискованный—непевний  
 рисковать, -кнутъ—відважувати-  
 тись, житись  
 рискъ—непевність, відвага  
 рисовальный—рисунковий  
 рисовальщикъ—рисовник  
 рисованіе—рисування, малю-  
 вання  
 рисовать, -ся—рисувати, стату-  
 ватись  
 рисовый—рижовий  
 рись—риж  
 ритмическій—ритмічний  
 ритмъ—ритм  
 рифъ—рахва, скеля підводна  
 риѳма—рима  
 робкій—боязкий, несмілий,  
 лякливий, плохий  
 робко—боязко, несміливо  
 робкость—боязкість, несмі-  
 лість  
 робѣть—лякатись

ровесникъ—ровесник, пере-  
 весник, одноліток  
 ровно—рівний  
 ровъ—рів  
 рогатый—рогатий  
 рогъ—ріг  
 родильница—породілля, по-  
 ліжниця  
 родильный домъ—поліжничий  
 дім  
 родина—батьківщина, рідний  
 край  
 родители—родичі, батько-  
 мати  
 родной—рідний  
 родные—рідня, родина  
 родовой—діличний, родовий  
 родовое имѣніе—дідизна  
 родословіе—родовід  
 родоначальникъ—праотець  
 роду  
 родословная—родовід  
 родственникъ—родич  
 родственница—родичка  
 родственный—сдорідневий  
 родство—споріднення  
 род—рід, плем'я; сть роду—  
 з роду  
 родъ занятія—фах  
 роды—полог, порід  
 рожа—пика, мармиза; бешиха  
 (хороба)  
 рожать—родить, родити, по-  
 родити  
 рожденіе—родження  
 рождественскій—різдвяний  
 Рождество Христово—Різдво  
 рожь—жито

розга—різка, дубець  
розничний—роздрібний  
рознь—розбрід  
розовий—рожевий  
розыгрышъ—розигри  
розыскъ—слідство  
роковой—судьбовий, нещас-  
ний

рокоть—грім, гуркіт, гук  
рокъ—судьба, випад  
роль—роля  
романисть—романист  
романсь—романс  
романъ—роман  
рамашка—ромен, рум'янок  
ромъ—рум  
ронять—упускати, губити  
ромотъ—нарікати, ремству-  
вати

роса—роса  
росисто—росяно  
росказни—теревені  
роскошество—роскошування  
роскошно—роскіш, пишно  
роскошь—роскіш, бучність  
рослый—високий, буйний  
роспись—спис, реєстр  
ропускъ—роспуск  
ростовщикъ—лихвар  
ростом—магія, пагонєць, про-  
ріст

рость—зріст  
росянка—росичка (росл.)  
рота—рота  
ротозѣй—роззява, Гава  
ротъ—рот, вуста  
роща—гай, діброва  
ртутный—живосрібний

ртуть—ртуть, живе срібро  
рубаха—сорочка  
рубежь—границя, кордон  
рубить—рубати  
рубль—карбованець  
ругань—лайка  
ругательный, о—лайливий, о  
ругать, ругнуть—лаяти, нала-  
яти

руда—руда  
рудникъ—копальня, рудня  
рудокопный—копальний  
ружейный—рушничий  
ружье—рушниця  
рука-объ-руку—руч-об-руч  
рукавица—рукавиця  
рукавь—рукав  
руководитель—провідник, кер-  
маніч, орудник

руководить—орудувати, керу-  
вати  
руководство—орудування,  
провід; підручник  
руководствоваться—керу-  
ватись

рукодѣліе—рукоділья  
рукодѣльница—рукодільниця  
рукоѣмойникъ—вмивальник  
рукописный—рукописний  
рукопись—рукопис  
рукописи оригинала—перво-  
пис

рукоплескание—оплески  
рукоплескать—плескати  
рукоположение—висвята  
рулевой—стерновий, стерни-  
чий

румяна—шарило, синець







- сановникъ—сановник, достой-  
ник
- саночки—санчата
- санъ—достойнство, гідність
- сапогъ—чобіт
- сапожная мастерская—шевня
- сапожникъ—швець, чоботар
- сапожничество—шевство
- сапфиръ—сафір
- сарай—шопа, дровник
- саранча—сарана
- сардинка—сардинка
- сарказмъ—сарказм
- саркастически—саркастично
- саркофагъ—саркофаг, на  
гробок
- сатана—сатана, диявол
- сатанинскій—сатаниний
- сатира—сатира
- сатирикъ—сатирик
- сатирический—сатиричвий
- сафьяновый—сап'яновий
- сафьявъ—сап'ян
- сахаристый—цукроватий
- сахарница—цукорниця
- сахарный заводъ—цукроварня
- сахаръ—цукор, сахар
- сбавка—зменшення, зниження
- сбавлять, -вить—зменшати,  
шити
- сберегательная касса—ощадна  
каса, щадниця
- сберегатель—заховник
- сберегать, -речь—заховувати,  
ховати, ошаджати, дити
- сбереженіе—заховання, ощада
- сбивать, сбить—збивати, відво-  
дити, -вести від чого, ко-  
лотити (масло)
- сбивчивость—невиразність
- сбивчивый, -о—невиразний, -о
- сближеніе—сближення
- сборникъ—збірник
- сборъ—збір
- сбрасывать, -сбросить—скидати,  
скинути
- сбродъ—наволоч, згряя
- сбывать, -сбыть—збувати, -збути
- сбыть—збуток
- свадьба—весіля
- сваливать, лить—валити, зва-  
лити
- сварить—зварити
- сварливость—сварливість
- сварливый—сварливий, оприш-  
куватий
- сведеніе—звід, корчі
- сведеніе счетовъ—обруханом
- свекла—буряк і бурак
- свергать, -гнуть—скидати з  
трону, зіпхнути
- сверженіе—скинення, спих
- сверканіе—блискання, миго-  
тіння
- сверкать, -кнутъ—блискати,  
снути, лисніти
- сверлить—свердлити
- сверстникъ—ровесник, пере-  
весник
- свертокъ—суверток, сувій,  
скрутінъ
- свертывать, -ртъть—згортати,  
рнути, скручувати





- свѣтскій—свѣцький (не духовний)  
 свѣтскій человекъ—світовик  
 свѣтъ—світло, світ  
 свѣча—свіча, свічка  
 связка—в'язка, пучок, з'язка  
 связно—з'язно  
 связность—з'язність  
 связный—з'язний  
 связочка—в'язочка, пучок  
 связывать, зать—в'язати, з'язувати, зати  
 связь—з'язок  
 святить—святити  
 святки—святки  
 святой—святій  
 священникъ—священник, піп  
 сгадить—спаскудати  
 сгибание—сгинання  
 сгибать, согнуть—згинати, зігнути, кривити  
 сгибнуть—згинути  
 сглазить—зурочити, наврочити, пристріти  
 сгнивать, сгнить—гнити, згнати, струхти  
 сговоръ—заручини, змовини  
 сгонять, согнать—зганяти, зігнати, відганяти  
 сгоряча—з опалу  
 сгребать, сгрестъ—згрібати, згребти  
 сгружать, зить—викладувати  
 сгружение—викладування  
 сгруппировать—згуртувати, скупчити
- сгруппироваться—згуртуватися  
 скупчиться  
 сгубить—згубити, знищити  
 сгущать, сгустить—згущати, стити  
 сдавать, сдать—здавати, здати  
 сдаться—піддатись  
 сдавливание—стискання  
 сдавливать, вить—стискати, задушити  
 сдача—піддання, здача  
 сдержанность—стриманість  
 сдержанный, о—стриманий, о, притишений (сміх)  
 сдерживать, жать—спиняти, стримати  
 сдирать, содрать—здирати, зертти  
 сдувать, сдутъ—здмухати, хнути  
 сдуру—з дурного розуму  
 сдѣлать—зробити, вчинити  
 сдѣлаться—зробитись, сподіятись  
 сдѣлка—уклад, умова  
 сеансъ—сеанс  
 себя—себе  
 себялюбіе—самолюбство  
 севрюга—сірюга (риба).  
 сегментъ—відтинок кола  
 сегодня—сьогодня  
 сегодняшній—сьогоднішній  
 седмица—тиждень  
 седьмой—сьомий  
 сезонъ—сезон, пора року  
 сеймъ—сойм  
 сейчас—зараз, допіру що  
 секретаръ—секретар

секретничать—таїтись  
секретный, -о—потаємний, впо-  
тайці

секретъ—таємниця  
секта—секта  
сектанство—сектарство  
сектантъ—сектяр  
секунда—мент, хвилина  
селедка (рыба)—оселедець  
селезенка—селедярка, коса  
селезень—начур; селех  
селеніе—село, селище  
селитра—салітра  
селить—селити, обселяти  
селиться—селитись, осеиятись  
село—село  
сельдь—оселедець  
сельский—сільський, громадсь-  
кий

оелянинъ—селянин  
семга (рыба)—сеньга  
семейный—сем'янистый  
семейство—родина  
семерикъ—семерик  
семерка—сімка  
семеро—семеро  
семестръ—семастер  
семидесятилѣтіе—сімдесят-  
ліття

семьдесятъ—сімдесят  
семидесятый—сімдесятий  
семинаристъ—семинарист  
семинарія—семинарія  
семнадцатый—сімнадцятий  
семнадцать—сімнадцять  
семь—сім  
семья—родина, сем'я  
сенаторъ—сенатор

сенать—сенат  
сенация—сенсация  
сентябрь—вересень  
сепаративъ—сепаратизм  
сердечный, -о—сердешний, -о,  
ширий

сердито—гнівно, во зла  
сердитый—сердитий  
сердиться—сердитись, враж-  
дувати

сердобольный—жалісливий  
сердце—серце  
серебристый—сріблястий  
серебро—срібло  
середина—середина  
серія—серія  
серьезность—поважність  
серьезный, -о—поважный, -о

сесія—сесія  
сжалиться—змилосердитись  
сжатость—стислість  
сжатый, -о—стислий, -о  
сжиганіе—спалення  
сжигать, сжечь—палити, спа-  
лити

сжимать, сжать—тискати, сти-  
скати, сціпити

сжиматься—стискуватись  
сжинать, сжать—зжинати,  
зжати

сзади—позаду  
сигара—цигара  
сигналь—сигнал, гасло  
сидѣть, сѣсть—сидіти, сісти  
сизокрылый—сизокрилий  
сизоперый—сизоперий  
сизый—сизий  
сила—сила, міць





скидка—знижка, опуст  
 скипаться—гуснути, зсідатись  
 скипидарь—шпиґинар  
 скирда—ожеред (соломи),  
 стіг (сіна)  
 скисаніе—скисання  
 скисать, -снуть—скисати-ски-  
 сти  
 скиталець—безхатько, бездо-  
 мок, бурлака  
 скитальческій—безпритульний  
 скитаніе—тиняння  
 скитаться—тинятись, поневі-  
 рятись  
 складка—складка, бганка,  
 зморшка, згортка  
 складно—складно, до ладу  
 складный—складаний  
 складность—доладність,  
 складність  
 складочный—складковий  
 складь—склад, будова  
 складываніе—складання  
 складывать, сложить—склада-  
 ти; скласти, згортати, ну-  
 ти, компонувати, ском-  
 понувати  
 склеиваніе—склеювання, зліп-  
 лювання  
 склепывать, склепать—нуту-  
 вати, знутувати  
 склоненіе—схияння; відміна  
 (грам.)  
 склонность—нахил, прихилля,  
 схильність  
 склонъ—схил  
 склонный—схильний  
 склоняемость—відмінність

склонять, нить—схияти, -лити;  
 відміняти, нити  
 склянка—пляшечка, слоїк  
 скобка—клямка, скобка  
 скоблить—стругати, скребти  
 сковорода—сковорода  
 сковывать, сковать—кувати,  
 скувати, заковувати  
 сколачивать, лѣтить—збивати,  
 позбивати  
 сколько—скільки, кільки  
 скользить, -знуть—сковзатись,  
 знутись  
 скользко—слизько  
 скомкать—зібгати  
 скоморохъ—хвиґляр, кумедник  
 скомпрометтировать—осла-  
 бити  
 сконфузить—засоромити  
 сконфузиться—засоромитись  
 скончать—скінчати  
 скопище—стовпище, натовп  
 скопление—загромадження,  
 натовп  
 скорбно—жалібно, смутно  
 скорбь—жаліб, скорбота  
 скорбѣть—сумувати  
 коренько—хутенько, шви-  
 денко  
 скорлупа—душпайка, шка-  
 ралюпа  
 скорнякъ—чинбар  
 скорнячить—чинбарувати  
 скоро—швидко, хутко  
 скорописаніе—скоропись  
 скорописецъ—скорописець  
 скоропостижно—нагло, раптово  
 скорость—хуткість





славно—хвально, гарно  
 славный—славний, славетний  
 славословить—величати  
 славословіе—величання  
 славянинъ—слов'янин  
 славянство—слов'янина  
 слагать, сложить—складати,  
 скласти  
 сладенькій—солодецький  
 сладкій—солодкий  
 сладко—солодко  
 сладковзвучный—мелодійний  
 сладострастіе—любашність,  
 пещота  
 сладость—солодкість, соло-  
 дощі  
 слазить—злізати, злізти  
 сламывать, мить—зломувати,  
 мати, перемагати, -могти  
 сланецъ—лунець  
 сланцеватый—лунцеватий  
 сласти—ласощі, лакомини  
 сластолюбецъ—ласун, ласощо-  
 хлист  
 сластолюбіе—лакомство  
 слать—посилати  
 слаще—солодче  
 слегать, слечь—лягати, лягти  
 слегда—злегка, легенько  
 слеза—сльоза  
 слезинка—слізка, слёзинка  
 слезно—слізно  
 слезоточеніе—слізотік  
 слесарить—слюсарувати  
 слесарня—слюсарня  
 слесарство—слюсарство  
 слесарь—слюсар

слетать, тѣтъ—злітати, злітати,  
 спадати, спасти  
 слеть—зліт  
 слива—слива  
 сливать, слить—зливати, злити  
 сливки—вершок, сметанка  
 сливный—слив'яний  
 слизистая оболочка—слизниця  
 слизистый—слизовий, клеюва-  
 тий  
 слизывать, -зать, -знуть—злизу-  
 вати, -зати  
 слизь—слизь, слизота  
 слинять—злиняти  
 слипать, -пнуть—злипаться,  
 злиптись  
 слитно—вкупі, разом  
 слитокъ—зливочок, штаба  
 слишкомъ—надто, занадто,  
 більш як  
 сліяніе—сполучення, сплів,  
 згіб  
 слобода—слобода  
 словарикъ—словничок  
 словарь—словник  
 словесникъ—літерат  
 словесно—на словах, словами  
 словесность—письменство  
 словесный—словний, усний  
 словечко—слівце  
 словно—мов, немов, наче, ні-  
 би, буцім  
 слово—слово, враз  
 словообразование—словотвір  
 словоохотливость—балакли-  
 вість  
 словопроизводный—словови-  
 водний

словопроизводство—словови-  
 від  
 словоудареніє—наголос  
 слово—слівце  
 слогъ—склад; стиль  
 слоеніє—версткування  
 сложеніє—складання  
 сложно—складово  
 сложность—складовість  
 сложный—складний, складо-  
 вий, зложений  
 слой—шар, верства; слои об-  
 щества—верстви суспіль-  
 ства  
 слопать—стріскати, пожерти  
 слуга—слуга, челядник, най-  
 мит  
 служба—служба, уряд, посада  
 служитель—служник  
 служить—служити  
 слухъ—слух, чутка  
 случай—випадок, припадок  
 случайно—випадком, трапун-  
 ком  
 случайность—випадковість,  
 трапунковість  
 случайный—випадковий, тра-  
 пунковий  
 случаться, читься—трапля-  
 тись, питись, нагодитись  
 слушаніє—слухання  
 слушатель—слухач  
 слушать, ся—слухати, сь, ша-  
 нуватись  
 слышать, ся—чути, сь  
 слышно—чути, чути, чути  
 слѣва—зліва, з лівого боку

слѣдить—слідкувати, патрува-  
 ти, стежити, зорити  
 слѣдованіє—поступування,  
 хід  
 слѣдовательно—значить, отже  
 слѣдовать—йти (за ким), по-  
 ступати  
 слѣдомъ—услід, слідком, на-  
 глядом  
 слѣдствие—наслідок, слідство  
 слѣдуюмый—належний, припа-  
 даємий  
 слѣдующій—наступаючий,  
 [слідуючий]  
 слѣдъ—слід, тропа  
 слѣзати, слѣзть—злазити,  
 злізти  
 слѣпецъ—сліпець; божий чо-  
 ловік  
 слѣпить—засліпляти  
 слѣпливать, плять—ліпити,  
 зліпляти, -пити  
 слѣпнуть—сліпнути  
 слѣпо—осліп, сліпма, нероз-  
 важно  
 слѣповатость—недобачливість  
 слѣповатый—підсліпий  
 слѣпой—сліпий, темний, не-  
 зрячий  
 слѣпорожденный—сліпий  
 з роду  
 слѣпота—сліпота  
 слюда—лозняк, мицик  
 слюна—слина  
 слякоть—сльота, хля'а, бо-  
 лото  
 смазка—мавання, мащення  
 смазливый—гарний

смазывать, -зать—мазати, ма-  
стити, вимастити  
смастерить—змайструвати  
смахивать, -хнуть—змахувати, -  
хнути  
смачивать, смочить—змочува-  
ти, -мочити  
смежно—поміжно, суміжно  
смежность—поміжність, суміж-  
ність  
смежный—суміжний  
смекалка—догадка  
смерзнуть—змерзти  
смеркаться—смеркати, суте-  
ніти  
смертельный—смертенний  
смертоносный—смертяний  
смертность—смертенність  
смерть—смерть  
смерчъ—крутін  
сметать, смести—змітати, зме-  
сти  
сметать—поскидати  
смиловаться—змилюватись  
смирение—смирність, покора  
смиранный, -о—покірний, -о  
смирно—смирно  
смирно—смирно, тихо, спо-  
кійно  
смирный—смирний, тихий  
смоква—хвиґа  
смокнуть—змокати, змокрити  
смола—смола, живиця  
смоловиться—умолятись  
смолистый—смолистый  
смолить—смолити  
смолокать, -кнуть—замовкати, -  
мокати, змовкати

смолоду—замолоду  
смолотить—зсмолотити, помо-  
лотити  
смолодь—зсмолоди  
смолчать—змовчати  
сморгать, -кнуть—сякати, -  
кнуги  
смородина—порічковий кущ,  
порічки  
сморчокъ—(гриб) сморж  
смотать—змотати  
смотрины—роглядини  
смотритель—доглядач, дозор-  
чий  
смотреть—перегляд  
смотреть—дивитись, глядіти,  
пильнувати  
смошенничать—сшахрувати  
сморданный—смердючий  
смордъ—сморід  
смугловатый—смаглиуватий  
смуглость—смаглисть  
смуглянка—смаглявка  
смудрить—схитрувати  
смута—заколот, розрух  
смутный—неспокійний  
смутить—сколотити, збенте-  
жити  
смущать, -тить—бентежити,  
збентежити  
смущаться, -титься—бентежи-  
тись, збентежитись  
смущение—замішання, заколот  
смущенный—збентежений  
смывание—змивання  
смывать, смыть—замивати, -  
змивати, змити





сновидѣніе—сон, сновидя,  
сонні мари  
снопъ—сніп, куль, околот  
сноровка—притосування  
сносить, снести—зносити, зне-  
сти, приносити  
сноситься, снести—зноси-  
тись, знести  
сносно—зносно, нічого собі  
снось—знесення  
сношеніе—стосунок, знесини,  
з'язок  
снурованіе—шнурування  
снуръ—шнур  
снігъгой—сніговий  
снігъ—сніг  
сніжинки—сніжинки  
снятіе—здіймання  
со—зі, зо  
собака—собака  
собесѣдникъ, -ница—розмо-  
вник, -ница  
собесѣдованіе—розмова  
собираніе—збірання, збір  
собиратель—збірач  
собирательница—збірниця  
собирать, ся, -брать, -ся—збіра-  
ти, -сь, зібрати, -сь  
соблаговолить—зволити  
соблазнитель—спокусник  
соблазнительно—спокусливо,  
звально  
соблазнъ—спокуса, зваб  
соблазнять, -нить—зводити,  
звести, спокушати, -сити  
соблюдать—заховувати, пиль-  
нувати, виповняти, берегти

соблюденіе—заховання, пиль-  
нування  
соболь—собіль  
соболѣзнованіе—вболівання,  
жаль  
соболѣзнователь—жалібник  
соболѣзновать—вболівати, жа-  
літи  
соборный—соборний, катед-  
ральний  
соборованіе—маслосвяття  
соборовать—маслувати  
соборъ—собор, збір; катед-  
ральна церква  
собраніе—зібрання, збір  
собратся—зібратись, налаго-  
дитись  
собственникъ—власник  
собственно—власне, властиво,  
саме  
собственноручный, -о—власно-  
ручний, -о  
собственность—власність  
собственный—власний  
событіе—подія  
сова—сова  
совершать, -шить—вчиняти, -  
нити, доконувати, ви-  
конувати, -нати  
совершенно—цілком, геть чисто  
совершеннолѣтіе—повноліття  
совершенный—досконалий,  
цілковитий, повний,  
дїконаний, заверше-  
ний; въ совершенствѣ—  
досканально  
совершенство—досканальність,

- совершенствоваться—доскона-  
 литись  
 совершиться—статись, сподія-  
 тись  
 совладать, дѣть—здолати,  
 літи, змогти, подужати  
 совладѣлецъ—співвласник  
 совмѣстно—вкупі, спільно,  
 разом  
 совмѣстный—спільний  
 совмѣщать, -сить—сполучати,  
 чити  
 совмѣщеніе—сполучення, спо-  
 лука  
 совокупно—сукупно, укупі  
 совокупность—сукупність,  
 купність  
 совпадать, пасть—припада-  
 тись, -части, збігатись  
 совпаденіе—збіг  
 соврать—збрехати  
 совращать, -вратить—відверта-  
 та, рнути, звести, зіпсу-  
 вати  
 современникъ—сучасник  
 современность—сучасність  
 современный—сучасний  
 совсѣмъ—зовсім, цілком [вісний  
 совѣстливый—сумлінний, со-  
 совѣсть—сумління, совість  
 совѣтникъ—порадник, радник  
 совѣтница—порадниця  
 совѣтовать—радити, раяти  
 совѣтъ—рада, порада  
 государственный—дер-  
 жавна рада  
 педагогическій—шкільна  
 рада  
 совѣщаніе—нарада, порада  
 совѣщательный—дорадчий  
 совѣщаться—радитись  
 согласіе—згода, злагода, лад  
 согласно—згідно з  
 согласовать, -ся—погодити, -сь  
 согласный—згідний, лагідний  
 согласный звук—шелестівка  
 согласень—згода, гаразд,  
 добре  
 соглашаться, -ситься—згоджу-  
 ватись, дитись  
 соглашеніе—згода, поєднання,  
 порозуміння  
 согрѣвать, -грѣть—огривать,  
 зогривати, -грити  
 согрѣшать, -шить—грішити,  
 згрішити  
 сода—сода  
 содержаніе—утримання, кошт;  
 зміст  
 содержатель—господарь, вла-  
 ститель  
 содержательный, -о—змісто-  
 вий, -о  
 содержать—тримати, держати,  
 містити  
 содержимое—зміст  
 содрогаться—здрігатись, за-  
 труситись  
 содѣйствіе—співучасть, допо-  
 мога  
 содѣйствовать—помагати кому  
 соединеніе—сполука, злучення  
 соединенный—сполучений,  
 злучений  
 соединять, -нить—злучати, спо-  
 лучати, -чити



- сожалѣніе—жаль, милость; без  
 сожалѣнія—без жалю  
 сожалѣть—жалкувати  
 сожигать, сжечь—палити, спа-  
 лити  
 сожителство—співмешкання  
 сожитель—співмешканець  
 созвучіе—суголос  
 созвѣздіе—співзір'я  
 создавать, -дать—творити,  
 утворити, витворювати, -  
 рити  
 создание—споруа, створення,  
 твориво, утворення  
 создатель—творець, будівник,  
 фундатор  
 созерцаніе—соглядання  
 созерцатель—соглядач  
 созерцательность—соглядаль-  
 ність  
 созерцательный—соглядальный  
 созерцать—соглядати  
 созиданіе—будування  
 созидатель—будівничий  
 созидать, -здать—будувати,  
 збудувати, творити,  
 утворити  
 сознавать, -знать—визнавати, -  
 знати, признати  
 сознание—притомність, узна-  
 ня, чуття, признання,  
 свідомість  
 сознательно—свідомо  
 сознательность—свідомість  
 сознательный—свідомий  
 созрѣваніе—доспівання  
 созрѣвать, -зрѣть—доспівати, -  
 спіти, дозрівати  
 созыватель—скликач  
 созывать, -звать—скликати, по-  
 скликати  
 созывъ—склик, скликання  
 соизволеніе—призволення,  
 зизволення  
 соизволять, -лить—призво-  
 ляти, зизволяти, -лити  
 соизмѣреніе—співмір, помір  
 соизмѣрно—співмірно, по-  
 мірно  
 соизмѣрность—співмірність,  
 помірність  
 соколь—сокіл  
 сокращать, -кратить—скоро-  
 чати, -тити  
 сокращеніе—скорочення  
 сокращенный, -о—скороче-  
 ний, -о  
 сокровенный—таємний  
 сокровище—скарб  
 сокровищница—скарбниця  
 сокрушать—крушити, розби-  
 вати  
 солгать—збрехати  
 солдатъ—москаль  
 солевареніе—солярство  
 солеваренный—солярський  
 соленіе—соління  
 соленый—солоний  
 солидарно—солідарно, одно-  
 стайно  
 солидарность—солідарність,  
 одностайність  
 солидный, -о—солідний, -о, ста-  
 течний,  
 солитеръ—ціп'як, солітер  
 солить—солити  
 солнечный—соняшний

солнце—сонце  
 солнышко—сонечко  
 соловей—соловейко, соловей  
 солодь—солод, дріжжанка  
 соломенный—солом'яний  
 соломинка—соломинка  
 солomor'зка—січкарна  
 солонка—солянка  
 солончакъ—солончак  
 соль—сіть  
 солм'ть—зомліти, умліти  
 сомнительность—сумнівність  
 сомнительный, -о—сумнівний, -о,  
 непевний, -о  
 сомнѣваться—сумніватись  
 сомнѣніе—сумнів, непевність;  
 безъ сомнѣнія—запевне,  
 без сумніву  
 сомъ—сом  
 соната—соната  
 сонливость—оспалість, сон-  
 нота  
 сонливый, -о—спалий, -о  
 сонно—сонно  
 сонъ—сон, спання  
 сообразать, -бразовать, -зить—  
 розмірковувати, змірку-  
 вати, застосувати, при-  
 розуміти  
 соображеніе—зміркування, ро-  
 зумування  
 сообразительность—кмітли-  
 вість, спритність, догадливість  
 сообразительный—кмітливий  
 сообразно—згідно, відповідно  
 сообразность—згідність, відпо-  
 відність  
 сообща—спільно, укупі

сообщать, -щать—повідомляти, -  
 мити  
 сообщество—товариство,  
 спільність  
 сообщение—повідомлення; зно-  
 сини  
 сообщительный—товариський,  
 сполучений  
 сообщникъ—спільник, учасник  
 соорудитель—закладач, фунда-  
 тор  
 сооружать, -дить—будувати, збу-  
 дувати, спорудити  
 сооруженіе—будова, будування  
 соответственный, -о—відповід-  
 ний, -о  
 соотношение—з'язок [ниця  
 соперникъ, -ница—супротивник,  
 соперничать—доганяти, супро-  
 тивитись  
 соперничество—супротивництво  
 сопка—вулкан  
 соплеменный—одноплеменний  
 соплякъ—шмаркач  
 сопоставленіе—рівноставлення  
 сопоставлять, -ставитъ—рівно-  
 ставити, поставити поруч  
 соправитель—співкерманіч  
 соприкасаться, -коснуться—  
 стикатись, кнутись  
 соприкосновеніе—сумежність,  
 зіткнення.  
 сопроводать—супроводити  
 сопровожденіе—супровід  
 сопротивление—опір, відпорна  
 сила

сопротивляться,—опиратись, перечити, змагатись, огинатись

сопѣть—сопти

соразмѣрный, о—розмірний, о, помірний, о

соразмѣрность—розмірність, помірність

сорванець—зайдиголова

соревнованіе—співстарання.

соревновать—іти наввипередки

соринка—порошина

сорить—смітити

сорный—нечистий

сорока—сорока

сорокалѣтіе—сороколіття

сороковий—сороковий; -день—сороковини

сорокъ—сорок

сорочка—сорочка

сортированіе—сортування

сортировать—сортувати

сорть—сорт

сорь—сміття

сосаніе—смоктання, ссанія

сосать—смоктати, ссати

сосватать—засватати

соскабливать—скребти

соскакивать, скочить—зіскокувати, скочити, зскочити

соскальзывать, кользнуть—зслизати, знути, сприснути

соскучиться—занудитись

сосланіе—засланія

сословіе—стан

сословный—становий

сослуживець—колега, товариш

сосна—сосна

со сна—спросоння

сосокъ—ссочка, пипка

соснуть—задрімати

сосредоточіе—зосередження

сосредоточивать, чить—зосереджувати, дити

сосредоточиться—осередкуватись

ооставитель—впорядник, автор

составленіе—складання, укладання

составлять, вить—складати, скласти

составляться—складатись

составной—складний

составъ—склад, уклад

составъ налячный—дійсний склад

состарѣться—зістарітись

состояніе—стан, становище, маєток

состоятельный—заможний

состоятельность—заможність

состоять—складатись

состояться—відбутись

состраданіе—милосердя

сострадаельный—милосердий, чуткий

состряпать—зготувати, вляти, ушкварити

состязаніе—супротивництво, перегон

сосудистый—начиньовий

сосудъ—начиня, чаша

сосулька—бурулька, буруль-башка



сосчитывать, - тать—рахувати,  
 обрухувати, лічити  
 сосѣдка—сусідка  
 сосѣдній—сусідний  
 соеѣдскій—сусідський  
 сосѣдство—сусідство  
 сосѣдь—сусіда  
 сотвореніе—створення  
 сотворить—створити, утвори-  
 ти, зробити  
 соткать—виткати  
 сотникъ—сотникъ  
 сотня—сотка  
 сотоварищъ—товариш, колеґа  
 сотрудникъ, -ца—співробітник,  
 ниця  
 сотрудничество—співробіт-  
 ництво  
 сотрясеніе—двигіт, струс  
 сотскій—соцький  
 соумышленникъ—спільник  
 злочину  
 соусъ—соус, підлева  
 соучастникъ—співучасник  
 соученица—товарашка шкіль-  
 софа—софа, канапа [на  
 софистъ—софист  
 софизмъ—софізм  
 соха—соха, рало  
 сохнуть—сохти, худнути, мар-  
 ніти  
 сохраненіе—схованка, пере-  
 ховок, заховання  
 сохранимый—цілий, ненаруш-  
 ний  
 сохранять, - нить—заховувати,  
 ховати, берегти, збе-  
 регти

социализмъ—соціалізм  
 социальный—соціальний  
 социология—соціологія  
 сочельникъ—багата кутя  
 сочетание—злучення, сполу-  
 чення  
 сочетать—злучати, сполучати  
 сочиненіе—твір, писання,  
 праця, компонування  
 сочинитель—письменник,  
 автор  
 сочинять, - нить—творити, ут-  
 ворити, укладати, уложити,  
 компонувати, скомпо-  
 нувати  
 сочленъ—співчлен  
 сочный—соковитий  
 сочувственно—співчуло  
 сочувствие—співчуття  
 сочувствовать—співчувати  
 союзникъ—спільник, спільча-  
 ник  
 союзнической—союзничий  
 союзъ—союз, з'язок, спілка;  
 злучник, сполучник  
 (грам.)  
 спадать, сползти—спадати,  
 опадати, злізти  
 спальня—спальня  
 спасеніе—рятування, визво-  
 лення  
 спасать, - сти—рятувати, уряту-  
 вати, визволяти  
 спасаться—рятуватись  
 спасательный—рятунковий  
 спасеніе—рятування, поряту-  
 нок  
 спасибо—спасибі

спаситель, -ница—рятовник, -  
 ниця  
 спасительность—спасенність  
 спасительный—спасенний  
 спать—спати  
 спектакль—спектакль  
 спекулянтъ—спекулятор, спе-  
 кулянт  
 спекуляция—спекуляція  
 сперва—попереду, поперед  
 спертый—важкий, стиснутий  
 спеленать—повити  
 спесивый, о—пихатий, о  
 специалистъ—спеціаліст, фа-  
 ховик  
 специальный, о—спеціальний, о,  
 виключний, о  
 спиливать, -лить—спилувати, -  
 лити  
 спина—спина, хребет  
 спиральный, о—спиральний, о  
 спиртъ—спирт, вискоц  
 списокъ—копія, епис, реестр  
 списывать, -сать—перепису-  
 вати, -сати  
 спихивать, -хать, хнуть—спи-  
 хати, зіпнути, зсунути  
 спица—спиця, шпичка  
 спичечный—сірниковий  
 спячка—сірник  
 сплавлять, -вить—сплавляти, -  
 вити  
 сплетать, сплестъ—сплітати, -  
 сти  
 сплётни—пльотки, поговір  
 сплётничать—пльотки робити  
 сплоченіе—злучення, з'язання  
 сплошной—суцільний, густий

сплошь—суспіль, геть чисто  
 сплошь и рядомъ—скрізь і  
 всюди  
 сподручный—наручний, ви-  
 гідний  
 спокойно—спокійно  
 спокойствие—спокій  
 споласкивать—полоскати  
 сполна—сповна, цілком  
 спорить—сперечатись, змага-  
 тись  
 спорный—сірний  
 спорщикъ—суперечник  
 споръ—суперечка, змагання  
 спорынья—головня  
 способность—здатність, зді-  
 бність, хист  
 способности умственные—ро-  
 зумові сили  
 способный—здатний, дотепний  
 способствованіе—допомагання  
 способствовать—допомагати  
 способъ—спосіб, засіб, чин  
 спотыкаться—спотикатись  
 спохватиться—схаменутись,  
 оглядітись, стямитись  
 справедливо—справедливо  
 справедливость—справедли-  
 вість  
 справка—інформація, відомість  
 справлять, -вить—простувати,  
 випростувати, справити  
 справочникъ—інформаційник  
 справочный—інформаційний  
 спрашивать, -спросить—пита-  
 ти, спитати, поспитати  
 спрашиваться—питатись  
 спросъ—спит, попит, запит

спрыгнуть—скончити  
 спрягати—дієзмінати  
 спряженіє—дієзміна  
 спугнуть—сполошити  
 спускати, стити—пускати, спу-  
 стити  
 спускъ—спуст, дарування  
 спустя—потім, згодивши  
 спутникъ—товариш (по до-  
 розі), подорожник  
 спутувати, тати—плутати, за-  
 плутати, плутати, спутати  
 спѣвка—гуртове співання  
 спѣлый—спілий, доспілий  
 спѣть—заспівати  
 спѣшити—спішити, поспішати  
 спѣшний, о—негайний, о  
 спячий—сплячий  
 сравненіє—порівняння, при-  
 рівня, зрівняння  
 сравнивати, нити—рівняти,  
 зрівняти, порівнювати, няти  
 сравнительный, о—порівняль-  
 ний, о, порівняний, о  
 сраженіє—бій, баталія  
 сразу—разу, відразу  
 срамъ—сором, ганьба  
 растаться—зростатись  
 ращивать—зрощувати  
 ребролюбіє—грошолобство  
 среда—середи (день); гурток,  
 товариство, середовище  
 меди—серед  
 меди дня—середодня  
 сдиземный—середземний  
 сдизна—середи́на, осередок  
 сднєвѣковъ—середньовіч-  
 ний

средній—середній  
 средоточіє—осередок  
 средоточный—осередковий  
 средственный, о—засібний, о  
 средство—спосіб, засіб; зна-  
 діб, знаряддя  
 средства—кошти, кошт  
 срясовывать, вать—перерисо-  
 вувати, сувати  
 сродникъ—кровняк, родич  
 срокъ—термін, речінець,  
 строк  
 срочный—терміновий, речін-  
 цевий, строковий; негай-  
 ний  
 срубать, -бить—зрубати, позру-  
 бувати  
 срубка—зруб, вируб  
 срывать, сорвать—зривати,  
 зірвати  
 срывать, срыть—скопувати, -  
 пати  
 срѣзокъ—зрізок, утинок  
 сряду—носпіль, без перерви  
 ссаживать, дить—зсаджувати,  
 дити  
 ссовывать, ссунуть—спихати, -  
 зіпхнути  
 ссора—сварка, гризня  
 ссориться—сваритись  
 ссуда—позичка  
 ссудный—позичковий  
 ссучивать, -чить—сукати, скру-  
 чувати, тити  
 ссылаются, сослаться—поєли-  
 катись, посилатись, ла-  
 тись, здаватись  
 ссылка—покликання; заслання



ссылный—засланец  
 ссыпать—зсіпати  
 ссыхаться, ссохнуться—зсиха-  
 тись, зсохтись  
 ставень—віконця  
 ставить—ставити, уміщати  
 ставка—ставка  
 стадія—стадія  
 стадо—отара, череда, табун,  
 ватага, гурт  
 сталактит—сталактит  
 стаканъ—склянка, шклянця  
 сталкивать, толкнуть—спи-  
 хати, зігнути  
 стало-быть—значить, виходить  
 сталпливаться, толпиться—  
 товпитись, стовпитись,  
 натовпитись  
 сталь—сталь, криця  
 стальной—стальной, ста-  
 левий  
 станица—стадо; станиця  
 становиться, стать—ставати,  
 стати  
 станокъ—верстат  
 станція—станція, пристаня  
 станъ—стан, постать  
 стаптывать, стоптать—топта-  
 ти, стоптати  
 старание—старання, дбання  
 старательный, о—старанный, о,  
 дбайний, о, пильний, о  
 стараться—старатись, дбати,  
 пильнувати; силкуватись  
 старина—давнина, старовина  
 старинный—давній, стародав-  
 ний, старовинний  
 старовѣрь—старовір

стародубка—горицвіт (росл.)  
 староста—староста  
 старость—старість, старощі  
 старуха—баба, бабуся  
 старческий—старечий  
 старшина—старшина  
 старшинствовать—старшувати,  
 старшинувати  
 старший—старший  
 старый—старий, давній  
 старье—старі речі  
 старѣть—старіти, старішати  
 стаскивать, кать, щить—стя-  
 гати, гти, постягати  
 стасовать—змішати  
 статистика—статистика  
 статистикъ—статистик  
 статистъ—статист  
 статный, о—статурный, о,  
 удатный  
 статскій—цивільний  
 статуть—статут  
 статуя—статуя  
 статья—привід, рація  
 статья—статись, трапитись  
 статья—артикул, стаття,  
 пункт  
 стачечный—страйковий  
 стачка—страйк  
 стая—згряя  
 стволыстый—стовбурувати  
 стволь—стовбур  
 стеариновый—стеариновый  
 стеаринъ—стеарина  
 стебель—стебло, стеблина  
 стебельковый—стеблуватий  
 стегать, гнуть—шмагати, гну-  
 ти, стібати, бнути

- стекать, -ся — стікати, -ся, збі-  
 гатись  
 стекло — скло, шкло; оконное —  
 шибка, тахля  
 стекловидный — скловатий  
 стеклянный — скляний  
 стекольщикъ — скляр, шкляр  
 стелька — устілка  
 степень — ступінь, щабель;  
 стан; коліно  
 степенный — статечний, по-  
 важний  
 степной — степовий  
 степь — степ  
 стеречь — стерегти, пильнувати  
 стержень — стрижень  
 стержневой — стрижневий  
 стерлядь — чечура, чечуга  
 (риба)  
 стерпимый — зносний  
 стерпеть — стерпіти, знести  
 стесовывать, -сать — стісувати, -  
 сати  
 стечение — збіг, стікання,  
 сплив  
 стиль — стиль  
 стипендия — стипендія  
 стирать — стерати, затирати  
 стирать бѣлье — прати  
 стирка — прання  
 стихать, -хнуть — притихати, -  
 тихти  
 стихийный — стихійний, жив-  
 ловий  
 стихия — стихія, живло, перві-  
 сток  
 стихосложение — віршобудова,  
 віршування
- стихотворение — поезія, вірші  
 стихъ — вірш  
 сто — сто  
 стоглавый — стоголовий  
 стогъ — стіг  
 стойкий, -о — твердий, -о, непо-  
 хитний, -о  
 стойло — стійло  
 стоимость — вартість, ціна  
 стоить — коштувати  
 стокъ — стік, відлив  
 столбенѣть — стовпіти  
 столбнякъ — оствовпіння  
 столбовой — стовповий  
 столбъ — стовп  
 столбикъ — шпальта, стовпик  
 столица — столиця  
 столкновение — сутичка, по-  
 тичка  
 столовая — їдальня  
 столовать, -ся — харчувати, -сь  
 столпотворение — гармидер,  
 розгордіаш  
 столъ — стіл  
 столько — стільки  
 столѣтіе — століття, вік  
 столярничать — столярувати  
 стонать — стогнати  
 стонъ — стогін  
 стопа — стопа  
 торговать — торгувати  
 сторожевой — вартовий  
 сторожить — слідити, пантру-  
 вати  
 сторожка — сторожівня  
 сторожъ — сторож, вартівник  
 сторона — сторона, бік, край

сторониться—цуратись; уступатись, сходити з дороги  
 сторонникъ—прихильник  
 стоянка—станція  
 стоять—стояти  
 стоячий—стоячий, нерухомий  
 страдалець, лица—страдник, ниця  
 страданіе—страждання, терпіння, мука  
 страдать—страждати, терпіти, мучитись  
 стража—сторожа, варта  
 страна—сторона, край  
 страница—сторінка  
 странвость—дивність  
 странный, о—дивний, о, чудний, о, кумедний, чудернацький  
 странствованіе—мандрівка  
 странствовать—мандрувати, блукати  
 странствующій—мандрівний, подорожній  
 страстный, о—палкий, о, жагучий, е, пристрастный  
 страсть—пристрасть, жага  
 стратегическій—стратегичний  
 страусовый—струсевий, струсячий  
 страусъ—струсь  
 страхованіе—забезпечення, убезпечення  
 страховать—забезпечувати  
 страховка—забезпека  
 страхъ—страх, жаж  
 страшилище—страховище, страхіття

страшить—страшити, лякати  
 страшиться—страхатись, жахатись  
 страшно—страшно, боязко  
 страшный—страшний, страшливий  
 стращать—страхати  
 стрекоза—бабка  
 стремглавъ—сторч, прожомом  
 стремительность—сквалність  
 стремительный, о—сквалний, о  
 стремится—пориватись, прямувати, намагатись  
 стремленіе—поривання  
 стремнина—круча, строма  
 стрижка—стриження, стриж- [ба  
 стричь—стригти  
 строгать—стругати  
 строгій—строгий, суворий  
 строго—суворо, гостро  
 строгость—суворість, етрогість  
 строевой—будівляний  
 строеніе—будинок, будівля  
 строжайший—найстрожчий  
 строй—лад  
 стройно—в лад, згідно  
 стройность—порядок, лад, гармонія  
 стройный—стрункий  
 строительный—будівничий  
 строитель—будівник  
 строить—будувати  
 строка—рядок  
 стропивость—перекірливість, неслухняність  
 стропивый, о—перекірливий, о, неслухняний, о  
 строфа—строфа



- строчить—штапувати, стебну-  
вати
- струна—струна
- струнный—струнный
- струсить—злякатись
- стручковатый—струковитий
- струя—струмина, струмок,  
цівка
- стріла—стріла
- стрілець—стрілець
- стрільба—стрільба
- стрілять, -льнуть—стріляти,  
стрільнути
- стріляться—стрілятись
- стряпаніе—готування, кухова-  
рення
- стряпать—готувати
- стряпня—готування
- страживать, -хнуть—струшува-  
ти, -сити
- студентъ—студент
- студенческий—студенський
- студемый—зимний, студений
- студень—холодець, драгли
- студить—студити
- стужа—студінь, мороз
- стукать, -кнутъ—стукати, -кнути
- стукотня—гуркотнеча, стук-  
нява
- стукъ—стукіт, гуркіт
- стуль—стілець
- ступа—ступа
- ступать, -пить—ступати, -пити
- ступень—ступінь
- ступенька—ступенька, щабель
- ступня—стопа
- стучаніе—стукання, гуркання
- стучать—стукати, стукотіти
- стучаться—добиватись
- стусеваться—затушкуватись
- стыдить, -ся—соромити, соро-  
митись
- стыдливость—соромливість
- стыдливый, -о—соромливий, -о
- стыдно—сором
- стынуть—холонути
- стычка—посварка
- стѣна—стіна
- стѣнной—постінний, стінний
- стѣсненіе—стиснення, стиск
- стѣснительный, -о—тяжкий, -о,  
непридобний, -о, варувкий, -о
- стѣснять—утискати, заважати
- стѣсниться—варуватись, сорс-  
млятись
- стягивать, -стянуть—стягати, -  
гти, сцупити
- стяжать—набути, зажити
- суббота—субота
- субсидія—субсидія
- субъектъ—суб'єкт
- сугубый—подвійний, -о
- судариня—пані, добродійка
- сударь—добродій, пан
- судебный—судовий, правний
- судебнымъ порядкомъ—су-  
довно
- судейский—судівський
- судить, -ся—судити, позиватись
- судно—судно, посуд
- судокъ—посуд
- судомойка—поливачка
- судопроизводство—судівниц-  
тво
- судорога—корчі, перелоги
- судостроеніе—кораблебудова

судоходный—сплавний  
судоходство—плавба  
судь—суд;—окружний—окруж-  
ний, гражданский—ці-  
вільний; уголовный—  
карний

судьба—доля; фортуна  
судьба горькая—безталання  
судья—суддя  
сுவѣріе—забобон  
суевѣрность—забобонність  
суевѣрный, о—забобонний, о  
суета—метушня, марність  
суетиться—метушитись  
суетливость—метушливість,  
клопіт  
суетливый, о—метушливый, о  
сужденіе—думання, мірку-  
вання  
суживаніе—звужування, етис-  
нення  
суживать, зить—звужувати, -  
зити

сука—сука  
сукно—сукно  
суконный—сукенний, сукня-  
ний

сукъ—сучок  
сулема—сулема  
сулея—сулія  
сулить—обіцяти  
султанъ—китиця з пер; сул-  
тан

сума—торба  
сумасбродный—навісний, на-  
вісноголовий  
сумасбродство—шаленство,  
дурнодумство

сумасбродъ—шаленець, дур-  
нодум  
сумасшедшій—божевильний,  
навіженний  
сумасшествіе—божевілля, на-  
віженство  
суматоха—сум'яття, гармидер  
сумбурный—недоречний, без-  
глуздий

сумбуръ—банелюки, розгар-  
діяж  
сумерки—смерк, присмерок;  
в сумерки—смерком

сумка—торбинка  
сумма—сума  
сумракъ—сутінь, померки  
сумрачность—похмурість  
сумрачный, о—подхмурий, су-  
тінний, о

сундукъ—скриня  
супруга—дружина  
супругъ—дружина  
супружескій—подружній  
супружество—подружжа  
сургучный—ляковий, сургу-  
човий

сургучъ—ляк, сургуч  
сурово—сурово  
суровость—суровість  
сутки—доба  
сутолока—гармидер, безладдя  
суточный—добовий, на добу  
суть—сила, іста  
сугажничество з—позви  
суфиксъ—суфікс  
суфлеръ—суфльор  
сухарь—сухар  
сухо—сухо

суховатий, -о — посухий, °  
 сухожиліє — тужень  
 сухой — сухий  
 сухопутний — сухоземний  
 сухопутье — суходіл  
 сухость — сухість  
 сухощавость — сухорлявість  
 сухощавый — сухорлявий, сухо-  
 бразий  
 сухоядѣніє — суха їжа  
 суша — суходіл  
 сушеніє — сушення  
 сушений — сушений  
 сушить — сушити  
 существенно — істотність  
 существенный, -о — істотний, -о  
 существительное имя — імеєник  
 существо — істота, створіння  
 существование — існування  
 существовать — існувати  
 суцій — істиний, існуючий; су-  
 щая правда — щира правда  
 сущность — істота, основа, го-  
 ловна річ; вь сущности —  
 в основі, в самій речі  
 сфера — сфера, обсяг  
 сферической — сферичний, ку-  
 лястий  
 схватывать, -ть — схоплювати, -  
 пити  
 схема — схема  
 схитрить — схитрити, схитру-  
 вати  
 сходить, сойти — сходити, зйти  
 сходить — піти, збігати  
 сходка — зібрання, сходина  
 сходно — згідко, поцінно  
 сходный — подібний

сходство — схожість, подібність  
 сходъ — скід, зібрання  
 схожий — подібний  
 скоронить — сховати, поховати  
 сцарапать, -пнуть — здряпати, -  
 пнути  
 сцена — сцена  
 сценической — сценічний  
 сцѣживать, -дить — сціджувати, -  
 дити  
 сцѣпление — сполука, скупність  
 сцѣплять, -пить — зчіплювати, -  
 чепити  
 счастье — щастя  
 счастливець, -вица — щасливець, -  
 виця  
 счастливый, -о — щасливий, -о  
 счетный — рахунковий  
 счетоводство — рахівництво  
 счетоводъ — рахівник  
 счетоводный — рахівничий  
 счетчикъ — лічильник  
 счетъ — лік, лічба; рахунок  
 счетъ текущий — біжучий раху-  
 нок  
 счета — рахівниця  
 счисление — лічіння, рахування  
 считать, счесть — рахувати, лі-  
 чити, злічити; вважати  
 считаться — рахуватись, числи-  
 тись, вважатись  
 сшибать, -бить — валити, звали-  
 ти  
 сшивать, сшить — зшивати,  
 зшити  
 с — з, із, зо  
 съезживаться — корчитись  
 съемка — знімання плану



сьемный—знятий  
сьемщикъ—здіймач  
сьѣдать, съѣсть—з'їдати,  
з'їсти

сьѣденіе—з'їденъ  
сьѣдобный—їстинный  
сьѣздить—поїхати  
сьѣздъ—з'їзд  
сьѣстной—їдальний  
сыворотка—сироватка  
сыграть—відіграти  
сызмала—змалку  
сынъ—син  
сылчій—силкий  
сыпь—висипка  
сырний—сирний  
сырый, о—вожкий, о  
сырость—вохкість  
сыръ—сир  
сырье—сировина  
сырѣть—вохчати  
сыскивать, скать—вишукувати,  
вишукати

сыскъ—пошукъ  
сытый, о—тревний, о  
сытний, о—ситий, о  
сыщикъ—нишпорка  
сьверный—північний  
сьверо-востокъ—північвий схід  
сьверо-восточный—північно-  
східний

сьверо-западъ—північний за-  
хід

сьверь—північ  
сьдина—сивина  
сьдлатъ—сідлати, кульбачити  
сьдло—сідло, кульбака  
сьдой—сивий

сьдокъ—їздець  
сьдѣтъ—сивіти  
сьмя—сім'я, насіння, зерно  
сьни—сіни  
сьнной—сінний  
сьно—сіно  
сьноваль—сінниця  
сьнокось—сіножать і сінокіє  
сьнь—тінь, холодок  
сьра—сірка  
сьрнистый—сірковий  
сьрный—сірчаний, сірковий  
сьрый, о—сірий, о, сивий  
сьтка—сітка  
сьтованіе—жалощі  
сьтовать—нарікати, жалкувати  
сьтъ—сіть  
сьчь—сікти  
сьялка—сівалка  
сьятель—сівач  
сьять—сіяти  
сюда—сюди, сюдою  
сьюрпризъ—сьюрприз, несподі-  
ванка  
сьюртукъ—сьюртук, сурдут

## Т.

Табакъ—тютюн  
табачный—тютюновий  
табель—табель, спис  
таблица—таблица  
табунъ—табун  
тазь—мідниця; крижова кість  
таинственность—таємничість

таинственный, -о—таємни-  
чий, -е

тайкомъ—нишком, потайки  
тайна—таємність, тайна  
тайно—нишком, потай  
тайный—таємний, скритий  
таить, -ся—таїти, крити; кри-  
тись

также—теж, також  
такимъ образомъ—таким чи-  
ном

такса—такса  
таксировать—таксувати  
тактика—тактика

тактический—тактичний  
тактичность—тактовність  
тактичный—тактовний

такть—такт  
такъ—так

талантливость—талановитість  
талантливый, -о—таланови-  
тий, -о

талантъ—талан, хист, кебета

талія—стан

талькъ—тальк

таможенный—цловий

таможня—митница

тамъ—там, тамечки

танецъ—танець, танок

танцевальный—танечний

танцовать—танцювати

танцовщица—танечница

тарантуль—тарантул

тарелка—мисочка, талірка

тарифный—тарифовий

тарифъ—тариф

таскать—тягати

таскаться—тягаться, волочи-  
тись

тащить—тягти

тащиться—тягтись, плентатись

тапнѣ—ростоп, топлення

таять—танути, розмерзатись

тварь—тварина, створіння,  
твориво

твердо—твердо, міцно, рішучо

твердоватый—потвердий

твердость—твердість, сталість

твердый—твердий

твердыня—твержа

твой, твоя, твое—твій, твоя,  
твое

твореніе—творення, твір

творецъ—творець, автор

творить—творити, чинити

творогъ—сир

творческий—творчий

творчество—творчість

театръ—театр

тексть—текст

текучий—текучий, біжучий

текущий счетъ—біжучий раху-  
нок

телеграмма—телеграма

телеграфъ—телеграф

телеграфировать—телеграфу-  
вати

теленокъ—теля

телескопъ—телескоп, далеко-  
гляд

телефонировать—телефону-  
вати

телефонограмма—телефоно-  
грама

телефонъ—телефон

тел'га—віз  
 тема—тема  
 темно—темно, поночі  
 темноватий—потемний  
 темноголубой—темноблакит-  
 ний  
 темножелтый—темножовтий  
 темнозелений—темнозелений  
 темнокрасный—темночервоний  
 темнота—темрява, темнота  
 темный—темний  
 темнѣть—темніти, сутеніти  
 темпераментъ—темперамент,  
 вдача  
 температура—температура,  
 теплина  
 темя—тім'я  
 тенденціозный—тенденційний  
 тенденція—тенденція  
 теорема—теорема  
 теоретическій, -и—теоретич-  
 ний, -о  
 теноръ—тенор  
 теорія—теорія  
 теперешній—теперішній  
 теперь—тепер  
 теплиться—світитись  
 теплица—теплиця  
 тепло—тепло  
 тепловатость—потеплість  
 тепловатый, -о—потеплий, -о  
 теплоиспускание—теплотеча  
 теплота—тепло, теплість  
 теплый—теплий  
 теплѣть—тепліти, теплішати  
 терebить—смикати, скубити  
 тереть—терти

терзание—роздирання, шар-  
 пання  
 терзать—роздирати, шарпати  
 терминологія—термінологія  
 терминъ—термін, вираз  
 термометръ—термометр, теп-  
 ломір, градусник  
 тернистый—терністий  
 терпимость—толерантність  
 терпимый, -о—толерантний, -о  
 терпкій—терпкий  
 терпѣливость—терплячість  
 терпѣливый, -о—терплячий, -е  
 терроръ—терор, жах  
 терциѣне—терпіння, терпець  
 терпѣть—терпіти  
 терраса—тераса  
 территория—територія  
 терять, потерять—губити, за-  
 губити; гаяти (час); ум-  
 ливати  
 теряться—губити розум, міша-  
 тись  
 тетка—тітка  
 тетрадь—зшиток  
 техника—техніка  
 техническій—техничний  
 течение—течія, біг, водотеча;  
 протяг  
 течь—текти; теча  
 теща—теща  
 тигръ—тигр  
 тина—мул, болото  
 типическій—типовий  
 типографія—друкарня  
 типографическій—друкарський  
 типографъ—друкаръ  
 типъ—тип



тиражъ—тіраж, розіграш  
 тиранить—тиранити  
 тиранство—тиранство  
 тиранъ—тиран  
 тире—розділка, тіре  
 титуль—титул  
 тифъ—тиф, тифус, горячка  
 тихій—тихий  
 тихо—тихо, спокійно  
 тихонько—стиха, тихенько  
 тише—тихше  
 тишина—тишина, тиша  
 тканъ—тканина, тканка  
 ткать—ткати  
 ткацкая—ткальня  
 ткацкій—ткацький  
 ткачъ, чиха—ткач, ткаля  
 тлетворный, о—заразливий, о  
 тлѣніе—зотління  
 тлѣнность—тлінність  
 тлѣть—тліти  
 то—то, так  
 товарищескій—товариський  
 товарищество—товариство,  
 спілка  
 товарищъ—товариш, колеґа  
 товаръ—крам  
 тогда—тоді  
 то-есть—цеб-то, тоб-то  
 тождественный, о—тотож-  
 ний, о  
 тождество—тотожність  
 тоже—теж  
 токарный—токарьський  
 токарь—токарь  
 токъ—протік, струмись  
 толкать, -кнутъ—штовхати, -  
 нути.

толково—зрозуміло  
 толкованіе—тлумачення, пояс-  
 нення  
 толкователь—тлумач, товмач  
 толковать—тлумачити, товма-  
 чити  
 толковый—викладний, второп-  
 ний  
 толкѣтя—штовханина  
 толкъ—лад, пуття  
 толочь—товкти  
 толпа—юрба, натовп  
 толпиться—товпитись  
 толстый—товстий, грубий,  
 гладкий  
 толстѣть—товстіти, грубшати  
 толчокъ—штовхан, стусан  
 толщина—товстінъ  
 толщиной—завтовшки  
 только—тільки  
 только что—допіру  
 томительный, о—нудний, о  
 томить, -ся—нудити, нудитись  
 томленіе—нудьга  
 томный, о—млявий, о, слабый  
 томъ—том  
 тонкій—тонкий  
 тонкость—тонкість  
 тоннель—тунель  
 тонуть—тонути  
 топать, -пнуть—тупати, -пнути  
 топить—топити, палити  
 топливо—паливо  
 топографія—топографія  
 тополь—тополя  
 топоръ—сокира, топір  
 топотъ—тупіт, тупа  
 топтаніе—топтанья, талування

- топтать—топтати, талувати  
топь—багна, драговина  
торговать—торгувати  
торговецъ—торговельник, кра-  
марь  
торговка—крамарка, торговка  
торговля—торг, торговля  
торговый—торговельний, тор-  
говий  
торжественность—урочистість  
торжественный,-о—урочи-  
стей,-о  
торжество—урочистість, триумф  
торжествовать—тріумфувати  
торжище—торжище  
тормазь—гальма  
тормозить—гальмувати  
тормошить—торсати  
торонить,-ся—спішити, поспі-  
шати, квапитись, ха-  
паться  
торопливость—поспіх, сквап-  
ність  
торопливый,-о—хапливий,-о,  
хапком, сивапний,-о  
торть—торт  
торфь—торф, рошпа  
торфяной—торфяний  
торчаніе—стирчання  
торчать—стирчати  
тоска—туга, нудьга, смуток  
тоскливо—нудно, журливо  
тоскливость—журливість  
тоскливый—журливий, сумний  
тосковать—журитись, тужити  
тость—тост, оклик  
тотчасъ—зараз  
тоть, та, то—той, та, те  
точить—точити, гострити  
точка—точка, крапка  
точность—докладність, точ-  
ність  
точный,-о—достотній, доклад-  
ний,-о, точний,-о  
тоть-въ-точь—до-стоту  
тошнить—нудити, вадити  
тошно—нудно, моторошно  
тошнота—нудота, млість  
тощій—худий, порожній  
трава—трава, зілля  
травить—цькувати; труїти  
травля—цькування, гонитва  
трагедія—трагедія  
трагикомедія—трагикомедія  
трагикомическій—трагико-  
мичний  
трагическій—трагичний  
традиція—традиція  
трактать—трактат  
трактирь—шинок  
трактовать—трахтувати  
тракть—трахт  
трамвай—трамвай  
транспарант—раштра  
транспортъ—транспорт, пере-  
віз  
тратить—тратити, губити  
траурный—жалобний  
трауръ—жалоба  
требованіе—вимагання, вимога  
требовательность—виможність  
требовать—вимагати; кликати;  
правити  
тревога—тривога, сполох  
тревожить,-ся—тривожити, трі-  
вожитись

- тревожно — трівожливо, неспо-  
кійно  
треволненіє — турбація, хвилю-  
вання  
трезво — тверезо  
трезвонить — дзвонити в усі  
дзвони  
трезвость — тверезість  
трезвий — тверезий  
трєніє — тертя; суперечка  
трєножить — путати, тріно-  
жити  
трєножникъ — триніг, триніжок  
трєпаніє — тріпання  
трєпать — тріпати  
трєлетать — трємтіти  
трєлетный — трємтячий  
трєпетъ — трємтіння, дрїжання  
трєсканіє — тріскання  
трєскатися — тріскатись  
трєскотня — тріскот  
трєскуцій — тріскуцій  
трєскъ — тріск, вилуск  
трєснуть — луснути, репнути  
трєтій — третій  
трєть — третина  
треугольникъ — трикут, трикут-  
ник  
треугольный — трикутний  
трєфовый — хрестовий, жировий  
трєфы — хрести, жири  
трєхгранный — тригранястий  
трєхднєвный — трідньовий  
трєхсторонній — трібічний  
трєхцвѣтный — трикольорний,  
трибарвий  
трєщина — розкольна  
трибуна — трибуна
- тридцатый — тридцятий  
тридцать — тридцять  
трижды — тричі  
трико — трикорт  
тринадцатый — тринадцятий  
триста — триста  
тріумфъ — тріумф  
трогательный, -о — чулий, -о,  
зворушливий, -о  
трогать, -нуть — зворушати, -ши-  
ти; торкати, -кнути; ру-  
шати  
твоекратно — триразово  
тройка — трійка  
тройной — потрійний  
тройственный, -о — троїстий, -о  
тропа — стежка  
тропикъ — зворотник  
тропинка — стежка, стежечка  
тропический — зворотниковий  
тростникъ — очерет, комиш,  
троск  
трость — тростина, ціпок  
тротуаръ — пішход  
труба — труба; водосточная,  
ринва; димовая — димарь  
трубачъ — трубач  
трубить — трубити  
трубочка — дудочка, цівочка  
трубочистъ — жоміногрус, ко-  
міняр  
трубка — цівка, лудка; люлька  
трудиться — працювати  
трудность — труднощі  
трудный — трудний, важкий  
трудовой — запрацьований, ро-  
бітний



трудолюбивый—працьовитий,  
роботящий, трудовитий  
трудолюбие—працьовитість  
трудоспособность—працьови-  
тість

трудъ—труд, праця  
труженикъ, ца—працівник, -ця  
трунить—жартувати, глузувати  
трупный—труповий, мертвий  
труппа—труппа  
трупъ—труп, мертво тіло  
трусить—страхатись, боятись  
трусить—трусити  
трусливость—боязливість  
трусливый, -о—боязливий, -о  
трусость—лякливість, боюн-  
ство

трусъ—боюн  
трухлый—трухлявий, порох-  
нявий  
трухнуть—трухлявіти, порох-  
ніти

трусоба—тісний кут  
тряпка—ганчірка  
тряпье—ганчір'я  
трясина—драговина, гружавина  
тряска—трусіння  
трясти, тряхнуть—трясти,  
труснути

трястись—труситись  
тугой, -о—тугий, -о  
туда—туди, тудою  
тужить—тужити  
туземець—туболецъ  
туземный—тубільний  
туловище—тулуб  
тулупъ—кожух  
туманность—туманність

туманный, -о—туманный, -о  
туманъ—туман  
тумба—стовпик  
тундра—трясовина, мочар  
тунеядецъ—дармоїд  
тунель—тунель  
туповатость—туповатість  
тупой, -о—тупий, -о, недотепний  
тупоуміе—туподумство  
тупѣть—тупіти  
туристь—турист, мандрівецъ  
тусклость—тьмяність  
тусклый, -о—тьмянний, -о  
тускнуть-нѣть—мерхнути, со-  
ловити

туть—тут  
тухлость—тухлина  
тухлый—гнилий, притхлий  
тухнуть—гаснути  
туча—хмара  
тучевой—хмаровий  
тучный—товстий, гладкий  
тѣчность—гладкість, товстість  
туша—туша  
тушеваніе—тушування  
тушевать—тушувати  
тушить—гасити  
тщательность—старанність  
тщательный, -о—старанный, -о,  
пильный, -о

тщедушный—безсилий  
тщеславіе—гонорство  
тщеславный—гонористий  
тщетно—марно, даремно  
тщетность—даремність  
тщетный—марний, даремний  
ты—ти  
тыква—гарбуз, кабак

тыль—зад  
 тысяча—тисяча  
 тысячелѣтіе—тисячліття  
 тысячелѣтній—тисячлітній  
 тычина—тичина, тика  
 тычинка—тичка  
 тьма—п'ятьма, темрява  
 тѣлесный—тілесний  
 тѣло—тіло  
 тѣлодвиженіе—тілорух  
 тѣлосложеніе—статура  
 тѣмь временемъ—тим часом  
 тѣневой—тінювий  
 тѣнистый—тінювий  
 тѣнь—тінь, холодок, затінок  
 тѣснить—тискати, тіснити  
 тѣсниться—купчитись, тіснитись  
 тѣсно—тісно, щільно  
 тѣсноватый, о—потісний, о  
 тѣснота—тіснота  
 тѣсный—тісний  
 тѣсто—тісто  
 тѣшить, -ся—тишити, тішитись  
 тюленевый—тюленячий  
 тюлень—тюлень, фока  
 тюльпанъ—туліпан  
 тюремный—в'язничний  
 тюрьма—в'язниця, тюрьма  
 тюфякъ—матрас  
 тьякать—дзякати  
 тьягаться—тягатись  
 тьягостно—тяжко, утяжливо  
 тьягостный—утяжливий, су-  
 тужний  
 тьягость—тягота  
 тьяготѣніе—тяження  
 тьяготѣть—тяжити до чого

тягучесть—тяглистість  
 тягучій—тяглистий  
 тяжба—позов  
 тяжбный—позовний  
 тяжело—тяжко, важко  
 тяжеловатость—поважкість  
 тяжеловатый, о—поважкий, о  
 тяжеловѣсный—важений, тяж-  
 котілий  
 тяжелый—важкий, трудний  
 тяжело—тяжко, прикро  
 тяжесть—вага, тяжина; тягар  
 тяжкій—тяжкий, важкий  
 тянуть—тягти, важити  
 тянуться—тягтись  
 тятя—тато

## У.

У—у, в  
 удавлять, -вить—зменшати, -  
 шити  
 убаюканный—уколисаний  
 убаюковать, -кать—вколискува-  
 ти, вколисати, присип-  
 ляти, спати  
 уберегать, речь—устерігати, -  
 регти  
 уберегаться—устерегтись  
 убивать, -бить—вбивати, -бити  
 убиться—вбитись  
 убирать, -брать—убірати,  
 убрати  
 убираться, -убраться—убира-  
 тись, -братись  
 убійственный—убійчий, за-  
 бійчий

убійство—вбивство, душоуб-  
ство  
убійца—вбивця, душоуб  
ублажать, -жить—благати, вла-  
гати  
убогій—вбогий  
убожество—убогість, убозтво,  
злидні  
убой—забий  
убористый, -о—стислий, -о  
уборка—убірання, збір  
уборная—убиральня  
уборь—убір, убрання, стрій  
убранство—убрання, строї,  
оздоба  
убываніе—убування, убуток  
убывать, убыть—убувати, -бути,  
зменшатись, -шитись  
убыль—убуток, зменшення  
убытокъ—школа, втрата  
убыточность—втратність  
убыточный, -о—втратний, -о  
убьгать, убьжать—втікати,  
втікти  
убьдительность—переконуюча  
сила  
убьдительный, -о—переконую-  
чий, -е  
убьждать, -ся, -дить, -ся—пере-  
конувати, -сь, -нати, -сь  
убьжденный—переконаний  
убьждеііе—переконання  
убьжище—притулок, захист  
уважаемый—поважаний, ша-  
новний  
уважать—поважати, шанувати  
уваженіе—повага, шамова,  
пошана

уважительный—зглядний  
увалень—мамула, вайло  
уваривать, -рить—варити,  
уварити  
уведеніе—увід  
увезеніе—увіз  
увеличеніе—побільшення  
увеличивать, -чить—побільшу-  
вати, прибільшувати,  
шити  
увеличиваться, -читься—біль-  
шати, побільшати  
увеличительный—побільшаю-  
чий  
увертка—викрут  
увертливость—викрутність,  
визворотність  
увертливый—викрутий, вер-  
кий, визворотний  
увеселительный, -о—веселий, -о  
увеселять, -лить—веселити, зве-  
селити  
увивать, -вить—обвивати, -ви-  
нути, обкручувати  
увиваться—крутитись (коло  
кого)  
увидать, -дѣть—нагледіти,  
угледіти, забачити  
увиловать, -лнуть—ввилювати,  
ввиляти, ухилятись  
увлекательность—захватність  
увлекательный, -о—захват-  
ний, -о  
увлекать, -влечь—захоплю-  
вати, -вити, уносити  
увлекаться, -влечься—уноси-  
тись, захоплятись, пи-  
тись



- увлеченіе—захоплення, за-  
хват, поривання  
уводить, -весть—уводити, -вести  
увозить, -везть—завозити, -везти  
увольненіе—увільнення  
увонительный—увільняючий  
увольнять, уволить—увіль-  
няти, -нити  
уволиться—увільнитись, усту-  
пити з служби  
увы—гай-гай, леле  
увѣдомительный—повідомляю-  
чий  
увѣдомленіе—повідомлення,  
оповістка  
увѣдомлять, -мить—повідомля-  
ти, -мити  
увѣковѣчивать, -чить—унесмер-  
тельнювати, -нити  
увѣнчивать, -чать—вінчати,  
увінчати  
увѣреніе—упевнення, запев-  
нення  
увѣренность—упевненість,  
певність  
увѣренный—упевнений, пев-  
вий  
увѣрять, -рить—упевняти, -нити  
увѣряться, -ряться—упев-  
нятись, -нитись  
увѣсистый—замашний  
увѣче—казіцтво  
увяданіе—в'янення  
увядать, увянуть—в'янути  
зав'янути  
увязывать, -зять—ув'язувати, -  
зати  
угадывать, -дать—вгадувати, -  
дати  
угорать, -рѣть—чадіти, вчадіти  
угарный, -о—чадний, -о  
угарь—чад  
угасать, -снуть—гаснути, згаси  
угасшій—вигаслий  
углекислота—вугляний квас  
углекислый—вугляновий  
углеродь—вуглець  
угловатый—кутоватий  
угловой—кутній, наріжний  
(будинок.)  
углубленіе—заглибна  
углублять, -бить—заглибляти, -  
бити  
углубляться, -биться—заглу-  
блятись, -битись  
угнетатель—гнобитель  
угнетать—гнобити, пригночу-  
вати  
угнетаніе—пригноба, пригно-  
ченість  
уговариваніе—умовляння, на-  
мова  
уговаривать, -ворить—умо-  
вляти, -вити  
уговариваться—вмовлятись  
уговорь—умова, угода  
угодливость—услужність  
угодливый—услужний  
угодникъ, -ца—приподоб-  
ник, -ця  
угодно—подобається, при-  
емно  
угодье—вжиток  
угеждать, -дить—догоджати, -  
дити

уголовный—карний, горловий  
 уголовщина—карний злочин  
 уголок—куточок, закуток  
 уголь—кут, куток, закут  
 уголь—вугіль  
 угольщикъ—вугляр  
 угорь—вугорь  
 угорѣлый—вчаділий; несамо-  
 витий  
 уготовлять, -вить—готувати,  
 приготувати  
 уготовление—приготування  
 угощать, -стить—частувати, по-  
 частувати  
 угреватый—вугроватий  
 угрожать—загрозати, страхо-  
 ти, настрахати  
 угрожающей—загрожуючий  
 угрожение—загроження  
 угроза—погроза  
 угрызать, -зть—гризти, угрызти,  
 кусати  
 угрыzenie—угрыз, гризота  
 угрыzenie совѣсти—гризоти  
 сумління  
 угрюмость—понуристь  
 угрюмый, -о—понурий, -о, пох-  
 нопий, -о  
 удабривание—гноїння  
 удабривать, -добрить—гноїти,  
 угноїти  
 удаваться, -даться—вдаваться,  
 вдатись  
 удаление—усуєння, усту-  
 плення  
 удалецъ—удалець, сміляк  
 удалой, -лый—удалий, удатний

удаль, удалство—удалисть,  
 відвага  
 удалять, -лить—усувати, усуву-  
 ти, віддаляти  
 ударение—наголос, притиск  
 ударь—вдар  
 ударять, -рить—вдаряти, рити  
 удача—вдання  
 удачный, -о—вдатний, -о, щас-  
 удвоение—подвоїння [ливий, -о  
 удвоивать, -ить—подвоювати  
 удержание—затримання, витру-  
 чення  
 удерживать, -жать—затримувати,  
 -мати  
 удержи—упин, стрим  
 удивительный, -о—дивний, -о,  
 дивовижний  
 удивление—дивування, диво  
 удивлять, -вить—дивувати, зди-  
 вувати  
 удивляться—дивуватись, чу-  
 чудуватись  
 удирать, -удрать—пускатись, -  
 ститись навіткача  
 удить—удити  
 удлинение—довжіння  
 удлинять, -нить—довжити, про-  
 довжити  
 удобный, -о—вигідний, -о, зруч-  
 ний, -о, придобний, -о  
 удобопонятно—зрозуміло  
 улучшение—угноїння  
 удобство—вигода, догода  
 удовлетворение—вдоволення,  
 задоволення  
 удовлетворительно—досить  
 добре

- удовлетворенный—задово-  
ний
- удовлетворительный—задово-  
ляющий, угідний
- удовлетворять,-рить—задо-  
вольняти,-нити, вдово-  
льняти,-льнити
- удовлетворяются,-рятся—за-  
довольняться,-литись
- удовольствие—втіха, задово-  
лення
- удовольствоваться—вдоволи-  
тись
- удодь—вудвух, вудвудок
- удостовѣрѣніе—посвідчення
- удостовѣрительный—запев-  
няющий
- удостовѣрять,-рить—запевня-  
ти,-нити, засвідчувати,-чити
- удостовѣряются—запевняться,  
пересвідчуватись
- удостоивать,-стоитъ—шанува-  
ти, пошанувати
- удостоиваться,-стоится—зас-  
слуговувати,-жити
- удочка—вудка
- удрать—втікти, п'ятами наки-  
вати
- удружить—прислужитись
- удручать,-чить—гнітити, при-  
гнітити, гнобити, пригно-  
бити
- удручение—гніт, утиск, при-  
гноба
- удушать,-шить—задушувати,-  
шити
- удушение—задушення
- удушливость—задушливість
- удушливый,-о—задушливий,-о
- удушие—задуха
- удѣленіе—уділення, виділення
- удѣль—уділ
- удѣльный—удільний
- удѣлять,-лить—уділяти,-лити
- удинение—самота; усаміт-  
нення
- удиненный,-о—самітний,-о
- удиняться,-нितся—віддаля-  
тись, віддалитись
- ужаление—ужаління
- ужалить—ужалити
- ужасать,-снуть—жахати, стра-  
хати
- ужасать,-снутя—жахатись,-  
хнутись
- ужасный,-о—жахний,-о, страш-  
ливий,-шно
- ужась—жах, острах, ляк
- уже—вже
- уже—вуже
- уживаться,-житься—жити у  
згоді
- уживчивость—товарискість
- уживчивый—товариський, ла-  
гідний
- ужиматься—кривитись
- ужимка—гримаса
- ужинать—вечеряти
- ужинъ—вечера
- ужь—вуж, вужанка (тварина)
- ужь—вже
- уза—з'язк
- узаконение—управнення
- узаконять,-нить—управняти,-  
нити
- узда—уздечка



узелокъ—вузлик  
 узель—вузол, зашморг; клу-  
 нок  
 узкій, о—вузьбий, о  
 узковатый—повузький  
 узловатый—вузловатий  
 узнавать, узнать—пізнавати, -  
 знати, довідуватись, -  
 датись  
 узникъ—в'язень, невільник  
 узорчатый—мережаний  
 узоръ—мереження  
 узръть—вздріти, побачити  
 узурпаторъ—хижак, узурпатор  
 указаніе—вказівка  
 указатель—провідник, показ-  
 чик  
 указательный—вказуючій  
 указка—вказівка  
 указчикъ—дорадник  
 указъ—вказъ, указ  
 указывать, зать—вказувати,  
 призначати, чити  
 укальвать, колоть—колоти,  
 вколоти  
 укачивать, качать—вколихати,  
 заколихати  
 укипать, пѣть—вкисати, -піти  
 укладка—запакування  
 укладывать, уложить—уклада-  
 ти, укласти  
 укладываться, улечься—кла-  
 стись, лягти  
 уклонение—відхил  
 уклончиво—уникливо  
 уклончивость—уникливість,  
 невиразність

уклончивый—уникливий, дво-  
 значний  
 уклонъ—похилість  
 уклоняться, ниться—ухили-  
 тись, литись  
 уколь—штих  
 укорачивать, ротить—скоро-  
 чувати, тити  
 укоризна—докір •  
 укоризненный, о—докірли-  
 вий, о  
 укорять, рить—докоряти, -рити  
 украдкою—крадькома, ниш-  
 ком  
 украинофиль—українофил  
 украсть—вкрасти  
 украшать, сить—оздоблювати,  
 бити, завітчувати, чати  
 украшение—оздоба, здоба  
 укромность—затишність  
 укромный, о—затишний, о  
 укромный уголокъ—затишок  
 укропъ—укріп, кріп  
 укрощать, тить—присмиряті, -  
 рити  
 укрошение—ускромлення, при-  
 смирення  
 укрываніе—укриття  
 укрыватель, ница—перехов-  
 никъ, -ця  
 укрывательство—перехови  
 укрывать, крыть—вкривати,  
 прикривати, крити, пере-  
 ховувати, ховати  
 укрьпительный—зміцнюючій  
 укусный—оцтовий  
 укусь—оцет

укупоривать, -рить—пакувати,  
запакувати, коркувати  
укупорка—пакування, закор-  
кування  
укусить—укусити  
укутывать, кутать—укутувати,  
затишковувати, -кувати  
укушение—укус  
улавливать, -ловить—ловити,  
зловити, схоплювати, -пити  
улаживать, -дить—упорядкову-  
вати, упорядкувати  
улегаться, -лечься—укладатись,  
-кластись, улягаться, -гтись  
улей—вулей, улік  
улетать, -тѣть—відлітати, уле-  
тити  
улетучивание—вивітрювання  
улетучиваться, -читься—вивіт-  
рюватись, -ритись, улі-  
тати, улетіти  
улизывать, -знуть—вишмигу-  
вати, -гнути, майнути  
улика—доказ, признака  
улитка—слимак  
улица—вулиця  
уличать, -чить—доказувати, -  
зати  
уличение—докази, пересвіди  
уличитель, -ница—доказчик, -  
ця  
уличительный—доказующий  
уличный—вулишний  
уловка—зручність, викрут,  
підход  
уложение—упакування; уклад,  
устава

улучшать, -шить—поліпшати, -  
шити  
улыбаться, -бнуться—усміха-  
тись, -хнутись  
улыбка—усмішка  
ультиматумъ—ультиматум  
умаление—помалення, помен-  
шення  
умалчивание—замовчання  
умалчивать, -молчать—перемов-  
чувати, -чати  
умалять, -лить—малити, зма-  
лити  
уменьшать, -шить—зменшати, -  
шити  
уменьшение—зменшення  
умерший—померлий, змерлий  
умерщвление—умертвіння  
умерщвлять, умертвить—умер-  
твляти, -вити  
умиление—розчулення  
умидительность—умиленність  
умилительный, -о—умилен-  
ний, -о  
умилостивить—ублагати  
умильный, -о—ласкавий, -о  
умирать, -мереть—вмірати, -  
вмерти  
умникъ—розумник  
умница—розумниця  
умничать—мудрувати  
умно—розумно  
умножать, -жить—помножува-  
то, -жити  
умножение—помноження, мно-  
ження  
умный—розумний  
умозаключение—висновок

умозрительность—умогляд-  
 ність, теоретичність  
 умозрительный, о—умогляд-  
 ний, о, теоретичний, о  
 умозрѣніе—умогляд, теорія  
 умоленіе—ублагання  
 умолкать, кнуть—замовкати, -  
 кти  
 умоль—мливо, помел  
 умолять, лить—благати, убла-  
 гати  
 уморительный, о—дуже сміш-  
 ний, о, кумедний, о  
 умерить—уморити  
 уморъ—умора, смерть  
 умственный, о—розумовий, о  
 умствование—розумування  
 умствовать—розумувати  
 умудрять, рить—умудряти, -  
 рити  
 умчать, -ся—умикнути, погнати,  
 полинуги  
 умъ—умъ, розум  
 умывальникъ—вмивальник  
 умываніе—вмивання  
 умывать, мыть—вмивати, вми-  
 ти  
 умываться, мыться—вмиватись  
 вмитись  
 умысль—замір, ціль  
 умышленно—умисне, навмисне  
 умышленность—навмисність  
 умышленный—навмисний  
 умѣлость—умілість  
 умѣлый, о—вмілий, о  
 умѣніе—вміння  
 умѣренность—умірованість,  
 помірність

умѣренный, о—умірований, о,  
 помірний, о  
 умѣрять, -рять—присмиряті, -  
 рити, впинати  
 умѣстительный—місткий  
 умѣстно—до речі, стосовно  
 умѣстность—доречність, сто-  
 совність  
 умѣстный—доречний, стосов-  
 ний  
 умѣть—вміти  
 умѣщать, -стить—уміщати, -  
 стити  
 умѣщеніе—уміщення  
 унаследовать—одідичити  
 универсалъ—універсал  
 универсальный—універсальний  
 университетъ—університет  
 унижать, -зить—зневажати,  
 принижувати, -зити  
 униженіе—приниження, зни-  
 ження  
 унижаться, -зяться—знижатись,  
 знизитись  
 униженность—приниженість,  
 покора  
 униженный, о—понижений, о,  
 покірний, о, принижений, о  
 унизительно—підло, ницо  
 унизительный—понижающий,  
 підлий  
 унимать, -нять—втихомирю-  
 вати, -рити, присмиряті, -рити  
 уничтожать, -жить—нищити,  
 знищити, касувати, ска-  
 сувати  
 уничтоженіе—скасування, зни-  
 щення



унія—унія  
 уніятський—уницький  
 уніять, -ка—унита, -тка  
 уносити, -несть—уносити, -нести, зносити  
 унывать—журитись, тратити надію  
 унылость—смуток, сум  
 унылый, -о—смутий, -о, сумний, -о  
 уныніе—сум  
 упасть—власти  
 упадокъ—занепад  
 упакованіе, упаковка, —пакування  
 упаковывать, -ковать—пакувати, впакувати  
 упекать, -печь—пекти, впекти  
 упиваться, -питься—впиватись, -питись  
 упираться, -переться—опиратись, -пертись, змагатись  
 уписывать, -сать—вписувати, -сати, уминати, лигати  
 упитывать, -тать—насихати, -ситити, відгодовувати  
 уплата—вплата, заплата  
 уплачивать, -тить—виплачувати, -тити  
 уплетать, -плесть—вплітати, уминати, умяти  
 упование—надія, чекання  
 уповать—надіятись, покладати надію  
 уподобленіе—порівняння  
 уподобать, -бить—порівнювати, -няти  
 упоеніе—упій, захват

упоительный, -о—захватний, -о  
 упокоеніе—спочинок, відпочинок  
 уползти—уповзти  
 уполномоченный—уповноважений  
 уполномочивать, -чить—уповноважувати, -жити  
 уполномочіе—уповноваження  
 упоминаніе—згадка  
 упоминать, -мянуть—згадувати, -дати  
 упорно—уперто, завзято  
 упорность—завзяття, упертість  
 упорствовать—упиратись  
 упорядоченіе—полагодження, управління  
 упорядочить—полагодити, упорядити  
 употребительный—вживальний  
 употребленіе—вживання, спожиття  
 употреблять, -бить—вживати, вжити, спожити  
 управа—управа  
 управитель—управник, адміністратор  
 управительство—управа, заряд  
 управленіе—уряд, керування, урядування, заряд  
 управлять—керувати, орудувати, правувати  
 управляться, -виться—поратись, упоратись, упорядкуватись  
 упражненіе—вправа, задача

- упраздненіє—скасування, зне-  
сення  
 упразднить, нить—зносити, -  
знести, касувати, скасу-  
вати  
 упрашивать, просить—припро-  
шувати, сити  
 упреканіє—докори  
 упрекать, кнуть—докоряти, -  
рити, дорікати, ректи  
 упрекъ—докір, нарікання  
 упроченіє—усталиння, забез-  
пека  
 упрочивать, чить—усталяти, -  
лити, забезпечати, чити  
 упрощеніє—упрощення  
 упрощенный—упрощений  
 упростить—упростити  
 упругій—пружний, тугий  
 упругость—пружність, тугість  
 упряжь—запряг  
 упираться—упіратись, пруча-  
тись  
 упрямство—упертість  
 упрямый, о—упертий, о,  
зачортований  
 упускать, стить—випускати, -  
стити  
 упущеніє—опущення, занед-  
баня, охиба  
 уравненіє—зрівняння, порів-  
няння  
 уравнивать, нять—зрівнювати,  
порівнювати, няти  
 ура!—слава!  
 уравненіє—рівноваження  
 уравновѣщенный—урівнова-  
жений
- уравновѣшивать, сить—рівно-  
важити, зрівноважити  
 ураганъ—борва, хуртовина  
 уразумѣвать, мѣть—розуміти,  
зрозуміти, второпати,  
розшолопати  
 урегулировать—урегулювати  
 урезонить—урезонити  
 уровень—рівень  
 уродливость—потворність,  
шпетність  
 уродливый, о—потворний, о,  
шкарадний, шпетний, о  
 уродовать—шпетити  
 уродъ—виродок, погвір, поч-  
вара  
 урожай—врожай, дорід  
 урожайность—врожайність  
 урожайный, о—врожайний, о,  
дорідний, о  
 уродить, ся—вродити, вроди-  
тись, вдатись в кого  
 урожденный—роджений  
 урокъ—лекція, завдання  
 уронить—упустити  
 уронъ—школа, втрата, страта  
 урочище—урочище  
 урочный—визначений, при-  
значений  
 урубать, бить—врубувати, -  
бати  
 урчаніє—бурчання, гурко-  
таня  
 урчать—бурчати, гуркотати  
 урывать, рвать—вривати,  
увірвати

урывка—уривок, вільна хви-  
 лина  
 урывками—прихапцем  
 урывочный—уричковий  
 урѣзка—утинок  
 урѣзывать,-зять—втинати,  
 втяти, вкраяти, підкраяти  
 усадебный—господарський  
 усадьба—оселя, селитьба, са-  
 диба  
 усаживать,-дить—садовити, са-  
 дити, засаджувати,-  
 дити  
 усвоивать,-вить—засвоювати,-  
 їти  
 усвоение—засвоювання  
 усердие—загара, щирість,  
 пильність  
 усердно—загарливо, пильно,  
 щиро  
 усердствовать—пильнувати  
 усидчивость—витривалість,  
 твердість  
 усидчивый—витривалий, по-  
 сидючий  
 усидѣть—всидіти  
 усиление—зміцнення  
 усиливать,-лить—зміцняти,-  
 нити  
 усиліе—силкування, заходи  
 ускользнуть—вислизнути, ви-  
 порснути  
 ускорение—прискорення  
 ускорительный—прискорений  
 ускорить—прискорити  
 усладительный—солодкий  
 услаждать,-дить—осолоджа-  
 ти,-усолоджати,-дити

услаждение—осолода, втіха  
 усласть—вислати  
 условие—умова  
 условенный—умовлений  
 условиться—умовитись, зго-  
 дитись  
 условно—умовно  
 условность—умовність  
 усложнение—утруднення  
 усложняют,-нить—ускладняти,-  
 нити, утрудняти,-нити,  
 заплутувати  
 усложняются—ускладняють  
 услуга—послуга, услуга  
 услужение—послуга, служба  
 услуживать,-жить—прислужу-  
 вати,-жити, догоджати,-  
 дити  
 услужливость—услужність  
 прислужність  
 услужливый,-о—услужний,-о,  
 прислужний,-о  
 услышать—почути, прочути  
 услѣдить—слідкувати, до-  
 слідити, достерегти  
 усматривать,-смотреѣть—вбача-  
 ти,-чити, достерегати,-  
 регти  
 усмирение—втихомирення  
 усмиритель—втихомирник  
 усмирять,-рять—втихомирю-  
 вати,-рити, присмиряти,-  
 рити  
 усмотрѣние—погляд, розсуд  
 усмѣхаться—усміхатись  
 уснувший—заснулий  
 уснуть—заснути  
 усобица—усобица, незгода



усовершенствованіе—удоско-  
 налення  
 усовершенствователь—вдоско-  
 наленник  
 усовершенствовать, -ся—вдо-  
 сконалити, сь  
 Успеніе Пресвятой Богороди-  
 цы—Перша Пречиста  
 Успенскій постъ—спасівка  
 успокоеніе—заспокоіння, від-  
 починок  
 успокоявать, -коить—заспоко-  
 ювати, -коїти  
 успокоительный—заспокою-  
 ючий  
 успѣвать, -пѣть—встигати,  
 встигти, спостигати  
 успѣхъ—успіх, добрий skutok  
 успѣшность—скутечність  
 успѣшный, -о—скутечний, -о  
 уста—вуста  
 уставать, -стать—томитись,  
 втомитись, вморитись  
 уставлять, -вить—уставляти,  
 роставляти, -вити  
 уставъ—статут, устав  
 устаивать, -стоять—устоювати,  
 яти, утриматись  
 усталость—втома, знемога  
 усталый—втомлений, знеможе-  
 ний  
 устанавливать, -новить—вста-  
 новляти, -вити, містити  
 устанавливаться, -новиться—  
 усталятись, -литись  
 установка—установка  
 установленіе—встанова  
 устарѣвший—застарілий

устарѣлость—перестаріість  
 устарѣлый—перестарілий  
 устарѣть—перестаріти  
 устерегать, -речь—достерегати,  
 спостерегати, -регти, пиль-  
 нувати, доцільнувати  
 устилать, -стлать—устеляти,  
 вистеляти, -стелити  
 устный—усний  
 устойчивость—непохитність,  
 стійкість  
 устойчивый, -о—стійкий, -о, не-  
 похитный, -о  
 устраненіе—віддалення, усу-  
 нення  
 устранять, -нить—відстороня-  
 ти, -нити  
 устрашать, -шить—настращати,  
 перестращати  
 устрашеніе—пострах  
 устремляться, -миться—кида-  
 тись, пускатись, -титись  
 устройство—урядження, упо-  
 рядкування  
 устраивать, -строить—уряджа-  
 ти, -дити, упорядковувати,  
 кувати, споряджати  
 улаштуувати, -штуувати  
 устройство—урядження, ус-  
 трій, улаштування  
 уступать, -пить—уступати, -пи-  
 ти, улягати  
 уступительный (грам.)—по-  
 ступальный  
 уступка—уступ, уважка  
 уступчивость—уяглисть  
 уступчивый, -о—уяглий, -о  
 устье—гирло

усугублять, -бить—подвою-  
вати, -їти, побільшати, -  
шити  
усыновленіе—прибрания  
усыновлять, -вить—прибирати, -  
брати  
усыпленіе—усипляння  
усыпить—усипити  
усыхать, усохнуть—усыхати,  
усохти  
усъченіе—усічення  
утаивать, -тайть—таїти, затаїти  
утайщикъ—затайник, перехов-  
ник  
утаскивать, -шить—пупити,  
поцупити  
утварь—ряжа, добро  
утвердительно—твердо, певно  
утвердительный—потверджаю-  
чий  
утверждать, -дять—стверджа-  
ти, затверджувати, -дити;  
уставляти  
утвержденіе—ствердження,  
затвердження; усталення  
утечь—витекти  
утесь—шпиль  
утечка—витікання  
утилизация—утилізація, кори-  
стування  
утираніе—втирання  
утиханіе—притихання  
утихать, -хнуть—притихати, за-  
тихти  
утка—качка  
утиный—качиний  
утоленіе—заспокоїння, угаму-  
вання

утолщать, -щить—грубити, по-  
грубити  
утолщаться—грубшати  
утолять, -лить—заспокоювати, -  
їти, вгамувати  
утомительный, -о—втомний, -о  
утомленіе—втома, змора  
утомлять, -мить—втомляти, -  
мити, мучити, змучити  
уточать, -чить—тончити, вто-  
чити  
уточненіе—витончення, заго-  
стрення  
уточненность—витонченість  
уточненный, -о—витончений, -о  
утопать, -нуть—тонутти, вто-  
нутти  
утопающий—тонучий  
утопленникъ, -ца—втопле-  
ний, -на  
утоплять, -пить—топити, вто-  
пити  
утопиться—втопитись  
утоптать—втоптати  
уторговывать, -говать—торгу-  
вати, вторговувати  
утрамбованіе—талування  
утрамбовывать, -бовать—талу-  
вати, уталувати  
утрата—втрата, згуба  
утрачивать, -тить—тратити,  
втрачувати, -тити  
утренний—ранний, вранішній  
утро—ранок  
утроба—утроба, нутро  
утромъ—вранці, рано  
утруждать, -дять—трудити,  
утрудити

утруженіе—утруженія, тур-  
бота

утошить—загасити  
утыкать, тыкать—обтикати,  
утыкать, януть—втикати, [кати  
уткнути

утѣха—вѣха, потѣха  
утѣшать, шить—потѣшати,  
шити, розважати, жити  
утѣшеніе—потѣха, розвага  
утѣшительность—потѣшність  
утѣшительный, о—потѣшний, о  
утюгъ—прас

утоживать—прасувати  
уха—шерба, юшка  
ухабъ—вибоїна  
ухаживаніе—пѣклуванія; жени-  
ханья

ухаживать—доглядати кого;  
залицятись

ухватка—маніра  
ухватъ—рогач  
ухватить—вхопити  
ухищреніе—хитрощі, підходці  
ухлощать—забити, витратити  
ухо—вухо  
уходить, уйти—відходити,  
відійти

уходъ—відход; догляд  
ухудшать, шить—гіршити, по-  
гіршити

ухудшеніе—згіршення  
уцѣдить—націдити  
уцѣлѣть—уціліти  
участвованіе—учасність  
участвовать—брати, мати  
участь

участникъ—учасник, спільник

участокъ—частка, участок  
участь—доля; назначенія  
учащійся—учень, школяр, уче-  
ник

ученица—учениця, школярка  
ученье—муштра; наука  
учетверити—вчетверити  
учетный—дисконтовий  
учето—дисконто, учот  
училище—школа  
училищный—шкільний  
учинять, нить—чинити, вчи-  
нити

учитель—вчитель, навчитель  
учительница—вчителька, нав-  
чителька

учительство—вчительство  
учить—вчити, навчати  
учитывать, учесть—дисконту-  
вати, обрахувати  
учредительное собраніе—уста-  
новчі збори

учредитель—установник  
учреждать, дить—установля-  
ти, вити

учрежденіе—установа, заклад  
учтиво—чемно, Гречно  
учтивость—чемність  
учтивый—чемний, увѣчливий  
ушать—цебер  
ушко—вушко  
ущелье—міжгір'я, щелина  
ущербъ—школа, уем  
ущипнуть—вщипнути  
уѣздный—повітовий  
уѣздъ—повіт  
уѣзжать, ѣхать—виѣздити,  
ѣхати



уютный, -о — затишний, -о  
 уютъ — затишок  
 уязвлять, -вить — вражати, -зити  
 уязвимый — вразливий  
 уясненіе — вьяснення, урозум-  
 ленія  
 уяснять, -нить — вьяснити, -сни-  
 ти, урозумляти, -мити

## Ф.

Фабрика — фабрика  
 бумажная — папірня  
 конфектная — цукерня  
 фабрикантскій — фабрикансь-  
 фабрикантъ — фабрикант [кий  
 фабричный — фабричний  
 фазанъ — бажант  
 фаза — відміна  
 факель — факел, смолоскіп  
 фактический, -ки — фактивний, -о  
 факторъ — фактор  
 фактъ — факт  
 факультетъ — факультет  
 фаланга — фаланга  
 фалда — пола  
 фальсификаторъ — фальшив-  
 ник  
 фальсификація — підроблю-  
 ванія, фальсифікація  
 фальшивить — фальшувати  
 фальшивость — фальшивість  
 фальшивый, -о — фальшивий, -о  
 фальшь — фальш  
 фамилия — призвище  
 фамильный — фамільний

фамильярно — за панібрата  
 фамильярность — панібрацтво  
 фамильярный — панібрацький  
 фанатизмъ — фанатизм, заго-  
 рілість  
 фантазеръ — химерник, маячник  
 фантазировать — вдаватись,  
 впадати в химери, іміпро-  
 визувати  
 фантазія — фантазія, химера  
 фантастическій — фантастичний,  
 химерний

фарватеръ — стрижень  
 фарсъ — фарс  
 фартукъ — хвартух  
 фарфоръ — фарфор, порцеляна  
 фаршъ — начинка  
 фасадъ — фасад, чоло  
 фасоль — квасоля  
 фасонъ — фасон  
 фатализмъ — фаталізм  
 фаталистъ — фаталіст  
 фауна — фауна  
 фаэтонъ — фаэтон  
 фаянсъ — фаянс  
 февраль — лютий  
 федерация — федерація  
 фейерверкъ — феєрверк  
 фельдшеръ — фельдшер, фер-  
 шал

фельетомъ — фельетон  
 феноменъ — феномен, з'явище  
 фехтованіе — фехтовання  
 фибра — волокно  
 фибринъ — волокнино  
 фига — хвига; дуля  
 фигурный — хвиговий  
 фигура — нестать, фігура

фигурировать—фігурувати  
 физика—фізика  
 физиономія—обличчя  
 физиология—фізіологія (фізіо-  
 логія)

фигтивно—фікційно  
 филей—крижівка  
 филия—філія  
 философия—філософія  
 философ—філософ  
 фильтр—фільтер  
 финаксовый—фінансовий,  
 скарбовий

финансы—фінанси, скарб  
 фирма—фірма  
 фискаль—шпиг

фитиль—гніт  
 фиаско—невдача  
 фланг—крило  
 фланель—фаналія  
 флигель—офіцина  
 флора—флора

флотилія—флотилія  
 флот—флот  
 фляга—пляшка  
 фокусник—штукарь  
 фокус—штука  
 фонарик—лихтарик

фонарь—лихтар  
 фонд—фонд, запас  
 фонетика—фонетика  
 фонтан—водограй, фонтан  
 фонт—тло

форма—форма, зразок  
 формально—формально  
 формат—формат, розмір  
 формула—формула

формулировать—формулювати  
 формирование—формування  
 формировать—формувати  
 фортепиано—фортепіан  
 форточка—кватирка  
 фотография—фотографія  
 фраза—фраза, речення  
 фракционный—фракційний  
 франтъ—хвертик  
 фрахтъ—фрахт  
 фронт—фронт  
 фруктовый—овочевий  
 фруктъ—овіч, садовина  
 фундаментально—грунтово  
 фундаментальность—грунтов  
 фундамент—підстава, підва  
 ли

функция—функція  
 функционировать—функціо-  
 нувати

фунтовый—хунтовий  
 фунтъ—хунт  
 фура—хура  
 фуражка—каскатка, картуз  
 фураж—фураж, паша  
 фургон—хургон  
 фурия—яга  
 фуляр—пулярес, покровець  
 фунтъ—стопа  
 фуфайка—халат  
 фырканы—пирхання, чми-  
 хан

фыркать, кнуть—пирхати, хми-  
 ти, чмихати, хну

## X.

Халать—халат  
 хамъ—гевал  
 хандра—нудьга  
 ханжество—святобозство  
 ханскій—ханський  
 ханъ—хан  
 хаось—хаос  
 хаотическій—хаотичний  
 хапнуть—хапнути  
 характеризовать—характеризу-  
 вати  
 характеристика—характери-  
 стика  
 характерно—характерно  
 характеръ—характер, вдача,  
 натура  
 харканіе—харкання  
 харкать, харкнуть—харкати,  
 кнути, хрякати  
 харгія—хартія  
 харя—мурло, пика  
 хвала—хвала  
 хвалить—хвалити  
 хватаніе—хапання  
 хватать, -тить—хапати, вхо-  
 пите; сягати, гнути  
 хватъ—хап, хоп  
 хвораніе—слабування, хору-  
 ванья  
 хворать—слабувати, нездужати  
 хворость—хворост  
 хвостъ—хвіст  
 хвоя—глиця  
 хилый—хилий  
 химія—хемія

химикъ—хемик  
 хирургія—хирургія  
 хирургическій—хирургичний  
 хирургъ—хирург  
 хирѣть—гибіти  
 хитрить—хитрувати  
 хитросплетеніе—хитрощі  
 хитрость—хитрость  
 хитрый—хитрий  
 хихикать—хихотіти  
 хищникъ—хижак  
 хищничество—хижацтво  
 хищность—хижість  
 хладнокровіе—зимнокровність  
 хламъ—мотлох, заваль  
 хлебать—сьорбати  
 хлопаніе—ляскання  
 хлопать—плескати, ляскати;  
 лупати  
 хлопокъ—бавовна  
 хлопоти—клопіт  
 хлопотливо—клопітно  
 хлопчатникъ—бавовник  
 хлопчато-бумажный—бавовня-  
 ний  
 хлористый—хлоричний  
 хлористый водород—хлоро-  
 водень  
 хлоръ—хлор, (хльор)  
 хлынуть—линути, вибухати  
 хлысть—прут, батіг  
 хлѣбный—хлібний  
 хлѣбодаръ—шафар  
 хлѣбопашенный—хлібороб-  
 ський  
 хлѣбопашество—хліборобство  
 хлѣбопашецъ—хлібороб  
 хлѣбопекъ—пекар



хлѣбпродавець—хлѣбпро-  
давець  
хлѣбородный—хлѣбородный  
хлѣбсоль—гостинный чо-  
ловік  
хлѣбсольный—гостинный  
хлѣбсольство—гостинність  
хлѣбъ—хлѣб  
хлѣвъ—хлѣв  
хмелеводство—хмельництво  
хмель—хміль  
хмельное—п'яне  
хмельной—підпилий  
хмельть—впиватись  
хмурить, ся—супити, супитись  
хмурный—хмурий  
хныканье—пхикання  
хныкать—пхикати  
хоботъ—хебот  
ходатай—посередник, ходок  
ходатайство—посередництво  
ходатайствовать—просити  
ходить—ходити  
ходкій—бігкий  
ходуля—диба  
ходъ—хід  
ходячий—ходячий  
хозяйка—господина  
хозяйничать—господарувати  
хозяинъ—господарь  
хозяйственно—господарно  
хозяйство—господарство  
холить—пестити  
холера—холера  
холмикъ—горбок  
холмъ—герб, бугір  
холодильникъ—холодник  
холодить—холодити

холодно—холодно, зимно  
холодноато—похолодно  
холодное—заходод, драгли  
холодный—холодный, зимный  
холодь—холод, холоднеча  
холодѣть—холонути  
холопство—хлопство  
холопъ—хлоп  
холостой—нежонатий, парубѣк  
хольсть—полотно  
хомуть—хомут  
хомякъ—хом'як  
хорекъ—тхір  
хоровой—хоровий  
хорошенько—гарненько  
хороший—добрий, гарний  
хорошо—добре, гарно, гаразд  
хоругвь—хоровга  
хорь—хор  
хотьніе—хить, охота  
хотьніе—хотіти, бажати  
хотя—хѣча, хоч  
хохоль—чуб, чуприна  
хоханіе—регит  
храбро—хоробро, відважно  
храбриться—храбрувати  
храбрость—хоробрість  
храмъ—храм, церква, святиня  
хранение—хоронення, охорона  
хранить—ховати, стерегти  
храпѣние—хроніт  
храпѣть—хронти  
хребеть—хребет, кряж  
хрстіанскій—християнський  
хрестоматія—читанка  
хрипость—хрипість  
хриплый, о—хриплий, о  
хрипѣние—хрипи, хрипіт

хрипѣть—хрипіти  
 хромать—шкандибати  
 хромой—кульгавий, кривий  
 хромота—кульганья  
 хроника—літопис, хроніка  
 хроническій—хроничний  
 хронологія—хронологія  
 хронологическій—хроноло-

гичний

хрупкій—крихкий  
 хрупкость—крихкість  
 хрусталикъ—сочка (в оці)  
 хрусталь—кришталь  
 хрустальный—кришталевий  
 хрустение—хрупіт, хрумтіння  
 хрустѣть, стнуть—хрупотіти,-  
 нути, хрумтіти

хрычь—дідуган, старий дід  
 хрѣвъ—хрін  
 хрюканіе—рохканья, рохкіт  
 хрюкать—рохкати  
 хрящъ—хрящ  
 худо—лихо  
 худо—зле, погано, кепсько  
 худоба—худість

художественность—артистич-  
 ність, художність  
 художественный,-о—артистич-  
 ний,-о, художній

художество—мистецтво, ма-  
 лярство

художникъ—артист, маляр  
 худой—худий, лихий  
 худосочіе—хирлявість  
 худосочный—хирлявий  
 худощавость—худорлявість  
 худощавый—худорлявий, ху-  
 дий

худшій—гірший  
 худѣть—худнути  
 хуже—гірш, гірше  
 хула—огуда, догана  
 хулить—гудати, ганити

## Ц.

Цапать,-пнуть—хапати,-пнути  
 цапля—чапля  
 царапаніе—дряпанья  
 царапать—дряпати  
 царапина—уразка  
 царевна—царівна  
 царство—царство, держава  
 цвѣсти, цвісти  
 цвѣтокъ—квітка  
 цвѣтной—барвистий  
 цвѣторасположеніе—цвітостан  
 цвѣточекъ—квіточка  
 цвѣть—цвіт  
 цементный—цементовий  
 цементъ—цемент  
 цензъ—ценз  
 центральный—осередковий,  
 центральний

цензура—цензура  
 централизация—централізація  
 центръ—центр, осередок  
 центръ тяжести—тяжінь  
 центробѣжный—відбіжний  
 церемониться—церемонитись  
 церемонность—церемонність  
 церковь—церква  
 цехъ—цех  
 цивилизация—цівілізація  
 цилиндрический—вальцуватий  
 цилиндръ—валець, циліндер

цинизмъ—цинизм  
 цинкъ—цінок  
 циркуль—ціркуль  
 циркулярный—обіжний  
 циркуляръ—обіжник  
 цистерна—цістерна  
 цыганъ—циган  
 цыновка—рогожа, мата  
 цыпленокъ—курча  
 цырюльникъ—стрижій  
 цырюльня—голярня  
 цыферный—цифровий  
 цыфра—цифра  
 цѣдилка—цідилка  
 цѣлебный—цілючий  
 цѣлесообразно—доцільно  
 цѣликомъ—цілком  
 цѣлитель—лікар  
 цѣлить—мітити, лучити  
 цѣловальникъ—шинкар  
 цѣлованіе—цілування  
 цѣловать—цілувати  
 цѣлое—цілість  
 цѣломудренно—невинно  
 цѣлый—цілий  
 цѣль—ціль, мета  
 цѣльный—цілковитий, суціль-  
 ний  
 цѣна—ціна, вартість  
 цѣлить—цінити  
 цѣнный—коштовний, вартний  
 цѣнность—цінність, вартість  
 цѣпеньѣт—дубіти, ціпеніти  
 цѣплять—ціпляти  
 цѣпной—ланцюговий  
 цѣпочка—ланцюжок  
 цѣпь—ланцюг, ретязь  
 цѣпь—ціп

## 4.

Чавкавіе—плямкання, жвя-  
 кання  
 чавкать, кнуть—плямкати,  
 жвякати, кнути  
 чадо—дитина  
 чадолюбивый—дитолюбний  
 чадолюбіе—дитолюбство  
 чай—чай  
 чайка—чайка  
 чайникъ—чайник  
 чайный—чайний  
 чалма—завивало  
 чанъ—кадуб, шеритвас  
 чарка—чарка  
 чаровать—чарувати  
 чародѣй, ка—чарівник, ця  
 чародѣйство—чари, чародій-  
 ство  
 чарующій—чарівливий  
 часовня—каплиця  
 часовой—годинний; вартовик  
 часовщикъ—годинщик, го-  
 динникар  
 частью—частиною  
 частно—приватно  
 частность—приватність  
 частный—приватний, частко-  
 вий, осібний  
 часто—часто  
 частоколь—баркан  
 частый—частий  
 часть—часть, частина  
 часть—година  
 часы—годинник  
 чахлый—змарнілий, худий





честолюбіе—шанолюство  
 честь—честь, гонор, шана  
 четвергъ—четвер  
 четвереньки—рачки  
 четверикъ—четверик  
 четверицею—вчетверо  
 четверо—четверо  
 четверной—чвертковий  
 четверговать—чвертувати  
 четверть—четверть; чвертка  
 четко—читально, виразно  
 четный—паристий  
 четь—чит, до пари  
 четыре—чотири  
 четыреста—чотиріста  
 четыреугольникъ—четверо-  
 кутник  
 четырехдневный—четвероднев-  
 ний  
 четырехклассный—четверокла-  
 совий  
 четырехлѣтній—четверолітній  
 четырехполье—на чотири  
 зміни  
 четырехсторонній—четверо-  
 бічний  
 четырнадцать—чотирнадцять  
 чехоль—покровецъ  
 чечетка—четітка  
 чешуекрылый—лускокрылий  
 чешуйный—лусковый  
 чешуя—луска  
 чижъ—чиж  
 чинность—пристойність  
 чинный, -о—пристойний, -о  
 чиновникъ—урядовець  
 чиновный—урядовий  
 чинъ—ранга

чирей—болячка  
 чирикать—цвірінкати  
 численность—численість, лічба  
 числитель—чисельник  
 числительное имя—числівник  
 числиться—лічитись, числи-  
 тись  
 число—лічба; число; дата; день  
 місяця  
 чистоганъ—готівка, готовизна  
 чистилище—чистилище  
 чистить—чистити  
 чистка—чищення  
 чисто—чисто  
 чистокровный—чистокровний  
 чистописаніе—краснопис,  
 чистоплотность—охайність,  
 чепурність  
 чистоплотный, о—охайний, о,  
 чепурний  
 чистосердечіе—широсердя  
 чистосердечный, -о—широсер-  
 дий, -о, щиродушный, -о  
 чистота—чистість, чистота  
 чистый—чистий, ясний  
 читатель, -ница—читач, -ка, чи-  
 тальник, -ця  
 чятать—читати  
 чиханіе—чихання  
 чихнуть—чихнути, чхати  
 членъ—член  
 чмоканіе—чмокання  
 чмокать—чмокати  
 чоканіе—чокання, торканья  
 чокаться, -кнуться—торкаться,  
 кнутись  
 чопорность—вимушеність  
 чреватый—багатий на

чрезвычайно—надзвичайно  
чрезвычайность—надзвичай-  
ність

чрезмірно—надмірно  
чрезмірность—надмір  
чтеніе—читання  
чтець—читець, лектор  
чтить—величати, шанувати  
что—що

чувственный—змісловий,-о,  
дражливий

чувственность—зміловість  
чувствительность—чулисть,  
чутливість, уразливість  
чувствительный—чулий, чут-  
ливий

чувство—змісел, чуття, по-  
чуття

чувствовать—чути, почувати  
чугунный—чавунний  
чугунъ—чавун  
чужакъ—чударь  
чудесно—чудово, дивно  
чудный—чудовий,-о, предив-  
ный

чудо—чудо, диво  
чудовище—дивогляд, мара  
чудодѣйственный—чудодійний  
чудотворный—чудовний  
чужбина—чужива  
чуждаться—чужатись  
чужой—чужий

чуланъ—комірка, комірчина  
чулокъ—панчоха  
чума—чума  
чуткій—чуйний  
чуткость—чуйність

чуть—ледве  
чутье—нюх, слух  
чучело—опудало, маньяка  
чуять—чути

## Ш.

Шабашить—шабашувати  
шабашъ—шабаш  
шаблонъ—шаблон  
шаганіе—ступання  
шагать, гнуть—ступати, -пити  
шагъ—ступінь, крок  
шагомъ—ходою  
шайка—ватага, згряя  
шалопаи—ледашо  
шалашъ—шалаш, курінь  
шалить—пустувати, жартувати  
шаловливость—пустотливість  
шаловливый,-о—пустотли-  
вий,-о, жартовливий,-о  
шалость—пустота  
шалунъ,-ья—пустун,-ха  
шалфей—шавлія  
шаль—шаль  
шальной—шалений, навісний  
шамкать—гундосити, шокати  
шампильонъ—печериця  
шапка—шапка  
шапочникъ—шапкарь  
шапочный—шапковий  
шаровары—шаровари  
шархнутья—метнутья  
шарикъ—кулька  
шарить—нишпорити



- шурканье—шурканья, човган-  
ня  
шаркать, -кнуть—шуркати, -кнут-  
ти, човгати, -гнути  
шарлатанство—шахрайство,  
шарлатанство  
шарлатань—шахрай, шарла-  
ган  
шарманка—катеринка  
шарманщикъ—катеринник  
шаровидность—кулястїетъ  
шаровидный, -о—кулястїй, -о  
шарообразный—кулястїй  
шарфъ—шарфа  
шарь—куля  
шарики кровяные—кров'яні  
зернята  
штаніе—хитання, вештанья  
шатать—хитати  
шатеръ—шатро  
шаткїй, о—хиткїй, -о  
шаферъ—дружко  
шафранъ—шафран  
шахта—шахта  
шашка—шашка  
шашни—каверзи  
швальня—швальня  
швейцарская—швейцарня  
швейцарь—швейцар  
швея—швачка  
швыряніе—шпурляння  
швырять, -ряуть—шпурляти, -  
нути  
шевелить—ворушити  
шевелиться—ворушитись  
шедевръ—шедевр  
шейка—шійка  
шелестъ—шелест, шелестїня  
шелковица—шовковица  
шелководство—шовковництво  
шелковый—шовковїй  
шелкъ—шовк  
шелушить—луцїти  
шепотъ—шопотїня  
шепотомъ—пешенки  
шептаніе—шептання  
шептать—шептати  
шеренга—шеренга, ряд  
шереховатость—шерсткїсть,  
шаршавїсть  
шереховатїй, -о—шерсткїй,  
шаршавїй, -о, деркїй,  
кострубатїй  
шерсть—вовна, шерсть  
шерстяной—вовнянїй  
шестьіе—похід  
шествовать—їти, ступати  
шестерка—шестїрня  
шестеро—шестеро  
шестидесятилїтнїй—шїстде-  
сятлїтнїй  
шестилїтїе—шостилїття  
шестимїсячнїй—шостимїсяч-  
нїй  
шестиугольникъ—шостикутник  
шестнадцать—шїстнадцять  
шесть—жердина, ялина  
шесть—шесть  
шестьдесятъ—шїстдесят  
шестьсотъ—шїстсот  
шефъ—шеф  
шея—шія, в'язи  
шибкїй, -о—прудкїй, -о  
шиворотъ—в'язи  
шиканье—сик  
шикать—сикати, сичати







ѣдкій, о — уципливий, -о  
ѣдокъ — їдець  
ѣзда — їзда, їдня  
ѣздить — їздити  
ѣзокъ — їздець  
ѣжалый — їжджений  
ѣсть — їсти  
ѣхать — їхати

## Э.

эгоистъ — егоїст, себелюб  
экваторіальный — рівниковий  
экваторъ — рівник  
экзаменаторъ — еґзамінатор  
экзаментъ — еґзамен, іспит  
экзаменаціонный — іспитовий  
экзаменовать — іспитувати  
экземпляръ — примірник  
экипажъ — повоз  
эклиптика — екліптика  
экономить — ошаджати, бе-  
регри  
экономическій, -ки — экономич-  
ний, о, ошадний, -о  
экономія — економія, ошад-  
ність; господарство  
экономка — шафарка, ключниця  
экономный, -о — ошадний, -о  
экономъ — економ  
экспедиція — експедиція, ви-  
права  
экспериментъ — експеримент,  
досвід  
эксплоатація — експлоатація,  
визиск

эксплоатировать — експлоатува-  
ти, визискувати  
экстазъ — нестям, захват  
экстрактъ — витяжки  
экстраординарный — екстраор-  
динарный, надзвичайний  
экстренный — нагальний, пиль-  
ний

эластическій — пружистий  
эластичность — пружистість  
элегическій — елегійний  
элегія — елегія  
электризация — електризування  
электризовать — електризувати  
электрический — електричний  
электричество — електричність  
элементарный — початковий  
элементъ — елемент, первісток,  
живло

элексиръ — еліксир  
эмалевый — емальовий  
эмалировать — емалювати  
эмалированный — емальований  
эмаль — емаля, склиця  
эмансипация — емансипація,  
усамовільнення  
эмблема — емблема, ознака  
эмигрантъ, -ка — емігрант, -ка  
эмигрировать — емігрувати  
энергичность — енергійність  
энергичный, -о — енергійний, -о  
энергия — енергія  
эпидемическій — пошесний  
эпидемія — пошесть  
эпидерма — личко  
эпизодъ — епізод, уступ  
эпилепсія — епілепсія, падавиця  
эпитафия — епітафія

элитеть—епитет, прикладка  
 эпический—эпичний  
 эполеть—эполета  
 эпоха—эпоха, доба  
 эра—ера, літочислення  
 эрцгерцогство—архикняжество  
 эрцгерцогъ—архикнязь  
 эрцгерцогиня—архикнягиня  
 эскадра—ескадра  
 эскадронный—швагроновий  
 эскадронъ—швагрон  
 эскизь—нарис  
 эссенция—есенція, цимис  
 эстетика—естетика  
 эстетический—естетичний  
 этажерка—етажерка  
 этажъ—поверх  
 этапъ—етап, станція  
 этика—етика  
 этимологический—етимологич-  
 ний  
 этимология—етимологія  
 этнографический—етнографич-  
 ний  
 этнография—етнографія  
 этотъ, эта, это—цей, ця, це  
 эхо—луна, відгомін, відгук  
 эфиръ—етер

## Ю.

Юбилей—юбилей  
 юбка—спідниця  
 ювелирь—юбілер  
 юго-востокъ—південний схід  
 юго-восточный—південно-  
 східний

юго-западный—південно-за-  
 хідний  
 юго-западъ—південний захід  
 югъ—південь  
 южный—південний  
 юла—дзига  
 юмористика—юмористика і  
 гумористика  
 юмористичный—юмористичний  
 юморъ—юмор  
 юмористъ—юморист  
 юность—молодоці  
 юноша—юнак, парубок  
 юношеский—юнацький  
 юношество—юнацтво, пару-  
 боцтво  
 юный—молодий  
 юридически—юридично  
 юристь—правник, юрист  
 юридический—правничий, юри-  
 дичний  
 юркій—шустрий, порський  
 юродство—юродство, нерозум  
 ютятся—моститись, тулитись

## Я.

Ябеда—налеп  
 яблоко—яблуко  
 яблоня—яблуна  
 явка—оказ, ставлення  
 явление—явище, ява  
 являтся, виться—являться,  
 з'явитись, зголосятись  
 явно—очевидно, заявне  
 явный—явний, видимий  
 явственно—виразно, ясно





## Друкарські помилки.

Треба читати:

берцовый—гомилковий  
 блужданіе—блукання  
 блѣдный—блідий  
 быть (побут)—быть  
 бѣдно—вбого  
 вансиль—ваксиль  
 визгливый—скавчливий  
 визгъ—скавчання  
 вкладчиво—вкрадчиво  
 вкладчивость—вкрадчивость  
 влагалище—піхва  
 воловий—воловий  
 ворона—ґава  
 вороній—ґавин  
 воспитывать—виховувати  
 воспламеняться—воспламе-  
 няться  
 враждебно—враждебный  
 вразбродъ—враздробъ  
 вразумительность—вразуми-  
 лість  
 выдохшийся—витхлий  
 высматривать—виглядати  
 вытаптывать...—...тати  
 вѣтъ—гілляка  
 двадцатый—двадцятий  
 долготерпѣливо—долготерп-  
 ляче  
 древний—древній  
 единеніе—єдність  
 желѣзнодорожный—залізничий  
 завлѣканіе—приваблення

Треба читати:

зазноба—коханка  
 заказывать—замовляти, -вити  
 замедленіе—гайника  
 заморочить—памороки...  
 занасѣсь—занавѣсь  
 запугивать (запорошувати)—  
 запудривать, -рить  
 застывать—застигати, -гнути  
 затемнѣть—посушеніти  
 избаловать, -ся—избаловаться  
 издавна—здавна  
 измѣчивость—змінність  
 изрѣдка—вряди-годи  
 изступленіе—несамовитість  
 истодный—исходный  
 кассирша—касієрка  
 колоколь—дзвін  
 колоссальность—колосальність  
 комедія—кумедія  
 конечно—авжеж  
 корточка—корточки  
 корыстолюбіе—корисливість  
 куполь—маківка, баня  
 мило—мимо  
 мраморный—марморовий  
 мраморъ—мармор  
 надо—потрібно  
 напѣвъ—голос  
 насмѣшливость—глузливість  
 насмѣшливый—глузливий  
 невидимый—невимовний  
 негодяй—паскудник

незатѣйливость—невигадли-  
вѣсть  
неовершенство—неповно-  
лѣтство  
огрубѣвать—зашкарубѣти  
огрубѣлый—огрубѣлий  
омертвѣлость—закостенѣлость  
очевидность—очевиднѣсть  
паковать—пакувати  
параллелограммъ—рѣвнобѣжник  
подходить—переходити  
подоблачный—підхмарний  
подтрунивать—глузувати  
пораженіе—поразка  
поспорить—посперечатись  
постовой—вартовий  
потребитель—потребительный  
почитать—почитати  
предлагать—(пропущено) за-  
пропонувати  
признакъ—призракъ  
присущій—належний  
притокъ—притонъ  
пробѣгать—пробѣгати  
прозвенѣть—продзвенѣти  
прозрѣвать—прозрѣвать  
промышленность—промисло-  
вѣсть  
пронырливость—пронозливѣсть  
прорывать, рыть—прокопувати  
пустопорожній—порожній  
разгибъ—розгин

разобщить—разобщать  
разсѣяться—розважитись  
распаденіе—ропад  
расписание—роклад  
регистраваніе (рееструвати)  
—регистривать  
реставрировать—реставрувати  
родственный—споріднений  
сведеніе счетовъ—обрахунок  
сверху—згори  
сдавливать—здушити  
скленывать—нютувати, зню-  
скребница—гребло [тувати  
сляніе—збіг  
слѣдить—пантрувати  
смерчь—кругінъ  
смолиться—умовлятись  
смѣта—кошторис  
смѣшеніе—мѣшанина, змѣшки  
смягчать—помнякшити  
снятіе—здіймання  
сомъ—сім  
сосудъ—начиння  
сосѣдній—сусѣдній  
соученица—товаришка  
столпотвореніе—розгардіяш  
удавлять—убавлять  
увѣренный—певний  
удодъ—вудвуд  
ужасать—ужасаться  
фундаментальность—грунтов-  
фунтъ—фут [нѣсть



## ПРИМЪЧАНІЕ.

Въ украинскомъ переводѣ буквы:  
и читается, какъ русское ы, напр. „читати“ выговари-  
вается „читаты“;

е выговаривается какъ э—мене—мэнэ,

і „ „ и—мікроскоп—микроскоп,

ї „ „ йї—приїхав—прийїхав,

є „ „ йе—прохає—прохайе

йо „ „ ё—Йосип—ёсып,

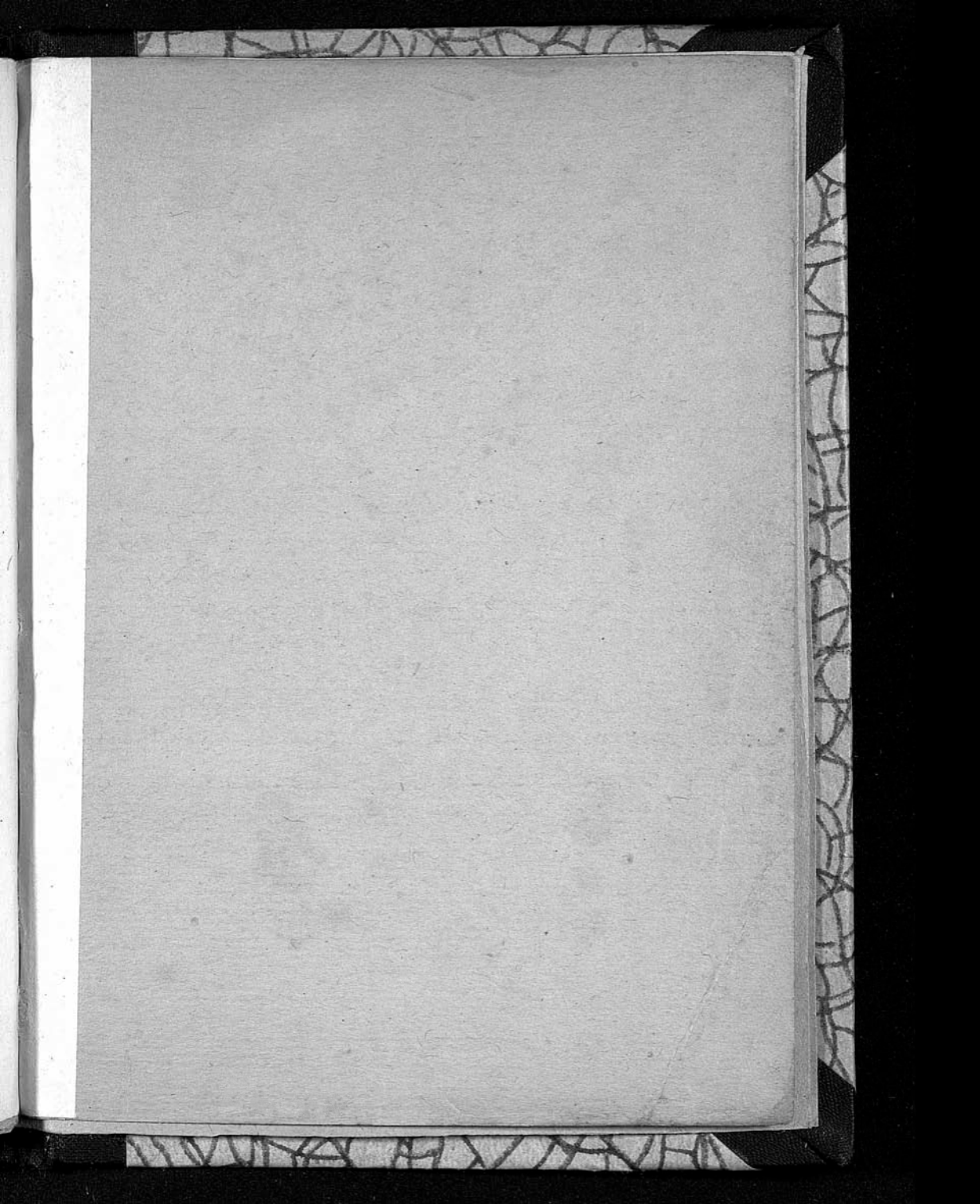
ьо „ „ ё—нього—нёго,

г „ „ г—въ словѣ горе,

г вездѣ выговаривается мягко, какъ въ словѣ Господи

Сочетаніе буквъ дж и дз выговаривается въ боль-  
шинствѣ случаевъ какъ одинъ звукъ, непередаваемый  
по-русски.







Ціна 7 карб.

СКЛАД ВИДАННЯ:  
КИЇВ, ЛЬВІВСЬКА 40.  
ВИЩА ПОЧАТКОВА ШКОЛА.

ДРУКУВАВ  
А. І. ВАСИЛЬЧЕНКО,  
КИЇВ, ПУШКІНСЬКА № 9.

